

**Министерство науки и образования Российской Федерации
ФГБОУ ВО «Магнитогорский государственный технический
университет им. Г.И. Носова»**

**Научно-исследовательская словарная лаборатория НИИ исторической
антропологии и филологии**

**Индекс устойчивых словесных комплексов
Ватиканского евангелия X века**

Магнитогорск 2017

УДК 811.161
ББК Ш141.6+Ш141.12-3
И 60

Издание осуществлено в рамках поддержанного Министерством образования и науки РФ гранта «Историко-лингвистический комплекс как компонент действующей системы электронной поддержки изучения русского языка различными группами обучающихся и дистанционного образования на русском языке» (реализация федеральной целевой программы «Русский язык» на 2016–2020 годы, соглашение № 09.з71.25.0152).

И 60 Индекс устойчивых словесных комплексов Ватиканского евангелия X века / С.Г. Шулежкова, Р.В. Дворжецкий, Е.А. Косминская ; Науч.-исслед. словарная лаб. НИИ исторической антропологии и филологии Магнитогорского гос. техн. ун-та им. Г.И. Носова ; под ред. проф. С.Г. Шулежковой (гл. ред.), ст. науч. сотрудников А.А. Осиповой, Н.В. Поздняковой, А.Н. Михина. – Магнитогорск : Изд-во МГТУ им. Г.И. Носова, 2017. – 136 с.

ISBN 978-5-9967-0911-3

Сотрудники Научно-исследовательской словарной лаборатории предлагают читателям очередной выпуск индексов устойчивых словесных комплексов (УСК) старославянского языка. Выпуск содержит более 1 300 сверхсловных языковых единиц из Ватиканского евангелия, сопровождаемых примерами их употребления в этой древнейшей славянской книге. В создании Индекса активное участие приняли студенты Института гуманитарного образования МГТУ им. Г.И. Носова Р.В. Дворжецкий и Е.А. Косминская. Введённый в конце прошлого века в научный оборот усилиями болгарского учёного Т. Крыстанова уникальный памятник X в., УСК из которого мы представляем, ждёт своих исследователей. Материалы издания могут стать базой для серьёзных историко-лингвистических изысканий в области славистики.

Макет Поздняковой Н.В.

УДК 811.161
ББК Ш141.6+Ш141.12-3

ISBN 978-5-9967-0911-3

@ Магнитогорский государственный
технический университет
им. Г.И. Носова, 2017

@ Коллектив авторов

СОДЕРЖАНИЕ

<i>С.Г. Шулежкова. Ватиканское евангелие X в. как источник изучения общелитературного языка славян Средневековья.....</i>	4
Индекс УСК	8
Сверхсловные наименования лиц, упомянутых в памятнике.....	121
Сверхсловные географические наименования	129
Сравнительные конструкции	133

Ватиканское евангелие X века как источник изучения общелитературного языка славян Средневековья

В 1982 г. старший научный сотрудник Церковноисторического и архивного института при Болгарской патриархии Трендафил Крыстанов совершил удивительное открытие: в Ватиканской библиотеке на пергаменте под посланием вселенского патриарха Германа II, написанным по-гречески в 1232 г., он обнаружил соскобленный текст славянского Евангелия, выполненный кириллицей [Кръстанов 1982а; 1982б]. Как пишет Г. Минчева, Крыстанову, посвятившему многие годы бескорыстному служению делу святых братьев Кирилла и Мефодия, «судьба преподнесла заслуженный подарок» [Минчева: <http://>]. Открытый им памятник оказался поистине уникальным. 12 лет кропотливой работы Крыстанова и учёных из Болгарской Академии наук (А.-М. Тотомановой и И. Добрева) над восстановлением когда-то безжалостно отправленного в небытие рукописного творения славянских писцов позволили, наконец, по достоинству оценить значимость этой находки для славистики. В 1996 г., пусть и небольшим тиражом, под редакцией М. Байрамовой памятник был издан в Софии под названием «Ватиканское евангелие» [Кръстанов, Тотоманова, Добрев 1996]. Крыстанов убеждён, что этот памятник – наидревнейшая рукописная копия «первой болгарской и вообще славянской книги», представлявшей собой перевод с греческого языка на живой болгарский диалект, на котором говорили славяне в Тракии и на Родопах, изборного (праздничного) апракосного евангелия [Кръстанов 1988; 1989; 1998; 2010: 79-80]. Как пишет известный специалист в области древнеболгаристики А.-М. Тотоманова, теперь предстоит основательное изучение этого памятника, в котором ещё при подготовке рукописи к изданию исследователи обнаружили интересные расхождения в ключевых местах евангельского текста, отличающие Ватиканский апракос от других «староболгарских евангелий» [Тотоманова 2001: 185].

Копия Ватиканского евангелия попала в Магнитогорск благодаря давнему другу Словарной лаборатории, специалисту в области болгарско-русской сопоставительной фразеологии, доктору филологических наук, профессору Пловдивского университета Стефке Ивановой Георгиевой. Этот подарок из дружественной Болгарии оказался как нельзя кстати. Наша картотека устойчивых словесных комплексов (УСК), которая является базой для будущего фразеологического словаря общелитературного языка славян Средневековья, обогатилась неоценимым материалом. Его мы и представляем в нашей скромной работе, названной «Индексом УСК Ватиканского евангелия X века».

В сфере нашего внимания оказалось более 1300 сверхсловных языковых единиц. Они расположены в алфавитном порядке. В инициальной зоне приводится УСК в его начальной форме:

Отъ наꙑрѣта можетъ ли чъто добро въти;
Отъ четыре вѣтре (съвѣрати кого);
Прѣити отъ съмрти въ животъ;

Прѣсленик вавилоњско(и);

Раӡарати сѫботж;

Свѧтыи доѹхъ.

При наличии у УСК узальных вариантов они также отмечаются в инициальной зоне:

Къ отыцоѹ/ю граſти / ити;

Отъ тѫдоѹ / отъ тѫдѣ;

Прѣтрыпѣвъи до коньца съпасенъ вѫдеть / съпасетъ сѧ;

Рєчи въ / къ сеѹѣ;

Село скѫдъльниково / скѫдъльничє.

Каждый оборот сопровождается примерами его употребления в Ватиканском евангелии X века с подробным указанием места их расположения в памятнике, а также глав и стихов цитируемых евангельских отрывков; сокращённые слова расшифровываются путём вставок пропущенных фрагментов, которые заключаются в круглые скобки:

Кѫпѣль силоѹамьска / силоѹама ([си рєкъ. плинж на ȝеміж и сътвори бръник отъ плы"вении. и помаза ємоѹ очи бръникумъ. и рече ємоѹ иди оѹмы сѧ въ кѫпѣли силоѹам(ъ)сцѣ юже съказајтъ сѧ посыланъ] Ин 9: 6-7; 57: 1-3, 32 (fol 92v); [чл(овѣ)къ нарицајмы і(соѹ)съ. бръник сътвори и помаза очи мои и рече ми. иди въ кѫпѣль силоѹамъ и оѹмы сѧ] Ин 9: 11; 56: 22-24, 31 (fol 92r) – 57: 1-2, 32 (fol 92v));

И иже съ ними / съ нимъ ([и въставъша въ тъ часъ. възвратисте сѧ въ и(е)р(оѹса)л(и)мъ. и обрѣтете съвѣкоѹпьша сѧ единого на деслате. и иже съ ними вѣаҳж] Лк 24: 33; 27: 23-25, 1 (fol 104r) – 28: 1, 2 (fol 104v); [и тъ гла(агола)аше имъ. иѣстѣ ли николиже чили. чьто с(ъ)твори да(вы)дъ єгда трѣбова. и въざлка самъ. и иже вѣаҳж съ нимъ] Мк 2: 25; 102: 23-26, 78 (fol 58v); [съвѣдѣтельствование же народъ. иже вѣ съ нимъ. єгда лаӡара възгласи отъ гроба и въскрѣси отъ мрѣтвыхъ] Ин 12: 17; 115: 15-18, 91 (fol 76r); [м(ѣс)ца то'го въ .ї а. с(ва)таго мѣны. и иже съ нимъ и пр(ѣпо)^(овь)наго мартина кв(ан)^(елие) ѿ иоанна. гла^(а) .ї л(и).] 155: 26-29, 134 (fol 45v); [ициде іс(оѹ)съ. въ поусто мѣсто. и тоѹ молитвж дѣлаше. и гънаша и симонъ и иже съ нимъ вѣаҳж] Мк 1: 35-36; 104: 22-25, 80 (fol 55v))

Завершается Индекс тремя приложениями: «Сверхсловные наименования лиц, упоминаемых в памятнике» (107 единиц); «Сверхсловные географические наименования» (41) и «Сравнительные конструкции» (29).

При отборе УСК для Индекса авторы руководствовались теми же принципами, что легли в основу формирования корпусов трёх предыдущих выпусков [Индекс 2012; Индекс 2014; Индекс 2015] и «Фразеологического словаря старославянского языка» [Фразеологический словарь старославянского языка 2011]. В Индекс включались «сверхсловные языковые единицы, обладающие устойчивостью компонентного состава и грамматической структуры, не исключающей вариантности; воспроизводимостью в качестве готовых единиц языкового общения; постоянным, закреплённым за данным

словесным комплексом значением» [Шулежкова 2011: 15-16]. При этом учитывалось, что УСК могут иметь как переносное, идиоматичное значение (напр., **отъ чѣтъръ вѣтръ, ициадна єхидынова, кънигы распоустыныя**), так и прямое, вытекающее из реальных значений компонентов (**побитии камениемъ, добро творити, законъ дати**). В спорных случаях подтверждением принадлежности оборота к УСК могли служить не только примеры его употребления в других славянских рукописях X–XI вв., но и косвенные доказательства: 1) использование оборота в более поздних славянских памятниках, в том числе древнерусских и старорусских; 2) наличие аналогичного УСК в современных славянских языках; 3) функционирование в славянских языках сложных слов, возникших из «спорного» УСК (см. об этом: [Шулежкова: 2011: 16]).

Наблюдения над представленным в данной работе корпусом УСК подтверждают точку зрения Тр. Крыстанова о том, что Ватиканское евангелие является «наидревнейшей» из всех известных современной науке славянских рукописных копий переведённого Кириллом и Мефодием праздничного апракосного евангелия. Несомненная же общность корпуса УСК Ватиканского евангелия с фразеологическим составом копий Евангелия, выполненных за пределами болгарской земли в XI в., свидетельствует о реальности бытования в Средние века общеславянского литературного языка на всей территории христианизированной православной Славии, которую принято называть *Slavia Ortodoxa* [Толстой 1997].

Литература

Индекс устойчивых словесных комплексов Архангельского и Туровского евангелий / Науч.-исследоват. словарная лаб. ; сост. Д.В. Жигулина, О.С. Климова, М.А. Коротенко, Л.Н. Мишина, Н.В. Позднякова, Д.А. Ходиченкова, С.Г. Шулежкова ; вступ. ст. Н.В. Позднякова ; гл. ред. С.Г. Шулежкова. – Магнитогорск : Изд-во МГТУ им. Г.И. Носова, 2015. – 92 с.

Индекс устойчивых словесных комплексов Остромирова евангелия / Науч.-исследоват. словарная лаб. ; сост. : А.Н. Михин, А.А. Осипова, В.Ф. Хайдарова, Д.А. Ходиченкова, С.Г. Шулежкова ; гл. ред. С.Г. Шулежкова. – Магнитогорск : Изд-во Магнитогорского гос. ун-та, 2014. – 126 с.

Индекс устойчивых словесных комплексов памятников восточнославянского происхождения X–XI вв. / Науч.-исследоват. словарная лаб. ; сост. : Д.В. Жигулина, О.С. Климова, М.А. Коротенко, А.Н. Михин, Л.Н. Мишина, А.А. Осипова, В.Ф. Хайдарова, Д.А. Ходиченкова, С.Г. Шулежкова. – Магнитогорск : Изд-во Магнитогорского гос. ун-та, 2012. – 110 с.

Кръстанов, Тр. Българският Ватикански палимпсест // Кирилско кратко изборно евангелие от X век в Cod. Vat. gr. 2502 / Тр. Кръстанов // Palaebulgarica. – 1988. – XII, № 1. – С. 38-66.

Кръстанов, Тр. Българският Ватикански палимпсест / Тр. Кръстанов // Palaebulgarica. – 1998. – X, № 1. – С. 38-66.

Кръстанов, Тр. Ватиканско евангелие. Старобългарски кирилски апракос от X в. в палимпсестен кодекс Vat. Cr. 2502 / Т. Кръстанов, А.-М. Тотоманова, И. Добрев. – София : СИБАЛ, 1996. – 216 с.

Кръстанов, Тр. Какъв е езикът на св. Йоан Екзарх Български и на св. Кирил и Методий? / Тр. Кръстанов // Кръстанов, Тр. Кариера св. Йоан Екзарх, архиепископ и патриарх на българската земя и на св. Климент, епископ Велички и Охридски чудотворец в провинция Западна България // Многообразие в единството. – 2010. – № 1. – С. 76-88.

Кръстанов, Тр. Най-древните преписи на първия превод на старобългарски език от св. Кирил – «кратко изборно евангелие» / Тр. Кръстанов // Международен Симпозиум 1100 години от блажената кончина на св. Методий. – Т. 2. – София : Синодално издателство, 1989. – С. 54-58.

Кръстанов, Тр. Неизвестен старобългарски ръкопис-палипсест, вероятно от XI век в Ватиканската библиотека (Vat. gr. 2502) / Тр. Кръстанов // Духовна култура, год 62. – 1982а. – Кн. 7. – С. 32.

Кръстанов, Тр. Следи незаличими. Новооткрити български палипсести във Ватиканската библиотека / Тр. Кръстанов // За буквите. Кирилло-Методиевски вестник. – София, 1982б. – № 8. – С. 6 с ил.

Минчева, Г. Житие. Трендафил Кръстанов открива най-старата славянска книга [Электронный ресурс] / Г. Минчева // Сега: газета Болгарии, 12.04.2003. – Режим доступа : <http://www.segabg.com/article.php?issueid=862&sectionid=9&id=00003> (дата обращения: 17.03.2017).

Толстой, Н.И. Slavia Ortodoxa и Slavia Latina – общее и различное в литературно-языковой ситуации (опыт предварительной оценки) / Н.И. Толстой // Вопросы языкоznания. – 1997. – № 2. – С. 16-23.

Тотоманова, А.-М. Текстологични бележки върху ватиканския палипсест / А.М. Тотоманова // Преславска книжовна школа. Исследования в чест на проф. Т. Тотев. – София, 2001. – Т. V. – С. 185-197.

Фразеологический словарь старославянского языка: свыше 500 ед. / С.Г. Шулежкова, М.А. Коротенко, Л.Н. Мишина, А.Н. Михин, А.А. Осипова [и др.] ; Науч.-исследоват. словарная лаб. МагУ : отв. ред. С.Г. Шулежкова, члены редколл.: М.А. Коротенко, Л.Н. Мишина, А.А. Осипова. – М. : Флинта : Наука, 2011. – 424 с.

Шулежкова, С.Г. От редактора / С.Г. Шулежкова // Фразеологический словарь старославянского языка: свыше 500 ед. / С.Г. Шулежкова, М.А. Коротенко, Л.Н. Мишина, А.Н. Михин, А.А. Осипова [и др.] ; Науч.-исследоват. словарная лаб. МагУ : отв. ред. С.Г. Шулежкова, члены редколл.: М.А. Коротенко, Л.Н. Мишина, А.А. Осипова. – М. : Флинта : Наука, 2011. – С. 3-26.

ИНДЕКС УСК

Δ

Δвѣ глаголати ([никоторы же оубо авѣ гла(агола)аше о немъ• страха ради иудейска] Ин 7: 13; 44: 12-14, 19 (fol 35r))

Δгнъць божии ([иоанъ <...> гла(агол)а• се агнъць в(о)жии] Ин 1: 36; 28: 6-8, 2 (fol 104v))

Δзъ въ нихъ и ти въ мънѣ ([азъ въ нихъ и ти въ мънѣ• да вѣждтъ съврьшени въ едино] Ин 17: 23; 202: 27-29, 178 (fol 32v))

Δзъ въ отьци и отьць въ мънѣ кестъ ([вѣрж емете мънѣ• тако азъ въ о(ть)ци и о(ть)цы въ мънѣ] Ин 14: 11; 194: 11-12, 171 (fol 60r); [не вѣроуеши ли тако азъ въ о(ть)ци• и о(ть)цы въ мънѣ кестъ] 14: 10; 194: 7-8, 171 (fol 60r))

Δзъ въ отьци моемъ и вты въ мънѣ ([въ тъ дынь разоумѣютъ вты• тако азъ въ о(ть)ци моемъ и вты въ мънѣ] Ин 14: 20; 195: 5-6, 172 (fol 60v))

Δзъ и отьць юдино юсвѣ ([о(ть)цы мои дасть мънѣ болии вѣсѣхъ <...> азъ и о(ть)цы юдино юсвѣ] Ин 10: 30; 144: 3-6, 121 (fol 61r))

Δзъ отъ всесего мира нѣсмъ ([азъ дахъ имъ слово твою• и всесь миръ вѣзненавидѣлъ я• тако не сжть отъ всесего мира• тако же и азъ отъ всесего мира нѣсмъ] Ин 17: 14; 201: 7-11, 178 (fol 32v); [да съблудеши я отъ непригажни• отъ всесего мира не сжть• тако и азъ отъ в(ь)сего мира нѣсмъ] Ин 17: 16; 201: 12-14, 178 (fol 32v))

Δзъ юсмъ въскрѣшеник и животъ ([рече же и(соу)с(ъ)• азъ

юсмъ въскрѣшеник и животъ] Ин 11: 25; 114: 18-19, 90 (fol 74v))

Δзъ юсмъ лоza истиннаага (и отьць мон дѣлатель кестъ) ([азъ юсмъ лоza истиннаага и от(ь)ць мон дѣлатель кестъ] Ин 15: 5; 196: 21-23, 173 (fol 73r); [азъ юсмъ лоza истинна...]) Ин 15: 1; 141: 11-12, 118 (fol 30v); [азъ юсмъ лоza • вты раждике• иже прѣвѣжджтъ въ мънѣ] Ин 15: 1; 196: 21-23, 173 (fol 73r))

Δзъ юсмъ пастырь добрыи ([азъ юсмъ пастырь добрыи• пастырь добрыи• д(оу)шж своиж полагаетъ за овьца] Ин 10: 11; 142: 19-21, 119 (fol 6r); [азъ юсмъ пастырь добрыи• и ڇнаиж моя• и ڇнаижтъ ма моя (овьца)] Ин 10: 14; 143: 2-3, 120 (fol 6v))

Δзъ юсмъ пжть и истина и животъ ([глагола юмоу і(соу)с(ъ)• азъ юсмъ пжть• и истина• и животъ• никътоже не придетъ къ о(ть)цию• тъкмо мъноиж] Ин 14: 6; 193: 25-28, 170 (fol 27r))

Δзъ юсмъ свѣтъ (вѣсемоу миrou) ([азъ свѣтъ въ всесь миръ приди• да всесь вѣроуаи въ ма• въ тѣмѣ не прѣвѣждетъ] Ин 12: 46; 63: 23-25, 38 (fol 14v); ([пакты же имъ рече і(соу)с(ъ)• гла(агогол)а• азъ юсмъ свѣтъ вѣсемоу миrou] Ин 8: 12; 66: 10-11, 41(fol 12r))

Δлтарь кадильныи (гави же сѧ юмоу ангелъ г(осподь)нь• стол одесижил олтарѣ кадильнаго] Лк 1: 11; 183: 21-23, 160 (fol 26v))

Δминъ (аминъ) глаголиж вамъ/тѣбѣ ([аминъ аминъ глаголиж вамъ] Ин 1: 52; 156: 2-3, 136 (fol 29v); Ин 14: 12; 194: 14, 171 (fol 60r); [аминъ аминъ гла(агол)иж вамъ] Ин 6: 32; 38: 6, 13 (fol 42r); Мф 18: 18;

67: 17, 42 (fol 12v); Ин 5: 24; 32: 13; Ин 5: 25; 32: 17; Ин 6: 26; 35: 6-7, 10 (fol 77v); Ин 12: 24; 61: 14; Ин 5: 24; 32: 6-7, 6 (fol 24v); Ин 12: 24; 61: 14, 36 (fol 36v); Ин 6: 53; 40: 5, 15 (fol 39r); Ин 1: 52; 104: 17, 80 (fol 55v); Ин 13: 16; 121: 20-21, 97 (fol 178r)); **[аминъ глаголиже вамъ]** Мк 9: 41; 162: 11-12, 142 (fol 59v); Мф 5: 18; 142: 3, 119 (fol 6r); Мф 25: 12; 149: 18-19, 128 (fol 69v); **[аминъ глаголиже вамъ]** Ин 3: 19; 31: 17-18, 5 (fol 24r); Мф 24: 2; 82: 6, 57 (fol 16r); Мф 24: 34-35; 84: 10-11, 59 (fol 57r); Лк 7: 9; 89: 9-10, 64 (fol 43v); Мф 19: 23; 76: 16, 51 (fol 121r); Мф 19: 28; 69: 16-17, 44 (fol 9v); Мф 18: 19; 67: 21, 42 (fol 12v); Мф 18: 13; 66: 25, 41 (fol 12r); Мк 9: 1; 108: 7, 84 (fol 80v); Мф 6: 17; 102: 3, 78 (fol 58v); Мф 6: 6; 100: 24, 76 (fol 1v); Мф 24: 34-35; 119: 13, 95 (fol 22r); Мф 26: 21-22; 121: 20-21, 97 (fol 178r); **[амен. глаголиже вамъ]** Мф 11: 11-12; 176: 2-3, 155 (fol 83r); **[аминъ аминъ глаголиже тебѣ]** Ин 13: 38; 193: 11-12, 170 (fol 27v); **[аминъ глаголиже тебѣ]** Лк 23: 43; 132: 14, 108 (fol 40v); Лк 23: 43; 129: 21-22, 105 (fol 41r))

Ангели божии (**[отъсель огърите небеса отъврьста. и анг(е)лы б(о)жна въсходаща и съходаща надъ с(ы)на чл(овѣ)ч(ь)скаго]** Ин 1: 52; 104: 18-20, 80 (fol 55v); Ин 1: 52, 156: 3-6, 136 (fol 29v); **[и съинъ чловѣчъскыи исповѣстъ и прѣдъ анг(е)лы б(о)жии]** Лк 12: 8; 152: 6-7, 131 (fol 72r); **[а отъврьгти ся мене прѣдъ чловѣкы. отъврьженъ будетъ прѣдъ анг(е)лы б(о)жии]** Лк 12: 9; 152: 7-9, 131 (fol 72r))

Ангели въсходащие (**[отъ сель огърите небеса отъврьста. и**

анг(е)лы б(о)жна въсходаща и нисходаща надъ с(ы)на чл(овѣ)ч(ь)скаго] Ин 1: 52; 156: 3-6, 136 (fol 29v))

Ангели небесънии (**[о дьни томъ <...> никътоже не вѣстъ ни анг(е)ли и н(е)б(е)с(ы)ни. тъкъмо о(ть)цъ единъ]** Мф 24: 36; 119: 17-19, 95 (fol 22r); Мф 24: 36; 84: 14-16, 59 (fol 57r))

Ангели нисходащие (съ небесъ) (**[отъ сель огърите небеса отъврьста. и анг(е)лы б(о)жна въсходаща и нисходаща надъ с(ы)на чл(овѣ)ч(ь)скаго]** Ин 1: 52; 156: 3-6, 136 (fol 29v))

Ангели святии (**[и с(ы)ни чл(овѣ)чъ постыдитъ ся его. егда придетъ въ славѣ о(ть)ца своеего. съ ангелы с(вѣ)тими]** Мк 8: 38; 108: 4-6, 84 (fol 80v))

Ангелъ господънь (**[въ годъ тьмыана. гави же ся юмоу ангелъ г(осподь)нь]** Лк 1: 10-11; 183: 19-21, 160 (fol 26v); **[рече же къ немоу анг(е)ль г(осподь)нь. не бои ся захарике]** Лк 1: 13; 183: 24-25, 160 (fol 26v); **[шьдьшемъ влъхомъ. се ангелъ г(осподь)нь. въ сънѣ гави ся. Иосифоу]** Мф 2: 13; 166: 1-2, 146 (fol 28v); **[Ошедьшемъ влъхомъ. се ангелъ г(осподь)нь въ сънѣ...]** Мф 2: 13; 169: 17-18, 148 (fol 95v); **[и се ангелъ г(осподь)нь ста въ нихъ. и слава г(осподь)нга осина]** Лк 2: 9; 163: 9-11, 143 (fol 54r); **[се ангелъ г(осподь)нь гави ся юмоу гла(агола). иосифе с(ы)не д(а)в(ы)довъ. не оубои ся прияти мария жены твои]** Мф 1: 21; 160: 2-4, 140 (fol 46v); **[оумърьшоу же иродоу. се ангелъ г(осподь)нь въ сънѣ гави ся**

иосифоу въ египтѣ] Мф 2: 19; 167: 25-28, 146 (fol 28v); **[се тражъ въистъ велен. ангелъ бо г(осподь)и съшедъ съ и(е)в(е)се. и пристжпъ отъвали камень отъ дверини гроба]** Мф 28: 2; 133: 3-6, 109 (fol 5r); **[ангелъ бо г(осподь)и на въстъ лѣта мъглаше ся въ кжпѣли и възмѣщааше водѣ]** Ин 5: 4; 40: 23-24, 15 (fol 39r))

Архиепископъ цѣсаріа града ([Мѣса)ца априлия въ .5. пам(лть) с(вѣ)таго евтуха архиеп(иско)па ц(ѣса)рѣ града] 179: 27-29; 157 (fol 53r))

Архиерен и кѣнижъници ([архиерен и кѣнижъници <...> негодоваша]) Мф 21: 15; 116: 22-25, 92 (fol 76v); **[и родъ ц(ѣса)рь <...> събѣравъ въсѧ архиерѣмъ и кѣнижъники людьскыя. въпрашааше А]** Мф 2: 4; 165: 23-26, 144 (fol 54v); **[с(ъ)и чл(овѣ)чъ прѣданъ вѣдѣтъ архиеремъ и кѣнижъникомъ]** Мк 10: 33; 111: 16-17, 87 (fol 65r); **[архиерѣи рѣграїще ся съ кѣнижъники и старьци и фарисеи глаголаахъ. ины с(ъ)п(а)се. а сеbe ли не можетъ с(ъ)п(а)сти]** Мф 27: 41; 209: 1-21, 185 (fol 10r); **[такожде и архиерен рѣграїще ся. дроугъ къ дроугоу съ кѣнижъники и гла(агола)ах...]** Мк 15: 31; 128: 28-29, 104 (fol 4v))

Архиерен и старьци (людьсции) **[архиерен же и старьци <...> искаахъ лѣжа съвѣдѣтелѣ на и(соу)са. тако да оубијтъ и]** Мф 26: 59; 125: 5-8, 101 (fol 102r); Мф 26: 59; 125: 5-7, 101 (fol 102r); **[архиерен и старьци наоустишѧ народы да испросатъ вараавж. и(соу)са же погоублатъ]** Мф 27: 20; 208: 25-27,

184 (fol 79v); **[съвѣтъ сътвориша въси архиерен и старьци людьсции на и(соу)са. тако да оубијтъ и]** Мф 27: 1-2, 127: 16-18, 102 (fol 102v); **[егда на ии гла(гола)ахъ архиерен и старьци ничесоже не отъвѣштавааше]** Мф 27: 12; 208: 8-9, 184 (fol 79v); **[се июда <...> приде. и съ нимъ народъ мъногъ <...> отъ архиерѣи и старьцы людьскыиахъ. съ оржини и дрѣколъми]** Мф 26: 47; 124: 2-5, 100 (fol 64v); Мф 27: 1; 127: 15-20; 102(fol 102v); **[иуда <...> възврати тридесатъ съребрѣникъ архиеремъ и старьцемъ глагола. съгрѣшихъ прѣвѣрѣвъ неповиннѣ]** Мф 27: 3; 207: 114-18, 183 (fol 79r))

Архиерен и фарисеи ([съвѣраша ся архиерен и фарисеи на и (соу)са. и гла(гола)ахъ чьто сътворимъ]) Ин 11: 47; 60: 6-7, 35 (fol 36r))

Аще въ неправьдѣнѣмъ житии не въисте вѣрни въ истинѣнѣмъ къто вамъ вѣрж имѣтъ ([аще оубо и въ неправьдѣнѣмъ житии не въисте вѣрни. въ истинѣнѣмъ къто вамъ вѣрж имѣтъ]) Лк 16: 11; 93: 11-13, 69 (fol 62r))

Аще любите любаща вѣ. кжж мъздж имате ([аще любите любаща вѣ. кжж мъздж имате]) Мф 5: 46; 68: 16-18, 43 (fol 9r))

Б

кого Бес пѣчали сътворити ([и аще се оублышано вѣдѣтъ оу игемона. мы оутолимъ и. и вѣ бес пѣчали сътворимъ]) Мф 28: 14; 134: 5-8, 110 (fol 5v))

Бесѣда твога гавѣ та творитъ ([въ истинѣ и ты отъ нихъ иси. ибо бесѣда твога гавѣ та

творитъ] Мф 26: 73; 126: 8-9, 127: 10, 102 (fol 102v); (**[въ истинѣ и ты отъ нихъ кеси. ибо и бесѣда твоя гавѣ та творитъ]**) Мф 26:73; 203: 27-28, 179 (fol 35r) – 203: 1, 180 (fol 35v))

Бити по ланитама (и похождахж къ немоу и гл(агола)ахж. радоун ся ц(ѣса)рю июдѣискъ. видахж и по ланитама] Ин 19: 3; 205: 1-3, 182 (fol 71v))

Бити прыси свою (видаше въываишаа. видишае прыси свою. възврашаахж ся. стогахж въси ӡнаюмини его издалече] Лк 23: 49; 129: 4-5 – 130: 6-7, 106 (fol 41v); (**[амытарь издалече стом не хотѣаше ни очию своею възвести на н(е)бо. нъ видишае прыси свою гл(агол)а. в(ож)е вжди мънѣ грѣшьникоу]**) Лк 18: 13; 95: 21-24, 71 (fol 7r))

Благовѣщеніе святыхъ богоородица (навѣчерие благовѣщенія с(ва)-тыхъ б(огороди)ца...] 178: 12-13, 156 (fol 83v))

Благодѣть божия (отроча же растѣаше и крѣпаше д(оу)хомъ. и испльнѣше ся прѣмѣдростию. и благодѣть б(о)жия бѣ въ немъ] Лк 2: 40; 170: 2-5, 149 (fol 84r))

Благодѣть исходлаща из оустъ чинхъ (чию) (и въси съвѣдѣтельствоваахж емоу. и дивиахж ся о словесехъ благодѣти исходлашта из оустъ его] Лк 4: 22; 140: 3-5, 117 (fol 30r))

Благословествовати бога (отъвръзша ся оуста его и лѣзыкъ кего. глаголаше. благословествова б(ог)а] Лк 1: 64; 185: 26-28, 162 (fol 19v))

Благословествна ты въ женахъ (и въшѣдъ къ неи анг(е)лъ рече <...> благословествена ты. въ женахъ] Лк 1: 28; 178: 27-29, 156 (fol

83v) – 179: 1, 157 (fol 53r); **[и възъпи (елісавѣтъ) гласомъ велием и рече. благословествена ты въ женахъ. и благословественъ плодъ чрѣва твоего]** Лк 1: 42; 187: 10-13, 164 (fol 99v))

Благословите кльижщама вты (аѣжъ же гл(агол)а въмъ. любите врагы ваши. бл(а)г(о)словите кльижщама вты] Мф 5: 44; 68: 8-10, 43 (fol 9r))

Благословляти бога (бл(агословляи)ще в(ог)а аминъ. иши въ четврѣтъкъ] Лк 24: 53; 136: 16-17, 112 (fol 68v))

Благо сътворити (юноша єтеръ пристжпъ къ і(соу)сови молѧ и гл(агол)а. оучителю благыи. чьто благо сътворж. да имамъ животъ вѣчныи] Мф 19: 16; 75: 19-22, 50 (fol 156v))

Благожиѣ часть извѣрати (рече еи і(соу)с(ъ) <...> марина бо благожиѣ часть извѣра] Лк 10: 41-42; 144: 17-20, 121 (fol 61r))

Блажени алчющи и жаждющи правды. тако ти настыратъ ся (блажени алчющи и жаждющи правды. тако ти настыратъ ся) Мф 5: 6; 140: 19-21, 117 (fol 30r); **[блажени алчющи нынѣ. тако настытите ся]** Лк: 6: 21; 150: 20-21, 129 (fol 11r))

Блажени вждете кгда възненавидатъ вты чловѣци (блажени вждете кгда възненавидатъ вты чловѣци) Лк: 6: 22; 150: 21-27, 129 (fol 11r))

Блажени изгѣнании правды ради. тако тѣхъ кестъ цѣарствиie небесъноe (блажени изгѣнании правды ради. тако тѣхъ кестъ ц(ѣса)р(ъ)ствиie небесъноe) Мф 5: 10-11; 141: 1-2, 118 (fol 30v))

Блажени кротъции• тако ти наслѣдатъ землю ([блажени кротъции• тако ти наслѣдатъ землю] Мф 5: 5; 140: 18-19, 117 (fol 30r))

Блажени милостивии• тако ти помиловани бждутъ ([блажени милостивии• тако ти помиловани бждутъ] Мф 5: 7; 140: 21-22, 117 (fol 30r))

Блажени нищии доухомъ• тако тѣхъ естъ цѣсарство небесъноє / божиє ([блажени нищии д(оу)хомъ• тако тѣхъ естъ ц(ѣ)сар(ъ)ство н(е)б(е)с(ь)н(о)є] Мф 5: 3; 140: 15-17, 117 (fol 30r); [блажени ништии д(оу)хомъ• тако ваше естъ цѣсарствиє в(о)жие] Лк 6: 21; 150: 18-20, 129 (fol 11r))

Блажени плачющи сѧ нынѣ• тако въсмѣкте сѧ ([блажени плачющи сѧ нынѣ• тако въсмѣкте сѧ] Лк 6: 21; 150: 21-23, 129 (fol 11r))

Блажени плачющи сѧ• тако ти оутѣшлатъ сѧ ([блажени плачющи сѧ• тако ти оутѣшлатъ сѧ] Мф 5: 4; 140: 17-18, 117 (fol 30r))

Блажени слышащи слово божиє и хранищи є ([блажени слышащи слово в(о)жие и хранищи є] Лк 11: 28; 144: 26-27, 121 (fol 61r))

Блажени съмѣргающи сѧ• тако те стынове божии нарекутъ сѧ ([блажени съмѣргающи сѧ• тако ти стынове в(о)жии нарекутъ сѧ] Мф 5: 9; 140: 24-25, 117 (fol 30r))

Блажени чистии срѣдьцемъ• тако ти бога оутѣшатъ ([блажени чистии срѣдьцемъ• тако ти в(о)га оутѣшатъ] Мф 5: 8; 140: 23-24, 117 (fol 30r))

Блажени єсте югда поносатъ вамъ• и ижденжть вѣи• и рекутъ вѣстакъ зълъ глаголъ• на вѣи•

лъжюще мене ради ([блажени єсте югда поносатъ вамъ• и ижденжть вѣи• и рекутъ вѣстакъ зълъ глаголъ• на вѣи• лъжюще мене ради] Мф 5: 11; 141: 3-6, 118 (fol 30v))

Блажено чрѣво ношшею та и съсыца таже єси съсалъ ([въздвигъши гласъ єтера жена отъ народа• рече ємоу• блажено чрѣво ношшею та• и съсыца таже єси съсалъ] Лк 11: 27; 144: 22-25, 121 (fol 61r))

Богоу работати и мамонъ ([не можете в(о)гоу работати и мамонъ]) (Лк 16: 13; 93: 20-21, 69 (fol 62r))

Богъ живыи ([отъвѣща юмоу симонъ петръ• г(оспод)и къ комоу идемъ <...> мъи вѣроваюомъ и познаюомъ тако ты єси х(ристос)ъ с(ы)нъ в(о)га живаго]) Ии 6: 68-69; 43: 6-10; 18 (fol 50v); [отъвѣшавъ же симонъ петръ рече• ты єси х(ристос)ъ с(ы)нъ в(о)га живаго] Мф 16: 16; 160: 28 – 161: 29-30, 140 (fol 46v); [архиерен рече ємоу• заклинаю та в(о)гомъ живымъ• да речеши намъ• аще ты єси х(ристос)ъ с(ы)нъ в(о)га живаго] Мф 26: 63; 126: 14-16, 101 (fol 102r); Мф 26: 64, 202: 1-3, 179 (fol 35r))

Богъ съпасъ мои ([и рече марина <...> въздрадоваю сѧ д(оу)хомъ моимъ• о в(о)зѣ с(ъ)п(а)сѣ моемъ• тако призърѣ на съмѣреніе рабы свої]) Лк 1: 46-47; 187: 21-24, 164 (fol 99v))

Богъ съчета кого ([тѣмъ же оуже нѣсте дѣва• нъ плѣть едини• юже оубо в(о)гъ съчета• чл(овѣ)къ не разлжчаєтъ]) Мф 19: 6; 72: 17-20, 47 (fol 34r))

Боже мои въскажи ма еси оставилъ ([при .Ѣ. же годинѣ възъпи и(соу)с(ъ) гласомъ

**велиемъ глагола <...> б(о)же мон
въскожи ма еси оставилъ】 Мф 27:
46; 210: 1-4, 186 (fol 10v))**

**Болѣзнь нѣстъ къ съмрти
([слышавъ же и(сог)с(ъ) рече. си
болѣзнь нѣстъ къ съмрти. нъ о
славѣ б(о)жин] Ии 11: 4; 113: 8-10,
89 (fol 74r))**

**Болаштака цѣлити ([ходаште
же проповѣданте <...> болаштака
цѣлите...] Мф 10: 7-8; 153: 11-13,
132 (fol 72v))**

**Богати сѧ бога ([отвѣщавъ же
дроугыи прѣщаши юмоу гла(агол)а.
ни ли ты боиши сѧ б(ог)а тако въ
томъжде осаждении еси] Лк 23: 40;
132: 8-10, 108 (fol 40v); [отвѣщавъ
же дроугыи прѣщаши юмоу
гла(агол)а. ни ли ты боиши сѧ
б(ог)а. тако въ томъжде
осаждении еси] Лк 23: 40; 129: 15-
17, 105 (fol 41r))**

**Брашно гыбижщею ([Рече
г(оспод)ь къ пришадъшимъ къ
немоу июдѣомъ. дѣланте не
брашно гыбижщею. но брашно
прѣтываижщею въ животѣ
вѣчнѣемъ] Ии 6: 27; 37: 19-21, 12
(fol 47v); [отъвѣща имъ
и(сог)с(ъ) <...> дѣланте не
брашно гыбижщею. нъ брашно
прѣтываижщею въ животѣ
вѣчнѣемъ] Ии 6: 26-27; 35: 6-11, 10 (fol 77v))**

**Брѣмена тажъка ([съвадаижтъ
же брѣмена тажъка. и неоудь
носима. и въскладаижтъ на плеща
чл(овѣ)к(о)мъ. а прѣстомъ
своимъ не хотятъ двигнити] Мф
23: 4; 79: 14-18, 54 (fol 107v))**

**Быти вѣлии прѣдъ богомъ
([бѣдетъ во вѣлии прѣдъ
б(ого)мъ <...> и д(оу)х(о)мъ
с(вяты)мъ исполнитъ сѧ. еще**

**иштрѣ м(ате)ре свое] Лк 1: 15-
16; 183: 2-5, 161 (fol 19r))**

**Быти въ вѣсмь мирѣ ([егда
бѣхъ съ ними въ вѣсмь мирѣ.
азъ блудѣахъ я въ имѧ твоє] Ии
17:12; 201: 28, 177 (fol 32r) – 201: 1-2,
178 (fol 32r))**

**Быти въ любъве чики ([бѣдѣте
въ любъви моен. аще заповѣди
мои съблудете] Ии 15: 9-10; 197: 6-
8, 174 (fol 73v))**

**Быти въ подвигѣ ([гави же сѧ
емоу анг(е)лъ съ н(е)б(е)сє
оукрѣпля и. и бывъ въ подвигѣ
прилежынѣе молчаши сѧ. и бысть
потъ юго. тако капа кръвѣ капища
на землї] Лк 22: 44; 123: 10-14, 99
(fol 64r))**

**Быти въ и/едино ([и азъ въ
нихъ и ти въ мънѣ. да бѣдѣть
съврьшени въ едино] Ии 19: 23;
202: 27-29, 178 (fol 32v))**

**Быти вѣсмъ рабъ ([и иже аще
хощетъ въ васъ старѣи. да
бѣдѣть вѣсмъ рабъ] Мк 10: 44;
112: 15-17, 88 (fol 65v))**

**Быти вѣсмъ слѹга ([нъ иже
аште хощетъ. вѣщеніи быти въ
васъ. да бѣдѣть вѣсмъ слѹга] Мк
10: 43; 112: 13-15, 88 (fol 65v))**

**Быти на потрѣбж ([марта
марта. печеши сѧ о мъноѣ.
едино же естъ на потрѣбж] Лк 10:
41-42; 144: 17-19, 121 (fol 61r))**

**Быти неплоды ([и не бѣ имѧ
чада. понеже бѣ елисавѣтъ
неплоды] Лк 1: 7; 182: 12-13, 160 (fol
26v))**

**Быти оба въ плѣти єдинї
([сего ради оставитъ чл(овѣ)къ
о(ть)ца своего и матерь. и
прилѣпитъ сѧ къ женѣ своемъ. и
бѣдете оба въ плѣти єдинї] Мф
19: 5; 72: 15-17, 47 (fol 34r))**

Быти отъ земл ([гражданъ съвѣшѣ надъ вѣсѣми юстъ. съ отъ земл отъ земл юстъ] Ин 3: 31; 29: 15-16, 3 (fol 111r))

Быти отъ истины ([вѣсѣкъ иже юстъ отъ истины. послѹшашаєтъ гласа моего] Ин 18: 37; 205: 14-15, 181 (fol 71r))

Быти пльть юединна см. Быти оба въ пльть юдинж

Быти при дверьхъ ([наѹчите сѧ притъчи. єгда же оуже вѣга ел (смокъвъница) бждетъ млада и листвие проѹбваєтъ. вѣсте тако близъ юстъ жатва. такожде и вты єгда оѹзърите вѣсѣ си. видите тако близъ юстъ при дверехъ] Мф 24: 32-33; 119: 8-12, 95 (fol 22r))

Бѣжати граждани гнѣва ([и видѣвъ же мъногы фарисѣл. и садоукем. граждани на кръщеник юго. рече имъ. ищаџиа єхиднова. къто съказа вамъ бѣжати. отъ граждани гнѣва] Мф 3: 7; 170: 23-27, 149 (fol 84r); [глаголаше исходашиимъ. народомъ. кръститъ сѧ отъ него. ищаџиа єхиднова. къто съказа вамъ бѣжати. отъ граждани гнѣва. с(ъ)творите оѹбо плодъ. достоинныи покаганию] Лк 3: 7-8; 172: 10-15, 151 (fol 97r))

Бѣсъ изиде изъ кого ([и запрѣти юмоу і(соу)с(ъ). гл(агол)а. прѣмлъчи и изиди изъ нєго. и повръгъ и бѣсъ по срѣдѣ изиде изъ него. никакоже не врѣждь юго] Лк 4: 35; 87: 20-24, 62 (fol 33v))

Бѣсъ имѣти ([отъвѣща народъ и рече. бѣсъ ли имаши. къто тѣвѣ ищетъ оѹбити] Ин 7: 20; 45: 4-5, 20 (fol 75v))

Бѣсъ изгоняти ([и вѣ проповѣдал на сънъмицихъ ихъ. въ вѣсен галилѣи. и бѣсъ изгоня] Мк: 39; 105: 1-3, 81 (fol 8r))

Бѣсъ изгнанати ([ходаште же проповѣданите глаголиже. тако приближи сѧ цѣсаѹствије небесъное. болаштал цѣлите. мрѣтвыл вѣскрѣшаните. прокаженыя очищате. бѣсъ изгоните] Мф 10: 7-8; 153: 11-15, 132 (fol 72v))

Бждетe въ мънѣ. и азъ въ васъ ([юже вты чисти юстѣ. за слово єже глаголахъ вамъ. бждетe въ мънѣ. и азъ въ васъ] Ин 15: 3-4; 196: 16-18, 173 (fol 73r))

Бжди воля твоя ([о(ть)че мон аще невозможено юстъ чаши сен мимонти отъ мене. аще не пииж юл. бжди воля твоя] Мф 26: 42; 124: 20-22, 99 (fol 64r))

Бждѣте мѣдри. тако змии. и цѣли. тако голжбии/е ([се азъ сълїж вты тако овьца. по срѣдѣ влькъ. бждѣте мѣдри. тако змии. и цѣли. тако голжбии] Мф 10: 16; 177: 17-20, 155 (fol 83r))

Бжджатъ прѣвии послѣдьнии. и послѣдьнии прѣвии ([мънози же бжджатъ прѣвии послѣдьнии. и послѣдьнии прѣвии Мф 19: 30; 70: 2-3, 45 (fol 31r))

В

Велии дѣнь ([вѣ бо велии дѣнь тоа суботы] Лк 23: 31; 130: 25-27, 106 (fol 41v))

Великъ дѣнь ([ищи въ со^в(отж) .ѓ. по велицѣ дѣни] 188: 30, 165 (fol 100r); [си запрѣдаи <...> приносити Б(ог)оу соб(отж) .ѓ. по велицѣ дѣни] 180: 6-7, 168 (fol 53v);

[ици въ со^б(отж) •ѓ• по велицѣ дыни] Ин 15: 17, 16: 2; 188: 29-30, 165 (fol 100r); **[си заповѣда <...> приносити Б(ог)оу со^б(отж) •ѓ• по велицѣ дыни]** Ин 15: 17, 16: 2; 180: 2-4, 158 (fol 53v); **[и въ •ѓ• дѣ^н(ь) фсано на •ѓ• нѣ^а(ѣли) отъ полоу по велицѣ дыни]** 199: 1, 176 (fol 70v))

Велика сѫбота ([въ велен сوبотѣ. и с(ва)тѣи нѣ^а(ѣли)])
Примечание на стр. 120, №10)

Величити господа ([и рече марія. величитъ д(оу)ша моя г(оспод)а]) Лк 1: 46; 187: 21-22, 164 (fol 99v)

Вечеріј творити ([и приключьши сѧ дыни потрѣбъноу. егда иродъ ро^здѣствъ своемоу вечеріј творѣаше]) Мк 6: 21; 190: 28, 167 (fol 18r) – 191: 1-2, 168 (fol 18v))

Видиши сѫчиць иже ю/естъ въ оцѣ братра твоюго. а бръвна юже юстъ въ оцѣ твоюмъ не видиши ([чъто же видиши сѫчиць иже естъ въ оцѣ братра твоюго. а бръвна юже юстъ въ оцѣ твоюмъ не видиши]) Мф 7: 3; 70: 8-11, 45 (fol 31r))

Видѣниє видѣти ([и разоумѣша тако видѣниє видѣвъ въ цр(ь)к(ъ)ви]) Лк 1: 22; 184: 26-29, 161 (fol 19r))

Видаще не видатъ и слышащє не слышатъ ([Вамъ дано юстъ вѣдѣти таины ц(ѣса)р(ъств)ва в(о)жна. а прочимъ въ притъчахъ. да видаше не видатъ и слышащє не слышатъ. и не разоумѣятъ]) Лк 8: 10; 89: 25-7, 64 (fol 43v) – 90: 1, 65 (fol 38r))

Вина и сикера не пити ([Б҃ждѣтъ во великъ прѣдъ в(ого)мъ. и вина и сикера не имать пити]) Лк 1: 15; 183: 2-4, 161 (fol 19r))

Винты не обрѣтати въ комъ ([и глагола (пилатъ) имъ. азъ ни юдиномъ винты не обрѣтаиж въ немъ]) Их 18: 38; 202: 18-19, 181 (fol 71r))

Владыкты июдови ([и тъ витлеееме земе июдова ничимъ же мъньши кеси въ владыкахъ июдовахъ]) Мф 2: 6; 165: 1-3, 145 (fol 28r))

Власвимииж речи ([тъгда архнериен <...> глагола тако власвимииж рече. чъто ешє трѣбоуете съвѣдѣтель]) Мф 26: 65; 202: 7-9, 179 (fol 35r); **тъгда архнериен <...> глагола тако власвимииж рече. чъто ешє трѣбоuemъ съвѣдѣтель])** Мф 26: 65-66; 126: 19-21, 101 (fol 102r))

Власи вельблжди ([самъ же иоанъ. имѣше риџж свої отъ власъ вельблждъ]) Мф 3: 4; 170: 15-16, 149 (fol 84r); **[вѣ же иоанъ. обльченъ власы вельблжди])** Мк 1: 6; 168: 28-29, 147 (fol 95r))

(и) Власи главы вашеѧ иштени сѫтъ ([и власи главы вашеѧ въси иштътени сѫтъ]) Лк 12: 7; 152: 1-2, 131 (fol 72r))

Власть имѣти кѫж ([гл(агол)а же юмоу пилатъ. не вѣси ли. тако власть имамъ проплати тѧ. и власть имамъ поустити тѧ]) Их 19: 10; 206: 21-24, 182 (fol 71r); **[и да оувѣсте тако власть имать с(ы)нъ чл(овѣ)чъ отъпоѹшати на земи грѣхы])** Мк 2: 9-10; 106: 16-18, 82 (fol 8v))

Власть на нѣбесе и на земи ([и пристжпь і(соу)с(ъ). рече имъ гл(агол)а. дана ми юстъ въсѣка власть на и(е)б(е)се и на земи]) Мф 28: 18; 134: 15-17, 110 (fol 5v))

Вода жива ([тъ би просила оу него. и далъ ти би водж живж]) Их 4: 10; 48: 2-4, 23 (fol 91r); **[и стоуде-**

**ньцъ естъ глжбокъ• отъ кждоу
оубо имаши водж живж]** Ин 4: 11;
48: 5-7, 23 (fol 91r))

**Водоуж кръщати кого ([отъвѣ-
шавааше иоанъ въсѣмъ глагола-
аузъ оубо водоуж кръщаиж вѣы])** Лк 3:
15; 173: 11-13, 152 (fol 97v))

**Волиж чиuj творити ([аще къто
хощетъ волиж его творити• разоу-
мѣють о оученни кое отъ б(ог)а
кестъ])** Ин 7: 17; 44: 21-23, 19 (fol 75r);
[аще къто б(о)гочьтъцъ кестъ• и
волиж его творитъ• того послоуаша-
етъ] Ин 9: 31; 59: 15-16, 34 (fol 44v))

**Вою игемонови ([тъгда воини
игемонови• прѣимъшє i(соу)са въ
сѫдиши• събъраша на нъ въсї
спирж])** Мф 27: 27; 131: 11-12, 107 (fol
40r))

**Вою небесънин ([вънешапж быстъ
съ ангеломъ мъножество воин
небесънъихъ• хвалищнихъ б(ог)а])**
Лк 2: 13; 164: 20-22, 143 (fol 54r))

**Брата адова ([ты еси пётръ и на
семь камени съзиждаж цркъвъ
моих• и брата адова не оудолѣйтъ
ен])** Мф 16: 18; 161: 5-7, 141 (fol 59r))

**Брѣма чиc не испльни сѧ ([аузъ
не възидж въ праздыникъ съ• тако
брѣма мое не оу испльни сѧ])** Ин 7:
8; 44: 3-5, 19 (fol 75r))

**Брѣма плодомъ ([єгда же
приближи сѧ брѣма плодъ• посыла
рабы своє приидти плода своєго])**
Мф 21: 34; 78: 4-7, 53 (fol 107r))

**Брѣма чиc приде ([гл(агол)а же
имъ i(соу)c(ъ) брѣма моє не оу
приде])** Ин 7: 6; 43: 22-24, 18 (fol 50v))

**Бъвести кого въ напасть ([и не
въведи насть въ напасть• нъ
избави нъы отъ непригадни])** Мф 6:
13; 101: 15-17, 77 (fol 58r))

**Бъвръгнжти въ тъмж кромѣшъ-
нжж ([тъгда рече ц(ъса)ръ
слоурамъ• съвазавъше кмоу нозѣ
и ржцѣ• възъмѣте и• и
въвръзѣте въ тъмж кромѣшънжж])**
Мф 22: 13; 81: 18-21, 56 (fol 108v))

**Бъ врѣмена своя чиc съдѣвати
([и виноградъ отъдастъ инѣмъ
дѣлателемъ• иже въздадатъ емоу
плоды въ врѣмена своя])** Мф 21:
41; 78: 23-25, 53 (fol 107r))

**Бъ врѣма чиc дѣютъ сѧ ([а иже
на камени• иже кгда оуслышатъ
съ радостю приемјатъ слово• и
сии корене не имјтъ• иже въ въ
врѣма вѣрж емјатъ• и въ врѣма
напасти отъстжаижтъ])** Лк 8: 13;
90: 8-10, 65 (fol 38r))

**Бъ врѣма своє ([и се вждеши
млъчл и не могы прогл(агол)ати•
до негоже дънє вжджтъ си• зане
не вѣрова словесемъ моимъ• таже
съвежджтъ сѧ въ врѣма своє])** Лк
1: 20; 184: 20-23, 161 (fol 19r))

**Бъ врѣма юти чиc ([а иже на
камени• иже кгда оуслышатъ
съ радостю приемјатъ слово• и сии
корене не имјтъ• иже въ врѣма
вѣрж емјатъ• и въ врѣма
напасти отъстжаижтъ])** Лк 8: 13;
90: 6-10, 65 (fol 38r))

**Бъврѣши въ геонж кого
([оубонте сѧ• имштаго властъ•
по оувикини въврѣши въ геонж])**
Лк 12: 5; 151: 20-24, 130 (fol 11v))

**Бъ въсемь мирѣ быти ([и къ
томоу нѣсмъ и сии въ въсемь мирѣ
сѫтъ• и къ тѣбѣ грждж])** Их 17: 11;
201: 24-25, 177 (fol 32r))

**Бъ (въсъ) миръ прити ([аузъ
свѣтъ въ въсъ миръ придъ• да
въсъ вѣроули въ ма• въ тъмѣ не
прѣвѣдетъ])** Их 12: 46; 63: 23-25, 38
(fol 14v))

Въ вѣкъ ([а иже пиєтъ отъ воды иже азъ дамъ юмоу· не иматъ вѣждадати сѧ въ вѣкъ] Ин 4: 14; 48: 11-13, 23 (fol 91r); [гл(агол) юмоу петръ· не оумыюши мою ногоу въ вѣкъ] Ин 13: 8; 121: 3-5, 97 (fol 178r); [и азъ животъ вѣчныи даиж имъ· и не погтыбнитъ въ вѣкъ] Ин 10: 28; 143: 27, 120 (fol 6v) – 144: 1, 121 (fol 61r); [мы слышаюмъ отъ закона тако х(ристос)ъ прѣбывають въ вѣкъ] Ин 12: 34; 32: 15-16, 37 (fol 14r); [и вѣроули въ мя не оумьреютъ въ вѣкъ] Ин 11: 25; 114: 20-21, 90 (fol 74v); [и азъ оумолиж о(ть)ца· и иного параклита дастъ вамъ· да вѣдуетъ съ вами въ вѣкъ] Ин 14: 15; 194: 23-25, 171 (fol 60r))

Въ вѣкы ([и дастъ юмоу г(оспод)ъ в(ог)ъ прѣстолъ дав(ы)да о(ть)ца его· и въц(ѣса)ритъ сѧ въ домъ иаковли· въ вѣкы] Лк 1: 32-33; 179: 8-11, 157 (fol 53r); [и не вѣди насть въ напасть· нъ избави ны отъ непригни· тако твою юстъ ц(ѣса)р(ы)с(тв)о и сила и слава· въ вѣкы аминъ] Мф 6: 13; 101: 15-18, 77 (fol 58r); [аще къто сънѣстъ отъ хлѣба сего· живъ вѣдуетъ въ вѣкы] Ин 6: 51; 39: 23-25, 14 (fol 42v))

Въ главж жгълоу ([камень иже не въ радоу сътвориша зиждяще съ быстъ въ главж жгълоу] Мф 21: 42; 79: 2-5, 54 (fol 107v))

Въ грѣхъ оумрѣти ([азъ идж и възищете мене· и въ грѣхъ вашемъ оумьреете] Ин 8: 21; 47: 8-9, 22 (fol 66v))

Въ грѣхъ родити сѧ ([отвѣщаша и решла юмоу· въ

грѣхъ ты родилъ сѧ юси въсъ] Ин 9: 34; 59: 19-21, 34 (fol 44v))

Въ дѣни ноевы ([такоже бо въ дѣни ноевы· тако вѣдуетъ и въ дѣни с(ы)на чл(овѣ)ча] Мф 24: 37; 84: 16-17, 59 (fol 57r))

Въ дѣни сына чловѣча ([тако вѣдуетъ и въ дѣни с(ы)на чл(овѣ)ча] Мф 24: 37; 84: 16-17, 59 (fol 57r))

Въ животъ вѣчныи вѣнити ([аще ли хощеши въ животъ вѣнити· съблуди заповѣди] Мф 19: 17; 75: 25, 50 (fol 156v) – 76: 1, 51 (fol 121r))

Въ законѣ писано юстъ ([онъ же рече немоу· въ законѣ чъто фано юстъ· како чътєши] Лк 10: 26; 91: 15-16, 67 (fol 51r))

Възвести очи свои ([възвѣдъше очи свои никоже не видѣша· тъко і(соу)са единого] Мф 17: 8; 189: 20-22, 166 (fol 100v); [и тъ възвѣдъ очи свои на оученикы свомъ глаголаше] Лк 6: 20; 150: 17-18, 129 (fol 11r); [Въ оно врѣмѧ і(соу)с(ъ) възвѣде очи свои на и(е)бо и рече] Ин 17: 1; 200: 29-30, 176 (fol 70v))

Възврати ножъ свои въ свое мѣсто ([тъгда гл(агол)а юмоу і(соу)с(ъ)· възврати ножъ свои въ свое мѣсто] Мф 26: 52; 125: 15-16, 100 (fol 64v))

Възвратити сѧ въспать ([и иже на селѣ такожде· да не възвратитъ сѧ въспать· възлатъ ризы своимъ] Мф 24: 18; 118: 4-6, 94 (fol 15v))

Въгласити гласомъ велиимъ ([и въгласишь гласомъ велиемъ· і(соу)с(ъ) рече· о(ть)че въ рѣцѣ твои прѣдаиж д(оу)хъ мон] Лк 23: 46; 129: 27-28, 105 (fol 41r) – 129: 1, 106 (fol 41v))

Възгласити отъ гроба ([и съвѣдѣтельствоваше же народъ• иже вѣ съ нимъ• егда лазара възгласи отъ гроба и въскрѣси и отъ мртвѣихъ] Ин 12: 17; 115: 15-18, 91 (fol 76r))

Въздати длъгъ чии (комоу) ([и прогнѣвавъ сѧ г(оспод)ъ юго• прѣдастъ и мѫчителемъ• доњдеже въздастъ въсъ длъгъ свои] Мф 18: 34; 74: 21-24, 49 (fol 156r); [въсади и въ тъмници• доњдеже въздастъ юмоу длъгъ] Мф 18: 30; 74: 11-13, 49 (fol 156r))

Въздадите кесаровата кесарю• а божиѣ богоу ([въздадите оубо кесарова кесарови• а в(о)жна в(ог)оу] Мф 22: 21; 77: 19-21, 52 (fol 121v))

Въздати плоды (и виноградъ прѣдастъ инѣмъ дѣлателемъ• иже въздадатъ юмоу плоды въ времена своя] Мф 21: 41; 78: 23-25, 53 (fol 107r))

Въздати хвалж богоу (и в(ь)си людиє видѣвъше въздаша хвалж в(ого)ви] Лк 18: 43; 94: 18-19, 70 (fol 62v))

Въздвижнити гласъ (егда гла(гола)ше се• въздвигъши гласъ етера жена отъ народа• рече юмоу• блажено чрѣво ношаше та] Лк 11: 28; 144: 22-24, 121 (fol 61r))

Въздвиженник (кръста) ([нѣ^а(ея) прѣждѣ въздвиженія] 145: 27, 122 (fol 61v); [в со^б(ботж) прѣждѣ въздвиженія кръста• евангелие ѿ ма(т)^а(ея) гла^в(а) • ѕ ѕ•] 145: 21-23, 122 (fol 61v))

Въз(а)радовать сѧ доѹхомъ (и рече мария• величить доѹша моя г(оспод)а• и въздрадовахъ сѧ

д(оу)хомъ моимъ] Лк 1: 46-47; 187: 21-23, 164 (fol 99v))

Въздрадовать радостиј који ([видѣвъше же звѣздј• въздрадоваша сѧ радостиј велиеј зѣло] Мф 2: 10; 166: 16-27, 145 (fol 28r))

Възигра сѧ младенецъ/вѣнци радищами въ чрѣвѣ чиумъ ([възигра сѧ младенецъ радищами• въ чрѣвѣ моемъ] Лк 1: 44; 187: 17-18, 164 (fol 99v); [възигра сѧ младенецъ радищами• въ чрѣвѣ кла] Лк 1: 41; 187: 8-9, 164 (fol 99v))

Възложити на главј комоу чьто ([и съплѣтъше вѣнци отъ трънига възложиша на главј юмоу] Мф 27: 29; 131: 14-16, 107 (fol 40r); [и воини съплѣтъше вѣнци отъ трънига• възложиша на главј юмоу] Ин 19: 2; 205: 27-29, 181 (fol 71r))

Възложити на кого ржкы / ржцѣ / ржкж ([възложатъ бо на вѣ ржкы свој• и ижденијтъ прѣдајще на сънъмишта] Мф 21: 12; 148: 27-29, 126 (fol 52v); [и привѣса къ немоу глоуха и нѣма• и молѣахж и да възложитъ на нь ржкж] Мк 7: 32; 107: 2-4, 83 (fol 80r); [искахж же ати и• и никътоже не възложи ржкоу на нь• тако не оу вѣ пришъль годъ] Ип 7: 30; 46: 2-4, 21 (fol 66r); [тъгда пристжпьше възложиша ржцѣ на ѹ(оу)а и лаша и] Мф 26: 50; 124: 11-12, 106 (fol 64v))

Възлюбити господа бога својего ([и соу)с(ъ) же рече имъ• възлюбиши г(оспод)ѣ в(ог)а својго• въсѣмъ срѣдьцемъ твоимъ• и въсੇи д(оу)шемъ твоји• и въсੇи мыслиј твоји] Мф 22: 37-39; 83: 14-17, 58 (fol 16v); [онъ же отвѣшавъ рече• възлюбиши г(спод)а в(ог)а својего• отъ въсего

срьдъца твојго и въсем д(оу)шевж твојж. и въсем крѣпостиж твојж. и въсемъ помышлениемъ твоимъ] Лк 10: 27; 91: 16-20, 67 (fol 51r))

Възлюбити искрънаго својего (тако самъ сѧ) ([вътораа же (заповѣдь) подобна ю. възлюбиши искрънѣго својего тако самъ сѧ] Мф 22: 38; 83: 14-20, 58 (fol 16v); [слышасте тако речено естъ. възлюбиши искрънѣго својего и възненавидиши врага својего] Мф 5: 43; 68: 5-8, 43 (fol 9r); [и възлюби искрънѣаго својего. тако самъ сѧ] Мф 19: 19; 76: 5-6, 51 (fol 121r); [възлюбиши <...> искрънѣго твојего тако самъ сѧ] Лк 10: 27; 91: 17-21, 67 (fol 51r))

Възлюбити мъного ([егоже ради глаголиже ти. отъпогашаижтъ сѧ еи грѣси мънози. тако възлюби мъного] Лк 7: 47; 147: 18-20, 125 (fol 52r))

Възлюбити паче славж чловѣчј. неже славж божиј. ([възлюбиша бо. паче славж чл(овѣ)чј. неже славж б(о)жиј] Их 12: 43; 63: 18-19, 38 (fol 14v))

Възмжтишъ сѧ вода ([отвѣща ємоу неджънтии. еи г(оспод)и: чл(овѣ)ка же не имамъ да югда възмжтишъ сѧ вода. да въврьжетъ ма въ кжпѣль] Их 5: 7; 41: 6-9, 16 (fol 39v))

Възмжщати водж [ангелъ бо г(осподь)и на въсѣ лѣта мъгааше сѧ въ кжпели и възмжщааше водж] Их 5: 4; 40: 23-24, 15 (fol 39r))

Възмжщеник воды [и иже прѣвѣе вълажааше по възмжщении

воды. съдравъ въывааше] Их 5: 4; 40: 25, 15 (fol 39r) – 41: 1, 16 (fol 39v))

Възненавидиши врага својего ([слышасте тако речено естъ. възлюбиши искрънѣго својего и възненавидиши врага својего] Мф 5: 43; 68: 5-8, 43 (fol 9r))

Възнесенк господа нашего исѹса христа ([по възнесении г(оспод)ѣ нашего и(со)ѹ(са) х(рист)а • възнесение г(осподь)и] 65: 20-21, 40 (fol 13v))

Възнесеник господъне ([ици въ четвртъкъ • възнесение г(осподь)и] 136: 16-17, 112 (fol 68v))

Възнесенъ быти отъ земли ([и азъ аще възнесенъ вѣдј. отъ земли. въсѧ привлѣкж къ себѣ] Их 12: 32; 174: 16-17, 153 (fol 67r); [и азъ аще възнесенъ вѣдј отъ земли въсѧ привлѣкж къ себѣ] Их 12: 32; 62: 11-12, 37 (fol 14r))

Възнести сѧ на небо ([г(оспод)и (со)ѹ(съ) по гла(гол)ии єго къ нимъ възнесе сѧ на н(е)бо] Мк 16: 19; 135: 1-2, 111 (fol 68r))

Възносити сѧ на небо [и бысть егда бл(агословѣ)ствѣше да • отстажпи отъ нихъ и възношааше сѧ на н(е)бо. и ти поклонишъ сѧ юмоу] Лк 24: 51-52; 65: 12-15, 40 (fol 13v))

Възрастъ имѣти ([самого въпросите. възрастъ иматъ. самъ о себѣ да гл(агол)еетъ] Их 9: 21; 58: 13-15, 33 (fol 44r); [сего ради родителѣ єго рѣсте. тако възрастъ иматъ самого въпросите] Их 9: 23; 58: 19-20, 33 (fol 44r))

Възъпити гласомъ велиимъ ([при • же годинѣ възъпи и(со)ѹ(съ) гласомъ велиемъ глагола <...> в(ож)е мон. въскжъ ма еси

оставилъ] Мф 27: 46; 210: 1-4, 186 (fol 10v); **[и(сѹ)с(ъ)]** же пакы въз(ъ)пивъ гласомъ вѣлиемъ. испоусти д(ѹ)хъ] Мф 27: 50; 210: 12-13, 186 (fol 10v); **[и испльни сѧ д(ѹ)хомъ елисаветъ. и въз(ъ)пи гласомъ вѣлиемъ и рече. благословествена ты въ женахъ]** Лк 1: 41-42; 187: 10-12, 164 (fol 99v); **([и въ сънъмиши вѣч чл(овѣ)къ имы доуихъ вѣсъ нѣчистъ. и въз(ъ)пи гласъмъ вѣлиимъ гла(агол)а. остани. чьто естъ намъ и тѣвѣ и(сѹ)сє наざарѣнинъ. пришъль кси погѹбить насъ])** Лк 4: 33-34; 87: 15-19, 62 (fol 33v))

Възъми възъми. пропъни и ([они же въпигахж. възъми възъми пропъни и]) Ин 19: 15; 207: 8-9, 183 (fol 79r))

Възъми одръ свои и иди / и ходи ([гла(агол)а ємоу и(сѹ)с(ъ)]. въстани възъми одръ свои и иди въ домъ свои] Ин 5: 8; 41: 10-12, 10 (fol 39v); **[тъ мънѣ рече. възъми одръ свои и ходи]** Ин 5: 11, 41: 18, 16 (fol 39v); **[въпросиша же и. къто кестъ чл(овѣ)къ рекы тѣвѣ възъми одръ свои и ходи]** Ин 5: 12; 41: 19-20, 16 (fol 39v))

Възърѣти на небо ([и възърѣвъ на н(е)бо въздѣхнж. и гла(агол)а ємоу еффата. еже кестъ развръзи сѧ] Мк 8: 34; 107: 7-8, 83 (fol 80r))

Възлати кого отъ всесего мира ([не молиж да възъмеши я отъ всесего мира. нъ да съблудеши я отъ неприазни] Ин 17: 15; 201: 11-13, 178 (fol 32v))

Въ има чик чьто дѣлати ([азъ приду въ има о(ть)ца моего. и не приемете. аще инъ приду въ има свое. того приемете] Ин 5: 43; 33:

12-15, 8 (fol 63v); **[дѣла таже азъ твориж. въ има о(ть)ца моего. та съвѣдѣтельствоујтъ о мънѣ]** Ин 10: 25; 143: 20-23, 120 (fol 6v); **[мънози бо придујтъ въ има мою гла(агол)а. азъ ксмъ х(ристос)ъ.** и мъногы прѣльстятъ] Мф 24: 5; 82: 16-18, 57 (fol 16r); **[мънози бо придујтъ въ има мою гла(агол)а. азъ ксмъ х(ристос)ъ и мъногы прѣльстятъ]** Мф 24: 5; 117: 9-13, 93 (fol 15r); **[идеже бо кесте дъва ли трие събрании въ има мою. тоу єсмъ по срѣдѣ ихъ]** Мф 18: 20; 67: 25, 42 (fol 12v) – 68: 1-2, 43 (fol 9r); **[иже аще едино таковъихъ отрочатъ приеметъ въ има мою. ма приеметъ]** Мк 9: 37; 161: 23 – 162: 24-27, 141 (fol 59r); **[въ има мою дастъ вамъ]** Ин 16: 23, 24; 199: 2-3, 176 (fol 70v); **[в тъ дънь въ има мою въпросите. и не гла(агол)а. тако азъ оумолиж о(ть)ца о васъ]** Ин 16: 26; 199: 9-11, 176 (fol 70v); **[и кгоже лижъдо просите въ има мою то створиж. да прославитъ сѧ о(ть)ци о с(ъ)ноу]** Ин 14: 13; 194: 18-20, 171 (fol 60r); **[и плодъ вашъ прѣвѣдѣтъ. да кгоже колиждо просите отъ о(ть)ца. въ има мою. дастъ вамъ]** Ин 15: 16; 198: 27-29, 174 (fol 73v); **[и аще чесо просите въ има мою. то створиж]** Ин 14: 14; 194: 20-21, 171 (fol 60r); **[параклитъ же д(ѹ)хъ с(вл)-тти. егоже посълеть о(ть)ци въ има мою. тъ въти наѹчитъ всесмоу]** Ин 14: 26; 195: 22-25, 172 (fol 60v); **[иже бо аще напоитъ въти чашж воды въ има тако х(ристо)ви естѣ]** Мк 9: 41; 162: 9-11, 142 (fol 59v); **[въ има кго иши въ иоанѣ антипасха .и.]**

єва(н)́(єлие) от иоана гла́в а·с̄ і·] 138: 11-13, 114 (fol 3v); [и тако подобааше пострадати χ(рист)оу <...> и проповѣдати сѧ въ имѧ єго покаганик въ оставкнике грѣховъ въ вѣсѣхъ лѣзыцѣхъ] Лк 24: 46-47; 65: 3-7, 40 (fol 13v); [азъ придъ въ имѧ о(ть)ца моего· и не приемете· аще инъ придетъ въ имѧ свое· того приемете] Ин 5: 43; 33: 12-15, 8 (fol 63v); [о(ть)че с(вл)тъи съблуди а въ имѧ твою] Ин 17: 11; 201: 26-28, 177 (fol 32r); [єгда вѣхъ съ ними въ вѣсемь мирѣ· азъ блудѣаҳъ а въ имѧ твоое] Ин 17: 12; 201: 28, 177 (fol 32r) – 201: 1-2, 178 (fol 32v))

Въ имѧ господыне ([въ имѧ г(оспод)и]не фано м(ѣса)ца того въ •з· дынь <...> єва(н)́(єлие) от иоана гла́в а·с̄ і·) Мф 23: 38; 143: 11-13, 120 (fol 6v); [народъ же ходаштеи прѣдъ нимъ· и въ слѣдъ զъвааҳж· гла(агол)иже· шсанна с(ты)ноу дав(ты)д(o)воу· бл(агослове)с(ь)нъ градъи въ имѧ г(осподь)и]не· шсанна въ вѣшинахъ] Мф 21: 9; 116: 14-18, 92 (fol 76v); [народъ мъногъ <...> прилаша вали отъ финикъ· и изидж противж ємоу· и զъвааҳж гла(агол)иже· шсанна благословенъ градыи въ имѧ г(осподь)и]не· ц(ѣса)рѣ и(զдра)илева] Ин 12: 12-13; 115: 4-9, 91 (fol 76r); Ин 16: 23, 24; 199: 2-6, 176 (fol 70v))

Въ имѧ отьца и съна и святаго доуха ([шьдъше оубо наоучите вѣсм лѣзыкы крестяще а· въ имѧ о(ть)ца и с(ты)на и с(вл)таго д(oу)ха]) Мф 28: 18-19; 134: 15-19, 110 (fol 5v))

Въ истинѣ ([оучителю· вѣмъ тако истинъ иси· и пажи в(о)жию въ истинѣ оучиши]) Мф 22: 16; 77: 6-8, 52 (fol 121v); [пать бо мѣжъ имѣла иси· и нынѣ егоже имаши нѣстъ ти мѣжъ· се въ истинѣ рече] Ин 4: 18; 48: 22-24, 23 (fol 91r); [изволи сѧ и мѣнѣ хождышю испрѣва по вѣсѣхъ· въ истинѣ по рѣдѣ фати тѣбѣ· կулогисте тѣофиле] Лк 1: 3; 182: 31-32, 159 (fol 26r) – 182: 1-2, 160 (fol 26v); [видѣвъ же и(соу)с(ъ) натанайлѣ граджща къ себѣ· и глагола ємоу· се въ истинѣ из(дран)литѣнинъ· въ нѣмъ же лѣсти нѣстъ] Ин 1: 48; 155: 15, 156: 16-19, 135 (fol 29r); [видѣвъ же и(соу)с(ъ) натанайлѣ· граджща къ себѣ· и глагола ємоу· се въ истинѣ издранлѣтѣнинъ· въ нѣмъ же лѣсти нѣстъ] Ин 1: 48; 104: 4-7, 80 (fol 55v); [видѣвъше народи զнаменія также сътвори и(соу)с(ъ)· гла(агола)ахж тако съ есть въ истинѣ пр(о)р(о)къ] Ин 6: 14; 34: 3-5, 9 (fol 77r); [нѣ по мъногоу же пристжпьше стоящен рѣша петрови· въ истинѣ и ты отъ нихъ иси] Мф 26: 73; 126: 7-10, 102 (fol 102v); [нѣ по мъногѣ же пристжпьше стоящен рѣша петрови· въ истинѣ и ты отъ нихъ иси] Мф 26: 73; 203: 25-28, 179 (fol 35r); [видѣвъ же сътыникъ вѣвъшеен· прослави в(о)га гла(агол)а· въ истинѣ чл(овѣ)къ съ праведынъ вѣ] Лк 23: 47; 129: 1-3, 106 (fol 41v); [гла(агол)ы аже даль иси мѣнѣ дахъ имъ· и разоумѣша въ истинѣ· тако отъ тѣбе изидѣ] Ин 17: 8; 201: 17-19, 177 (fol 32r); [и азъ послалъ а въ

въсь миръ• и за на азъ сващж сѧ
самъ• да бѫдѫтъ и ти сващени
въ истинж] Ин 17: 17-19; 202: 17-19,
178 (fol 32v); [с(ва)ти ж въ
истинж• слово твоє истина юстъ] Их 17: 17; 201: 14 – 202: 15-16, 178
(fol 32v); [глаголиж же вамъ въ
истинж сѫтъ етери отъ съде
стоштихъ] Лк 9: 27; 148: 20-21,
126 (fol 52v); [въставъша въ тотъ
часъ възвратиſте въ
и(ε)ρ(ογα)λ(ι)мъ <...> гла(аго-
л)ижша тако въ истинж въста
χ(ριστос)ъ и гави сѧ симоноу] Лк
24: 33; 27: 23-25, 1 (fol 104r) – 28: 1-2,
2 (fol 104v); видѣвъше народи
значенія таже сътвори и(соу)с(ъ).
гла(аголаа)хж. тако съ естъ въ
истинж пр(ο)ρ(ο)къ гржды въ въсь
миръ] Их 6:14; 34: 3-5, 9 (fol 77r))

Въкоусити съмръти (и
гла(гол)аше имъ• аминъ гла(аго-
л)иж вамъ• сѫтъ етери отъ съде
стоштихъ• иже не имжть
въкоусити съмръти] Мк 9: 1; 108: 6-
9, 84 (fol 80v); [глаголиж же вамъ въ
истинж сѫтъ етери отъ съде
стоштихъ• иже не имжть
въкоусити съмръти] Лк 9: 27; 148:
20-22, 126 (fol 52v))

Въложити въ гробъ кого (и
въложи ѿ (тѣло Христа) въ
гробъ• иже вѣ исѣченъ въ
камене• и привали камень на
двѣри гробоу] Мк 15: 46; 35: 22-24,
10 (fol 77v))

Въложити пръстъ чии въ газвж
гвоздиниж (онъ же рече имъ• аще
не видѣш на ржкоу ѿго газвзы
гвоздиниыа и въложж пръста моего
въ газвж гвоздиниж• и въложж
ржкж моих въ ребра его• не имж
вѣры] Их 20: 25; 30: 16-19, 4 (fol 111v))

Въложити ржкж въ ребра чига
(онъ же рече имъ• аще не видѣш
на ржкоу ѿго газвзы гвоздиниыа и
въложж пръста моего въ газвж
гвоздиниж• и въложж ржкж моих
въ ребра его• не имж вѣры] Их
20: 25; 30: 16-19, 4 (fol 111v))

Въ мало врѣмѧ ([рече же имъ
и(соу)с(ъ) еще въ мало врѣмѧ•
свѣтъ въ вѣсъ юстъ• ходите
доныдѣже свѣтъ имате• да тьма
вѣсъ не иметъ] Их 12: 35; 175: 25-
28, 153 (fol 67r); Их 12: 35-36; 62: 18-
24, 37 (fol 14r))

Въметати мрѣжка ([ходи
и(соу)с(ъ) при мори галиле-
исцѣмъ• видѣ дѣва братра•
симона нарицаюмаго петра и
андреј братра его• въметаища
мрѣжка въ море] Мф 4:18; 71: 2-6,
46 (fol 31v))

Въ мнозѣ глаголании
(оуслышани бѫдете) ([молаще же
са не лихо гла(агол)ѣте• такоже и
можчици• мнлатъ бо сѧ тако въ
мнозѣ гла(агол)ании своемъ
оуслышани бѫдѫтъ] Мф 6: 7; 101:
1-5, 77 (fol 58r))

Въ мнѣ отъць и азъ въ отъци
(да вломъ моимъ вѣрж имѣте• да
разоумѣите и вѣроуете тако въ
мнѣ о(тъ)цы и азъ въ о(тъ)ци] Их
10: 38; 56: 6-9, 31 (fol 92r))

Въ кого мѣсто чьто дѣгати
(слышавъ же тако архелан
цѣсарствуютъ въ иудѣи• въ
ирода мѣсто о(тъ)ца своєго
оубою сѧ тамо ити] Мф 2: 22; 167:
5-8, 147 (fol 95r))

(въниде иси въ) Ковчегъ ([до
негоже дѣне въниде иси въ
ковчегъ• и не оциютиша доныдѣже
придѣ потопъ• възлутъ вѣса] Мф 24:
38-39; 119: 23-24 – 120: 25, 95 (fol 22r))

Вънити въ славж чијж ([не си ли подобааше пострадати х(рист)оу· и вънити въ славж својж] Лк 24: 26, 27: 7-9), 1 (fol 104r))

Въ ниж же мѣрж мѣрите· възмѣритъ сѧ вамъ ([и въ ниж же мѣрж мѣрите· възмѣритъ сѧ вамъ] Мф 7: 2; 70: 7-8, 45 (fol 31r))

Въ огнь въвръгнити ([и въпроси і(сѹ)с(ъ) о(ть)ца его· колико лѣтъ кестъ отънелиже се быстъ ємоу· онъ же рече ємоу из отрочинты· и множицєи и въ огнь въвръже и въ водж да и би погоубилъ] Мк 9: 21-22; 109: 15-19, 85 (fol 2r))

Въ огнь вълагати чъто ([аже къто въ мънѣ не прѣбѣдѣтъ· изврѣжетъ сѧ вънъ· такоже разга и исъшетъ и събираштъ иж· и въ въ огнь влагайтъ иж· и съгараектъ] Ин 15: 6; 197: 25-29, 173 (fol 73r))

Въ огнь въметати ([въсѣко же оубо дрѣво· еже не творитъ плода добра· посѣкаюмо бывають· и въ огнь въмѣтаюмо] Мф 3: 10; 171: 4-7, 150 (fol 84r); [въсѣка же оубо дрѣва не творяща плода добра· посѣкаютъ и въ огнь въмѣ-таютъ] Лк 3: 9; 172: 21-23, 151 (fol 97r))

Въ оно врѣма ([въ оно врѣма· стогахъ при крѣстѣ іс(оуко)вѣ· мати его и сестра матерє иго· мария клеопова· и мария магдалыни] Ин 19: 25; 180: 16-19, 158 (fol 53v); Лк 23: 25; 130: 10-12, 106 (fol 41v); [въ о"(о) врѣмѣ(л) пришьдъ і(сѹ)с(ъ)· въ странж ке(сарийж)] Мф 16: 13; 180: 12-13, 158 (fol 53v); Мф 16: 13; 160: 20-24, 140 (fol 46v); [въ оно врѣма прииде і(сѹ)с(ъ)· отъ

галилѣа] Лк 3: 13; 174: 26-28, 152 (fol 97v); [въ оно врѣма прииде иоанъ крѣстителъ] Мф 3: 1; 170: 7-11, 149 (fol 84r); [въ оно врѣма вънide і(сѹ)с(ъ) въ и(еоуса)л(и)мъ] Ин 5: 1; 40: 17, 15 (fol 39r); [въ оно врѣма въскрѣсъ і(сѹ)с(ъ) отъ мрѣтвъихъ] Лк 24: 36; Лк 24; 64: 5-6, 39 (fol 13r); Лк 24: 36; 136: 15-17, 112 (fol 68v); [въ оно врѣма изиде і(сѹ)с(ъ)· въ странж турьскж и сидоньскж] Мф 15: 21; 86: 1, 61 (fol 33r); [въ оно врѣма пристѣпиша оученици къ іс(оу)оу] Мф 24: 1; 82: 2-3, 57 (fol 16r); [въ оно врѣма զаконникъ етеръ· прииде къ іс(оу)оу] Мф 22: 35; 83: 12-13, 58 (fol 16v); Лк 10: 25; 91: 12-13, 67 (fol 51r); [въ оно врѣма въсходитъ і(сѹ)с(ъ) идити въ галилеј] Ин 1: 44, 155: 6-7, 135 (fol 29r); Ин 1: 44; 103: 21-22, 79 (fol 55r); [въ оно врѣма прѣходя і(сѹ)с(ъ) видѣ чл(овѣ)ка на мътвьници] Мф 9: 9; 156: 8-9, 136 (fol 29v); [въ оно врѣма вълѣзшию имоу въ корабъ· по немъ идк оученици его] Мф 8: 23; 157: 26-27, 137 (fol 88r); [въ оно врѣма вънide і(сѹ)с(ъ) въ кафѣрънаоумъ] Мк 2: 1; 105: 17-18, 81 (fol 8r); [въ оно врѣма изиде і(сѹ)с(ъ)· въ поусто мѣсто] Мк 1: 35; 104: 22-23, 80 (fol 55v); [въ оно врѣма приѣзва і(сѹ)с(ъ) ова на ·ї·те оученика своя] Мф 10: 1; 153: 2-3, 132 (fol 72v); [въ оно врѣма видѣвъ июда тако осаждишъ и· раскалавъ сѧ възврати тридесѧтъ съребрьникъ архиеремъ и старьцемъ] Мф 27: 3; 207: 14-17, 183 (fol 79r); [въ оно врѣма воини пришьдъше на мѣсто нарицающе голъгота] Мф 27: 33; 209: 5-6, 185

(fol 10r); [въ оно врѣмѧ ...] 210: 25, 186 (fol 10v); [въ оно врѣмѧ хождаше і(сѹ)с(ъ) въ сөботж сквозь сѣниа] Мк 2: 23; 102: 18-19, 78 (fol 58v); [въ оно врѣмѧ въниде і(сѹ)с(ъ) въ въсь етєрж] Лк 10: 38, 144: 8-9, 121 (fol 61r); [въ оно врѣмѧ мимограды і(сѹ)с(ъ)· видѣ чл(овѣ)ка слѣпа отъ рождѣства] Ин 9: 1; 56: 11-12, 31 (fol 92r); [въ оно врѣмѧ бѣша тъгда сваштеніа въ и(еро)гас(имѣ)хъ· и зимиа бѣ] Ин 10: 22; 143: 14-15, 120 (fol 6v); [въ оно врѣмѧ въниде і(сѹ)с(ъ) въ капернаумъ] Лк 4: 31; 87: 11-12, 62 (fol 33v); Лк 7: 1; 88: 13-14, 63 (fol 43r); [въ оно врѣмѧ рече г(оспод)ъ своимъ оѹченникомъ] Лк 12: 2; 151: 10-11, 130 (fol 11v); [въ оно врѣмѧ с(ъ)вѣтъ сътвориша фарисеи на і(сѹ)са да и обльстятъ словомъ] Мф 22: 15; 77: 2-3, 52 (fol 121v); [въ оно врѣмѧ бѣстъ же иджио і(сѹ)сѹ по пжти· рече етєръ къ немої] Лк 9: 57; 92: 20-21, 68 (fol 51v); [въ оно врѣмѧ гл(агол)а і(сѹ)с(ъ) къ народомъ· и оѹченникомъ своимъ] Мф 23: 1; 79: 8-9, 54 (fol 107v); [въ оно врѣмѧ юноша ет(е)ръ пристжпъ къ іс(ѹ)с(и) мола и гл(агол)а] Мф 19: 16; 75: 19-20, 50 (fol 156v); [въ оно врѣмѧ бѣ етєръ ц(ѣса)рь мжъ егоже сынъ болѣаше въ капернаумѣ] Ин 4: 46; 36: 22-23, 11 (fol 47r); Ин 6: 19-20, 12 (fol 47v); [въ оно врѣмѧ гави сѧ і(сѹ)с(ъ) къ оѹченникомъ своимъ въставъ отъ мрѣтвыхъ] Ин 21: 14; 139: 29, 115 (fol 37r) – 139: 1, 116 (fol 37v); Ин 21: 1; 138: 14-15, 114 (fol 3v); [въ оно врѣмѧ приде иосифъ иже отъ

ариматеа] Мк 15: 43; 35: 14-15, 10 (fol 77v); [въ оно врѣмѧ сѧчи поздѣ] Ин 20: 19; 138: 11-12, 114 (fol 3v); [въ оно врѣмѧ хождаше і(сѹ)с(ъ) въ галилеи] Ин 7: 1; 43: 12-13, 18 (fol 50v); [въ оно врѣмѧ стояше иоаннъ· и отъ оѹченникъ его дѣва] Ин 1: 35; 28: 6-7, 2 (fol 104v); [въ оно врѣмѧ исходающю іс(ѹ)сѹ отъ нерих(он)а· по немъ идѣ народи мънози] Мф 20: 29; 75: 4-5, 50 (fol 156v); [въ оно врѣмѧ въ слѣдъ іс(ѹ)с(а) идѣ народи мънози отъ галилѣа и декаполѣа] Мф 4: 25; 140: 8-9, 117 (fol 30r); [въ оно врѣмѧ бѣша сващени...] 188: 22, 165 (fol 100r); [въ оно врѣмѧ възвратиша сѧ пастыри славаше и хвалище в(ог)а] Лк 2: 20; 169: 23-24, 148 (fol 95v); [въ оно врѣмѧ идио повелѣниe отъ кесара авгоуста] Лк 2: 1; 162: 19-20, 142 (fol 59v); [въ оно врѣмѧ бѣахъ сващениа въ и(еро)гас(имѣ)хъ] Ин 10: 22; 162: 16-17, 142 (fol 59v); [въ оно врѣмѧ поютъ і(сѹ)с(ъ) петра и гакова] Мф 17: 1; 189: 1-2, 166 (fol 100v); [въ оно врѣмѧ стояше і(сѹ)с(ъ) при езерѣ] Лк 5: 1; 186: 27-28, 163 (fol 99r); [въ оно врѣмѧ гави сѧ і(сѹ)с(ъ) оѹченникомъ своимъ въставъ отъ мрѣтвыхъ] Ин 21: 14; 139: 29-30, 115 (fol 37r) – 139: 1, 116 (fol 37v); [въ оно врѣмѧ приде і(сѹ)с(ъ) въ наざаретъ] Лк 4: 16; 139: 10, 116 (fol 37v); [въ оно врѣмѧ приде і(сѹ)с(ъ) и оѹченци его въ капернаумѣ] Мк 9: 33; 161: 14-15, 141 (fol 59r); [въ оно врѣмѧ слышавъ иоанъ въ тѣмници· дѣла х(ристо)ва] Мф 11: 2; 175: 5-6, 154 (fol 67v); [въ оно врѣмѧ егда

приближи сѧ **ι(σογ)с(ъ)** въ и(**ε**)ρ(**ογ**)с(**α**)λ(**η**)мъ...] Мф 21: 1; 115: 22-23, 91 (fol 76r); [въ оно врѣмѧ сѣдащию **ιс(ογσο)**ви на горѣ елеони] Мф 24: 3; 117: 3-4, 23 (fol 15r); [въ оно врѣмѧ чл(**οβѣ**)къ єтеръ приде къ **ιс(ογс)**ови. кланѣмѧ сѧ ємоу и гла(**λαγολ**)ж] Мк 9: 17; 109: 2-3, 85 (fol 2r); [въ оно врѣмѧ мимограды **ι(σογ)с(ъ)** видѣ левъгииж алъфесова сѣдаща на мътыници] Мк 2: 14; 110: 18-19, 86 (fol 2v); [въ оно врѣмѧ бѣ єтеръ болми лазарь. отъ ви... и марты сестры иж] Ин 11: 1; 113: 3-4, 89 (fol 74r); [въ оно врѣмѧ поимъ **ι(σογ)с(ъ)** ова на деслате ѿченика своя] Мк 10: 32; 111: 13-14, 87 (fol 65r); [въ оно врѣмѧ. рече г(**οσποδ**)ь къ ѿченикомъ] Ин 15: 17; 151: 5-6, 130 (fol 11v); [въ оно врѣмѧ ста **ι(σογ)с(ъ)** на мѣстѣ равынѣ] Лк 6: 17; 150: 8-9, 129 (fol 11r); [въ оно врѣмѧ вълѣзе **ι(σογ)с(ъ)** въ корабъ] Лк 8: 22; 150: 25; [въ оно врѣмѧ видѣвъше народи знаменита таже сътвори **ι(σογ)с(ъ)**] Ин 6: 14; 34: 3-4, 9 (fol 77r); [въ оно врѣмѧ петръ въставъ тече къ гробу] Лк 24: 12; 136: 11-12, 112 (fol 68v); [въ оно врѣмѧ вѣсм же **ιс(ογс)**а отъ канаты въ прѣторъ] Ин 18: 28; 203: 9 – 204: 10, 180 (fol 35r); [въ оно врѣмѧ **ι(σογ)с(ъ)** възведе очи свои на и(**ε**)бо и рече] Ин 17: 1; 200: 29-30, 176 (fol 70v); [въ оно врѣмѧ ѿслышавъ иродъ ц(**τεσα**)рь слоухъ **ιс(ογσο)**въ. и гла(**λα**–аше...)] Мк 5: 14; 190: 8-9, 167 (fol 18r); [въ оно врѣмѧ въниде **ι(σογ)с(ъ)** въ ерихж] Лк 19: 1; 192: 4-5, 169 (fol 27r); [въ оно врѣмѧ

въниде **ι(σογ)с(ъ)** въ въсь] Лк 10: 38; 189: 28, 166 (fol 100v); [въ оно врѣмѧ изииде **ι(σογ)с(ъ)** и ѿченици кго въ въси кесария] Мк 8: 27; 111: 2, 87 (fol 65r); [въ оно врѣмѧ бысть єгда приближи сѧ **ι(σογ)с(ъ)** въ ерихж] Лк 18: 35; 94: 2-4, 70 (fol 62v); [въ оно врѣмѧ ишьдъ **ι(σογ)с(ъ)** отъ прѣдѣлъ тирскъ и сидонскъ] Мк 7: 31; 106: 26-27, 82 (fol 8v); [въ оно врѣмѧ изииде **ι(σογ)с(ъ)** и ѿченици его. въ въси кесария] Мк 8: 27; 108: 13-15, 84 (fol 80v); [въ оно врѣмѧ молѣаше єтеръ отъ фарисѣи] Лк 7: 36; 146: 11-12, 124 (fol 23v); [въ оно врѣмѧ пристѣпиша къ **ιс(ογс)**оу фарисеи] Мф 19: 3; 72: 8-9, 47 (fol 34r); [въ оно врѣмѧ ходя **ι(σογ)с(ъ)** при мори галилѣицѣмъ] Мф 4: 18; 71: 2-3, 46 (fol 31v); [въ оно врѣмѧ съвѣраша сѧ архнериен и фарисеи на **ιс(ογс)**а] Ин 11: 47; 60: 6-7, 35 (fol 36r); [въ оно врѣмѧ съвѣтъ сътвориша фарисеи на **ιс(ογс)**а] Ин 12: 19; 61: 2-3, 36 (fol 36v))

Въ осуждении быти ([ни ли ты боиши сѧ **в(ογ)а.** **тако въ томъже** осуждении еси] Лк 23: 40; 129: 16-17, 105 (fol 41r))

Въ очию чию ([въ очию нашею въ .. ици євангелие ѿ иоана. гла^в(а) .р л ѿ.] Мф 21: 33; 169: 11-13, 148 (fol 95v))

Въ пактыбытии ([ι(σογ)с(ъ)** же** рече имъ. аминъ гла(**λα**–агол)ж вамъ. **тако въ шадъши по мънѣ въ** пактыбыти" кгда садетъ с(**τη**)иъ чл(**οβѣ**)чъ на прѣстоле славы **свою.** садете и въ на дъвою на .ї.те прѣстолоу] Мф 19: 28; 69: 16-21, 44 (fol 9v))

Въпости въ разбоинники ([къто оубо отъ тѣхъ трии искрѣни мьнитъ ти са въти. въпадъшюмоу въ разбоинники] Лк 10: 36; 92: 14-16, 68 (fol 51v))

Въ правъдѣ ([и вѣ же въ правъдѣ достоината бо таже дѣлаховѣ въсприемевѣ. а съ ничесоже зѣла сътвори] Лк 23: 41; 132: 10-12, 108 (fol 40v); [и вѣ оубо въ правъдѣ достоината бо дѣломъ наю въсприемевѣ. а съ же ничесоже зѣла не сътвори] Лк 23: 41; 129: 17-19, 105 (fol 41r))

Въ притъчахъ (не) глаголати комоу ([єгда къ томоу въ притъчахъ не глаголиж вамъ. нѣ не обиноуж са о о(ть)ци възвѣщж вамъ] Ин 16: 25; 199: 7-9, 176 (fol 70v); [си въ притъчахъ глаголахъ вамъ придетъ година. єгда къ томоу въ притъчахъ не глаголиж вамъ. нѣ не обиноуж са о о(ть)ци възвѣщж вамъ] Ин 16: 25; 199: 6-9, 176 (fol 70v))

Въ разбоинники въпости [чловѣкъ етеръ съхождааше отъ иер(оуса)л(и)ма въ ерихж. и въ разбоинники въпаде] Лк 10: 30; 91: 26-27, 67 (fol 51r) – 92: 1, 68 (fol 51v))

Въ роды (и) родъ ([и милость къго въ роды и родъ. болшимъ са къго] Лк 1: 50; 187: 27-28, 164 (fol 99v))

Въ ржцѣ чии прѣдати чъто ([и(соу)с(ъ) рече. о(ть)че въ ржцѣ твои прѣдаиж д(оу)хъ мои] Лк 23: 46; 129: 28, 105 (fol 41r) – 129: 1, 106 (fol 41v))

Въсадити кого въ тъмницѣ ([онъ же <...> въсади и въ тъмницѣ. доидеже въздастъ кмоу длъгъ] Мф 18: 30; 74: 11-13, 49 (fol 156r))

Въ своя (разидетъ са къждо) ([се градеТЬ година и нынѣ приде да разидетъ са къждо въ своя. и мене единого оставите] Ин 16: 32; 200: 21-24, 176 (fol 70v))

Въ своя си ([и(соу)с(ъ) же видѣвъ м(ате)рь. и оученика стояща <...> гла(агол)а матери. жено се с(ты)нъ твои. по томъ же гла(агол)а оученикоу. се мати твога. и отъ того часа. поятъ іж (матерь исоусовж) оученикъ въ своя си] Ин 19: 27; 180: 19-24, 158 (fol 53v))

Въскладати на плеща чловѣкомъ чъто ([съважајтъ же брѣмена тажъка. и неудобъ носима. и въскладајтъ на плеща чл(овѣ)к(о)мъ. а прѣстомъ своимъ не хотатъ движигнати ихъ] Мф 23: 4; 79: 14-17, 54 (fol 107v))

Въ скорѣ чъто дѣлати ([и(соу)с(ъ) же рече не браните юмоу. никъто бо юстъ. а иже сътворитъ силж о моемъ имени. и възможетъ въ скорѣ зѣлословити ма] Мк 9: 39; 162: 5-8, 142 (fol 59v))

Въскрѣсити кого отъ мрѣтвъихъ ([съвѣдѣтельствование народъ. иже вѣ съ нимъ. єгда лазара възгласи отъ гроба и въскрѣси и отъ мрѣтвъихъ] Ин 12: 17; 115: 15-18, 91 (fol 76r))

Въскрѣснѣти отъ мрѣтвъихъ ([рече же имъ <...> и тако подобааше пострадати х(рист)оу. и въскрѣснѣти отъ мрѣтвъихъ третин дѣнь] Лк 24: 46; 65: 2-5, 40 (fol 13v); [въ оно врѣмѧ въскрѣсъ и(соу)с(ъ) отъ мрѣтвъихъ] Лк 24: 36; 136: 15-16, 112 (fol 68v); [въ оно врѣмѧ въскрѣсъ и(соу)с(ъ) отъ мрѣтвъихъ ста по срѣдѣ

оученикъ своихъ】 Лк 24: 36; 64: 5-6, 39 (fol 13r)

Въскрѣшати мрѣтвыя ([тако бо о(ть)ць въскрѣшаєтъ мрѣтвыя и живитъ. тако и с(ты)нъ лже хошетъ живитъ】 Ин 5: 20-21; 31: 21-24, 31: 1-2))

Въ слѣсть (слѹшати) ([и родъ во боящіе сѧ иоана <...> и въ слѣсть его слѹшаше】 Мк 6: 20; 190: 24-27, 167 (fol 18r))

Въ слѣдъ чин грѣсти ([и(сѹ)с(ъ) же рече ємоу прозъри вѣра твоа с(ъ)п(а)се тѧ. и абиє прозърѣ. и въ слѣдъ его грѣдѣше слава б(о)га] Лк 18: 42-43; 94: 15-18, 70 (fol 62v))

Въ слѣдъ комоу, кого ити ([и иже не приниметъ кр(ь)ста своего и въ слѣдъ мене идетъ. иѣстъ мене достоинъ] Мф 10: 38; 69: 11-13, 44 (fol 9v); [г(оспод)и се мы оставиХомъ вѣсѣ. и въ слѣдъ тѣвѣ идохомъ] Мф 19: 27; 69: 13-15, 44 (fol 9v); [въ слѣдъ іс(оус)а идѣ народи мънози отъ галилѣа и дѣкаполѣа и отъ и(ероу)с(али)ма. и отъ иудѣа. и съ оного полоу иордана] Мф 4: 25; 140: 8-11, 117 (fol 30r); [въ слѣдъ его идѣ] 186: 27-30, 163 (fol 99r); [гл(агол)а ємоу (исѹсь) по мънѣ грѣди. и въставъ въ слѣдъ его идѣ (левъгии алфесовъ)] Мк 2: 14; 110: 20-21, 86 (fol 2v))

Въсприяти мъздж чиј (аминъ гл(агол)иј вамъ. тако въспримјтъ мъздж свој] Мф 6: 16; 102: 3-4, 78 (fol 58v); [аминъ гл(агол)иј вамъ. тако въспримјтъ мъздж свој] Мф 6: 5; 100: 24-25, 76 (fol 1v), 101: 1, 77 (fol 58r))

Въстанетъ цѣарство на цѣарство ([въстанетъ во лѣзы на

на лѣзы и ц(ѣса)р(ь)ство на ц(ѣса)р(ь)ство] Мф 24: 7; 117: 13-16, 93 (fol 15r); Мф 24: 7; 82: 23-26, 57 (fol 16r))

Въстанетъ лѣзы на лѣзы ([въстанетъ бо лѣзы на лѣзы и ц(ѣса)р(ь)ство на ц(ѣса)р(ь)-ство] Мф 24: 7; 117: 13-16, 93 (fol 15r); Мф 24: 7; 82: 23-26, 57 (fol 16r)).

Въстани (и) възъми одръ твои и иди/ходи ([и гл(агол)а осавеноумоу. тѣвѣ гл(агол)иј. въстани и възъми одръ твои. и иди въ домъ твои] Мк 2: 10-11; 106: 18-20, 82 (fol 8v); [гл(агол)а ємоу і(сѹ)с(ъ). въстани възъми одръ свои. и иди въ домъ свои] Ин 5: 8-9; 41: 10-13, 10 (fol 39v); [чъто естъ оудобѣк рещи ославленоумоу. отъпоушижтъ сѧ грѣси. ли рещи въстани и възъми одръ твои и ходи] Мк 2: 9-10; 106: 13-16, 82 (fol 8v))

Въстати отъ мрѣтвыхъ ([въ оно врѣмѧ гави сѧ і(сѹ)с(ъ) оученикомъ своимъ въставъ отъ мрѣтвыхъ] Ин 21: 14; 139: 29, 115 (fol 37r), 139: 1-2 – 116 (fol 37v); Ин 21: 1; 138: 14-17, 114 (fol 3v); [въ оно врѣмѧ оуслышавъ иродъ ц(ѣса)рь слѹхъ іс(оус)овъ. и гла(гола)ше. тако иоанъ крѣстян въста отъ мрѣтвыхъ] Мк 5: 14; 190: 8-10, 167 (fol 18r); [слѹшавъ же иродъ рече. тако егоже азъ оусѣкнижъ иоана. съ кстъ. тъ въста отъ мрѣтвыхъ] Мк 6: 16; 190: 13-16, 167 (fol 18r); [адро шьдъши. ръцѣта оученикомъ кего тако въста отъ мрѣтвыхъ] Мф 28: 7; 133: 14-16, 109 (fol 5r))

Въсѹтити кого отъ ржки чија ([о(ть)ць мон иже дастъ мънѣ болин вѣсѣхъ. и никътоже можетъ

въсътити ихъ отъ ржкы о(ть)ца моего] Ин 10: 29; 144: 3-5, 121 (fol 61r)

Въ сънѣ гавити сѧ комоу [оумъръшю же иродоу· се ангелъ г(оподь)и въ сънѣ гави сѧ иосифоу въ египтѣ] Мф 2: 19-20; 167: 25-28, 146 (fol 28v), 167: 1-2, 147 (fol 95r); [шшидъшемъ влъхвомъ· се ангелъ г(осподь)и въ сънѣ гави сѧ· иосифоу гл(агол)а] Мф 2: 13; 166: 1-2, 146 (fol 28v); [ошедъшемъ же влъхвомъ· се ангелъ г(осподь)и въ сънѣ ко(ни)и] 169: 17-18, 148 (fol 95v); [се анг(е)лъ г(осподь)и въ сънѣ гави сѧ ємоу гл(агол)а· иосифе с(ты)и не давыдовъ· не оубон сѧ прияти жены твоєа] Мф 1: 21; 160: 2-3, 140 (fol 46v))

Въ тайнѣ творити ([никътоже боничесо же въ тайнѣ творитъ· и ищетъ самъ гавѣ въти] Ин 7: 4; 43: 19-20, 18 (fol 50v))

Вътораа заповѣдь ([си кестъ пръваа и большига заповѣдь· вътораа же подобна ии] Мф 22: 38; 83: 17-18, 58 (fol 16v))

Въ тъ дынь ([въ тъ дынь въ има мою въпросите· и не гл(агол)и вамъ] Ин 16: 26; 199: 9-10, 176 (fol 70v))

Въ тъ часъ ([и въставша въ тъ часъ· възвратисте сѧ въ и(е)р(оуса)л(и)мъ] Лк : 33; 27: 23-24, 1 (fol 104r); [с(в)а)тъи бо д(оу)хъ наоучитъ въ въ тъ часъ] Лк 12: 12; 152: 17-18, 131 (fol 72r); [егда же прѣдаижтъ въ не пъцѣте сѧ како ли чъто имате глаголати· дастъ бо сѧ вамъ въ тъ часъ· чъто гл(агол)еуете] Мф 10: 19; 177: 26-29, 155 (fol 83r);

[тъгда отъвѣщавъ і(соу)с(ъ) рече ии· жено· велика кестъ вѣра твога· бжди тѣбѣ такоже хощеши· и исцѣлѣ дѣци ел въ тъ часъ] Мф 15: 28; 86: 19-23, 61 (fol 33r); [въ тъ часъ рече і(соу)с(ъ) народомъ· тако на разбоинника ли изиносте· съ оружиємъ и дръкољми ати ма] Мф 26: 55; 125: 22-24, 100 (fol 64v))

Въ тъмѣ прѣвѣти ([азъ свѣтъ въ въсъ миръ придъ· да въс(акъ) вѣроули въ ма· въ тъмѣ не прѣвѣждаетъ] Ин 12: 46; 63: 23-25, 38 (fol 14v))

Въ чрѣвѣ прииати ([се дѣва въ чрѣвѣ принимаетъ· и родитъ с(ты)и] Мф 1: 23; 160: 10-11, 140 (fol 46v))

Въ гавиеник прити ([нѣстъ бо тaino еже не гавитъ сѧ ни оутаено еже не бждетъ поизано и въ гавение приидетъ] Лк 8: 17; 145: 7-9, 122 (fol 61v))

Въ въ мънѣ· и азъ въ васъ ([въ тъ дынь разоумѣкте въ· тако азъ въ о(ть)ци моемъ и въ въ мънѣ· и азъ въ васъ] Ин 14: 20; 195: 4-6, 172 (fol 60v))

Въси (бо) принимъши ножъ ножемъ погъвижтъ ([тъгда гл(агол)а ємоу і(соу)с(ъ)· възврати ножъ свои въ свое мѣсто· въси бо принимъши ножъ· ножемъ погъвижтъ] Мф 26: 52; 125: 15-17, 100 (fol 64v))

Въсъ миръ ([да и въсъ миръ вѣрж иметъ· тако и тъи ма посыла] Ин 17: 21; 202: 24-25, 178 (fol 32v); [прѣждѣ даже не въстъ въсъ миръ оу тѣбе гавиխъ има твоє чловѣкомъ] Ин 17: 5-6; 200: 10-12, 177 (fol 32r); [азъ дахъ имъ

**СЛОВО ТВОЕ· И ВЪСЬ МИРЪ
ВЪЗНЕНАВИДѢ А]** Ин 17: 14; 201: 7-9,
178 (fol 32v); **[и реща къ се бѣ·
видите тако никада же польза естъ·
се въсъ миръ по немъ идѣтъ]** Ин
12: 19; 61: 3-5, 36 (fol 36v); **[гави хъ
има твоє чловѣкомъ· аже да лъ
кси мънѣ отъ въсего мира]** Ин 17:
6; 200: 10-14, 177 (fol 32r); **[а зъ о
си хъ моліж не о въсемъ мирѣ
моліж]** Ин 17: 9; 201: 20-21, 177 (fol
32r); **[а зъ на се роди хъ сѧ· и на се
придъ въ въсъ миръ· да съвѣ-
дѣтельствоуож о истинѣ]** Ин 18: 37;
205: 11-14, 181 (fol 71r); **[нънѣ же
къ тѣбѣ грядж· и си глаголиж въ
въсемъ мирѣ· да имажтъ радость
моїх испльненїх въ се бѣ]** Ин 17:
13; 201: 5-7, 178 (fol 32v))

**Въсѣмъ слоуга въти ([аще къто
хощетъ старѣи въти· да бждетъ
въсѣхъ мънии· и въсѣмъ слоуга]**
Мк 9: 35; 161: 20-23, 141 (fol 59r))

**Въсѣмъ срѣдьцемъ чинъ и въсей
доушиж чини и въсей мыслии
чини ([и(соу)с(ъ) же рече имъ·
възлюбиши г(оспод)ѣ б(ог)а
своего· въсѣмъ срѣдьцемъ твоимъ
и въсей д(оу)шеви твоемъ и въсей
мыслии твоемъ]** Мф 22: 37; 83: 14-
17, 58 (fol 16v))

**Въстака оубо дрѣва не творища
плода добра· посѣкаижтъ и въ огнь
въмѣтаижтъ ([оуже бо сектыра·
при корении дрѣва лежитъ· въсѣка
оубо дрѣва не творища плода
добра· посѣкаижтъ и въ огнь
въмѣтаижтъ]** Лк 3: 9; 172: 20-23,
151 (fol 97r); **[въсѣко же оубо
дрѣво· еже не творитъ плода
добра· посѣкаюмо вываютъ· и въ
огнь въмѣтаюмо]** Мф 3: 10; 171: 4-
7, 150 (fol 84r))

**Въстакъ възнесан сѧ съмѣритъ
са и съмѣри сѧ възнесетъ сѧ
([тако въсѣкъ възнесан сѧ
съмѣритъ сѧ и съмѣри сѧ
възнесетъ сѧ]** Лк 18: 14; 95: 24-27,
71 (fol 7r))

**Въстакъ иже сѧ творитъ цѣсарь·
противитъ сѧ кесарю ([въсѣкъ иже
сѧ творитъ ц(ѣса)рь· противитъ
сѧ кесарови]** Ин 19: 12; 207: 2-3, 183
(fol 79r))

**Бѣдѣти пжтъ ([да идѣже кесмъ
а зъ и въи бждетъ· гаможе а зъ идѣ
вѣсте пжтъ]** Ин 14: 3-4; 193: 21-23,
170 (fol 27v))

**Бѣнъцъ отъ трынига ([и
съплѣтъше вѣнъцъ отъ трынига
възложиша на главж ємоу]** Мф 27:
29; 131: 14-16, 107 (fol 40r); **[и воини
съплѣтъше вѣнъцъ отъ трынига·
възложиша на главж ємоу]** Ин 19:
2; 205: 27-29, 181 (fol 71r))

**Бѣра твога съпасе тѧ ([рече же
къ женѣ· вѣра твога с(ъ)п(а)сє
тѧ· иди въ миръ]** Лк 7: 50; 148: 2-
3, 126 (fol 52v); **[и(соу)с(ъ) же рече
ємоу· проозъри вѣра твога
с(ъ)п(а)сє тѧ]** Лк 18: 42; 94: 15-16,
70 (fol 62v))

**Бѣровати въ бога ([да не
съмѣщаютъ сѧ ваше срѣдьце·
вѣроуите въ б(о)гъ и въ мл
вѣроуите]** Ин 14: 1; 193: 14-15, 170
(fol 27v))

**Бѣровати въ свѣтъ ([дондеже
свѣтъ имате· вѣроуите въ свѣтъ·
да с(ъ)нове свѣтоу бждете]** Ин 12:
36; 175: 1-3, 154 (fol 67v))

**Бѣрты не имѣти чемоу ([аще ли
того кънигамъ вѣрты не ємете·
како моимъ гла(аголо)мъ вѣрж
їмете]** Ин 5: 47; 33: 22-24, 8 (fol
63v); **[рѣхъ оубо вамъ тако**

оумърете въ грѣсѣхъ вашихъ. аще бо вѣры не имѣте тако азъ ксмь] Ин 8: 24; 47: 16-18, 22 (fol 66v); [аще и мынѣ вѣры не имѣте. дѣломъ моимъ вѣрж имѣте] Ин 10: 38; 56: 5-7, 31 (fol 92r); [зане кгоже тъ посыла семоу въ вѣры не имѣте. испытайте кънигы] Ин 5: 38-39; 33: 5-7, 8 (fol 63v)

Вѣрнтии въ малѣ и въ мѣноѣ вѣрнъ кестъ ([рече г(оспод)ь вѣрнтии въ малѣ. и въ мѣноѣ вѣрнъ естъ] Лк 16: 10; 93: 8-9, 69 (fol 62r))

Вѣрж имѣти ([да сънидѣтъ нынѣ съ кръста. и вѣрж имемъ емоу] Мф 27: 42; 209: 22-23, 185 (fol 10r); Мф 27: 42; 132: 22-23, 108 (fol 40v); [да сънидѣтъ нынѣ съ кръста. да видимъ и вѣрж имемъ] Мк 15: 32; 209: 2-3, 185 (fol 10r); [рѣша же емоу. кое оубо тъ твориши знаменик. да видимъ и вѣрж имемъ тѣбѣ] Ин 6: 30; 37: 26, 12 (fol 47v) – 38: 1-3, 13 (fol 42r); [слушали словесе моего. и вѣрж ема посылавъши емоу ма. иматъ животъ вѣрнтии] Ин 5: 24; 32: 13-15; 6 (fol 24v); [да кгда бждетъ вѣрж имѣте. юже не мѣного г(лагол)и съ вами. градетъ бо сего мира кънаѣ] Ин 14: 30; 196: 4-7, 173 (fol 73r); [вѣрж имѣте мынѣ. тако азъ въ о(ть)ци. и о(ть)цы въ мынѣ. за та дѣла вѣрж имѣти] Ин 14: 11; 194: 11-14, 171 (fol 60r); [вѣрж имѣте мынѣ. тако азъ въ о(ть)ци и о(ть)цы въ мынѣ] Ин 14: 11; 194: 11-12; 171 (fol 60r); [и радоуи сѧ васъ ради да вѣрж имѣте] Ин 11: 13-15; 113: 26-30, 89 (fol 74r), 114: 1, 90 (fol 74v); [аще ли того кънигамъ вѣры не имѣте.

како моимъ г(агол)амъ вѣрж имѣте] Ин 5: 47; 33: 22-24, 8 (fol 63v); [г(агол)а ки и(соу)съ. жено. вѣрж ми ими] Ин 4: 21; 49: 3-6, 24 (fol 91v); [дѣломъ моимъ вѣрж имѣте] Ин 10: 38; 56: 6-7, 31 (fol 92r); [да не вѣры имъше с(ъ)п(а)с(е)ни бждутъ] Лк 8: 12; 90: 5-6, 65 (fol 38r); [аще бо висте вѣрж имали мосеови. вѣрж висте али и мынѣ] Ин 5: 46; 33: 22-22, 8 (fol 63v); [да и въсъ миръ вѣрж имѣтъ. тако и тъ ма посыла] Ин 17: 22; 202: 24-25, 178 (fol 32v); [аще оубо и въ неправедиѣмъ житии не висте вѣрни. въ истинѣмъ къто вамъ вѣрж имѣтъ] Лк 16: 11; 93: 11-13, 69 (fol 62r); [отъвѣща онъ и рече. къто естъ г(оспод)и. да вѣрж имж въ нъ] Ин 9: 36; 59: 24, 34 (fol 44v) – 60: 1, 35 (fol 36r); [аще оставимъ и тако. въси вѣрж имжтъ въ нъ] Ин 11: 48; 60: 9-10, 35 (fol 36r))

Вѣрж иати ([аще бо висте вѣрж имали мосеови. вѣрж висте али и мынѣ] Ин 5: 46; 33: 22-22, 8 (fol 63v); [г(лагол)а кмоу и(соу)съ иди. с(ы)нъ твои живъ кестъ. и вѣрж имъ чл(овѣ)къ словеси] Ин 4: 50; 37: 5-7, 12 (fol 47v); [и блажена таже вѣрж иатъ. тако бждетъ съвршеннѣ глаголанымъ еи отъ г(опод)и] Лк 1: 45; 187: 18-21, 164 (fol 99v); [и радоуи сѧ васъ ради да вѣрж имѣте. тако не вѣхъ тоу. нъ идѣмъ къ немоу] Ин 11: 15; 113: 29-30, 80 (fol 74r) – 114: 1, 90 (fol 74v))

Г

Глаголати власвимига ([вѣахж етери отъ кънижъникъ тоу сѣдлюще. и помышлѣюще въ срѣдьцихъ

своихъ. чъто съ тако гла(агол)єтъ власвимниа. къто можетъ отъпощати грѣхы тъкъмо единъ в(ог)ъ] Мк 2: 7; 106: 4-9, 8 (fol 8r))

Глаголати въ себѣ чъто [и не начинайте глаголати въ себѣ о(ть)ца имамъ аврама. гла(агол)їж во вамъ. тако можетъ в(ог)ъ отъ каменъга сего въздвигнити чада авраамови] Мф 3: 9; 170: 28-29) – 171: 1-3, 150 (fol 84r); [къто съказа вамъ вѣжати отъ грѣшаго. гнѣва. с(ъ)творите оубо плодъ. достоинъти поканию. и не начинайте глаголати въ себѣ. тако о(ть)ца имамъ авраама] Лк 3: 7-8; 172: 12-17, 151 (fol 97r); [и начаша възлежашен <...> гла(гол)ти въ себѣ. къто съ юстъ. тако и грѣхы отъпощаестъ] Лк 7: 49; 147: 24-25, 125 (fol 52r) – 148: 1, 126 (fol 52v))

Глаголати осанна (комоу) ([народи же ходиштеи прѣдъ нимъ. и въ слѣдъ зъваахъ гла(агол)їщє. шсанна с(ы)ноу д(а)в(ы)д(о)воу. благословенъ градъи въ има г(осподь)не. осанна въ въышнинъхъ] Мф 21: 9; 116: 14-18, 92 (fol 76v); [видѣвъше же архиерен и кънижъници чоудеса таже сътвори с(оу)с(ъ). и отрокы гла(агол)їща шсанна с(ы)ноу д(а)в(ы)довоу. негодоваша] Мф 21: 15; 116: 22-26, 92 (fol 76v); [народъ мъногъ пришедъи въ празднникъ <...> прилаша ван отъ финикъ. и изидж противъ ємоу. и зъваахъ гла(агол)їщє. шсанна бл(аго)с(лов)енъ градъи въ има г(осподь)не. ц(ѣса)рѣ и(здр)илев] Ии 12: 13; 115: 8-9, 91 (fol 76r))

Глаголати (комоу) слово [и аби съвѣраша сѧ мънози. тако къ

томоу не въмѣщати сѧ. ни прѣдъ двѣръми. и гла(гола)ше имъ слово] Мк 2: 2; 105: 19-22, 81 (fol 8r))

Глаголы глаголати (комоу) ([сиа глаголы гла(агол)а і(соу)с(ъ) въ газофилакии. оучј въ цр(ъ)к(ъ)-ве] Ии 8: 20; 47: 2-3, 22 (fol 66v); [гла(агол)ы лже азъ глаголиж вамъ. о сеbѣ не глаголиж. о(ть)ци же прѣбываади въ мънѣ тъ творитъ дѣло] Ии 14: 10; 194: 8-11, 171 (fol 60r); [гла(агол)ы лже азъ гла(гол)ахъ вамъ. д(оу)хъ сѫть и животъ сѫть] Ии 6: 64; 42: 21-22, 17 (fol 50r))

Глаголы кыиа дати (комоу) ([тако гла(агол)ы лже далъ кеси мънѣ дахъ нмъ. и ти прилаша. и разоумѣша въ истинѣ. тако отъ тебѣ изидъ. и вѣроваша. тако тъи ма посыла] Ии 17: 8, 201: 17-20, 177 (fol 32r))

Глаголы чиа съхранити [и аще къто оуслышишъ гла(агол)ы моя и не съхранитъ ихъ. азъ не сѫждж юмоу] Ии 12: 47; 63: 25, 38 (fol 14v) – 64: 1-2, 39 (fol 13r))

Гласъ бысть ([отъвѣща і(соу)с(ъ) и рече. не мене ради гласъ съ бысть. нъ народа ради] Ии 12: 30; 174: 11-13, 153 (fol 67r); Ии 12: 30; 62: 7-9, 37 (fol 14r))

Гласъ велии ([и възглашъ гласомъ велиемъ. і(соу)с(ъ) рече. о(ть)че въ ржцѣ твои прѣдаиж д(оу)хъ моя] Лк 23: 46; 129: 27-28, 105 (fol 41r) – 129: 1, 106 (fol 41v))

Гласъ въпнїщааго въ поустыни ([съ бо юстъ реченыи исанемъ пророкомъ глаголищемъ. гласъ въпнїщааго въ поустыни. оуготованте пжть г(осподь)нъ. правы творите ст҃яж юго] Мф 3: 3; 170: 11-15, 149 (fol 84r); [такоже

кестъ п(ь)сано въ кънигахъ. словесъ исания пророка глаголища. гласъ въпніжшаго въ поустыни. оуготованте. пжть г(осподь)нъ. правы творите стъзл єго] Лк 3: 4; 171: 28-29, 150 (fol 84r) – 172: 1-4, 151 (fol 97r); [сє азъ посълж ангелъ мон. прѣдъ лицемъ твоимъ. иже оуготовитъ пжть твои. гласъ въпніжшаго въ поустыни. оуготовите. пжть г(осподь)нъ. правы творите стъзл єго] Мк 1: 2-3; 168: 17-21, 147 (fol 95r))

Гласъ из облака ([и сє гласъ из облака. гл(агол)ж. съ кестъ с(ты)нъ мои възлюбенъи] Мф 17: 6; 189: 14-15, 166 (fol 100v))

Гласъ съ небесе (приде) ([о(ть)че прослави имя твою. приде же гласъ съ небесе. и прослави ихъ. и пакъ прославлж] Ин 12:29; 174: 6-8, 153 (fol 67r); [о(ть)че прослави имя твою приде же гласъ съ н(е)б(е)сє. и прослави ихъ. и пакъ прославлж] Ин 12: 29; 62: 3-5, 37 (fol 14r))

Гласъ тржбыныи ([и посълѣтъ анг(е)лы свомъ съ гласомъ велиемъ тржбынымъ. и събержтъ избранныя его отъ четыръ вѣтръ. отъ коньцъ н(е)б(е)съ до коньцъ ихъ] Мф 24: 31; 119: 4-7, 95 (fol 22r))

Глоусин слышатъ ([възвѣстите иоаноу. также слышите и видите. слѣпин процираижтъ <...> и глоусин слышатъ] Мф 11: 4-5; 175: 9-11 – 176: 12-14, 154 (fol 67v))

Годъ тъмыана ([мъножество люди бѣ. молитвж дѣл вънѣ въ годъ тъмыана] Лк1: 10; 183: 19-21, 160 (fol 26v))

Горѣ вамъ (кънижьници) ([рече г(оспод)ь къ нюдѣомъ. горе вамъ

кънижьници] Мф 23: 29; 143: 10-11, 120 (fol 6v))

Господь богъ ([тако с(ъ)твори ми нѣ г(оспод)ь в(ог)ъ въ дыни. въ на же призыре отълати поношение мое въ чловѣцѣхъ] Лк1: 25; 184: 6-9, 162 (fol 19v); [бждетъ во вели прѣдъ в(ого)мъ <...> и мъногы с(ы)новъ из(ран)левъ обратитъ къ г(оспод)ю в(ог)оу ихъ] Лк 1: 15-16; 183: 2-7, 161 (fol 19r); [и дасть юмоу г(оспод)ь в(ог)ъ прѣстолъ дав(ы)да о(ть)ца єго] Лк 1: 33; 179: 8-10, 157 (fol 53r); [приятъ же страхъ въсѧ. и славлахж в(ог)а гл(агол)июще. тако пророкъ велии въста въ насъ. и тако посѣти г(оспод)ь в(ог)ъ людии своимъ] Лк 7: 16; 88: 9-11, 63 (fol 43r); [и(соу)с(ъ) же рече имъ. възлюбиши г(оспод)ѣ в(ог)а своимъ. въсѣмъ срѣдьцемъ твоимъ. и въсੇї д(оу)шевї твоєї. и въсੇї мъслинж твоєї] Мф 22: 37; 83: 14-17, 58 (fol 16v))

Господь богъ нѣдрилевъ ([и захарина о(ть)цъ єго испльни сѧ д(оу)х(о)мъ с(ва)тъимъ. и пророчествова гл(агол)ж. благословенъ кестъ г(оспод)ь в(ог)ъ нѣдрилевъ. тако посѣти и с(ъ)твори избавление людемъ своимъ] Лк 1: 67-68; 185: 6-8 – 186: 9-11, 163 (fol 93r))

Гроби отъврѣсѧ (сѧ) ([и земѣ потрясе сѧ. и каменне распаде сѧ. и гроби отъврѣсѧ сѧ. и мънога тѣлеса почивающиихъ с(ва)тъихъ въсташа] Мф 27: 51-52; 210: 15-18, 186 (fol 10v))

Грѣхъ имѣти ([сего ради прѣдавши мѧ тѣбѣ болин грѣхъ иматъ] Ин 19: 11; 206: 26-27, 182 (fol 71v))

Грѣхы отъпоущати ([и начаша възлежащен съ нимъ гла(гол)ти въ себѣ. къто съ єстъ. тако и грѣхы отъпоушаєтъ] Лк 7: 49; 147: 24-25, 125 (fol 52r) – 148: 1, 126 (fol 52v))

Градетъ година ([се градетъ година и нынѣ градетъ. да разидетъ сѧ къждо въ своѣ. и мене единого оставите] Ин 16: 32; 200: 21-24, 176 (fol 70v); ([не дивите сѧ семоу. тако градетъ година. таоже слышж сѫдј и сѫдъ мои праведны єстъ] Ин 5: 28; 32: 23-24, 6 (fol 24v) – 32: 5-6, 7 (fol 24r); [аминъ аминъ гла(гол)иже вамъ. тако градетъ година. и нынѣ єстъ. єгда мртвии оѹслышатъ гласъ с(ты)на б(о)жига] Ин 5: 25; 32: 17-20, 6 (fol 24v); [жено. вѣрж ми ими. тако градетъ година. єгда ни въ горѣ сен. ни въ и(еро)усалимѣхъ поклоните сѧ о(ть)циу] Ин 4: 21; 49: 3-6, 24 (fol 91v); [нѣ градетъ година. и нынѣ єстъ. єгда истинни поклоници поклонятъ сѧ о(ть)циу] Ин 4: 23; 49: 8-10, 24 (fol 91v))

Градыи въ въсь миръ ([гла(гол)а (марта) юмоу. еи г(спод)и. азъ вѣровахъ тако ты юси х(ристос)ъ. с(ты)нъ б(о)жии. градыи въ въсь миръ] Ин 11: 27; 114: 22-24, 90 (fol 74v))

Градыи въ има господи ([народъ мъногъ пришедыи въ праздникъ <...> приаша вам отъ финикъ. и изидж противж юмоу. и зъваахж гла(гол)иже. ѿсанна благословенъ градыи въ има г(осподь)и. ц(ар)и и(здра)илева] Ин 12: 12-13; 115: 4-9, 91 (fol 76r))

Градыи съ выше ([градыи съ выше надъ вѣсли єстъ] Ин 3: 31; 29: 15-16, 3 (fol 111r))

Градыи съ небесе ([градыи съ н(е)б(е)с(е) се надъ вѣсли єстъ] Ин 3: 31; 29: 17-18, 3 (fol 111r))

Граджшии гнѣвъ ([видѣвъ же мъногы фарисеи и садоукем. граджши на кръщение юго. рече имъ. ищаџиа єхиднова. къто съказа вамъ бѣжати отъ граджшаго гнѣва] Мф 3: 7; 170: 23-27, 149 (fol 84r); [глаголаше же исходаштимъ. народомъ. кръститъ сѧ отъ него. ищаџиа єхиднова. къто съказа вамъ бѣжати отъ граджшаго гнѣва] Лк 3: 7; 172: 10-14, 151 (fol 97r); Мф 3: 7; 170: 23-28, 149 (fol 84r))

Граджци на облацѣхъ ([и тъгда <...> оѹзърятъ с(ты)на чл(овѣ)ча граджца на облацѣхъ н(е)б(е)с(ь)-ныхъ съ силою и славою велию] Мф 24: 30; 119: 1-4, 95 (fol 22r); [отъ селѣ оѹзърите с(ты)на сл(овѣ)ча сѣдаща о деснїю силы и граджца на облацѣхъ н(е)б(е)с(ь)-ныхъ] Мф 26: 64; 202: 4-6, 179 (fol 35r); [отъсели оѹзърите с(ты)на сл(овѣ)ча. сѣдаща о деснїю силы и граджца на облацѣхъ н(е)б(е)с(ь)-ныхъ] Мф 26: 64; 126: 17-19, 101 (fol 102r))

Грасти въ миръ [видѣвъше народи знамениа таже сътвори и(соу)с(ъ). гла(гол)аихъ тако съ єстъ въ истину пр(о)ро(о)къ градыи въ въсь миръ] Ин 6: 14; 34: 3-5, 9 (fol 77r))

Грасти въ слѣдъ (комоу) ([и проповѣдааше (иоанъ) глагол. градетъ крѣпин мене. въ слѣдъ мене юмоу же нѣсмъ достоинъ поклонъ сѧ раздрѣшити ремене сапогъ юго] Мк 1: 7; 168: 2-4 – 169: 5-6, 148 (fol 95v))

Градости къ свѣтоу ([а творожи истинѫ градестъ къ свѣтоу. да гаватъ сѧ дѣла єго. тако о бозѣ сѫтъ съдѣланы] Ин 3: 21; 31: 8-10, 5 (fol 24r))

Д

Да бѫдетъ вола твога ([да приидетъ ц(ѣ)саръ)с(тв)о твою. да бѫдетъ волѣ твога. тако на н(е)б(е)си. и на земи] Мф 6: 10; 101: 9-11, 77 (fol 58r))

Да бѫджетъ єдино ([о(ть)че с(вл)атыи съблюди я въ имѧ твою. аже далъ еси мънѣ. да бѫджетъ єдино. такоже и мы] Ин 17: 11; 201: 24-28, 177 (fol 32r); [азъ славж иже далъ еси мънѣ. дахъ имъ. да бѫджетъ єдино. такоже и мы єдино] Ин 17: 22; 202: 25-27, 178 (fol 32v))

Да мимондѣтъ (отъ мене) чаша си ([и прѣшъдъ (исѹсть) мало паде ниць. молѧ се и гл(агол)я. о(ть)че мон аще възможъно юстъ. да мимондѣтъ отъ мене чаша си] Мф 26: 39; 123: 6-10, 99 (fol 64r))

Да не чюкътъ шюнца твога. чъто творитъ десница твога ([тѣбѣ же творящо милостыни]. да не чюкътъ шюнца твога. чъто творитъ десница твога. да бѫдетъ милостыни твога въ таниѣ] Мф 6: 3-4; 100: 16-19, 76 (fol 1v))

Дано съ выше ([отъвѣща і(соу)с(ъ). не имаши области на мънѣ никоїаже. аще не би ти дано съ выше] Ин 19: 11; 206: 24-26, 182 (fol 71v))

Дано съ небесе ([отъвѣща иоаннь и рече. не можетъ чл(овѣ)къ принимати ничесоже. аще не бѫдетъ ємоу дано съ н(е)б(е)сѣ] Ин 3: 27; 29: 5-7, 3(fol 111r))

Да приидетъ цѣсарство твою ([да приидетъ ц(ѣ)са)р(ъ)с(тв)о твою. да бѫдетъ волѣ твога. тако на н(е)б(е)си. и на земи] Мф 6: 10; 101: 9-11, 77 (fol 58r))

Да прославитъ сѧ отъцу о сыноу ([и кгоже лижъдо просите въ имѧ мою то створиж. да прославитъ сѧ о(ть)ци о с(ты)ноу] Ин 14: 13; 194: 18-20, 171 (fol 60r))

Да расплатъ бѫдетъ ([они же иぢиха въпигаҳж гл(агол)иже. да расплатъ бѫдетъ] Мф 27: 31; 131: 1-2, 107 (fol 40r))

Даръ божии ([аще би вѣдѣла даръ б(о)жии. и къто юстъ <...> тъ би просила оу него. и далъ ти би водж живж] Ин 4: 10; 48: 1-4, 23 (fol 91v))

Да святитъ сѧ имѧ твою ([тако оубо молите сѧ вты. о(ть)че нашъ. иже еси на небесехъ. да с(вл)атитъ сѧ имѧ твою] Мф 6: 9; 101: 7-9, 77 (fol 58r))

Да слово (чин) съвѣждаетъ сѧ ([да слово іс(оу)сово съвѣждаетъ сѧ] Ин 18: 32; 204: 22, 180 (fol 35v); [да слово исаѧ пророка съвѣждаетъ сѧ] Ин 12: 38; 63: 5-6, 38 (fol 14v))

Да съвѣждаетъ сѧ реченою цѣмъ ([да съвѣждаетъ сѧ реченою отъ г(оспод)а пророкомъ гл(агол)иже. се дѣва въ чрѣвѣ приниметъ...] Мф 1: 22; 100: 8-10, 140 (fol 46v); [да съвѣждаетъ сѧ реченою отъ г(оспод)ѣ пророкомъ глаголиже. отъ єгипта възъвахъ с(ы)нъ мон] Мф 2: 15; 166: 10-12, 146 (fol 28v); [се же въсє бысть. да съвѣждаетъ сѧ реченою пророкомъ гл(агол)иже. ръцѣте дъщери сиони. се ц(ѣ)са)рь твой градестъ тѣбѣ кротокъ] Мф 21: 4-5; 116: 4-7,

92 (fol 76v); [да съвѣдѣтъ сѧ
реченоє пророкы• та́ко на́зарѣи
наре́четъ сѧ] Мф 2: 23; 168: 10-11;
147 (fol 95r))

Да съвѣдѣтъ сѧ кънигы (кыиа)
([по се́мь вѣ́ды і(соу)с(ъ)• та́ко
въсѣ съвѣшиша сѧ да съвѣдѣтъ
сѧ кънигы] Мк 23: 28; 130: 17-19, 106
(fol 41v); [и никъто же отъ нихъ не
погыбѣ• тъкъмо с(ы)и погыбѣль-
ныи• да съвѣдѣтъ сѧ кънигы] Ин
17: 12; 201: 3-5, 178 (fol 32v); [се же
въсѣ бѣстъ• да съвѣдѣтъ сѧ
кънигы пророчьскииа] Мф 26: 56; 125:
26-27, 100 (fol 64v))

Дати комоу власть кѹи ([да и
с(ы)и погыбѣль твои прослави тѧ• та́ко же
далъ иси юмоу власть въсѣком
плѣти] Ин 17: 2; 200: 1-3; 177 (fol 32r);
[дана ми исти въсѣка власть на
и(е)и(е)се и на земи] Мф 28: 18;
134: 15-17, 110 (fol 5v); [призыва
і(соу)с(ъ) ова на .ї.те оѹченика
свога• дасть имъ власть на доѹѣхъ
нечистыи] да и҃гонятъ я] Мф
10: 1; 153: 2-5, 132 (fol 72v))

Дати доѹшж свој за кого
([с(ы)и погыбѣль чл(овѣ)чъ• не приде да
послоѹжатъ юмоу• и погыбѣль послужитъ•
и дати д(оу)шж свој • избавеник
за мъногы] Мк 10: 45; 112: 17-19,
88 (fol 65v))

Дати комоу животъ вѣчныи
([да и с(ы)и погыбѣль твои прославитъ
тѧ• та́ко же далъ иси юмоу власть
въсѣком плѣти• да въсѣко еже
юмоу иси далъ• дасть имъ живота
вѣчнаго] Ин 17: 1-2; 200: 1-5, 177
(fol 32r))

Дати ўаконъ комоу ([не моси ли
дасть вамъ ўаконъ• и никъто же
отъ васъ творитъ ўакона• чьто

мене ищете оѹбити] Ин 7: 19; 45:
1-4, 20 (fol 75v))

Дати кънигы распоѹстъныиа
([чъто оѹбо моси ўаповѣда• дати
кънигы распоѹстъныиа• и
отъпоѹстити я] Мф 19: 7; 72: 20-
22, 47 (fol 34r))

Дати прѣстолъ кыи комоу ([и
дасть юмоу г(оспод)ъ б(ог)ъ
прѣстолъ дав(ы)да о(отъ)ца его] Лк
1: 33; 179: 8-10, 157 (fol 53r))

Дати славж комоу ([възгласиша
въторицеи ж чл(овѣ)ка• иже вѣ
слѣпъ• и рѣша юмоу дажь славж
б(огов)у] Ин 9: 24; 58: 21-24, 33 (fol
44r))

Дати комоу слово чиie ([аѹъ дахъ
имъ слово твоє• и въсѣ миръ
възненавидѣ я] Ин 17: 14; 201: 7-9,
178 (fol 32v))

Дати животъ чемоу, чесомоу ([и
хлѣбъ бо б(о)жни есть съходи
сь и(е)и(е)се• и даши животъ
въсемоу мириу] Ин 6: 33; 38: 8-10, 13
(fol 42r)).

Дати ӡнаменина кага ([въста-
нжть бо лъжи хрѣсти• и лъжи
п(ро)п(о)ци• и дадатъ ӡнаменина
вѣлия• и чудеса• та́ко прѣльстити
ти] Мф 24: 24; 118: 16-19, 94 (fol 15v))

Дати плодъ кыи ([дроѹгага же
падж на земи добрѣ• и дати хж
плодъ въсходища и раствища] Мк
4: 8; 155: 23-24, 134 (fol 45v))

Дати чудеса кага ([въстанжть
бо лъжи хрѣсти• и лъжи
п(ро)п(о)ци• и дадатъ ӡнаменина
вѣлия и чудеса• та́ко прѣльстити
ти] Мф 24: 24; 118: 14-19, 94 (fol 15v))

Дворъ архиероеовъ ([петръ же
иđше по немъ издалече• до двора
архиероеова] Мф 26: 58; 125: 2-3, 101
(fol 102r))

Десѧтинѫ даати отъ чесого ([Фарисеи же ставъ сицѣ въ сеєвѣ молѣаше сѧ. гла(агол)а. б(ож)е хвалилъ тѣвѣ въздаиж. тако иже съмъ яко прочии чл(овѣ)ци <...> пощж сѧ дъва краты въ сѫботж. десѧтинѫ даиж отъ всесего елико притажж] Лк 18: 11-12; 95: 14-21, 71 (fol 7r))

Длъгъ отъпоустити комоу ([рабе лжкави. въсь длъгъ съ отъпоустихъ ти. понеже оумоли ма. не подобааше ли и тѣвѣ помиловать клеврѣта твоего яко и азъ та помиловахъ] Мф 18: 32-33; 74: 17-21, 49 (fol 156r); [милосрѣдовавъ же г(оспод)ь раба того. поусти и. и длъгъ отъпоусти юмоу] Мф 18: 27; 74: 1-4, 49 (fol 156r))

Добрата дѣла ([тако да просвѣтитъ сѧ свѣтъ вашъ прѣдъ чловѣкы. да ог҃ърятъ ваша добрая дѣла] Мф 5: 16; 141: 22-24, 118 (fol 30v))

Добро творите ненавидащимъ васъ ([добро творите ненавидащимъ васъ. и молите за творящимъ вамъ напасть] Мф 5: 45; 68: 10-12, 43 (fol 9r))

Добро творити ([добро творите ненавидащимъ васъ. и молите за творящимъ вамъ напасть] Мф 5: 45; 68: 10-12, 43 (fol 9r); [и гла(агол)а имъ (исѹсъ). достонитъ ли въ соботж добро творити. ли зъло с(ъ)творити] Мк 3: 4; 103: 12-14, 79 (fol 55r))

Добрѣ юмоу би было аще би не родилъ сѧ чловѣкъ тъ ([горе же чл(овѣ)коу томоу имъже с(ы)нъ чл(овѣ)чъ прѣдаектъ сѧ. добро юмоу би было аще би не родилъ чловѣкъ тъ] Мф 26: 23; 121: 28-29, 67 (fol 178r), 122: 30-31, 122: 1-2, 98 (fol 178v))

До вѣка ([такоже гла(агол)а къ о(ть)цемъ нашимъ. авраамоу и сѣмени кого до вѣка] Лк 1: 55; 188: 7-9, 165 (fol 100r))

Домъ давыдовъ ([въ шестыи же мѣсяцъ. посыланъ бѣстъ ангель гавриилъ. отъ б(ог)а <...> къ дѣвѣ обрѣченѣ мжеви. юмоу же имѧ иосифъ. отъ домау да(вты)до)ва] Лк 1: 26-27; 178: 20-26, 156 (fol 83v))

Домъ издраилевъ ([иже съмъ посыланъ тѣкъмо къ овьцамъ погыбъшимъ домау из(дран)леву] Мф 15: 24; 86: 10-12, 61 (fol 33r); [идѣте же паче къ овьцамъ погыбъшимъ домау из(дран)леву] Мф 10: 6; 153: 9-10, 132 (fol 72v))

Домъ и отъчествене давыдово ([възиде же иосифъ отъ галилея из града наざрѣтъска. въ иудѣї въ градъ да(вты)до)въ <...> зане бѣаше отъ домау и отъчества давыдова] Лк 2: 4; 163: 24-29, 142 (fol 59v))

Дом иаковль ([и дасть юмоу г(оспод)ь б(ог)ъ прѣстолъ дав(ты)-да о(ть)ца єго. и въц(ѣса)ритъ сѧ въ домъ иаковли въ вѣкы] Лк 1: 33; 179: 8-11, 157 (fol 53r))

Домъ отца ([вѣроуютѣ въ б(ог)ъ и въ мя вѣроуютѣ. въ домау о(ть)ца моего. обитѣли мъногы сѫтъ] Ин 14: 1-2; 193: 14-17, 170 (fol 27v))

Доньдѣже прѣидетъ небо и земля. писма юдино. ли юдина чрьта не прѣидетъ отъ закона ([доньже прѣидетъ н(е)бо и земля. писма юдино. ли юдина чрьта не прѣидетъ отъ закона] Мф 5: 18; 142: 3-6, 119 (fol 6r))

До сего дыне ([и съпастъ погыбъшало до сего дыне] Лк 19: 10; 192: 6-7, 169 (fol 27r); [тѣмъ же нарече сѧ село то село кръви до сего дыне] Мф 27: 8; 207: 27-28, 183 (fol 79r); [и промъче сѧ слово се въ нюдѣихъ до сего дыне] Мф 28: 15; 134: 10-11; 110 (fol 5v))

До селѣ ([до селѣ не просите ничесоже въ имѧ моє] Ин 16: 24; 199: 2-3, 176 (fol 70v); [отъ дынин же иоана кръстителѣ до селѣ. ц(ъ)с(тв)ије небес(ъ)које ноудитъ сѧ. и ноуждьници въсѣхъциаижъ и] Мф 11: 12; 17: 5-6 – 177: 7-8, 155 (fol 83r); [Рече г(оспод)ъ къ пришъдъшимъ къ немоу иудеомъ. о(ть)ци мои до селѣ дѣлаетъ. и азъ дѣлаиж] Ин 5: 17; 31: 12-13, 5 (fol 24r)

Достоината чего въсприяти ([и вѣ же въ правъдѣ достоината бо таже дѣлаховѣ въсприемевѣ. а съ ничесоже гъла сътвори] Лк 23: 41; 132: 10-12, 108 (fol 40v))

Дроугъ дроуга ([Рече г(оспод)ъ своимъ оученикомъ. си заповѣдаиж вамъ. да любите дроугъ дроуга] Ин 15: 17; 40: 14-15, 15 (fol 39r); [и тъгда съблазнатъ сѧ мънози <...> и възненавидитъ дроугъ дроуга] Мф 24: 10; 83: 4-6, 58 (fol 16v); Мф 24: 10; 117: 19-21, 93 (fol 15r); [и тъгда съблазнатъ сѧ мънози. и дроугъ дроуга прѣдастъ] Мф 24: 10; 83: 4-5, 58 (fol 16v); Мф 24: 10; 117: 19-20, 93 (fol 15r); [заповѣдъ новж даиж вамъ. да любите дроугъ дроуга. таже възлюбихъ вты] Ин 13: 34; 192: 25-27, 169 (fol 27r); [заповѣдъ новж даиж вамъ <...> таже възлюбихъ вты. и вты да любите дроугъ дроуга] Ин 13: 34;

192: 25-28, 169 (fol 27r); [си же кстъ заповѣдъ моя. да любите дроугъ дроуга. таже възлюбихъ вты] Ин 15: 12; 197: 13-15, 174 (fol 73v))

Дроугъ (къ) дроугоу ([аше оумыихъ ваши ноузѣ г(оспод)ъ и оучитель. и вты длъжъни есте дроугъ дроугоу оумывати ноузѣ] Ин 13: 14; 121: 16-18, 97 (fol 178r); [такожде и архиери рѣгайще сѧ. дроугъ къ дроугоу съ кънижъникъ и гла(агола)ахж...] Мк 15: 31; 128: 28-29, 104 (fol 4v); [и быстъ оужасъ на въсѣхъ. и сътазааиж сѧ дроугъ къ (дроугоу)] Лк 4: 36; 87: 24-25, 60 (fol 33v) [и чловѣци пастыри рѣша дроугъ къ дроугоу. прѣидѣмъ оубо до витлѣема] Лк 2: 15; 164: 26-28, 143 (fol 54r); [ови же млъчааиж. дроугъ къ дроугоу бо сътазааше сѧ на пжти. къто есть болни] Мк 9: 34; 161: 17-19, 141 (fol 59r))

Дроугъ отъ дроуга ([како вты можете вѣровати славж дроугъ отъ дроуга приемїщи. и славы отъ иночлдаєго с(ы)на в(о)жига не ищете] Ин 5: 44; 33: 15-18, 8 (fol 63v))

Доуси нѣчисти ([иже придж послоушатъ ико. и ицѣлитъ сѧ отъ неджгъ своимъ. и страждажен отъ д(оу)хъ нѣчистыихъ. цѣлѣаиж сѧ] Лк 6: 18; 150: 11-14, 129 (fol 11r); [Въ оно врѣма пригъва і(соу)с(ъ) ова на •ї•те оученика свога. дасть имъ власть на доусѣхъ нѣчистыихъ] Мф 10: 1; 153: 2-4, 132 (fol 72v))

Доухомъ сваты(и)мъ испльнити сѧ ([вждетъ бо велии прѣдъ в(о)гомъ <...> и д(оу)х(о)мъ с(вл)т(ы)мъ испльнитъ сѧ. єщє иштрѣва м(ате)ре свое] Лк 1: 15-16; 183: 2-5, 161 (fol 19r))

Доуχъ бодръ• а плътъ немощьна ([бъдите и молите сѧ да не сънидете въ напасть• д(оу)хъ бо бъдръ• а плътъ немощьна] Мф 26: 41; 123: 17 – 124: 18-19, 99 (fol 64r))

Доуχъ господънъ / господѣ ([аше оубо да(вты)дъ д(оу)х(о)мъ г(оспод)ѣ нарещаетъ и• како емоу естъ с(ты)нъ] Мф 24: 45; 84: 4-5, 59 (fol 57r); [съвъраномъ же фарисеомъ • въпроси д(оу)с(ъ)• гла(гол)а чъто сѧ вамъ мънитъ о х(рист)ѣ• чин юстъ с(ты)нъ• гла(гола)аше емоу• дав(ыдовъ)• гла(гола) имъ• како оубо дав(ыдовъ)• его д(оу)хомъ г(оспод)ѣ нарещаетъ и] Мф 22: 41-42; 83: 22-25, 58 (fol 16v) – 84: 1, 59 (fol 57r))

Доуχъ истинъныи ([и азъ оумолиж о(ть)ца• и иного параклита дастъ вамъ• да бждеть съ вами въ вѣкъ• д(оу)хъ истинъныи] Ин 14: 16-17; 194: 21-25, 171 (fol 60r))

Доуχъ нѣчистыи ([запрѣти же д(оу)с(ъ)• д(оу)хѹ нѣчистоѹмоу• и ицели отрока] Лк 9: 42; 91: 8-9, 67 (fol 51r); [видѣвъ же д(оу)с(ъ)• тако сърищетъ сѧ народъ запрѣти же д(оу)хѹ нѣчистоѹмоу] Мк 9: 25; 109: 26-27, 85 (fol 2r))

Доуχъ нѣмъ и глouхъ ([чл(овѣ)къ етеръ приде къ д(оу)сови• кланѣм сѧ емоу и гла(гол)а• оучителю• привѣсъ с(ты)нъ мон къ тѣбѣ• имжци д(оу)хъ нѣмъ глouхъ] Мк 9: 17; 109: 2-5, 85 (fol 2r))

Доуχъ плѣти и кости не имать ([видите ржцѣ и ногѣ мои• тако самъ азъ юсмъ осажате мѧ и видите• тако д(оу)хъ плѣти и кости не имать• такоже мѧ видите

имжци] Лк 24: 39; 64: 11-15, 39 (fol 13r))

Доуχъ святъ(и) ([рече же д(оу)с(ъ) пакты• миръ вамъ• такоже посыла мѧ о(ть)ци• и азъ сълуж въи• и се рекъ доунич и гла(гол)а имъ• принимбте д(оу)ха с(ва)та] Ин 20: 22; 30: 9-10, 4 (fol 111v); [иосифе с(ты)не дав(ыдо)въ• не оубон сѧ прияти мария жены твоей• рождышее бо сѧ въ нен• отъ д(оу)ха естъ с(ва)та] Мф 1: 21; 160: 3-5, 140 (fol 46v); [прѣжде даже не сънастє сѧ• обрѣте сѧ (мария) имжци въ чрѣвѣ отъ д(оу)ха с(ва)та] Мф 1: 18; 159: 27-29, 139 (fol 46r); [и отъвѣшавъ ангелъ• рече ки• д(оу)хъ с(ва)ты найдетъ на тѧ] Лк 1: 35; 179: 14-15 157 (fol 53r); [азъ оубо кръщж въ водоїж <...> тъ въ кръститъ д(оу)хомъ стъимъ] Мф 3: 11; 171: 7-11, 150 (fol 84r); [градетъ же крѣпни мене <...> тъ въ кръститъ д(оу)хомъ с(ва)тыимъ и огнемъ] Лк 3: 16; 173: 14-17, 152 (fol 97v); [бждеть бо велии прѣдъ в(ого)мъ <...> и д(оу)х(о)мъ с(ва)т(ы)мъ испльнитъ сѧ] Лк 1: 15-16; 183: 2-5, 161 (fol 19r); [параклить же д(оу)хъ с(ва)тыи• егоже посыаетъ о(ть)ци въ имѧ мое] Ин 14: 26; 195: 22-24, 172(fol 60v); [и испльни сѧ д(оу)хомъ с(ва)тыимъ елисаветъ] Лк 1: 42; 187: 9-10, 164 (fol 99v); [и захарина о(ть)ци юго испльни сѧ д(оу)х(о)мъ с(ва)тъимъ] Лк 1: 67; 185: 6-8, 163 (fol 99r); [азъ оубо кръстихъ въ водоїж• а тъ кръститъ въ д(оу)хомъ с(ва)тъимъ] Мк 1: 8; 169: 6-8, 148 (fol 95v); [а иже власвимисаетъ на д(оу)хъ с(ва)тыи• не отъпуститъ сѧ юмоу] Лк 12: 10; 152: 12-13, 131 (fol 72r))

Доѹша чиѩ възмжти сѧ ([нынѣ д(оу)ша мѡа възмжти сѧ и чьто речъ. о(ть)че с(ъ)п(ас)и мѡ отъ годины сеѧ] Ин 12: 27; 174: 3-4, 153 (fol 67r); Ин 12: 27; 61: 25-26, 36 (fol 36v); Ин 12: 27; 61: 25, 36 (fol 36v) – 62: 1-2; 37 (fol 14r))

Доѹша чиѩ възлати ([обидж же и июдѣи и гла(гола)хъ юмоѹ. доколѣ д(оу)ша наша възъмѣши] Ин 10: 24; 143: 17-18, 120 (fol 6v))

Доѹшж чиѩ погоѹбити ([аще хоѹщетъ д(оу)шж свој съпасти. погоѹбитъ иж. а иже погоѹбитъ д(оу)шж свој мене ради. с(ъ)п(а)сеть иж] Лк 9: 24; 148: 10-12, 126 (fol 52v); [и гла(гола)имъ. достоитъ ли въ соботж <...> д(оу)шж с(ъ)п(а)сти ли погоѹбити. они же млъчахж] Мк 3: 4; 103: 12-15, 79 (fol 55r); [иже бо хоѹщетъ д(оу)шж свој съпасти погоѹбитъ иж. а иже погоѹбитъ д(оу)шж свој мене ради и єванъгелиа. тъ с(ъ)п(ас)етъ иж] Мк 8: 35; 107: 22-25, 83 (fol 80r))

Доѹшж чиѩ полагати за кого ([азъ есмь пастьръ добрыи <...> и д(оу)шж мој полагајж за овьца] Ин 10: 14-15; 143: 2-5, 120 (fol 6v); [пастьръ добрыи. д(оу)шж свој полагаетъ за овьца] Ин 10: 11, 142: 20-21, 119 (fol 6r))

Доѹшж чиѩ положити за кого ([да къто д(оу)шж свој положитъ за дроѹгы свој. въи дроѹзи мон кстен] Ин 15: 13-14; 197: 16-18, 174 (fol 73v); [отъвѣшта и(соу)с(ъ). д(оу)шж ли твој за ма положиши <...> глаголијж тєвѣ. не възгласитъ коѹръ. доѹдеже отъвръжеши сѧ мене •ѓ. краты] Ин 13: 38; 193: 9-13, 170 (fol 27v); [глагола юмоѹ петръ. г(оспод)и по чьто не могж

нынѣ по тєвѣ ити. нынѣ д(оу)шж мој за та положж] Ин 13: 37; 193: 7-9, 170 (fol 27v))

Доѹшж (чиѩ) съпасти ([аще хоѹщетъ д(оу)шж свој съпасти. погоѹбитъ иж. а иже погоѹбитъ д(оу)шж свој мене ради. с(ъ)п(а)сеть иж] Лк 9: 24; 148: 10-12, 126 (fol 52v); [и гла(гола)имъ. достоитъ ли въ соботж <...> д(оу)шж с(ъ)п(а)сти ли погоѹбити. они же млъчахж] Мк 3: 4; 103: 12-15, 79 (fol 55r); [иже бо хоѹщетъ д(оу)шж свој съпасти погоѹбитъ иж. а иже погоѹбитъ д(оу)шж свој мене ради и єванъгелиа. тъ с(ъ)п(ас)етъ иж] Мк 8: 35; 107: 22-25, 83 (fol 80r))

Дъва на деслате ([садете и вты на дъвою на дъвою на •і•те прѣстолоѹ] Мф 19: 28; 69: 20-21, 44 (fol 9v); [не мож нынѣ оумолити о(ть)ца моего. и приставитъ мънѣ влаже ли дъва на деслате легеона анг(е)ль] Мф 26: 53; 125: 18-20, 100 (fol 64v); [си дъва на деслате посыла и(соу)с(ъ). заповѣдавъ имъ гла(гол)а. на пжть лѫтикъ не идѣтє. и въ градъ самарѣнъ не вънидѣтє] Мф 10: 5; 153: 6-9, 132 (fol 72v))

Дъвѣма господинома работати [никъи же рабъ можетъ дъвѣма господинома работати] Лк 16: 13; 93: 15-17, 69 (fol 62r))

Дъщи сионга ([рѣцѣте дъщери сиони. се ц(ъса)рь твои градетъ тєвѣ кротокъ. и въсѣдѣ на осъла жрѣбл с(ъ)на аремьнина] Мф 21: 5; 116: 5-8, 92 (fol 76v); [не бол сѧ дъщи сионга. се ц(ъса)рь твои градетъ. сѣда на жрѣблѣ осъли] Ин 12: 15; 115: 10-12, 91(fol 76r))

Дъщери арони ([бъстъ въ дъни ирода ц(ъса)рѣ. июдѣи. иерѣи етъръ. именемъ захарина <...> и жена юмоу отъ дъщеръ аронъ. именемъ елисаветъ] Лк 1: 5; 182: 4-8, 160 (fol 26v))

(въ) **Дъни(к)** ирода цъсарга ([и(соу)соу рожьшю ся. въ витлесемъ июдѣисцѣ. въ дъни ирода ц(ъса)рѣ] Мф 2: 1; 164: 16-165: 17, 144 (fol 54v))

Дъни(к) иоеви ([акоже бо въ дъни иоевы. тако бждѣтъ и въ дъни с(ъ)на чл(овѣ)ча] Мф 24: 37; 84: 16-17, 59 (fol 57r); Мф 24: 37; 119: 19-21, 95 (fol 22r))

Дъни(к) прѣждѣ потопа ([акоже бо бѣахъ въ дъни прѣждѣ потопа. гаджѣ и пиижѣ. женажѣ ся. и посагаижѣ до негоже дънѣ въниде ион въ ковчегъ. и не ощютиша ся. доиндѣже приде потопъ. и възлатъ въсѧ] Мф 24: 38; 84: 17-22, 59 (fol 57r))

Дъни(к) стына чловѣча ([тако бждѣтъ и въ дъни с(ъ)на чл(овѣ)ча. акоже бо бѣахъ въ дъни прѣждѣ потопа] Мф 24: 37-38; 119: 20-22, 95 (fol 22r))

Дънь великъ ([на всѣкъ же дънь великъ обѣчан вѣ игемоноу. отъпощати единого съвѣзнѣ икоже хотѣахъ] Мф 27:15; 208: 13-16, 184 (fol 79v))

Дънь потрѣбъны ([и приключъши ся дъни потрѣбъноу. егда иродъ родѣствѣ своемоу вечеріж. творѣаше] Мк 6: 21; 190: 28, 167 (fol 18r) – 191: 1-2, 168 (fol 18v))

Дѣва обрѣчена мжкоу ([въ шестъи же мѣсяцъ посланъ быстъ ангелъ гаврилъ отъ б(ог)а въ градъ галилѣискъ. юмоу же има наazarѣтъ. къ дѣвѣ обрѣченѣ

мжеви. юмоуже има иосифъ] Лк 1: 27; 178: 20-25, 156 (fol 83v))

Дѣла божия / дѣло божије ([отъвѣща и(соу)с(ъ). ни съ съгрѣши ни родителъ его. и да гаватъ ся дѣла в(о)жига на немъ] Ин 9: 3; 56: 14-6, 31 (fol 92r); [рѣшка же къ немоу (исоусоу) чъто сътворимъ да дѣлаюмъ дѣла в(о)жига] Ин 6: 28; 37: 23-25, 12 (fol 47v); [отъвѣща и(соу)с(ъ). и рече имъ. истръ дѣло в(о)жие да вѣроуете въ тъ. иже посыла онъ] Ин 6: 29; 37: 25-26, 12 (fol 47v))

Дѣла зъла(ia) / дѣло зъло(к) ([дѣлали зълага ненавидитъ свѣта. и не приходитъ къ свѣтоу. да не обличатъ ся дѣла его. тако зъла сжть] Ин 3: 20; 31: 6-8, 5 (fol 24r); [не можетъ съ мирх ненавидѣти васъ мене же ненавидитъ. тако азъ съвѣдѣтельствоуихъ о немъ. тако дѣла его зъла сжть] Ин 7: 7; 43: 24-25, 18 (fol 50v) – 44: 1-2, 19 (fol 75r))

Дѣла като творити ([отъвѣща имъ и(соу)с(ъ). дѣла таже азъ твориж. въ има о(тъ)ца моего. съвѣдѣтельствоуихъ о мынѣ] Ин 10: 25; 143: 20-23, 120 (fol 6v); [рѣшка къ немоу братрига его. прѣиди отъ сждоу и иди въ июдейж да и оученици твои видатъ дѣла твоя. таже твориши] Ин 7: 3; 43: 15-19, 18 (fol 50v); [вѣроули въ ма. дѣла таже азъ твориж. и тъ с(ъ)творитъ. больша с(ъ)творитъ сихъ] Ин 14: 12; 194: 15-17, 171 (fol 60r))

Дѣлати дѣла чига(ката) ([мынѣ подобаектъ дѣлати дѣла посылавъшаго ма] Ин 9: 4; 56: 117-18, 31 (fol 92r); [рѣшка же къ немоу (исоусоу) чъто сътворимъ да

дѣлаемъ дѣла в(о)жига] Ин 6: 28; 37: 23-25, 12 (fol 47v))

Дѣла христова ([слышавъ иоанъ въ тьмыници. дѣла х(ристо)ва. посылавъ оученикы своими. рече ємоу. ты ли еси грядъи. ли иного чаемъ] Мф 11: 2-3; 175: 5-8))

Дѣлаи зълата ([дѣлаи зълата ненавидитъ свѣта. и не приходитъ къ свѣтогу. да не обличатъ сѧ дѣла его. тако зъла сѫть] Ин 3: 20; 31: 6-8, 5 (fol 24r))

Дѣло божие см. Дѣла божия

Дѣло зъло(и) см. **Дѣла зъла(и)**

Дѣло съврьшити ([азъ прославихъ тѧ на земи. дѣло съврьшихъ. иныи прослави мя о(ть)чє] Ин 17: 4-5; 200: 7-9, 177 (fol 32r))

Дѣло сътворити ([отъвѣща і(сѹ)с(ъ). и рече имъ. едино дѣло сътворихъ и вси дивите сѧ] Ин 7: 21; 45: 5-7, 20 (fol 75v))

Е

Евангелие икоусъхристово ([за"(л)о евангелия іс(оусъ)х(ристо)ва. с(ты)ноу в(о)жига. такоже п(ь)сано юстъ. въ пророцѣхъ] Мк 1: 1-2; 168: 15-16, 147 (fol 95r))

Евангелие штъ иоана ([евангелие ю иоана гла^в(а) . ѿ . ю .] 130: 9, 106 (fol 41v); [• і • евангелие ю иоана. гла^в(а) . ѿ . ю .] 136: 18, 112 (fol 68v); [• ю . ю . ю .] 137: 10, 114 (fol 3v); [евангелие ю иоана гла^в(а) . ѿ . ю . ю .] 139: 28, 115 (fol 37r); [евангелие ю иоана гла^в(а) . ѿ . ю . ю .] 180: 1, 158 (fol 53v); [• ю . ю . ю .] 203: 8, 180 (fol 35v);

[со^в(ота) . ѿ . по^в(та) ювангелие и(оа)"(а) ма^в(ка) гла^в(а) . ѿ . ю .] 111: 1, 87 (fol 65r); [со^в(ота) . ѿ . по^в(та) ювангелие отъ иоана гла^в(а) . ѿ . ю .] 113: 2, 89 (fol 74r); [въ оно врѣма сѫщти поздѣко(нь)"(ь) въ имѧ юго иющи въ иоанѣ антипасха і юва(н)^г(елие) ю иоана гла^в(а) . ѿ . ю .] Ин 20: 19, 31; 138: 11-13, 114 (fol 3v); [м(ѣс)ца то^г(о) въ в па^м(ѧть) с(вл)таго ... ия. септѣбра ... маманта. ювангелие ю иоана гла^в(а) . ѿ . ю .] 141: 8-10, 118 (fol 30v); [м(ѣс)ца то^г(о) въ . ѿ . па^м(ѧТЬ) с(вл)таго аントима. юва(н)^г(елие) ю иоана гла^в(а) . ѿ . ю .] 142: 12-13, 119 (fol 6r); [въ имѧ г(осподь)и ю фано м(ѣс)ца того въ . ѿ . дѣ"(ь) <...> юва(н)^г(елие) ю иоана гла^в(а) . ѿ . ю .] Мф 23: 38; 143: 11-13, 120 (fol 6v); [м(ѣс)ца то^г(о) въ . ѿ . ю . па(мѧ)ть с(вл)таго маркиана и мартирия ... юва(н)^г(елие) ю ио(а)"(а) гла^в(а) . ѿ . ю .] 151: 3-4, 130 (fol 11v); [м(ѣс)ца то^г(о) въ . ѿ . па(мѧ)ть с(вл)таго күриака патриарха. и юновица єп(иско)па и юновиц сестры юго юва(н)^г(елие) ю ио(а)"(а) гла^в(а) . ѿ . ю .] 152: 19-20, 131 (fol 72r); [па^м(ѧТЬ) с(вл)таго ап(сто)ла филипа. юва(н)^г(елие) ю ио(а)"(а) гла^в(а) . ѿ . ю .] 155: 5, 135 (fol 29r); [м(ѣс)ца то^г(о) въ . ѿ . ю . въ 8спеніе с(вл)таго иоана юлатоустааго юва(н)^г(елие) ю иоанна гла^в(а) . ѿ . ю .] Ин 10: 9, 16; 155: 1-4, 135 (fol 29r); [...] иже въ критѣ юва(н)^г(елие) ю ио(а)"(а) гла^в(а) . ѿ . ю .] 162: 14-15, 142 (fol 59v); [въ... иющи. ювангелие ю

иоана• гла^в(а) •ρ ḥ ܒ•] Мф 21: 33, 42; 169: 10-13, 148 (fol 95v); [марта •ܰ• в па(мать) с(вла)аго доментия• ев(ван)ʳ(елие) ܒ ܐܝܘܗ(ܵܐ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ•] 178: 8-9, 156 (fol 83v); [м(ቁር)ца то^г(o) въ •ܰ ܶܶ• па^м(лать) с(вла)аго м(жчени)ка василия ев(ан)ʳ(елие) ܒ ܐܝܘܗ(ܵܐ) • ܰ ܶܶ•] 180: 4-5, 158 (fol 53v); [м(ቁር)ца тогожде въ •ܰ• па^м(лать) с(вла)аго ап(осто)ла иоана• ев(ан)ʳ(елие) ܒ ܐܝܘܗ(ܵܐ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ•] 180: 14-15, 158 (fol 53v); [м(ቁር)ца то^г(o) въ •ܰ ܶܶ• па^м(лать) с(вла)аго епифания ев(еко)па кипрьска ев(ан)ʳ(елие) ܒ ܐܝܘܗ(ܵܐ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ•] 181: 8-10, 159 (fol 26r); [въ авгоустѣ въ •ܰ• память с(вла)тыхъ мак(а)вен ев(нгелие) ܒ ܝܐܝܗ(ܵܐ)] 188: 27-28, 165 (fol 100r))

Евангелик отъ лоукты ([сж^б(бота) •ܶ• но^в(аго) лѣ^т(а) ев(ан)ʳ(елие) ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ•] 92: 19, 68 (fol 51v); [еван^г(елие) не^А(ቁላ) •ܰ ܶܶ• но^в(аго) лѣ^т(а) ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ ܰܶ•] 94: 1, 70 (fol 62v); [не^А(ቁላ) •ܰ ܶܶ• но^в(аго) лѣ^ттоу• еван^г(елие) ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ ܰܶ•] 95: 1, 71 (fol 7r); [не^А(ቁላ) •ܰ ܶܶ• но^в(аго) лѣ^т(а)• еван^г(елие) ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ ܰܶ•] 96: 1, 72 (fol 7v); [•д• евангелие ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) Гла^в(а) •ܰ ܶܶ ܰܶ•] 135: 7, 111 (fol 68r); [•ܶ• еван^г(елие) ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ ܰܶ•] 136: 10, 112 (fol 68v); [•ܶ• еван^г(елие) ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ ܰܶ•] 136: 14, 112 (fol 68v); [м(ቁር)ца септавра •ܰ• еван^г(елие) ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) па(мл)^т(ь) с(вла)аго семеона] 139: 8-9, 116

(fol 37v); [м(ቁር)ца того въ •ܰ• дъ^н(ь) ρ(o)*д(ь)с(тв)o с(вла)тыл в(огороди)ца евангелие ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ ܰܶ•] 144: 6-7, 121 (fol 61r); [м(ቁር)ца того въ •ܶܶ• дѣнь па^м(лать) иоакимоу и аннѣ евангелие ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ ܰܶ•] 144: 27-28, 121 (fol 61r); 145: 1, 122 (fol 61v); [м(ቁር)ца то^г(o) въ •ܰ ܶܶ• с(вла)т(а)го ҳаралампия евангелие ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ ܰܶ•] 148: 3-5, 126 (fol 52v); [м(ቁር)ца то^г(o) въ •ܰ ܶܶ• па^м(лать) с(вла)та м(жчени)ка евъстатаия евангелие ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ ܰܶ•] 148: 24-25, 126 (fol 52v); [с(вла)тыхъ о(ть)ци патриархъ• нектора арсака геннадия• и атика• и сисиния еван^г(елие) ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ ܰܶ•] 150: 6-7, 129 (fol 11r); [...м(ቁር)ца того въ •ܰ ܶܶ• па(мать) с(вла)тааго димитра еван^г(елие) ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) глава •ܰ ܶܶ ܰܶ•] 151: 8-9, 130 (fol 11v); [м(ቁር)ца то^г(o) въ •ܰ ܶܶ• память с(вла)тыхъ м(ж)ч(ени)^къ иже въ мемелитини евангельк отъ лоукты гла^в(а) •ܰ ܶܶ ܰܶ•] 154: 4-6, 134 (fol 45v); [навечерник с(вла)тааго кръщения• евангелие ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) гла(ва) •ܰ ܶܶ•] 171: 12-13, 150 (fol 84r); [ܒ ܶܶ ܰܶ• того па^м(лать) с(вла)тааго сампона евангелик отъ лоукты глава •ܰ ܶܶ ܰܶ•] 186: 20-21, 163 (fol 99r); [м(ቁር)ца то^г(o) въ •ܰ ܶܶ• память с(вла)тымъ апостоломъ... еван^г(елие) ܒ ܠܻܶܶ(ܵܶܶ) гла^в(а) •ܰ ܶܶ ܰܶ•] Лк 5; 1,11; 186: 27-30, 163 (fol 99r); [м(ቁር)ца то^г(o) въ •ܰ ܶܶ ܰܶ• положеник чьстьнаго погаса с(вла)тыл в(о)городица <...>

евангелие ѿ лоукы гла^в(а) • Ѽ Ѽ Ѽ•] 192: 1-3, 169 (fol 27r) [... ева^г ѿ лоу^к(ты) гла^в(а) • р Ѽ Ѽ•] 189: 27-28, 166 (fol 100v))

Евангелие отъ марка ([со^в(от)а • Ѽ• поста с(вл)т(о)моу м(ж)-ч(ени)^коу феодороу еван^г(елие) ѿ ма^р(ка) гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 102: 16-17, 78 (fol 58v); [со^в(от)а • Ѽ• поста еван^г(елие) ѿ ма^р(ка) гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 104: 21, 80 (fol 55v); [нє^А(ѣлга) • Ѽ• поста еван^г(елие) ѿ ма^р(ка) гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 105: 16, 81 (fol 8r); [со^в(от)а • Ѽ• поста еван^г(елие) ѿ ма^р(ка) гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 106: 25, 82 (fol 8v); [нє^А(ѣлга) • Ѽ• поста евангелие отъ марка гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 107: 17-18, 83 (fol 80r); [со^в(от)а • Ѽ• поста евангелие отъ марка гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 108: 11-12, 84 (fol 80v); [нє^А(ѣлга) • Ѽ• по^с(та) еван^г(елие) ѿ ма^р(ка) гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 109: 1, 85 (fol 2r); [со^в(от)а • Ѽ• евангелие ѿ ма^р(ка) гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 110: 17, 86 (fol 2v); [со^в(от)а • Ѽ• по^с(та) евангелие ѿ ма^р(ка) гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 111: 1, 87 (fol 65r); [нє^А(ѣлга) • Ѽ• по^с(та) еван^г(елие) ѿ ма^р(ка) гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 111: 12, 87 (fol 65r); [м(ѣса)ца то^г(о) въ • Ѽ• и съ немъ архангела михаила и с(вл)тоумоу кириноу и матронѣ еван^г(елие) отъ марка гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] Лк 12: 2, 12; 154: 7-11, 134 (fol 45v); [нє^А(ѣлга) прѣждѣ просвѣщенія евангелие ѿ марка гла^в(а) • Ѽ•] 168: 13-14, 147 (fol 95r); [въ • Ѽ• геноугарѣ. обрѣзаник г(осподь)и. евангелие. отъ ма(рка) гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 174: 24-25, 152 (fol 97v))

Евангелие ѿ тъ матѣєа ([нє^А(ѣлга) масопустънаага еван^г(елие) ѿ матѣєа гла^в(а) • Ѽ Ѽ Ѽ•] 98: 10, 74 (fol 87v); [въ со^в(от)ж сыропустънкж евангелие ѿ матѣєа гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 100: 4-5, 76 (fol 1v); [нє^А(ѣлга) сыропустъна. еван^г(елие) ѿ матѣєа гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 101: 18-09, 77 (fol 58r); [въ нє^А(ѣлж) цвѣтоносънкж за оутра. еван^г(елие) ѿ матѣєа гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 115: 20-21, 91 (fol 76r); [въ по(недѣльни)^к(ъ) с(вл)тъя нє^А(ѣлж) евангелие ѿ матѣєа гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 117: 1-2, 93 (fol 15r); [въ(торъни)^к(ъ) с(вл)тъя нє^А(ѣлж) еван^г(елие) ѿ матѣєа гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 119: 16, 95 (fol 22r); [м(ѣса)ца то^г(о) па^м(латъ) с(вл)таго симеона евангелие ѿ матѣєа гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 140: 6-7, 117 (fol 30r); [бждѣтъ вамъ. епи... еван^г(елие) ѿ матѣєа гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] Ин 15: 1-7; 141: 11-14, 118 (fol 30v); [м(ѣ)^с(л)ца то^г(о) въ • Ѽ• с(вл)т(а)го пр(о)р(о)ка захария евангелие ѿ матѣєа гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 143: 9, 120 (fol 6v); [въ со^в(от)ж прѣждѣ въздвиженія креста. евангелие ѿ матѣєа гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 145: 21-23, 122 (fol 61v); [евангелие ѿ матѣєа гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 153: 1, 132 (fol 72v); [м(ѣ)^с(л)ца то^г(о) въ • Ѽ Ѽ• па^м(латъ) с(вл)таго ап(осто)ла ма(т)фѣа. еван^г(елие) ѿ матѣєа гла^в(а) • Ѽ Ѽ•] 156: 6-7, 136 (fol 29v); [нє^А(ѣлга) прѣдъ рождѣствомъ х(ристо)вомъ. еван^г(елие) ѿ матѣєа гла^в(а) • Ѽ•] 158: 10-11, 138 (fol 88v); [м(ѣ)^с(л)ца то^г(о) па^м(латъ) ахинъ евангелие ѿ

•**Τ** **Λ** **Β**.] 209: 4, 185 (fol 10r); [**η**]
εβανγελιε **ω** **μαθητά** **γλα**^β(α) .
•**Τ** **Ξ** **Ι**.] 210: 24-25, 186 (fol 10v))

Евангелик цѣсарьства ([прѣ-
трыпѣвши до конца тъ
с(ъ)п(а)сенъ бждѣть. и
проповѣстъ ся ев(ан)г(е)лие
ц(ѣсарь)с(тв)а по всен
въселенїи. въ съвѣдѣтельство
въсѣмъ азъкомъ] Мф 24: 13-14;
117: 24-27, 93 (fol 15r); [и
проходжааше всенъ галилеј
и(соу)с(ъ). огчл на сънмицихъ и
проповѣдала ев(ан)г(е)лие
ц(ѣсарь)с(тв)на. и цѣла всѣкъ
неджгъ и всѣкж азж въ людехъ]
Мф 4: 22; 71: 13-18, 46 (fol 31v))

Едина съботъ ([същи же поздѣ
въ тъ дънь. въ единѧ съботъ. и
двърѣмъ затвореномъ <...> приде
и (сѹ)с(ъ) и ста по срѣдѣ] Ин 20:
19-20; 30: 1-6 (fol 111v); [и зѣло за
оутра. въ единѧ съботъ придѣ на
гробы въснавъшю слънцю] Мк 16:
2-4; 36: 4-9, 11 (fol 47r); [въ единѧ
же съботъ зѣло рано придѣ жены
на гробъ] Мк 24: 1-2; 135: 8-12, 111
(fol 68r); [въ единѧ же съботъ.
мария магдалыни приде за оутра]
Ин 20: 1-2; 136: 19-25, 112 (fol 68r))

(въси) Едино бѫджтъ (не о си)хъ
же молиј та тъкъмо. нъ и о
вѣроуѣщи хъ словесемъ и хъ въ
мѧ. да въси едино бѫджтъ] Ин 17:
20-21; 202: 19-24, 178 (fol 32v); [тако
же ты о(ть)че въ мънѣ и азъ въ
тебѣ. да и ти въ настъ едино
бѫджтъ] Ин 17: 21; 202: 19-24, 178
(fol 32v)

Единъ на деслате (Ги въставъша
въ тъ чаша възвратисте ся въ
и(е)р(оуса)лимъ. и обрѣтете
съвъкупъша ся единого на деслате

и иже съ ними вѣахж] Лк 24: 33; 27: 23-25, 28: 1-4, 2 (fol 104v) [и помѣнишѧ глаголы его (исѹса). възвраштише сѧ отъ гроба. възвѣстиша (жены) вѣсѣ си. единомуꙗ на десати. и вѣсѣмъ прочинимъ] Лк 24: 9; 135: 25-26, 111 (fol 68r), 136: 1-2, 112 (fol 68v))

Единъ отъ малыхъ сихъ ([рече г(осподин)ъ блудѣте сѧ и не родите о единомъ отъ малыхъ сихъ] Мф 18: 10; 66: 15-18, 41 (fol 12r); [тако иѣстъ волѣ прѣдъ о(ть)цемъ вашимъ небеснымъ да погибнетъ единъ отъ малыхъ сихъ] Мф 18: 14; 67: 3-5, 42 (fol 12v))

Единыи истинныи богъ ([се же иѣстъ животъ вѣчныи. да знахтъ тѣвѣ единого истиннаго б(ог)а. и кгоже посыла исѹса(х)рист(а)] Ин 17: 3; 200: 5-7, 177 (fol 32r))

Единыи на десате оученикъ ([единыи же на десате оученикъ. идѣ въ галилѣј въ горж заможе повелѣ имъ і(соу)с(ъ)] Мф 28: 16; 134: 10-15, 110 (fol 5v))

Еже аще раз(а)рѣшиши на земли. бждетъ раз(а)рѣшено на небесахъ ([и еже аще раздрѣшиши на земли. бждетъ раздрѣшено на небесехъ] Мф 16: 19; 161: 10-12, 141 (fol 59r))

Еже иѣстъ съказаюмо ([и нарекжъ имѧ ємоꙗ єманѹиль. еже иѣстъ съказаюмо съ нами б(ог)ъ] Мф 1: 23; 160: 8-13, 140 (fol 46 v); [и привѣса и на мѣсто голгота. еже иѣстъ съказаюмо краниево мѣсто] Мк 15: 22; 128: 12-14, 104 (fol 4v); [пришьдъше же воини на мѣсто нарицаюое голъгоѳа. еже естъ съказаюмо

краниево мѣсто. даша ємоꙗ пити оцѣть съ злъчию размѣшено] Мф 27: 33; 131: 25-28, 107 (fol 40r))

Еи глаголиј вамъ ([еи глаголиј вамъ... того оубоите сѧ...] Лк 12: 5; 151: 20-24, 130 (fol 11v))

Еи господи ([она же рече. еи г(оспод)и. ибо и ѿи падатъ отъ кроуцица падающиихъ отъ трапезы господни своихъ] Мф 15: 27; 86: 14-19, 61 (fol 33r); [отъвѣща же ємоꙗ неджынныи. еи г(оспод)и. чл(овѣ)ка же не имамъ да кгда възмѣтитъ сѧ вода. въврьжетъ ма въ кжпѣль] Ии 5: 7; 41: 6-10, 16 (fol 39v); [гл(гол)а (марта) ємоꙗ. еи господ)и. азъ вѣровахъ тако ты кси х(ристос)ъ. с(ты)нъ в(о)жии. градыи въ вѣсъ миръ] Ии 11: 27; 114: 22-26, 90 (fol 74v))

Еле живъ сѫщъ ([чл(овѣ)къ етеръ <...> въ разбоинники въпаде. иже и съвлькъше и. и газвы възложъше. отидж оставъше и елѣ живъ сѫщъ] Лк 10: 30; 92: 1-2, 68 (fol 51v))

Елико аще раздрѣшите на земли. бждетъ раздрѣшено на небесахъ ([и елико аще раздрѣшите на земли. бждетъ раздрѣшено на н(е)б(е)с(ь)хъ] Мф 18: 18; 67: 19-21; 42 (fol 12v))

Елико аще съважете на земли. бждетъ съважано на небесахъ ([аминъ аминъ гл(лагол)иј вамъ. елико аще съважете на земли. бждетъ съважано на н(е)б(е)с(ь)хъ] Мф 18: 18; 67: 17-19, 42 (fol 12v))

Елико аще раздрѣшите на земли. бждетъ раздрѣшено на небесахъ ([елико аще раздрѣшите на земли. бждетъ раздрѣшено на

и(ε)в(ε)с(ъ)хъ] Мф 18: 18; 67: 19-21, 42 (fol 12v))

Ели ели лемма саватхани ([при
••• же годинѣ възъпи и(соу)с(ъ)
гласомъ велиемъ глагола. Ели ели
лемма саватхани. Еже кстъ
в(о)же мон. въскжж ма еси
оставилъ] Мф 27: 46; 210: 1-4, 186
(fol 10v))

Елико въ тьмѣ рѣсте. въ
свѣтѣ оглышитъ ся ([рече
г(оспод)ь своимъ огченникомъ.
ничъже покровено кстъ. Еже не
отъкрыетъ ся. и тано. Еже не
разумѣетъ ся. зане елико въ
тьмѣ рѣсте. въ свѣтѣ
оглышитъ ся] Лк 12: 3; 151: 10-15,
130 (fol 11v))

Епископъ кипрскъ ([М(ъс)а
то(о) въ ••• і. пам(а)ть)
с(в)а)таго епифания епи(ско)па
кипрска] 181: 8-10, 159 (fol 26r))

**Есть писано [о(ть)ци наши
иаша манынж въ поустыни. такоже
есть писано. хлѣбъ съ и(ε)в(ε)се
дастъ имъ асти]** Ин 6: 31; 38: 3-5,
13 (fol 42r))

Ж

Жена непразднаға ([възидѣ же
носифъ отъ галилея изъ града
назарѣтъска. въ июдѣї въ градъ
да(въдо)въ иже нарцаєтъ ся
витлесемъ <...> написати ся съ
мариеи обреженои ю моя женой.
сѫщеси непразднои] Лк 2: 5; 163:
24-29, 142 (fol 59v) – 163: 1-2, 143 (fol
54r))

Женъскъ полъ ([нѣстѣ ли чъли.
тако сътвории искони. мжъскъ
полъ и женъскъ. сътворилъ га
кстъ] Мф 19: 4; 72: 11-14, 47 (fol 34r))

Живота не имѣти (въ себѣ)
([рече бо имъ и(соу)с(ъ) <...> аще
не сънѣсте плѣти с(ъ)на
чл(вѣ)ч(ъ)скаго и пиете кръви
его. живота не имате въ себѣ] Ин
6: 53; 40: 5-7, 15 (fol 39r))

Животъ всего мира ([хлѣбъ бо
иже азъ дамъ плѣть моя естъ.
иже азъ дамъ за животъ всего
мира] Ин 6: 51; 39: 26, 14 (fol 42v) –
40: 1-2, 15 (fol 39r))

Животъ вѣчныи ([се же кстъ
животъ вѣчныи. да ӡнајтъ
тебе единого истиннаго б(о)га. и
кгоже посыла икоу(са)х(рист)а] Ин
17: 3; 200: 5-7, 177 (fol 32r);
[слушаши словесе моего. и вѣрж
емя посылавъшоимоу ма. имать
животъ вѣчныи] Ин 5: 24; 32: 7-9,
6 (fol 24v); [гл(агол)иј вамъ. тако
слушали словесе моего. и вѣрж
емя посылавъшоимоу ма. имать
животъ вѣчныи. и на сждъ не
придѣтъ] Ин 5: 24; 32: 13-15, 7 (fol
24v); [испытайте кънигы. тако вты
мните въ нихъ имѣти животъ
вѣчныи] Ин 5: 39; 33: 6-8, 8 (fol
63v); [да вѣсѣкъ видамъ с(ъ)на и
вѣроужи въ ны имать животъ
вѣчныи] Ин 6: 40; 39: 5-7, 14 (fol
42v); [вода иже азъ дамъ кмоу.
вждетъ въ немъ источникъ воды
• въслѣпажилъ въ животъ
вѣчныи] Ин 4: 14; 48: 13-16, 23 (fol
91r); [юноша єтеръ пристлежъ. къ
и(соу)сови мола и и г(лаго)ла.
оучителю благыи. чьто сътворж.
да имамъ животъ вѣчныи] Мф 19:
16; 75: 19-22, 50 (fol 156v);
[законникъ єтеръ приде къ
и(соу)соу. искоушалъ и и
г(лаго)ла. равви. чьто сътворь.
животъ вѣчныи наслѣдствоуиж]

Лк 10: 25; 91: 12-15, 67 (fol 51r); [и азъ животъ вѣчныи дајк имъ (овьцамъ)• и не погыбнжтъ въ вѣкъ] Ин 10: 28; 143: 24-27, 120 (fol 6v) – 144: 1, 121 (fol 61r); [и азъ животъ вѣчныи дајк вамъ] Ин 10: 28; 162: 17, 142 (fol 58v); [далъ еси юмоу властъ вѣсѣко плѣти• да вѣсѣко єже юмоу еси далъ• дастъ имъ живота вѣчнаго] Ин 17: 2; 200: 2-5, 177 (fol 32r); [отъвѣща юмоу пѣтръ• г(оспод)и къ комоу идемъ• гла(гол)ы живота вѣчнаго имаш] Ин 6: 68; 43: 6-8, 18 (fol 50v); [отъвѣща имъ і(соу)сь <...> дѣланте брашно прѣвѣвающе въ животѣ вѣчнѣемъ] Ин 6: 26-27; 35: 6-11, 10 (fol 77v); [рече г(оспод)ъ <...> дѣланте брашно прѣвѣвающе въ животѣ вѣчнѣемъ] Ин 6: 27; 37: 20-22, 12 (fol 47v); [ненавиди д(оу)шѧ свое въ мирѣ семь въ животѣ вѣчнѣемъ съхранитъ и] Ин 12: 25; 61: 19-21, 36 (fol 36v))

Животъ вѣчныи дајати комоу ([и азъ животъ вѣчныи дајк имъ (овьцамъ)• и не погыбнжтъ въ вѣкъ] Ин 10: 28; 143: 27, 120 (fol 6v) – 144: 1, 121 (fol 61r); [и азъ животъ вѣчныи дајк вамъ] Ин 10: 28; 162: 17, 142 (fol 59v))

Животъ вѣчныи наслѣдствовати ([въ оно врѣмѧ չаконъникъ етеръ приде къ і(соу)соу• искоушаа и и г(лаго)ла• равви• что сътворь• животъ вѣчныи наслѣдствовиж] Лк 10: 25; 91: 12-15, 67 (fol 51r))

Животъ имѣти (въ себѣ) ([ако же бо о(ть)ци живота иматъ въ себѣ• тако дастъ и с(ы)нови животъ имѣти въ себѣ] Ин 5: 26;

32: 20-22, 6 (fol 24v); [и не Ѿщете прити къ мънѣ да животъ имѣте] Ин 5: 40; 33: 9-10, 8 (fol 63v))

Животъ имати ([тать не приходитъ• и да оукрадетъ и оубиетъ и погоубитъ• азъ придъ да животъ имѣтъ и лише имѣтъ] Ин 10: 10; 142: 16-19, 119 (fol 6r))

Живъ быти въ вѣкъ ([гады хлѣбъ съ живъ бѫдетъ въ вѣкъ] Ин 6: 58; 42: 11-12, 17 (fol 50r))

Живыи отъцы ([акоже посыла ма живыи о(ть)ци• и азъ живож о(ть)ца ради] Ин 6: 57; 42: 7-8, 17 0(fol 50r))

Жизнь вѣчнага ([иже оставитъ братрию ли сестры ли о(ть)ца ли матерь ли женж• ли дѣти• ли села ли храмы• имене моего ради сътицеиж приниметъ и жизнь вѣчнож наслѣдитъ] Мф 19: 29; 70: 1-3, 45 (fol 31r))

Жизнь вѣчнож наслѣдити ([иже оставитъ братрию ли сестры ли о(ть)ца ли матерь ли женж• ли дѣти• ли села ли храмы• имене моего ради сътицеиж приниметъ и жизнь вѣчнож наслѣдитъ] Мф 19: 29; 69: 22-25, 44 (fol 9v); 70: 1-3, 45 (fol 31r))

З
(нѣстъ) Забѣвенъ прѣдъ богомъ ([не пать ли птицъ• вѣнитъ сѧ пѣнаչема дѣвѣма• и ни едина отъ нихъ нѣстъ забѣвена прѣдъ в(ого)мъ] Лк 12: 6; 151: 25-27, 130 (fol 11v) – 152: 1, 131 (fol 72r))

Заклинаиж тѧ богомъ живымъ ([заклинаиж тѧ в(ого)мъ живымъ•

да речеши намъ. аще тъи еси х(ристос)ъ с(ты)нъ в(ог)а живаго] Мф 26: 63; 202: 1-4, 179 (fol 35r); [и отъвѣщавъ рѣнериен рече емоу. заплинаиж та богоомъ живыть. да речеши намъ. аще тъи еси х(ристос)ъ с(ты)нъ в(ог)а живаго] Мф 26: 63; 126: 14-16, 101 (fol 102r))

Законъ имѣти ([отъвѣщаша емоу июдѣи. мы законъ имамъ. и по закону нашемоу длѣжныи юстъ оумърѣти. тако с(ты)нъ в(о)жни творитъ сѧ] Ин 19: 7; 206: 13-17, 182 (fol 71v))

Законъ мосеовъ ([и рече имъ се сѫтъ словеса. таже глагола хож къ вамъ. еще живъ съи. тако подобаєтъ съконочати сѧ въсѣмъ написанымъ. въ законѣ мосеовѣ] Лк 24: 44; 64: 21-24, 39 (fol 13r); [аще обрѣзаник приемютъ чл(овѣ)къ. въ суботж. да не разоритъ сѧ законъ мосеовъ] Ин 7: 23; 45: 9-12, 20 (fol 75v))

За ланиттж оударити ([тъгда запльваша лице его. и пакости емоу дѣаша. ови же за ланитж оудариша] Мф 26: 67; 203: 12-14, 179 (fol 35r); 126: 24-26, 101 (fol 102r))

Заматорѣти въ дѣньхъ своихъ ([и не вѣ има чада. понеже вѣ елисавѣтъ неплоды. и оба заматорѣвъша въ дѣнѣхъ своихъ вѣшетe] Лк 1: 7; 182: 12-15, 160 (fol 26v); [и рече захария къ ангелу <...> азъ бо юсмъ старъ. и жена моя заматорѣвъши въ дѣнѣхъ своихъ] Лк 1: 18; 183: 12-15, 161 (fol 19r))

Заповѣди чиња съблюсти ([и азъ заповѣди о(ть)ца моего съблюсъ. и прѣбываиш въ него любви] Ин 15: 10; 197: 9-10, 174 (fol 73v); [аще

заповѣди мој съблюдете. прѣбждете въ любви мои] Ин 15: 10; 197: 7-8, 174 (fol 73v); [аште любите мѧ. заповѣди мој съблюдѣте] Ин 14: 15; 194: 21-22, 171 (fol 60r))

Заповѣдь кѫж дагати ([заповѣдь новж даиж вамъ. да любите дроугъ дроуга. таже възлюбихъ въи] Ин 13: 34; 192: 25-27, 169(fol 27r))

Заповѣдь нова ([и вамъ глаголиж нынѣ. заповѣдь новж даиж вамъ. да любите дроугъ дроуга. таже възлюбихъ въи] Ин 13: 34; 192: 25-27, 169 (fol 27r))

Заповѣдь прѣстжпiti ([се колико лѣтъ работай тѣбѣ. и николиже заповѣди твои не прѣстжпихъ] Лк 15: 29; 97: 25-27, 73 (fol 87r))

Запрѣтити вѣтромъ и морю ([тъгда въставъ запрѣти вѣтромъ и морю. и вѣстъ тишина велика] Мф 8: 25-26; 158: 5-7, 138 (fol 88v))

Запрѣтити доуходу нечистоу-
(**моу**) ([видѣвъ же и(соу)с(ъ).
тако сърищетъ сѧ народъ запрѣти
д(оу)ходу нечистоумоу] Мк 9: 25;
109: 26-27, 85 (fol 2r); [запрѣти же
и(соу)с(ъ) д(оу)ходу нечистоумоу и
ицѣли отрока] Лк 9: 42; 91: 8-9, 67
(fol 51r))

За страхъ иуденскъ ([и дѣремъ
затвореномъ. идѣже вѣахъ
оученици его съвѣрани за страхъ
иуденскъ. приде и(соу)с(ъ) и ста
по срѣдѣ] Ин 20: 19-20; 30: 1-4), 4
(fol 111v))

За оутра ([вѣ же за оутра. и ти
не вѣнидж въ прѣторъ. да не
оскверняшъ сѧ. нъ да гадатъ
пасхъ] Ин 18: 28; 204: 10-13, 180 (fol
35v); [мария магдалыни приде за

оутра. еще сжчи тъмъ на гробъ] Ин 20: 1; 136: 19-21, 112 (fol 68v); [и зъло за оутра. въ единъ соботъ прилож (жены) на гробъ въснавъшю слънцию] Мк 16: 2; 36: 4-5, 11 (fol 47r))

Зачати са въ чрѣвѣ ([и наречено быстъ има юмоу і(соу)съ). нареченою отъ ангелъ. прѣже даже не зачатъ са въ чрѣвѣ] Лк 2: 21; 169: 28-29, 148 (fol 95v) – 170: 1-2, 149 (fol 84r); [и рече анг(е)лъ ии <...> се зачнеши въ чрѣвѣ и родиши с(ы)нъ] Лк 1: 30-31; 179: 4-6, 157 (fol 53r))

Земя добра ([дроугата же (зъна) падж на земи добрѣ. и да дахъ плодъ въсходаща и растѣща] Мк 4: 8; 155: 23-24, 134 (fol 45v); [а дроугою паде на земи добрѣ. и проозаетъ с(ъ)твори плодъ сътвориценъ] Лк 8: 8; 89: 21-23, 64 (fol 43v))

Земя потрале са ([и се катапета зама цркъвнаа раздъра са <...> и земѣ потрале са] Мф 27: 51; 210: 13-16, 186 (fol 10v))

Знамениа (и) сътворити ([видѣвъше народи знамениа также сътвори і(соу)съ)] Ин 6: 14; 34: 3-4, 9 (fol 77r); [толика же знамениа сътворьшю юмоу прѣдъ ними. не вѣровахъ въ нь] Ин 12: 37; 63: 4-5, 38 (fol 14v); [се паки въторокъ знамение сътвори і(соу)съ). пришасть отъ иудея въ галилею] Ин 4: 54; 37: 15-17, 12 (fol 47v))

кака Знамениа творити ([ови гл(агола)хъ. како можетъ чл(овѣ)къ грѣшънъ сица знамениа творити] Ин 9: 16; 57: 23-24, 32 (fol 92v); [по немъ же идѣаше народъ мъногъ. како видѣхъ

знамениа также творѧше на неджънъи] Ин 6: 2; 33: 25-26, 9 (fol 77r); [съвѣраша са архиерей и фарисей на і(соу)са. и гл(агола)хъ чьто сътворимъ тако чл(овѣ)къ съ знамениа мънога творитъ] Ин 11: 47; 60: 6-8, 35 (fol 36r))

Зрно пшеничною ([аще не зъно пшеничною. падъ въ земи оумретъ то юдино прѣбываєтъ. аще ли оумъре мъногъ плодъ сътворитъ] Ин 12: 24; 61: 15-18, 36 (fol 36v))

Зъло сътворити ([что оубо зъло сътвори] Мф 27: 31; 131: 1-2, 107 (fol 40r); [а съ ничесоже зъла сътвори] Лк 23: 41; 132: 11-12, 108 (fol 40v); [а съ же ничесоже зъла не сътвори] Лк 23: 41; 129: 19, 105 (fol 41r); [достоитъ ли въ соботѣ добро творити. ли зъло створити] Мк 3: 4; 103: 12-14, 79 (fol 55r))

Зълъ глаголъ (рещи) ([блажени ксте егда поносатъ вамъ. и ижденжъ вты. и рекжъ въсѣкъ зълъ глаголъ на вты] Мф 5: 11; 141: 3-5, 118 (fol 30v))

Зъданиа цркъвнаата ([пристѫпиша оученици къ і(соу)соу показати юмоу зъданиа цр(ъ)к(ъ)внаа] Мф 24: 1; 82: 2-4, 57 (fol 16r))

И

Идѣаше бо аще бждетъ троупъ. тоу събержть са орли ([идѣаше бо аще бждетъ троупъ. тоу събержть са орли. и авиѣ же по скрѣби дѣни тѣхъ слънцие мрѣкнѣтъ. и лоуна не даєтъ свѣта своего. и звѣзды съпаджть съ небеси. и силы и(е)в(е)съ)-

нъял двигнѧтъ сѧ] Мф 24: 28-29; 118: 25-28 – 119: 29, 94 (fol 15v))

Идѣже во юстѣ дъва ли триє съвѣрани въ имѧ мою. тоу юсмъ по срѣдѣ ихъ ([идѣже во юстѣ дъва ли триє съвѣрани въ имѧ мою. тоу юсмъ по срѣдѣ ихъ]) Мф 18: 20; 67: 25, 42 (fol 12v) – 68: 1-2, 43 (fol 9r))

Иже бо нѣстъ на вѣи по вѣасъ юстъ ([и(соу)с(ъ)]) же рече не браните юмоу. никътоже во юстъ. иже с(ъ)творитъ силж о моюмъ имени. и възможетъ въ скорѣ չълословити ма. иже бо нѣстъ на вѣи по вѣасъ юстъ] Мк 9: 39-40; 162: 5-9, 142 (fol 59r))

Иже иматъ дастъ сѧ юмоу (а иже не иматъ. отъиметъ сѧ отъ него) ([блудѣте сѧ оубо како слышите. иже бо иматъ дастъ сѧ юмоу. а иже не иматъ. и еже мѣнитъ сѧ имѣти. отъиметъ сѧ отъ него]) Лк 8: 18; 145: 9-13, 122 (fol 61v))

Иже не иматъ. отъиметъ сѧ отъ него ([иже не иматъ. и юже мѣнитъ сѧ имѣти. отъиметъ сѧ отъ него]) Лк 8: 18; 145: 9-13, 122 (fol 61v))

Иже отъ наざарѣта (юстъ) ([обрѣте филипъ натанайлѣ и гла(агол)а юмоу. югоже ѡфа моси въ չаконѣ и пророци. обрѣтомъ іс(оу)са с(ы)на иосифова. иже отъ наざарѣта]) Ин 1: 46; 155: 10-13, 135 (fol 29r))

И иже съ ними / съ нимъ ([и въставъша въ тъ часъ. възвратисте сѧ въ и(е)р(оу)са)л(и)мъ. и обрѣтете съвѣкоупыша сѧ единого на деслате. и иже съ ними юхъ]) Лк 24: 33; 27: 23-25, 1 (fol 104r) – 28: 1, 2 (fol 104v); [и тъ гла(агола)аше имъ. нѣстѣ ли николиже чъли. чъто с(ъ)твори да(вѣи)дъ егда

трѣбова. и въздалка самъ. и иже юхъ съ нимъ] Мк 2: 25; 102: 23-26, 78 (fol 58v); [съвѣдѣтельствоваше же народъ. иже вѣ съ нимъ. егда лаꙗра възгласи отъ гроба и въскрѣси отъ мрѣтвыхъ] Ин 12: 17; 115: 15-18, 91 (fol 76r); [м(ѣса)ца то'го въ .їа. с(ва)таго мены. и иже съ нимъ и пр(ѣпо)^(оубь)наго мартина кв(ан)^(е)лии ѿ иоанна. гла^(а) .їа. 155: 26-29, 134 (fol 45v); [ициде іс(оу)с(ъ). въ поусто мѣсто. и тоу молитваж дѣглаше. и гънаша и симонъ и иже съ нимъ юхъ] Мк 1: 35-36; 104: 22-25, 80 (fol 55v))

Иже чytetъ да разоумѣваютъ ([и проповѣсть сѧ єв(анг(е))лии ц(ѣсарь)с(тв)а по вѣсен въселенїи. въ съвѣдѣтельство вѣсъмъ лѣтикомъ. и тогда придетъ коньчина. егда же оузырите мрѣзость запоустѣниа реченїј даниломъ пр(о)р(о)комъ. стомлж на мѣстѣ. иже чytetъ да разоумѣваютъ. тогда сѫщен въ июден. да юхъгайтъ на горы] Мф 24: 14-16; 117: 26-29, 93 (fol 15r) – 118: 1-3, 94 (fol 15v))

Иже юстъ / юси на нѣвесьхъ [Рече г(оспод)ъ вънемате милостына ваша не творити прѣдъ чл(овѣ)кы. да видими бждете ими. аще ли же ни. мѣдды не имате отъ о(тъ)ца вашего иже юстъ на нѣвесьхъ] Мф 6: 1; 100: 6-10, 76 (fol 1v); [да оузырятъ ваша добрага дѣла. и прославятъ о(тъ)ца вашего. иже юстъ на нѣвесьхъ] Мф 5: 16; 141: 23-25, 118 (fol 30v); [о вѣсен вѣши юже колижъдо просите. бждетъ има отъ о(тъ)ца моюго иже юстъ

на и(ε)в(ε)с(ь)хъ] Мф 18: 19; 67: 23-25, 42 (fol 12v); **[добро творите ненавидащимъ васъ. и молите за творящимъ вамъ напасть <...> да бждетe с(ты)нове о(ть)ца вашего.** иже естъ на и(ε)в(ε)сехъ] Мф 5: 45; 68: 10-14, 43 (fol 9r); **[Рече г(оспод)ь ученикомъ своимъ. въсѣкъ иже прѣдъ чл(овѣ)кы исповѣстъ мн. исповѣмъ и азъ прѣдъ о(ть)цемъ моимъ иже кестъ на и(ε)в(ε)сехъ]** Мф 10: 32; 69: 1-4, 44 (fol 9v); **[а иже отъврѣжетъ сѧ мене прѣдъ чл(овѣ)кы. отъврѣгж сѧ его и азъ прѣдъ о(ть)цемъ моимъ иже кестъ на и(ε)в(ε)сехъ]** Мф 10: 33; 69: 4-7, 44 (fol 9v); **[въси вты братрия кесте и о(ть)цѣ не нарицайте себѣ на земи. единъ бо кестъ вашъ о(ть)цъ. иже кестъ на и(ε)в(ε)с(ь)хъ]** Мф 23: 8-9; 80: 3-6, 65 (fol 108r); **[блаженъ кеси симоне вариона. тако плѣти и кръве не гави тѣбѣ нъ о(ть)цъ мон иже естъ на небесехъ]** Мф 16: 17; 161: 1-4, 141 (fol 59r); **[так оубо молите сѧ вты. о(ть)че нашъ: иже еси на небесехъ. да с(ва)титъ сѧ има твоу]** Мф 6: 9; 101: 7-9, 77 (fol 58r))

Избавити кого отъ непригнани (**[и не въведи насъ въ напасть. нъ избави ны отъ непригнани]** Мф 6: 13; 101: 15-17, 77 (fol 58r))

Извити отрокы (**[тогда иродъ <...> разгнѣва сѧ зѣло. и посылавъ изби въсѧ отрокы сѫщал въ витлесемѣ. и въ въсѣхъ прѣдѣлѣхъ ел. отъ дѣвою лѣтоу и ниже]** Мф 2: 16; 166: 12 – 167: 13-17, 146 (fol 28v))

Изгѣвати хлѣбы (**[въ себѣ же пришедъ рече. коликоу наимъникъ**

о(ть)ца моего изгѣывающъ хлѣби. азъ же съде гладомъ гыблѣ] Лк 15: 17; 96: 16-19, 72 (fol 7v))

Извѣсти вънъ (**[изидѣ же пакы пилатъ вънъ. и гл(агола) имъ. се извождѣ и вамъ вънъ. да разоумѣте тако въ немъ винти не обрѣтаиж]** Ин 19: 4; 205: 3-5, 182 (fol 71v) – 206: 6, 182 (fol 71v); **[пилатъ же слышавъ та словеса. изведе вънъ іс(оус)а]** Ин 19: 13; 207: 3-4, 183 (fol 79r))

Изврѣгнити сѧ вънъ (**[аще къто въ мынѣ не прѣбеждеть. изврѣжетъ сѧ вонъ таоже розга]** Ин 15: 6; 197: 25-26, 193 (fol 73r))

Изгонити бѣсы (**[отвѣшта юмоу иоанъ глагола оучителю видѣхомъ етера именемъ твоимъ изгонашта бѣсы]** Мк 9: 38; 162: 1-4, 142 (fol 59v))

Изгѣнати вънъ (**[и тынѣ кънаѣ мира сего изгѣнанъ бждетъ вънъ]** Ин 12: 32; 174: 14-15, 153 (fol 67r); **[и тынѣ сѫдъ естъ мироу семоу. и тынѣ кънаѣ мира сего. изгѣнанъ бждетъ вънъ]** Ин 12: 31; 62: 9-11, 37 (fol 14r); **[отъвѣшаши и рѣшши юмоу. въ грѣсѣхъ ты родилъ сѧ кеси въсъ. и ты ли ны оучиши и изгѣнаши же вънъ]** Ин 9: 34; 59: 19-22, 34 (fol 44v); **[слышавъ же і(соу)с(ъ) таоже изгѣнаши и вънъ. и обрѣтъ и рече юмоу. ты вѣроуши ли въ с(ты)на в(о)жига]** Ин 9: 35; 59: 22-24, 34 (fol 44v))

Изгѣнати доуχъ (**[и въшьдши юмоу въ домъ оученици его въпрашаихъ и единого. тако мы не възмогомъ изгѣнать его (доуχъ)]** Мк 9: 27-29; 110: 5-11, 86 (fol 2v))

Изгѣнати доуχы нѣчистыи (**[въ оно врѣмѧ призыва і(соу)с(ъ) оба на .ї.тѣ оученика своя. дастъ имъ власть на**

доѹсѣхъ нѣчистыиխъ. да изгнанатъ л] Мф 10: 1; 153: 2-5, 132 (fol 72v))

Изиди (доѹшє) из него ([изапрѣти юмоу і(соу)с(ъ). гла(агол)а. прѣмлъчи и изиди из него. и повръгь и вѣсъ по срѣдѣ. изиде иж него] Лк 4: 35; 36; 87: 20-23, 62 (fol 33v))

Изити вѣнъ ([і(соу)с(ъ)] же <...> оставъ л изиде вѣнъ из града] Мф 21: 17; 116: 26-30, 92 (fol 76v); [изиде же і(соу)с(ъ) вѣнъ носа тръновъ вѣнъцъ] Лк 1: 5; 206: 6-7, 161 (fol 19r); [и помѣни петръ гла(агол)ъ і(соуко)въ <...> и ишьдъ вѣнъ плака сѧ горько] Мф 26: 74-75; 127: 11-15, 102 (fol 102v); [изиде же пакы пилатъ вѣнъ] Ин 19: 4; 205: 3-4, 182 (fol 71v); [изиде же пилатъ къ нимъ вѣнъ] Ин 18: 29; 204: 13-14, 180 (fol 35v))

Изити доѹхомъ и молитвоюж ([... оученици его вѣпрашаахъ и единого. тако мы не вѣзмогомъ изгнати его (доѹхъ). и рече имъ. тъ родъ ничимъ же не можетъ изити. тъко молитвоюж и постомъ] Мк 9: 28; 110: 7-11, 86 (fol 2v))

Изити отъ отьца ([изидъ отъ о(ть)ца и придъ въ вѣсь миръ. пакы оставгаюж вѣсь миръ. и идж къ о(ть)цию] Ин 16: 28; 199: 13-15, 176 (fol 70v))

Из мрѣтвыиխъ вѣскрѣснѣти ([съходищемъ имъ съ горы. заповѣда имъ і(соу)с(ъ). никомоуже не повѣдите видѣниа доњдеже с(ты)нъ чловѣчъскии. из мрѣтвыиխъ вѣскрѣснѣть] Мф 17: 9; 189: 22-26, 166 (fol 100v))

Из сѣньмици изгнани вѣти ([обаче оубо и отъ кѣнаѧ мънози

вѣроваша въ нь. нъ фарисеи ради не исповѣдаахъ. да не и сѣньмици изгнани вѣдже] Ин 12: 42; 63: 15-18, 38 (fol 14v))

Из оустъ младенецъ и сѣжшииխъ чьто дѣлати ([і(соу)с(ъ)] же рече имъ. еи нѣсте ли николиже чъли тако из 8стъ младенецъ и сѣжшииխъ сѣврьшилъ юси хвалж] Мф 21: 17; 116: 26-29, 92 (fol 76v))

Из чрѣва матерниа родити сѧ ([сѫтъ бо каженици. иже ищрѣва матерниѣ родиша сѧ тако. и сѫтъ каженици. дже исказиша чл(овѣ)ци] Мф 19: 12; 73: 9-11, 48 (fol 34v))

Из чрѣва матерє своєя ([вѣдѣтъ бо вѣлии прѣдъ в(ого)мъ <...> и д(оу)х(о)мъ с(ва)т(ы)мъ испълнитъ сѧ. ешє ищтрѣва м(ате)ре своє] Лк 1: 15-16; 183: 2-5, 161 (fol 19r))

Имене чикуго ради ([и вѣдете ненавидими вѣсѣми имене моего ради] Мф 10: 22; 178: 4-7, 156 (fol 83v); [тъгда прѣдадатъ вѣ вѣ скрѣбъ и оубијатъ вѣ. и вѣдете ненавидими вѣсѣми лѣзы имене моего ради] Мф 24: 9; 117: 17-19, 93 (fol 15r); 83: 2-4, 58 (fol 16v); [иже оставитъ братриюж ли сестры ли о(ть)ца ли матерь ли женж. ли дѣти. ли села ли храмы. имене моего ради сътицеюж приниметъ и жизнъ вѣчнож наслѣдитъ] 69: 22-25; 44 (fol 9v) – 70: 1-2, 45 (fol 31r))

Имъ же дрѣжите дрѣжатъ сѧ имъ ([имъ же отъпоустите грѣхи. отъпоустатъ сѧ имъ. и имъ же дрѣжите дрѣжатъ сѧ имъ] Ин 20: 23; 30: 10-11, 4 (fol 111v))

Имъ же отпогустите грѣхы. отъпогустатъ сѧ имъ ([имъ же отъпогустите грѣхы. отъпогустатъ сѧ имъ. и имъ же дрѣжите дрѣжатъ сѧ имъ] Ин 20: 23; 30: 10-11, 4 (fol 111v))

Имъ же сѫдомъ сѫдите. сѫдатъ вамъ ([имъ же бо сѫдомъ сѫдите. сѫдатъ вамъ] Мф 7: 2; 70: 6-8, 45 (fol 31r))

Имъ вѣсъ ([и въ сънѣмиши вѣ чл(ловѣ)къ имъ доуихъ вѣсъ нѣчистъ] Лк 4: 33; 87: 15-16, 62 (fol 33v))

Имъ доуихъ нѣчистъ ([и въ сънѣмиши вѣ чл(ловѣ)къ имъ доуихъ вѣсъ нѣчистъ] Лк 4: 33; 87: 15-16, 62 (fol 33v))

Имѣти вѣрж чемоу ([рече же і(соу)с(ъ) <...> и вѣскъ живыи. и вѣроуажи въ ма не оумъретъ въ вѣкъ. имѣши ли вѣрж семоу] Ин 11: 25-26; 114: 18-22, 90 (fol 74v); [рече же г(оспод)ь. аще бисте имѣли вѣрж тако зрыно гороуашно гла(гола)ли бисте сукаминѣ сеи. вѣздери сѧ. и вѣсади сѧ...] Лк 17: 5-6; 94: 26-28, 70 (fol 62v))

Имѣти доуихъ (нѣмъ и глоуихъ) ([чл(овѣ)къ етєръ приде къ і(соу)сови. кланѣя сѧ и гла(агол)а. оучителю. привѣсъ с(ъ)нъ мои къ тѣбѣ. имѣщъ д(оу)хъ нѣмъ и глоуихъ] Мк 9: 17; 109: 2-5, 85 (fol 2r))

Имѣти женж ([глагола бо иоанъ иродови. тако не достоитъ тѣбѣ имѣти жены братра своєго] Мк 6: 18; 190: 20-22, 167 (fol 18r))

Имѣти животъ вѣчныи ([испытайте кънигы. тако вты мѣните въ нихъ имѣти животъ вѣчныи. и ты сѫть съвѣдѣтельствоуяща о мѣнѣ] Ин 5: 39;

33: 6-9, 8 (fol 63v); [юноша етєръ пристжпъ къ і(соу)сови мола и и гла(агол)а. оучителю благыи. чьто благо сътворж. да имамъ животъ вѣчныи] Мф 19: 16; 75: 19-22, 50 (fol 156v); [Рече г(оспод)ь къ пришьдѣшимъ къ немоу иудеомъ. аминъ аминъ гла(агол)иже вамъ. тако слоушали словесе моего. и вѣрж єма посълавъшиемоу та. иматъ животъ вѣчныи] Ин 5: 23-24, 32: 12-15, 32 (fol 24v); Их 5: 24; 32: 6-9, 6 (fol 24v); [гадыи мои плѣть и пиши кръвь мои. иматъ животъ вѣчныи. и азъ вѣскрѣш и въ послѣднини дынь] Их 6: 54; 40: 8-10, 15 (fol 39r))

Имѣти подъ собоюкого ([ибо азъ чл(овѣ)къ кесмъ подъ властелы оучиненъ. имѣя подъ собою воины] Лк 7: 8; 89: -5, 64 (fol 43v))

Имѣти свѣтъ животыни ([пакы же имъ рече і(соу)с(ъ) гла(агол)а. азъ кесмъ свѣтъ вѣсемоу мириу. ходми по мѣнѣ не иматъ ходити въ тѣмѣ. нѣ иматъ свѣтъ животыни] Их 8: 12; 66: 10-13, 41 (fol 12r))

Имѣти съкровище на небесе ([рече кмоу і(соу)с(ъ). аще хощеши съврѣшенъ вѣти. иди продаждь имѣнице свое. и дажь ницинимъ. и имѣти имаши съкровище на и(е)в(е)ссе. и приди въ слѣдъ мене] Мф 19: 21; 76: 8-13, 51 (fol 121r))

Имѣти трепетъ и оужасъ ([и ишьдѣша вѣжаша (жены) отъ гроба. имѣаше же я трепетъ и оужасъ. и никомоуженичесоже не рѣша. вогаауж бо сѧ] Мк 16: 8; 36: 17-20, 11 (fol 47r))

Имѣюи оуши слышати. да слышитъ ([имѣюи оуши слыша-

ти· да слышитъ] Мк 4: 9; 155: 25-26, 134 (fol 45v); **[сε гл(агол)а възгласи· имѣли оуши слышати· да слышитъ]** Мф 25: 29; 85: 16-17, 60 (fol 57v); **[имѣли оуши слышати· да слышитъ]** Мф 11: 15; 177: 11-12, 155 (fol 83r))

Имѣштии власть (**[оубоите сѧ· имѣштаго власть· по оубиенни въврѣшти въ геонж]** Лк 12: 5; 151: 21-23, 130 (fol 11v))

Имѣши въ чрѣвѣ (**[прѣждѣ даже не сънастѣ сѧ· обрѣте сѧ (марита) имѣши въ чрѣвѣ отъ д(оу)ха с(ва)та]** Мф 1: 18; 159: 27-29, 139 (fol 46r))

Имѣщъ доуҳъ (нѣмъ и глоуҳъ) (**[чл(овѣ)къ етеръ приде къ і(соу)сови· кланѣл сѧ и гл(агол)а· оучителю· привѣсть с(ты)нъ мон къ тѣбѣ· имѣщъ д(оу)хъ нѣмъ глоуҳъ]** Мк 9: 17-18; 109: 2-5, 85 (fol 2r))

Иночадыи съинъ божии (**[како въ можете вѣровати славж дроуѓъ отъ дроуѓа приемїще· и славты также отъ иночадаего с(ты)на в(о)жига не ищете]** Ин 5: 44; 33: 15-18, 8 (fol 63v))

Инты съпости· а севе не моши съпости (**[такожде и архиерѣи ржгажше сѧ съ кънижьникы и старьци и фарисеи глаголааҳж· инты с(ъ)п(а)се· а севе ли не можете с(ъ)п(а)сти· аще цѣсарь издранлевъ юстъ· да сънидѣть нынѣ съ крѣста· и вѣрж имемъ ємоу]** Мф 27: 41-42; 209: 18-23, 185 (fol 10r); **[и стогаҳж людие զъраჟе· подражалаҳж же и кънизи гл(агол)ижше съ ними· инты юстъ с(ъ)п(а)с(а)лъ да с(ъ)п(а)єтъ и сѧ аще съ юстъ х(ристос)ъ**

с(ты)нъ в(о)жин извѣраныи] Лк 23: 25; 128: 1-5, 105 (fol 41r))

Исказиша сѧ сами (**[и сжтъ каженици· иже исказиша сѧ сами· ц(ѣса)рствиага ради н(е)в(е)с(ь)-наго]** Мф 19: 12; 73: 12-13, 48 (fol 34v))

Искати славты (**[гл(агол)аи о себѣ славты своѧ ищетъ· а ищи славты посълавшаго и· съ истинынъ юстъ]** Ин 7: 18; 44: 23-25, 19 (fol 75r))

Испльнити җаконъ (**[не мъните тако приди разорить җакона ли пророкъ· не приди разорить нъ испльнитъ]** Мф 5: 17; 141: 25, 118 (fol 30v) – 142: 1-3, 119 (fol 6r))

Испльнити сѧ доуҳомъ сватыимъ (**[и испльни сѧ д(оу)хомъ с(ва)тымъ єлисаветъ· и възъпи гласомъ велиемъ и рече· благословествена ты въ женахъ· и благословествень плодъ чрѣва твоего]** Лк 1: 42; 187: 9-13, 164 (fol 99v); **[и захария о(ть)цъ юго испльни сѧ д(оу)х(о)мъ с(ва)-тъимъ· и пророчества гл(агол)а· благословенъ юстъ г(оспод)ъ б(ог)ъ издранлевъ· тако посѣти и с(ъ)твори избавленіе людемъ своимъ]** Лк 1: 67-68; 185: 6-8 – 186: 9-11, 163 (fol 99r))

Испълнити сѧ прѣмѣдростииж (**[отроча же растѣаше и крѣпаше доуҳомъ· и испльнѣше сѧ прѣмѣдростииж· и благодѣть б(о)жига вѣ въ немъ]** Лк 2: 40; 170: 2-5, 149 (fol 84r))

Испльниша сѧ дѣник чего, чиѩ (**[и бысть тако испльниша сѧ дѣные службы его· идѣ въ домъ свои]** Лк 1: 23; 184: 1-3, 162 (fol 19v))

Исповѣдати грѣхы чиѩ (**[и крѣщаҳж сѧ вѣси въ иорданъсцѣ**

рѣцѣ отъ него. исповѣдающіе
г҃рѣхы свої] Мк 1: 5; 168: 26-28, 147
(fol 95r); [и крѣштахъ сѧ въ
иорданѣсцѣи рѣцѣ отъ него.
исповѣдающіе г҃рѣхы свої] Мф 3:
6; 170: 21-23, 149 (fol 84r))

Исповѣдѣти христа ([си рѣсте
родителѣ его. тако боящете сѧ
июден. юже бо сѧ вѣахъ съложили
июден. да аще къто исповѣстъ
х(рист)а отължченъ сънымиша
вѣдѣтъ] Ин 9: 22; 58: 15-19, 33 (fol
44r))

Испоустити доухъ ([инъ же
принимъ копие. проводѣ ємоу рѣбра.
и изиде вода и крѣвь. і(соу)съ же
пакты възъпивъ гласомъ великумъ.
испоусти д(оу)хъ] Мф 27: 50; 210:
10-13, 186 (fol 10v))

Истинж глаголати комоу ([иъ азъ
истинж глаголиж вамъ. оунѣе есть
вамъ. да азъ идѫ. аще бо не идѫ
азъ. параклитъ не придѣтъ къ
вамъ] Ин 16: 7; 198: 11-13, 175 (fol 70r))

Исоу сыноу давыдовъ помилуши
мѧ ([и тъ (слѣпьци) възъпи
гл(агол)ѧ. іс(оу)съ с(ы)ноу
дав(ыдов)ъ помилуши мѧ] Лк 18:
38; 94: 7-8, 70 (fol 62v))

Исоу христово родѣство ([іс-(съ)х(ристо)во же родѣство сище
бѣ] Мф 1: 18; 159: 25, 139 (fol 46r))

Исходити въ сърѣтеник комоу
([полоу ношти же въпль бысть.
се женихъ градатъ. исходите въ
сърѣтеник ємоу] Мф 25: 6; 149: 3-5,
128 (fol 69v))

Исходища пжтыи ([тъгда гл(агол)ѧ рабомъ своимъ. бракы оуже
готова сѧтъ. а зъваніи не вѣша
достоинни. идѣте оубо на исходи-
ща пжтыи. и елико обрашѣте

призовѣте на бракы] Мф 22: 8-9;
81: 5-9, 56 (fol 108v))

Исцѣлити кжж болѣзнь ([въ оно
врѣмѧ призыва і(соу)с(ъ) оба на
•ї.тѣ оученика своего. дастъ имъ
власть на доухъ нечистыиҳъ.
да изгонялъ л. и ицѣлалъ
въсѣкъ неджгъ и въсѣкж болѣзнь]
Мф 10: 1; 153: 2-6, 132 (fol 72v))

Исцѣлити кыи неджгъ ([въ оно
врѣмѧ призыва і(соу)с(ъ) оба на
•ї.тѣ оученика своего. дастъ имъ
власть на доухъ нечистыиҳъ.
да изгонялъ л. и ицѣлалъ
въсѣкъ неджгъ и въсѣкж болѣзнь]
Лк 6: 18; 150: 11-14, 129 (fol 11r))

Исцѣлити сѧ отъ неджгъ своиҳъ
([ста і(соу)с(ъ) на мѣстѣ
равынѣ. и народъ оученикъ юго. м
мъножество мъногого людин. отъ
въсем июдем. и и(е)р(оуса)лима и
помория тур(ъ)ска и сидоньска.
иже придѫ послѹшатъ юго. и
ицѣлитъ сѧ отъ неджгъ своиҳъ]
Лк 6: 17; 150: 8-13, 129 (fol 11r))

Ити въ миръ ([рече же къ
женѣ. вѣра твога с(ъ)п(а)сє тл.
иди въ миръ] Лк 7: 50; 148: 2-3, 126
(fol 52v))

Ити въсплатъ ([отъ сего мъноди
отъ оученикъ юго идѫ въсплатъ.
и къ томоу не хождаахъ съ нимъ]
Ин 6: 66; 43: 3-5, 18 (fol 50v))

Ити къ отыцию ([изидъ отъ
о(ть)ца и придъ въ въсъ миръ.
пакты оставгаиж въсъ миръ. и идѫ
къ о(ть)цию] Ин 16: 28; 199: 13-15,
176 (fol 70v)); [слышасте. тако азъ
рѣхъ вамъ. аще бисте любили
мѧ. въздрадовали сѧ бисте оубо.
тако идѫ къ о(ть)цию] Ин 14: 28-29;
196: 30, 1-4, 172 (fol 60v) – 196: 1-2,
173 (fol 73r))

Ити къ посълавъшюмоу ([нынѣ же идѣ къ посълавшиоу ма· и никътоже отъ васъ не въпрашаєтъ мене· камо идѣши]) Ин 16: 5; 198: 7-9, 175 (fol 70r))

Ищите и обрѣщете ([просите и дастъ сѧ вамъ· ищите и обрѣщете]) Мф 7: 7; 70: 21-23, 45 (fol 31r))

Ища́ниа ехидынова ([и видѣвъ же мъногты фарисѣа· и садоукем· граджща на кръщение юго· рече имъ· ища́ниа ехидынова· къто съказа вамъ вѣжати· отъ граджшаго гнѣва]) Мф 3: 7; 170: 23-27, 149 (fol 84r); [глаголаше исходаштнимъ· народомъ· кръститъ сѧ отъ него· ища́ниа ехидынова· къто съказа вамъ вѣжати· отъ граджшаго гнѣва· сътворите оубо плодъ· достоинты поканию] Лк 3: 7-8; 172: 10-15, 151 (fol 97r))

Ищи обрѣщетъ ([весь бо просли приеметъ· и ищи обрѣщетъ· и тлькоющюмоу отврѣзетъ сѧ]) Мф 7: 8; 70: 24-26, 45 (fol 31r))

K

Каменикъмъ побити ([гл(агол)аша юмоу оученици равви· нынѣ искаауж тѣбе каменикъмъ побити иудеи· и пакъ идѣши тамо]) Ин 11: 7; 113: 15-18, 89 (fol 74r); [и имъше дѣлателѣ рабы юго ового бишъ· ового оубишъ· ового же каменикъмъ повиша] Мф 21: 35; 78: 7-9, 53 (fol 107r))

Каменикъ распаде сѧ ([и се катапетаѣма цркъвнаа раздьра сѧ· съ вѣшинаа крага· до нижнѣего на дѣво]) Мф 27: 51; 210: 13-15, 186 (fol 10v); [слѣници мрѣкъшию и катапетаѣма цркъвнаа раздьра сѧ на дѣво· отъ горы до нижъ] Лк 23: 45; 129: 25-27, 105 (fol 41r))

потрасе сѧ· и камене распаде сѧ] Мф 27: 51; 210: 13-16, 186 (fol 10v))

Камененик срѣдьци чинихъ ([и вѣзърѣвъ (исѹсъ) на на (фарисеи) съ гнѣвомъ· скрѣба о каменении срѣдецъ ихъ· гл(агол)а чл(овѣ)коу· простъри ржкъ твој· и простърѣ и оутврѣди сѧ ржка єго· съдрава тако и дроуга]) Мк 3: 5; 103: 15-19, 79 (fol 55r))

Камо грѣсти ([отъвѣща і(соу)съ) и рече имъ· аще азъ съвѣдѣтельствоу ѿ себѣ самомъ· съвѣдѣтельство моє истиноно естъ· тако вѣмъ отъ кждоу придъ и камо градж]) Ин 8: 14; 46: 12-15, 21 (fol 66r); [вты же не вѣсте отъ кждоу придъ и камо градж] Ин 8: 14; 46: 15-17, 21 (fol 66r))

Камо идѣши ([нынѣ же идѣ къ посълавъшюмоу ма· и никъже отъ васъ не въпрашаєтъ мене· камо идѣши]) Ин 16: 5; 198: 7-9, 175 (fol 70r); [глагола юмоу тома· г(оспод)и не вѣмъ камо идѣши· и како пжть можемъ вѣдѣти] Ин 14: 5; 193: 23-25, 170 (fol 27v); [глагола юмоу симонъ петръ· г(оспод)и камо идѣши· отъвѣща юмоу і(соу)съ)· яможе азъ идѣ· не можеши нынѣ по мънѣ ити· послѣдъ же по мънѣ идѣши] Ин 13: 36; 193: 3-7, 170 (fol 27v))

Катапетаѣма цркъвнаа раздьра сѧ· съ вѣшинаа крага· до нижнѣего на дѣво] Мф 27: 51; 210: 13-15, 186 (fol 10v); [слѣници мрѣкъшию и катапетаѣма цркъвнаа раздьра сѧ на дѣво· отъ горы до нижъ] Лк 23: 45; 129: 25-27, 105 (fol 41r))

Кага польза комоу въ чемь ([кага бо польза юсть чл(овѣ)коу приобрѣсти въсъ миръ и отъщетити доушж свој] Мк 8: 36; 107: 25-27, 83 (fol 80r))

(чловѣкъ) Күринѣискъ (именъмъ) симонъ ([и егда поржгаша са юмоу съвѣшжа съ него хламидж. и облѣшжа и въ риӡы свою. и вѣса и на расплати. исходающе же обрѣтж чл(овѣ)ка күринѣиска именъмъ симона. семоу զадѣшжа да понесетъ кръстъ его] Мф 27: 31-32; 131: 20-24, 107 (fol 40r))

Кого ма глаголиժтъ быти (къто) ([въ оно врѣма изиде і(соу)с(ъ) и оученици его. въ въси кесаря филиповы. и на пжти въпрашааше оученикы свое гла(агол)а. кого ма глаголиժтъ чл(овѣ)ци быти] Мк 8: 27; 108: 13-17, 84 (fol 80v); [и тъ гла(агол)а имъ. вты же кого ма гла(агол)е те быти] Мк 8: 29; 108: 19-20, 84 (fol 80v))

Колѣна զемьнага ([и тъгда възплачжтъ са въса колѣна զемьнага и огържтъ с(ъ)на чл(овѣ)ча грлджжа. на облацѣхъ н(е)б(е)с(ъ)нъхъ. съ силою и славою велиең] Мф 24: 30; 119: 2-4, 95 (fol 22r))

Колѣно издраилево ([когда са дѣтъ с(ъ)нъ чл(овѣ)чъ на прѣстолѣ славы свое. садете и вты на дѣвою на •і•те прѣстолоу. сѫдающе обѣма на •і•те колѣнома иž(дран)л(е)вома] Мф 19: 28; 69: 18-22, 44 (fol 9v))

Коньчина вѣка ([сѣдащю і(соу)сови на горѣ елеони. пристжпиша къ немоу оученици единомоу гла(агол)иже. повѣждь намъ когда си бждетъ. и чьто есть զнаменіе твоего пришествия

и коньчания вѣка] Мф 24: 3; 117: 3-7, 93 (fol 15r))

Корене не имѣти ([и сини корене не имѣтъ. иже въ врѣма вѣрж әмижтъ. а въ врѣма напасти отъстжпајтъ] Лк 8: 13; 90: 8-10, 65 (fol 38r))

Краникво мѣсто ([въ оно врѣма. воини пришьдъше на мѣсто нарицаюю голъгота. юже юсть нарицаюое краникво мѣсто. даш жемоу пити оцьтъ съ զльчиж съмѣшено. и въкоушъ не хотѣаше пити] Мф 27: 33-34; 209: 5-9, 185 (fol 10r); [пришьдъше же воини на мѣсто нарицаюое голъгоѳа. еже естъ съкаզаюо краникво мѣсто. даш жемоу пити оцьтъ съ զльчиж размѣшено. и въкоушъ не хотѣаше пити] Мф 27: 33; 131: 25-28, 107 (fol 40r); [и привѣсж и на мѣсто. еже юсть съкаզаюо краниево мѣсто] Мк 15: 22; 128: 12-14, 104 (fol 4v))

Кры на комъ и на члдѣхъ чинъ ([и отъвѣшавъше въси людие рѣшжа. кръвь юго на насъ и на члдѣхъ нашихъ] Мф 27: 25; 131: 7-8, 107 (fol 40r))

Кры неповинна ([видѣвъ иуда тако осуждиша и. раскалавъ са възврати тридесатъ съребрьникъ архиеремъ и старьцемъ глагол. съгрѣшихъ прѣдавъ кръвь неповиннаж] Мф 27: 3-4; 207: 14-18, 183 (fol 79r))

Кры проливаюмага զа кого ([гаджемъ же имъ принимъ хлѣбъ и бл(а)гос(лов)иже. прѣломи и дааше оученикомъ своимъ. и рече принимѣте и гадите. се юсть тѣло мое. и принимъ чашж и ҳвалж въздавъ. дасть имъ гла(агол)а. пинте отъ

НЕА ВЪСИ. СЬ ЕСТЬ КРЪВЬ МОГА
НОВАЛО ГЗАВѢТА. ПРОЛИВАЕМА ГЗА
МЪНОГЫ. ВЪ ОТЪДАНИЕ ГРѢХОВЪ】
Мф 26: 28; 122: 4-11, 98 (fol 178v))

Кръстити кого водоіж ([аѣъ оѹбо
кръстихъ вты водоіж. а тъ
кръститъ вты д(оѹ)хомъ с(вл)-
тъимъ] Мк 1: 8, 169: 6-8, 148 (fol
95v); [аѣъ оѹбо кръщж вты водоіж.
въ покание. градъи же по мънѣ.
крѣпни мене иестъ <...> тъ
кръститъ вты д(оѹ)хомъ
с(вл)тъимъ] Мф 3: 11, 171: 7-11,
150 (fol 84r))

Кръстити доѹхомъ сватъимъ кого
([аѣъ оѹбо кръщж вты водоіж. въ
покание. градъи же по мънѣ <...>
тъ вты кръститъ д(оѹ)хомъ
с(вл)тъимъ] Мф 3: 11, 171: 7-11, 150
(fol 84r); [градетъ же крѣпни мене
<...> тъ вты кръститъ д(оѹ)хомъ
с(вл)тъимъ и огнемъ] Лк 3: 16; 173:
14-17, 152 (fol 97v); [аѣъ оѹбо
кръстихъ вты водоіж. а тъ кръститъ
вты д(оѹ)хомъ с(вл)тъимъ] Мк 1: 8;
169: 6-8, 148 (fol 95v))

Кръстити кого огньмъ ([градетъ
же крѣпни мене <...> тъ вты
кръститъ д(оѹ)хомъ с(вл)тъимъ
и огнемъ] Лк 3: 16; 173: 14-17, 152
(fol 97v))

Кръстъ исоѹсовъ ([стогахъ при
кръстѣ іс(оѹсо)вѣ. мати єго. и
сестра матерє ѿго. мария
клѣопова. и мария магдалыни] Ин
19: 25; 180: 16-19, 158 (fol 53v);
[стогахъ при кръстѣ іс(оѹсо)вѣ
мати ѿго. и сестра матерє ѿго.
мария клѣопова. и мария
магдалыни] Лк 23: 25; 130: 10-12,
106 (fol 41v))

Кръщениемъ кыимъ кръстити сѧ
([і(соѹ)с(ъ) рече има. не вѣсте

сѧ чесо прослаща. можете ли пить
чашж. иже аѣъ пиваіж. ли
кръщениемъ. имже аѣъ кръщаіж
сѧ кръстити сѧ] Мк 10: 38; 111: 27,
87 (fol 65r) – 112: 1-3, 88 (fol 65v);
[і(соѹ)с(ъ) рече има. чашж оѹбо
иже аѣъ пиж. испиета. и
кръштенемъ. имже аѣъ кръщаіж
сѧ. кръстита сѧ] Мк 10: 39; 112: 3-
6, 88 (fol 65v))

Кръщениемъ кыимъ кръщати сѧ
([і(соѹ)с(ъ) же рече има. не
вѣсте сѧ чесо прослаща. можете ли
пить чашж иже аѣъ пиваіж. ли
кръщениемъ. имже. аѣъ кръщаіж
сѧ кръстита сѧ] Мк 10: 38; 111: 27,
87 (fol 65r) – 112: 1-3, 88 (fol 65v))

Кръщение на покание ([и приде
ісоѹсь) въ вѣсіж странж
иоръданьскж. проповѣдал кръщение
на покание въ отъпоѹщение грѣ-
хомъ] Лк 3: 3, 171: 25-28, 150 (fol 84r))

Крѣпти сѧ доѹхомъ ([отроча же
растѣаше и крѣпша доѹхомъ] Лк
2: 40; 170: 2-3, 149 (fol 84r); [отроча
же растѣше и крѣпша сѧ
доѹхомъ] Лк 1: 80; 186: 16-19, 163
(fol 99r))

Кънигы єлињскыи ([бѣ же и
напъсание напъсано надъ нимъ.
кънигами єлињсками и римьсками
и иудѣисками. съ естъ ц(ѣса)рь
иудѣискъ] Лк 23: 38; 129: 9-12,
105(fol 41r))

Кънигы июдѣискыи ([бѣ же и
напъсание напъсано надъ нимъ.
кънигами єлињсками римьсками и
иудѣисками. съ естъ ц(ѣса)рь
иудѣискъ] Лк 23: 38; 129: 9-12, 105
(fol 41r))

Кънигы пророчьскыи ([въ тъ
часть рече і(соѹ)с(ъ) народомъ <...>
се же вѣсе бѣстъ. да събѣдѣтъ сѧ

кънигы пророческыя] Мф 26: 56; 125: 26-27, 100 (fol 64r))

Кънигы распоустыя
([гл(гола)ша юмоу· чъто оубо
моси заповѣда· дати кънигы
распоустыя· и отъпустити иж] Мф 19: 7; 72: 20-22, 47 (fol 34r))

Кънигы римскыя ([вѣ же и
написание написано надъ нимъ·
кънигами єлийсками и римскими
и иудѣисками· съ естъ ц(ѣса)рь
иудѣискъ] Лк 23: 38; 129: 9-12, 105
(fol 41r))

Кънигы родства исусъхристова
([Кънигы родства ис(оусъх(ри-
сто)ва· с(ы)на д(а)в(ы)д(о)ва·
с(ы)на авраама] Мф 1: 1; 158: 12-13,
138 (fol 88v))

Кънигы оумѣти ([и дивѣахъ сѧ
иудеи гл(агол)ижше· како съ
кънигы оумѣетъ не оучивъ сѧ]
Ин 7: 15; 44: 17-19, 19 (fol 75r))

Кънижьници и старьци / и
фарисеи ([они же имъше і(соу)са
вѣсл и къ канадѣ архиерееви·
идеже и кънижьници и старьци
събираша сѧ] Мф 26: 57; 125: 1-2,
101 (fol 102r); [такожде и архиереи
р҃жгаижше сѧ съ кънижьникы и
фарисеи и съ старьци гл(агола)хж·
инъ с(ъ)п(а)се а севе ли не
можетъ съпасти аще ц(ѣса)рь
из(дран)лѣвъ естъ] Мф 27: 41-42;
132: 19-22, 108 (fol 40v); [и
кънижьници и фарисеи видѣвъше
и гаджь съ мѣтари и
грѣшьники· глаголаихъ оученикомъ
его· почъто съ мѣтата...] Мк 2: 16;
110: 25-28, 86 (fol 2v); [на московѣ
сѣдалиши сѣдѣ кънижьници и
фарисеи· вѣсе оубо єлико аще
рекжть вамъ блости· съблуданте
и творите· гл(агол)ижтъ и не

творятъ] Мф 23: 2-4; 79: 8-14, 54
(fol 107v))

Кънижьници людьсции [оуслышавъ
же иродъ ц(ѣса)рь ·
съмате сѧ· и вѣсь
и(е)р(роуса)л(и)мъ съ нимъ·
събъравъ вѣсл архиерѣи и
кънижьники людьскыя· вѣпраша-
ше ж· къде х(ристос)ъ рождаєтъ
сѧ] Мф 3: 4; 165: 22-26, 144 (fol 54v))

Кънаズъ мира сего ([о сѫдѣ же·
тако кънаズъ мира сего осужденъ
вѣсты] Ин 16: 11; 199: 19-20, 175
(fol 70r); [нтынѣ кънаズъ мира сего
изгѣнанъ бждетъ вѣнъ· и азъ
аще вѣзнесенъ бждж· отъ земля·
вѣсл привлѣкъ къ севѣ] Ин 12: 31-
32; 174: 14-17, 153 (fol 67r);
[отъвѣща і(соу)с(ъ) и рече <...>
нтынѣ сѫдъ естъ мироу семоу·
нтынѣ кънаズъ мира сего изгѣнанъ
бждетъ вѣнъ] Ин 12: 30-31; 62: 7-
11, 37 (fol 14r))

Къ отъцоу/ю грости / ити ([азъ
къ і(тъ)цию градж· и кгоже
лижьдо просите вѣ имѧ мою то
с(ъ)твори] Ин 14: 12-13; 194: 17-
19, 171 (fol 60r); [и пришьдъ онъ
(параклитъ)· обличитъ вѣсего
мира о грѣсѣ и о правьдѣ и о
сѫдѣ· о грѣсѣ оубо тако не
вѣроујтъ вѣ ла· о правьдѣ же
тако къ і(тъ)цию идѣ и къ томоу не
видите мене] Ин 16: 8-10; 198: 14-
15 – 199: 16-18, 175 (fol 70r))

Къ оуходу глаголати ([єже къ
оуходу глаголасте вѣ талиштихъ
проповѣсть сѧ на кровѣхъ] Лк 12:
3; 151: 15-17, 130 (fol 11v))

Кжпѣль силоуамьска / силоуама
([си рекъ· плинж на землѣ и
сътвори бръни€ отъ плынївени· и
помаџа ємоу очи бръниемъ· и рече

кмоу иди оумын са въ кжпѣли силоуамсцѣ юже съказајетъ са посыланъ] Ин 9: 6-7; 57: 1-3, 32 (fol 92v); [чл(овѣ)къ нарицаюмы і(соу)съ. бръникъ сътвори и помаџа очи мои и рече ми. иди въ кжпѣль силоуаміж и оумын са] Ин 9: 11; 56: 22-24, 31 (fol 92r) – 57: 1-2, 32 (fol 92v))

Л

Лихо (съ)творити ([глаголиј же вамъ дроуgomъ своимъ. не оубоите са отъ оубивањштихъ тѣло. и по томъ не имиштемъ лиха чесо с(ъ)творити] Лк 12: 4; 151: 17-20, 130 (fol 11v); [и аще цѣлоуите дроуѓы ваша. тъкъмо чьто лихо творите. не и мъттаре ли такожде творатъ] Мф 5: 47; 68: 18-21, 43 (fol 9r))

Лицемѣре изъми прѣвѣкъ бръвъно из очесе твоєго. и тъгда оузъриши излати сжъць из очесе братра твоєго ([лицемѣре изъми прѣвѣкъ бръвъно из очесе твоєго и тъгда оузъриши излати сжъць из очесе братра твоєго] Мф 7: 5; 70: 14-17, 45 (fol 31r))

Лопата въ ржкоу комоу ([юмоу же (Христоу) лопата въ ржкоу юго и потрѣбнтъ гоуմъно свое. и съберетъ пышеницж. въ житънициж свое. а плѣвъты съжъжетъ огнемъ негашжштимъ] Лк 3: 17; 173: 17-19 – 174: 20-21, 152 (fol 97v))

Лъжи(и) пророци ([въстанжтъ бо лъжи христи. и лъжи пр(о)р(о)ци. и дадатъ ӡнаменина велига. и чудеса. тако прѣлѣстити] Мф 24: 24; 118: 16-19, 94 (fol 15v); [и мънози лъжи пророци въстанжтъ. и прѣлѣстятъ мъно-гы] Мф 24: 11; 83: 6-8, 58 (fol 16v); [и

мънози лъжи пророци въстанжтъ. и прѣлѣстятъ мъно-гы] Мф 24: 11; 117: 21-23, 93 (fol 15r))

Лъжи христи ([въстанжтъ бо лъжи христи. и лъжи пр(о)р(о)ци. и дадатъ ӡнаменина велига. и чудеса. тако прѣлѣстити] Мф 24: 24; 118: 16-19, 94 (fol 15v))

Лъжъ съвѣдѣтель ([послѣдъ же пристжпьша дѣва лъжа съвѣдѣтель. рѣсте. съ рече мож разорити цр(ь)к(ъ)въ б(о)жиј. и трьми денъми създати иж] Мф 26: 60-61; 125: 8-10 – 126: 1, 101 (fol 102r); [архиерен же и старьци. и сънъмъ въсь искаажъ лъжа съвѣдѣтель на і(соу)са. тако да оубијтъ и. и не обрѣтж] Мф 26: 59; 125: 5-7, 101 (fol 102r); [архиерен же и старьци. и сънъмъ въсь искаажъ лъжа съвѣдѣтель на і(соу)са. тако да оубијтъ и. и не обрѣтж <...> мъногомъ лъжемъ съвѣдѣтелемъ пристжпьшемъ] Мф 26: 59-60; 125: 5-8, 101 (fol 102r))

Лъсти нѣстъ въ комъ ([видѣ же і(соу)с(ъ) натанайлъ. граджща къ себѣ. и гл(агол)а ємоу. съ въ истинж издрайльтѣнинъ. въ немъже лъсти нѣстъ] Ин 1: 48; 104: 4-7, 80 (fol 55v); [видѣвъ же і(соу)с(ъ) натанайлъ граджща къ себѣ и глагола ємоу. се въ истинж из(дран)литѣнинъ. въ немъже лъсти нѣстъ] Ин 1: 48; 156: 16-19, 135 (fol 29r))

Лѣтоу томоу (быти къто, цѣмъ) ([сего же о себѣ не рече. нѣ архиерен съ лѣтоу томоу прорече. тако хотѣаше і(соу)с(ъ) оумрѣти за люди] Ин 11: 51; 60: 16-18, 35 (fol 36r); [единъ же етеръ отъ нихъ

канада архиерей съи лѣтоу томоу·
рече имъ· въи не вѣстеничесоже·
ни помышлѣте· таю оуне естъ
вамъ· да единъ чл(овѣ)къ
оумъретъ за люди· а не въесь
людъкъ погынетъ] Ии 11: 49-50; 60:
11-16, 35 (fol 36r); Любите врагы
ваша [азъ же гла(гол)иже вамъ·
любите врагы ваша·
бл(а)г(о) словите кльнжшмл въи]
Мф 5: 44; 68: 8-10, 43 (fol 9r))

Любите дроугъ дроуга ([запо-
вѣдь новж даиже вамъ· да любите
дроугъ дроуга· таюже възлюбихъ
въи] Ии 13: 34, 192: 24-28, 169 (fol
27r); Ии 13: 34; 192: 25-27, 169 (fol 27r);
[си же кестъ заповѣдь моя· да
любите дроугъ дроуга· таюже
възлюбихъ въи] Ии 15: 12, 197: 13-15,
174 (fol 73v); [таюже възлюбихъ
въи· да и вы любите дроугъ дроуга]
Ии 13: 34, 192: 26-28, 169 (fol 27r))

Любити доушж чијж ([любви
д(оу)шж својкъ погоубитъ иже· и
ненавидли д(оу)шж својемъ въ
мирѣ семь въ животѣ вѣчныи мъ
съхранитъ иже] Ии 12: 25; 61: 18-21,
36 (fol 36v))

Любъве божија не имѣти ([и не
хощете прити къ мънѣ· да животъ
имате· славы отъ чл(овѣ)къ не
приемиј· нъ разоумѣхъ въи таю
любъве б(о)жија не имате въ себѣ]
Ии 5: 40-42; 33: 9-12, 8 (fol 63v))

Любъве имѣти между собојж ([о
семь разоумѣијтъ въси· таю мон
оученици кесте· таще любовъ имате
между собојж] Ии 13: 35; 192: 28,
169 (fol 27r) – 193: 1-2, 170 (fol 27v))

Любы божија ([и не хощете прити
къ мънѣ· да животъ имате· славы
отъ чл(овѣ)къ не приемиј· нъ
разоумѣхъ въи таю любъве б(о)жија

не имате въ себѣ] Ии 5: 40-42; 33: 9-
12, 8 (fol 63v))

М

Малое стадо ([рече г(оспод)ъ не
бои сѧ малое стадо] Лк 12: 32, 186:
22-23, 163 (fol 99r))

Марто, марто, печеши сѧ и
млъвиши о мънозѣ ([отъвѣцавъ же
рече еи і(соу)с(ъ)· марта, марта·
печеши сѧ и млъвиши о мънозѣ·
едино же естъ на потрѣбъ· марти
во благож часть избъра· таже не
отиметъ сѧ отъ неа] Лк 10: 41; 144:
17-21, 121 (fol 61r))

Метати жрѣвија (о чемъ)
([распиньше же и раздѣльше ризы
его метаах жрѣвиј· и сѣдьше
тоу стрѣжаах и] Мф 27: 35-36; 131:
28-29 – 108 (fol 40v) – 132: 1, 107 (fol
40r); [и пропиньше и раздѣлиша
ризы его· метаах жрѣвиј о на·
къто чьто въз(ы)метъ] Мк 15: 23-
24; 128: 16-18, 104 (fol 4v);
[пропиньше же и· раздѣлиша
ризы его· и метаах жрѣвиј· и
сѣдьше стрѣжаах и тоу] Мф 27:
35-36; 209: 9-10, 185 (fol 10r); [...
метаах жрѣвиј] Лк 23: 34; 128: 1,
105 (fol 41r))

Милостына творити ([Рече
г(оспод)ъ вънемате милостына
ваша не творити прѣдъ
чл(овѣ)кы· да видими бждете
ими] Мф 6: 1; 100: 6-8, 76 (fol 1v))

Мимо грады ([въ оно врѣма·
мимограды і(соу)с(ъ)· видѣ
чл(овѣ)ка слѣпа отъ рождаства]
Ии 9: 1; 56: 11-12, 31 (fol 92r))

Мимо граджшь ([и զадѣшա
мимограджшю ստերօց սիմոնց
կըրինѣниօց գրադжшю въ села·
օ(ть)ցю алეջандровօց и թօփօվօց·

да възьмутъ кръстъ єго] Мк 15: 21; 128: 9-12, 104 (fol 4v))

Мимо идѣтъ (чъто, къто) [аминъ гла(аго)лиж вамъ• тако не мимо идѣтъ родъ съ доњдеже въсѣ си бѫдже. н(е)бо и зема мимондѣтъ• а словеса мота не мимондѣтъ] Мф 24: 34-35; 119: 13-15, 95 (fol 22r); [Рече г(оспод)ъ къ своимъ оученикомъ• ами"(ъ) гла(агол)иж вамъ• не мимондѣтъ родось• доњдеже въсѣ си бѫдже. небо и земѣ мимондѣтъ• а словеса мота не мимондѣтъ] Мф 24: 34-35; 84: 10-13, 59 (fol 57r); [по приключую же иерен етеръ• съхождааше пжтьмъ тѣмъ• и видѣвъ и мимо идѣ] Лк 10: 31; 92: 2-3, 68 (fol 51v); [тако же и левыгитъ• бтывъ на томъ мѣстѣ• пришьдъ и видѣвъ и мимо идѣ] Лк 10: 32; 92: 4-6, 68 (fol 51v))

Мимо ходити ([и се дѣва слѣпьца сѣдаща при пати• слышавъша како і(соу)с(ъ) мимоходитъ• възъписта гла(аго-л)ижша• помилоуи нзы г(оспод)и с(ы)нє д(а)в(ыдов)ъ] Мф 20: 30; 75: 6-9, 50 (fol 156v); [слышавъше же народъ мимоходитъ• въпрашааше• чъто оубо кѣстъ же се• повѣдаша же ємоу тако і(соу)с(ъ) наザарѣи мимоходитъ] Лк 18: 36-37; 94: 4-7, 70 (fol 62v))

Мимоходащен ([мимоходащен же хоулѣахж и• поктываиже главами своими и гла(агол)ижже• оуба разарѣи цр(ъ)къвъ и •ми дѣньми съѣндал иж• аще еси с(ы)нъ б(о)жии• сълѣзи съ кръста] Мф 27: 39-40; 209: 14-18, 185 (fol 10r); [и мимоходащен хоулѣахж и• поктываиже главами своими• и

гла(агол)ижже• оуба разарѣи цръкъвъ и трѣми дѣньми съѣндал• съпаси сѧ самъ• и съниди съ кръста] Мк 15: 29-30; 128: 24-27, 104 (fol 4v); [мимоходащен хоулѣахж и• поктываиже главами своими• и гла(агол)ижже• оуба разарѣи цр(ъ)къвъ и трѣми дѣньми съѣндал иж• съпаси сеbe аще с(ы)нъ еси б(о)жии• сълѣзи съ кръста] Мф 27: 39-40; 132: 15-19, 108 (fol 40v); [слышавъ же народъ мимоходащъ• въпрашааше• чъто оубо кѣстъ же се] Лк 18: 36; 94: 4-6, 70 (fol 62v))

Миръ вамъ ([рече же имъ і(соу)с(ъ) пакты• миръ вамъ• такоже посыла ма о(ть)цъ• и аѣъ сълїж вты] Ин 20: 21; 30: 7-9, 4 (fol 111v); [придѣ і(соу)с(ъ) и ста по срѣдѣ и гла(агол)а имъ• миръ вамъ] Ин 20: 19; 30: 3-4, 4 (fol 111v); [миръ оставляиж вамъ• миръ даиж вамъ• не тако же въсъ миръ даектъ• аѣъ даиж (ва)мъ] Ин 14: 27; 195: 26-28, 172 (fol 60v) – 196: 29, 172 (fol 60v); [Въ оно врѣмѧ въскрѣсъ і(соу)с(ъ) отъ мртвѣтихъ ста по срѣдѣ оученикъ своимъ• и гла(агол)а имъ миръ вамъ• аѣъ есмъ не вонте сѧ] Лк 24: 36; 64: 5-7, 39 (fol 13r))

Миръ даати (комоу) ([миръ оставляиж вамъ• миръ даиж вамъ• не тако же въсъ миръ даектъ• аѣъ даиж (ва)мъ] Ин 14: 27; 195: 26-28 – 196: 29, 172 (fol 60v))

Миръ имѣти ([си гла(агол)ахъ вамъ да въ мѣнѣ миръ имате] Ин 16: 32; 200: 25-26, 176 (fol 70v))

Миръ съ ([о сѫдѣ же• тако къналь мира сего осужденъ въстъ] Ин 16: 11; 199: 19-20, 175

(fol 70r); [отъвѣща и(сѹ)с(ъ)• и рече• не мене ради гласть съ бы• нъ народа ради• нынѣ сждѣ естъ• мирѹ семѹ] Ии 12: 30-31; 174: 11-14, 153 (fol 67r); [и ненавидан доуша свою въ мирѣ семъ въ животѣ вѣчнѣмъ съхранитъ икъ] Ии 12: 25; 61: 19-21, 36 (fol 36v); [нынѣ сждѣ естъ мирѹ семѹ] Ии 12: 31; 62: 9, 37 (fol 14r); [нынѣ кънаズь мира сего идгънанъ бждетъ вънъ] Ии 12: 31; 62: 10-11, 37 (fol 14r))

Могын въмѣстити да въмѣститъ ([моган въмѣстити да въмѣститъ] Мф 19: 12; 73: 13-14, 48 (fol 34v))

Молитвж дѣгати [и въсемъножество людии бѣ• м(о)литвж дѣл вънѣ] Лк 1: 10; 183: 19-20, 160 (fol 26v); [Въ оно врѣма изиde и(сѹ)с(ъ)• въ поусто мѣсто• и тоу молитвж дѣгаше] Мк 1: 35; 104: 22-23, 80 (fol 55v))

Молите за творащамъ вамъ напасть и изгониащамъ вты ([добро творите ненавидашимъ васъ• и молите за творащамъ вамъ напасть и изгониащамъ вты] Мф 5: 44-45; 68: 10-14, 43 (fol 9r))

Мосѣви оученици ([мы же мосееви есмъ оученици• мы вѣмъ тако мосеу гл(агол)а в(ог)ъ• сего же не вѣмъ отъ кждоу естъ] Ии 9: 28-29; 59: 8-11, 34 (fol 44v))

Мосѣево сѣдалище ([Въ оно врѣма• гл(агол)а и(сѹ)с(ъ) къ народомъ• и оученикомъ своимъ гл(агол)а• на мосѣовѣ сѣдалиши сѣдк кънижьници и фарисеи• въсѣ оубо елико аще рекжть вамъ блости• съблуданте и творите] Мф 23: 2; 79: 8-13, 54 (fol 107v))

Мога въсіа твога сжтъ• и твога муга ([азъ о сиѣ молиж не о въсемъ мирѣ молиж• нъ о тѣхъ лже далъ еси мънѣ• тако твои сжтъ• и муга въсѣ твога сжтъ• и твога муга• и прославиихъ ся въ нихъ] Ии 17: 9-10; 201: 20-24, 177 (fol 32r))

Мрѣзость запоустѣниа ([и тъгда придетъ коньчина• егда же оузърите мрѣзость запоустѣниа речеңжىк даниломъ пр(оро)комъ] Мф 24: 14-15; 117: 27-29, 93 (fol 15r) – 118: 1, 94 (fol 15v))

Мрѣтвзыиа въскрѣшати ([болаштак цѣлитѣ• мрѣтвзыиа въскрѣшантѣ] Мф 10: 8; 153: 13-14, 132 (fol 72v))

Мрѣтвни въстајтъ ([и отъвѣщавъ и(сѹ)с(ъ) рече имъ• шъдьше• възвѣстите иоаноу• таже слышите и видите <...> и глоусин слышатъ• мрѣтвни въстајтъ] Мф 11: 4-5; 175: 9-11 – 176: 12-15, 154 (fol 67v))

Моудынныи срѣдьцемъ ([и търече къ нима• о несъмъслынага и моудынага срѣдьцемъ• вѣровати о въсѣхъ таже гл(агол)ааша пр(оро)ци• не си ли подобааше пострадати х(рист)оу• и вънити въ славж своїж• и начынъ отъ мосѣа и отъ въсѣхъ пр(оро)къ• съказааше има отъ въсѣхъ кънигъ• таже вѣахж о немъ] Лк 24: 25-27; 27: 5-11, 1 (fol 104r))

Мънози сжтъ зъвани• мало же избѣраныихъ ([и мънози бо сжтъ зъвани• мало же избѣраныихъ] Мф 22: 14; 81: 23-24, 56 (fol 108v))

Мъигаре и грѣшьници ([и въстѣ възлежацю емоу въ домоу его• и мънози мъигаре и грѣшьници възлежаҳж съ и(оугсо)мъ• и съ оученикы его] Мк 2: 15; 110: 21-24, 86

(fol 2v); [и мънози м мъттаре и грѣшьници възлежахж съ і(оуко)мъ• и съ оученикы его• бѣахж во мънози и по немъ идж• и кънижьници и фарисен• видѣвъши и гаджци съ мъттаре и грѣшьникы• глаголахж оученикомъ его• по чьто съ мътга...] Мк 2: 16; 110: 23-28, 86 (fol 2v))

Мышьца господина ([да слово исаѧ пророка съвѣдѣтъ сѧ еже рече• г(оспод)и• къто вѣроуетъ слоѹхѹ нашемѹ• и мышьца г(осподь)нъ комѹ отъкры сѧ] Ин 12: 38; 63: 5-8, 38 (fol 14v))

Мъзды не имѣти отъ кого ([Рече г(осподь) вънемате милостына ваша не творити прѣдъ чл(овѣ)кы• да видими бѫдетe ими• аще ли же ни• мъзды не имате отъ о(отъ)ца иже юстъ на нѣбесехъ] Мф 6: 1; 100: 6-10, 76 (fol 1v))

Мъздж имѣти ([аще любите любаща вты• какж мъздж имате• не и мъттаре ли тожде творатъ] Мф 5: 46; 68: 16-18, 43 (fol 9r))

Мънитъ ти сѧ ([въси бо примѣшиен ножъ• ножемъ погыбнитъ• ли мънитъ ти сѧ тако не могж нынѣ оумолити о(тъ)ца моего• и приставитъ мънѣ ваше ли дѣва на десате легиона анг(е)лъ] Мф 26: 52-53; 125: 16-19, 100 (fol 64v))

Мѣсто равено ([ста і(соу)с(ъ) на мѣстѣ равнѣ• и народъ оученикъ юго• и мъножество мъного людии] Лк 6: 17; 150: 8-10, 129 (fol 11r))

Мѣжа не ѣнати ([рече же мария къ ангелѹ• како бѫдетъ се• идѣ мѣжа не ѣнаї] Лк 1: 34; 179: 12-13, 157 (fol 53r))

Мѣжъ мѣдръ ([Рече г(осподь)• въсъ иже слышишъ словеса моя си

и творитъ я• оуподобиј и мѣжю мѣдроу• иже съзъда храминј свој на камене] Мф 7: 24; 71: 20-22, 46 (fol 31v))

Мѣжъ праведынъ ([иродъ бо богаше сѧ иоана• вѣдды и мѣжа праведына и с(ва)та и хранѣаше и] Мк 6: 20; 190: 24-26, 167 (fol 18r))

Мѣжъ сватъ ([иродъ бо богаше сѧ иоана• вѣдды и мѣжа праведына и с(ва)та и хранѣаше и] Мк 6: 20; 190: 24-26, 167 (fol 18r))

Мѣжъскъ полъ ([онъ же отъвѣщавъ рече имъ• нѣсте ли чѣли• тако сътворинъ искони• мѣжъскъ полъ и женъскъ• сътворилъ я юстъ] Мф 19: 4; 72: 11-14, 47 (fol 34r))

Мѣка исоу(съ) христова ([въ с(ва)тъи патъкъ євангелия• на... оутрѣнии• чьтенииа и страстехъ исоу(съ)х(ристо)вахъ •а• прѣс(ва)таа мѣка исоу(съ)х(ристо)ва] 192: 10-13, 169 (fol 27r))

N

На вѣстакъ дынь ([Рече г(осподь)• чловѣкъ єтеръ вѣ богатъ• и облачааше сѧ въ порфири и висонъ• весела сѧ на вѣстакъ дынь свѣтъло] Лк 16: 19; 153: 19-21, 132 (fol 72v))

Надъ вѣсѣми быти ([грядын съ вѣшие надъ вѣсѣми юстъ• съи отъ земя отъ земя юстъ] Ин 3: 31; 29: 15-16, 3 (fol 111r))

На земи миръ• въ чловѣцѣхъ благоволеник ([и вънезапж вѣстъ съ ангеломъ мъножество вон нѣбесынтихъ• хвалишихъ б(ог)а и глаголишихъ• слава въ вышнинихъ б(ог)оу• и на земи

**миръ. въ чловѣцѣхъ благово-
леникъ]** Лк 2: 13-14; 163: 19 – 164: 20-
25, 143 (fol 54r))

**На камене коемъ съзьдати что
([и азъ же тѣбѣ глаголи. како ты
еси петръ и на семь камени
съзиждаж црквъ моихъ. и врата
адова не оудолѣжтъ ии]** Мф 16: 18;
161: 4-7, 141 (fol 59r))

На колѣноу падати ([и приде къ
немоу прокаженъ. молл и. и на
колѣноу падај гла(агол)а ємоу тако
аще хощеши. можеши ма ици-
стити] Мк 1: 40; 105: 3-6, 81 (fol 8r))

Напасти отъстжпајтъ ([иже
въ врѣмѧ вѣрж ємјатъ. и въ
врѣмѧ напасти отъстжпајтъ]) Лк 8:
13; 90: 9-10, 65 (fol 38r))

Напьсаник въселентыиа ([изидѣ
повелѣниe отъ кесара авгоуста.
написати въсю въселенжиж се
напьсание пръвою вѣсты] Лк 2: 1;
162: 19-21, 142 (fol 59v))

Напьсаник напьсано ([вѣ же и
напьсание напьсано надъ нимъ.
кънигами єлињсками и римсками
и июдѣисками. съ естъ ц(ѣса)рь
июдѣскъ] Лк 23: 38; 129: 9-12, 105
(fol 41r))

Наречи има комоу ([и наречено
вѣсты има юмоу і(соу)с(ъ).
нареченок отъ ангелъ. прѣже даже
не չачатъ сѧ. въ чрѣвѣ] Лк 2: 21;
169: 28-29, 148 (fol 95v) – 170: 1-2, 149
(fol 84r); [и рече ангелъ ии. не бол
сѧ марије. обрѣте во благодать
отъ б(ог)а. и се չачиши въ
чрѣвѣ и родиши с(ы)нъ. и
наречеши има юмоу і(соу)с(ъ)]
Лк 1: 30-31; 179: 4-7, 157 (fol 53r))

На оутрига ([въсаждъ же и на
свои скотъ. приведе въ
гостиницж. и прилежка ємъ. и на
оутрига ишьдъ изъмъ дъва пѣназа

дастъ гостиньникоу] Лк 10: 34-35;
92: 9-12, 68 (fol 51v))

Начало сего мира ([вѣдѣтъ бо
тогда скрѣбъ велика. какаже нѣстъ
вѣла отъ начала сего мира досели]
Мф 24: 21; 118: 9-11, 94 (fol 15v))

Небеса отврѣста ([отъ селѣ
оузырите небеса отврѣста]) Ип 1:
52; 156: 3-4, 136 (fol 29v); Ип 1: 52;
104: 18, 80 (fol 55v))

Небо и земля мимо идѣтъ. а
словеса моя не мимо идѣтъ
([и(е)бо и земля мимо идѣтъ. а
словеса моя не мимо идѣтъ]) Мф
24: 35; 119: 14-15, 95 (fol 22r); Мф 24:
35; 84: 12-13, 59 (fol 57r))

Не быти отъ всего мира ([азъ
дахъ имъ слово твою. и въсъ миръ
възненавидѣ л. тако не сжтъ отъ
всего мира]) Ип 17: 14; 201: 7-10, 188
(fol 32v); [и азъ отъ в(ъ)сего мира
нѣсмъ] Ип 17: 14; 201: 11, 188 (fol 32v))

Не быти отъ сего мира ([и
гла(агол)аше имъ і(соу)с(ъ). въ
отъ нижнинхъ есте. азъ отъ
въшнинхъ есмъ. въ отъ сего мира
есте. азъ нѣсмъ отъ сего мира]) Ип
8: 23; 47: 13-16, 22 (fol 66v))

Не видатъ очима ([сего ради не
можаахъ вѣровати. тако пакты рече
исана. ослѣпи очи ихъ и
окаменилъ кестъ срѣдьца ихъ. да
не видатъ очима. и разоумѣжтъ
срѣдьцемъ]) Ип 12: 39-40; 63: 8-13, 38
(fol 14v))

Не вѣзгласитъ коуръ. дондеже
отъврѣжеши сѧ мене •ѓ• краты
([отъвѣшта і(соу)с(ъ). доушж ли
твою за ма положиши. аминь
аминь глаголи. тѣбѣ. не
вѣзгласить коуръ. дондеже
отъврѣжеши сѧ мене •ѓ• краты])
Ип 13: 38; 193: 9-13, 170 (fol 27v))

(Невъзможно юстъ) чаши сен
мимо ити отъ кого ([пакты въторице] помолися гла(агол)а. о(ть)че мон аще невъзможно юстъ чаши сен мимонти отъ мене. аще не пиш кял. бжди волѣ твога] Мф 26: 42; 124: 19-22, 124: 19-22, 99 (fol 64r))

Не въсъгититъ кого от ржкоу чию ([и азъ животъ вѣчныи даиж имъ. и не погыбнжтъ въ вѣкъ. и не въсъгититъ ихъ никътоже отъ ржкоу мою] Ин 10: 28; 143: 27, 120 (fol 6v) – 144: 1-2, 121 (fol 61r))

Не вѣстъ чего ([и ходли въ тѣмѣ. не вѣстъ кодѣ ходитъ] Ин 12: 35; 175: 28-29, 153 (fol 67r) – 175: 1, 154 (fol 67v))

Не вѣсть чъто творити къто ([елико азъ заповѣдаиж вамъ. юже не глаголиц васъ рабъ. рабъ бо не вѣстъ чъто творитъ г(осподин)ъ кго. въи же рѣхъ дроугты. тако вѣсѣ таже слышаихъ отъ о(ть)ца моего. съказаахъ вамъ] Ин 15: 15; 197: 18-19 – 198: 20-21 174 (fol 73v))

Не дадите свѧтааго ѡсомъ ([не дадите с(ва)таго ѡсомъ. не пометанте бисъръ вашихъ прѣдъ свиниами. да не попържтъ ихъ ногами своими и врашьши сѧ растрѣгнжтъ въи] Мф 7: 6; 70: 17-21, 45 (fol 31r))

Недѣла антипасхы ([въ срѣдѣ. не^а(ѣла). антипа^ч(хы). ѿ но(а)н(а) гла^в(а) .лѣ .ѣ.]) 31: 11, 5 (fol 24r))

Недѣла масопустына(а) ([не^а(ѣла) масопустынаа єва(н)-г(елие) ѿ ма(т)^а(єа) гла^в(а) .ѣ .ї.]) 98: 10, 74 (fol 87v))

Недѣла сыропустына(а) ([не^а(ѣла). сыропустына. єва(н)-г(елие) ѿ ма(т)^а(єа) гла^в(а) .ї .ї.]) 101: 18-19, 77 (fol 58r))

Недѣла цвѣтоносънаа ([въ не^а(ѣла). цвѣтоносъни жи. за оутра. єва(н)^г(елие) ѿ ма(т)^а(єа) гла^в(а) .ѣ .ї.]) 115: 20-21, 91 (fol 76r))

Недѣломъ одрѣжимъ ([и иже прѣвѣе вълажааше по вѣжшении воды. съдравъ вѣвааше. тацѣмъ же недѣломъ одрѣжимъ вѣвааше] Ин 5: 4; 40: 25; 15 (fol 39r) – 41: 1-2, 16 (fol 39v))

Не зъриши на лице чловѣкомъ ([и посълаша къ немоу оученикы свои. съ иродианы гла(агол)иши. оучителю. вѣмъ тако истинъ юси <...> не зъриши бо на лице чл(овѣ)к(о)мъ] Мф 22: 16; 77: 4-9, 52 (fol 121v))

Не иматъ остати къде камень на камене ([аминъ глаголиц вамъ. не иматъ остати съде камень на камене. иже не разоритъ сѧ] Мф 24: 2; 82: 6-8, 57 (fol 16r))

Не имѣти вѣры ([тѣгда же аще къто вамъ речетъ. се съде х(ристос)ъ. ли съде. не имѣте вѣры. вѣстанжтъ бо лъжи хрести. и лъжи пр(оро)ци. и дадатъ знаменія велика. и чюдеса. тако прѣльстити] Мф 24: 23-24; 118: 14-19, 94 (fol 15v); [аще же рекжтъ вамъ се прѣждѣ рѣхъ вамъ се въ поустыни юстъ. не изиidѣте се бо въ съкровѣхъ. не имѣте вѣры. таоже бо мънини исходитъ отъ вѣстокъ. и гаваетъ сѧ до западъ] Мф 24: 26-27; 118: 19-23, 94 (fol 15v); [онъ же рече имъ. аще не виждѣ на ржкоу кго газвты гвоздинныя и въложж прѣста моего въ газвж гвоздини жи. и въложж ржкоу моих въ ребра его. не имѣ вѣры] Ин 20: 35; 30: 16-19, 4 (fol 111v); [рече

же юмоу гаще мосеа и пророкъ не послушалихъ. ни аще къто отъ мрътвыхъ въскръснётъ. не имжть вѣры] Лк 16: 31; 154: 1-4, 134 (fol 45v); [рече же и(соу)с(ъ) къ юмоу аще знаменни и чудесъ не видите. не имате вѣры гати] Ин 4: 48; 37: 1-3, 12 (fol 47v); [дѣломъ монмъ вѣрж имѣте. да разоумѣките и вѣроуете тако въ мънѣ о(тъ)ци и азъ въ о(тъ)ци] Ин 10: 38; 56: 6-9, 31 (fol 92r))

Не имѣти комоу вѣры ([вты г(агол)ете тако власфимисаюши. зане рѣхъ. тако с(ты)нъ б(о)жии юсмъ. аще не творя дѣлъ о(тъ)ца моего. не юмате ми вѣры. аще ли твори. аще и мънѣ вѣры не юмките] Ин 10: 36-37; 56: 2-6, 31 (fol 92r))

Не имѣти области на комъ ([отъвѣща и(соу)с(ъ). не имаши области на мънѣ никоюаже] Ин 19: 11; 206: 24-25, 182 (fol 71v))

Не имѣти части съ цѣмъ ([отъвѣща юмоу и(соу)с(ъ). аще не оумыиж тебѣ не имаши части съ мъноиж] Ин 13: 8; 121: 5-6, 97 (fol 178r))

Не лъжесвѣдѣтель быти ([и(соу)с(ъ) же рече юмоу. еже не оубиеши. не прѣлюбы сътвориши <...> не лъжесвѣдѣтель вѣдѣши] Мф 19: 18; 76: 1-4, 51 (fol 121r))

Ненавидѣти доужж чииж ([ненавидли д(оу)шл своюл въ мирѣ семь въ животѣ вѣчнѣмъ съхранитъ иж] Ин 12: 25; 61: 19-21, 36 (fol 36v))

Не обрѣтати въ комъ винты ([глагола имъ пилатъ. поимѣте и въи. и пропынѣте азъ во не обрѣтаиж въ немъ винты] Ин 19: 6; 206: 11-13, 182(fol 71v))

Не осажданте. да не осаждени вѣдете ([рече г(оспод)ъ. не осажданте. да не осаждени вѣдете] Мф 7: 1; 70: 5-6, 45 (fol 31r))

Не отъ бога быти ([аще не бы отъ б(ог)а быль съ. не могъ бы творити ничесоже] Ин 9: 33; 59: 18-19, 34 (fol 44v))

Не повинънъ (быти) отъ кръве чиин ([видѣвъ же пилатъ тако ничесоже оупрѣсетъ. нъ паче мълва вѣваетъ. принимъ водж оумы ржцѣ прѣдъ народомъ г(агол)л. не повинънъ юсмъ отъ кръве сего правъдьника. въ оупрѣритѣ] Мф 27: 24; 131: 2-7, 107 (fol 40r))

Не пометантѣ бисеръ прѣдъ свинигами ([ни пометантѣ бисеръ вашихъ прѣдъ свинигами. да не попержть ихъ ногами своими и врацьши сѧ растрѣгнѣтъ въ] Мф 7: 6; 70: 18-21, 45 (fol 31r))

Неправъдно жити ([аще оубо и въ неправъдѣнѣмъ житии не вѣстѣ вѣрьни. въ истинѣнѣмъ къто вамъ вѣрж имѣтъ] Лк 16: 11; 93: 11-13, 69 (fol 62r))

Неправъдныи въ малѣ и въ мънозѣ неправъднъ юстъ ([Рече г(оспод)ъ вѣрьнии въ малѣ. и въ мънозѣ вѣрьни юстъ. и неправъднъи въ малѣ и въ мънозѣ неправъднъ юстъ] Лк 16: 10; 93: 8-10, 69 (fol 62r))

Не прѣлюбы сътвориши ([и(соу)с(ъ) же рече юмоу. еже не оубиеши. не прѣлюбы сътвориши <...> не лъжесвѣдѣтель вѣдѣши] Мф 19: 18; 76: 1-3, 51 (fol 121r))

Не оудовъ вѣнидетъ богатъ въ цѣсарство небесною ([и(соу)с(ъ) же рече оученикомъ своимъ. аминъ г(агол)ж вамъ. тако не оудовъ вѣнидетъ богатъ въ ц(ѣса)р(ъ)-

с(тв)о н(е)б(е)с(ь)ноу] Мф 19: 23; 76: 15-18, 51 (fol 121r))

Ничъсоже оүспѣєтъ. нъ паче мльва бываєтъ ([видѣвъ же пилатъ тако ничъсоже оүспѣєтъ. нъ паче мльва бываєтъ. принимъ водж оумы ржцѣ прѣдъ народомъ гл(агол)а. не повинънъ ксмъ отъ кръве сего правъдьника. вты оүзъритѣ] Мф 27: 24; 131: 2-7, 107 (fol 40r))

Ничъто же покръвено кестъкже. кже не отъкрыєтъ ся ([ничъже покръвено кестъ **ко** также подобактъ глаголати] Лк 12: 2; 154: 7-8, 134 (fol 45v); [Ничъ(то)же покръвено кестъ. кже не отъкрыєтъ ся и таиню. кже не разоумѣєтъ ся] Лк 12: 2; 151: 10-13, 130 (fol 11v))

Нѣстъ бо таиню / оутаюно кже не гавитъ ся / не вждетъ поизано (ни оутаюно кже не вждетъ поизано) ([нѣстъ бо таиню кже не гавитъ ся ни оутаюно кже не вждетъ поизано и въ гавенне придетъ] Лк 8: 17; 145: 7-9, 122 (fol 61v); [нѣстъ бо оутаюно кже не вждетъ поизано] Лк 8: 17; 145: 7-9, 122 (fol 61v))

Нѣстъ рабъ болии господина своекго ([нѣстъ рабъ болии г(оспд)ѣ своекго ни апостолъ болии посылавъша и] Ин 13: 16; 121: 20-22, 97 (fol 178r))

Не съкрывайте съкровища на земи ([не съкрывайте севѣ съкровища на земи. идеже тати подъкоповајтъ и краджтъ] Мф 6: 19; 102: 9-11, 78 (fol 58v))

Не тъгда кестъ коньчина ([оуслышати же имате брани. и слышанига брани. видите. не оужасантѣ са <...> не тъгда кестъ коньчина] Мф 24: 6; 82: 18-23, 57 (fol 16r))

Не оу ([гл(агол)а же имъ и(соу)с(ъ)]. врѣма мое не оу приде. а врѣма ваше въсегда готово] Ин 7: 6; 43: 22-24, 18 (fol 50v); [вты възидаєте въ праздникъ съ. азъ не възида въ праздникъ съ. тако врѣма мое не оу испльни ся] Ин 7: 8; 44: 3-5, 19 (fol 75r))

Не оубии ([и(соу)с(ъ)] же рече емоу. еже не оубиєши. не прѣлюбты сътвориши <...> не лъжесвѣдѣтель вждеши] Мф 19: 18; 76: 2-4, 51 (fol 121r))

Не оу бо / вѣ [гл(агол)а еи и(соу)с(ъ)]. не прикасан ся къ мънѣ. не оу бо възида къ о(ть)цию моемоу] Ин 20: 17; 137: 3-5, 113 (fol 3r); [тъгда въниде и дроуѓыи оученикъ приишадыи прѣжде къ гробоу. и видѣ и вѣрова. не оу бо вѣдѣахъ кънигъ. тако подобаетъ отъ мрѣтвыхъ въскрѣснити] Ин 20: 8-9; 137: 7-12, 113 (fol 3r); [и тъма абиє бѣстъ. и не оу вѣ къ нимъ приишълъ и(соу)с(ъ). море же вѣтроу велию дышажио въставааше. грѣбъше же тако и .кѣ. стади ли .л.ти оүзърѣшл и(соу)с(а) ходжаца по морю. и близъ корабѣ бѣвъша и оувогашл ся] Ин 6: 18-19; 34: 11-16, 9 (fol 77r); [сиј глаголы гл(агол)а и(соу)с(ъ) въ газофилакин. оучал въ цр(ь)к(ъ)вє. и никътоже не жть его. ќко не оу вѣ приишълъ годъ его] Ин 8: 20; 47: 2-5, 22 (fol 66v); [искааџ же лти и. и никътоже възложи ржкоу на нь. тако не оу вѣ приишълъ годъ] Ин 7: 30; 46: 2-4, 21 (fol 66r))

Не оукради ([и(соу)с(ъ)] же рече емоу. еже не оубиєши. не прѣлюбты сътвориши. не оукрадеши. не

лъжесвѣдѣтель вѣдѣши] Мф 19: 18; 76: 2-4, 51 (fol 121r)

Не оумрѣти въ вѣкъ ([рече же іс(оу)с(ъ)] • азъ ксмъ въскрѣшеник и животъ. вѣроули въ ма аще оумрѣтъ оживетъ. и вѣроули въ ма не оумрѣтъ въ вѣкъ] Ии 11: 25; 114: 18-21, 90 (fol 74v))

Не гавѣ ходити ([іс(оу)с(ъ)] же къ томоу не гавѣ хождааше въ нюденхъ. нъ иде отъ тждѣ въ странж. близъ поустыни. въ ефремъ нарицаемъ градъ. и тоу живѣаше съ оученикы своими] Ии 11: 54; 60: 21-25, 35 (fol 36r))

Не тако же азъ хощж. нъ тако же ты ([о(ть)чѣ мон аще възможьно кестъ. да мимондѣтъ отъ мене чаша си. обаче не тако же азъ хощтж. нъ такоже ты] Мф 26: 39; 123: 7-10, 99 (fol 64r))

Не ѩти вѣрты о комъ ([не дса же вѣрты нюден о немъ. тако бѣ слѣпъ и проозърѣ]) Ии 9: 18; 58: 3-5, 33 (fol 44r))

Никака польза естъ ([Въ оно же врѣмѧ съвѣтъ сътвориша фарисен на і(соу)с(а). и рѣшл къ сеѣвѣ. видите тако никака же польза естъ. се вѣсь миръ по немъ идѣтъ]) Ии 12: 19; 61: 2-5, 36 (fol 36v))

Ницини доуходомъ ([блажени ницини доуходомъ. тако тѣхъ кестъ ц(ѣса)р(ъ)ство н(е)в(е)с(ъ)ноe]) Лк 5: 3; 140: 15-17 (fol 30r))

Новоу лѣто ([не^А(ѣла) • ѻ ڇ• но^в(оумоу) лѣ^т(оу) • ев(н)г(елие) ѩ лоу^к(ты) гла^в(а) • ѻ ڇ ڻ•] 96: 1; 72 (fol 7v); [не^А(ѣла) • ѻ ڇ• но^в(оумоу) лѣ^т(оу) • ев(н)г(елие) ѩ лоу^к(ты) гла^в(а) • ѻ ڇ ڻ ڻ•] 95: 1, 71 (fol 7r); [не^А(ѣла) • ѻ ڇ• но^в(оумоу) лѣ^т(оу) • ев(н)г(елие) ѩ лоу^к(ты) гла^в(а) • ѻ ڇ ڻ ڻ•] 94: 1, 70 (fol 62v); [не^А(ѣла)

• ѻ ڇ ڻ ڻ• нов(оумоу) лѣ^т(оу) ѩ лоу^к(ты) гла^в(а) • ѻ ڇ ڻ•] 89: 13, 64 (fol 43v); [со(бога) • ѻ ڇ ڻ• новоу моу лѣ^т(оу) ѩ лоу^к(ты) гла^в(а) • ѻ ڇ ڻ•] 88: 12, 63 (fol 43r); [сж(бога) • ѻ ڇ ڻ• но^в(оумоу) лѣ^т(оу) • ев(н)г(елие) ѩ лоу^к(ты) гла^в(а) • ѻ ڇ ڻ•] 92: 19, 68 (fol 51v); [не^А(ѣла) • ѻ ڇ ڻ ڻ• новоу моу лѣ^т(оу) ѩ лоу^к(ты) гла^в(а) • ѻ ڇ ڻ ڻ•] 91: 11, 67 (fol 51r); [со(бога) • ѻ ڇ ڻ• новоу моу лѣ^т(оу) ѩ лоу^к(ты) гла^в(а) • ѻ ڇ ڻ ڻ•] 87: 10, 62 (fol 33v))

Новыи ڇавѣтъ ([и принимъ чашж и ځвалж въздавъ. дастъ имъ гла(агол)а. се есть кръвь мота новааго ڇавѣта. проливаємаа ڇا مъногы. въ отъданик грѣховъ]) Мф 26: 27-28; 122: 7-11, 98 (fol 178v))

Нозѣ оумыти ([гла(агол)а юмоу і(соу)с(ъ)]. и ڇمъвении не трѣбоуетъ. тѣкъмо ногѣ оумыти. кестъ бо вѣсь чистъ]) Ии 13: 10; 121: 8-10, 97 (fol 178r))

Нѣмыи и глоухыи доуходъ ([и гла(агол)а юмоу нѣмыи и глоухыи д(оу)ше. азъ ти велїк идити из него. и къ томоу не вѣнити въ ны]) Мк 9: 25; 109: 27, 85 (fol 2r) – 110: 1-2, 86 (fol 2v))

Нѣсмъ достоинъ отърѣшити ремене сапогоу комоу ([градетъ же крѣпии мене. юмоу же нѣсмъ достоинъ отърѣшити ремене сапогъ кго]) Лк 3: 16; 173: 14-16, 152 (fol 97v); [и проповѣдааше глагола. градетъ крѣпии мене. въ слѣдъ мене юмоу же нѣсмъ достоинъ поклонъ ся раздрѣшити ремене сапогъ кго]) Мк 1: 7; 168: 2-4 – 169: 5-6, 148 (fol 95v))

Нѣсмъ достоинъ сапогоу понести комоу ([азъ оубо крѣцж водоиж. въ поканик. градыи по мънѣ. крѣпии мене кестъ. юмоу же нѣсмъ

достоинъ сапогоу понести] Мф 3: 11; 171: 7-10, 150 (fol 84r)

Нѣстъ добро отъати хлѣба чадомъ и поврѣши и фсомъ ([онъ же отъвѣшавъ рече нѣстъ добро отлати хлѣба чадомъ и поврѣши и фсомъ]) Мф 15: 26; 86: 14-16, 61 (fol 33r)

Нѣстъ отъ бoga къто ([гл(агола)а]хъ же отъ фарисен єтери. нѣстъ съ отъ б(ог)а чл(овѣ)къ. тако соботы не чьтетъ) Ии 9: 16; 57: 21-22, 32 (fol 92v)

Нѣстъ слышано чъто ([отъ вѣка нѣстъ слышано. тако отврѣзѣ къто очи слѣпоу рожденоу. аще не би отъ б(ог)а бѣлъ съ]) Ии 9: 32; 59: 16-19, 34 (fol 44v))

О

Ова на деслате (оученика) ([рече же і(соу)с(ъ) обѣма на деслате. еда и вты хощете ити. отъвѣша юмоу симонъ петръ. г(оспод)и къ комоу идемъ]) Ии 6: 67-69; 43: 5-7, 18 (fol 50v); [тома же единъ отъ обою на деслате нарицаемыи близнцы. не бѣ тоу съ ними егда приде і(соу)с(ъ)]) Ии 20: 24; 30: 12-15, 4 (fol 111v);); [и сѣдъ пригласи ова на деслате. и глагола имъ. аще къто хощетъ старѣи бѣти. да бждеть всѣхъ мъни. и всѣмъ слоуга] Мк 9: 35; 161: 19-23, 141 (fol 59r); [и єще гл(агол)ижю юмоу. се июда единъ отъ обою на деслате приде. и съ нимъ народъ мъногъ. съ оржини и дръколъми] Мф 26: 47; 124: 2-4, 100 (fol 64v); [въ оно врѣма понимъ і(соу)с(ъ) ова на деслате оученика своего. начатъ имъ гл(агола)ти] Мк 10: 32; 111: 13-14, 87 (fol 65r); [въ оно врѣма призъва і(соу)с(ъ) ова на •ї•те

оученика своего. дастъ имъ власть на доуѣхъ нечистыиъ] Мф 10: 1; 153: 2-4, 132 (fol 72v))

Ова на деслате прѣстола ([і(соу)с(ъ) же рече имъ. аминъ гл(агол)ж вамъ. тако вты шьдъшени по мънѣ въ пакыбгыти" кгда садетъ с(ъ)нъ чл(овѣ)чъ на прѣстолѣ славы свою. садете и вты на дѣвою на •ї•те прѣстоллу. сждаше обѣма на •ї•те прѣстоллу. колѣнома иぢ(дран)л(е)вома] Мф 19: 28; 69: 16-22, 44 (fol 9v))

Ова на деслате колеѣнѣ илѣдранлѣвѣ ([і(соу)с(ъ) же рече имъ. аминъ гл(агол)ж вамъ. тако вты шьдъшени по мънѣ въ пакыбгыти" кгда садетъ с(ъ)нъ чл(овѣ)чъ на прѣстолѣ славы свою. садете и вты на дѣвою на •ї•те прѣстоллу. сждаше обѣма на •ї•те прѣстоллу. колѣнома иぢ(дран)л(е)вома] Мф 19: 28; 69: 16-22, 44 (fol 9v))

Облака небесынага ([глагола ємоу і(соу)с(ъ) ты рече. оваче г(аго)лж вамъ. отъсели оузы-рите с(ъ)на чл(овѣ)ча сѣдаща одеснож силы. и граджща на облацѣхъ и(е)б(е)с(ъ)ныхъ] Мф 26: 64; 126: 16-19, 101 (fol 102r))

Область дати комоу кжж ([такоже во о(тъ)цъ живота иматъ въ себѣ. тако дастъ и с(ъ)нови животъ имѣти въ себѣ. и область дастъ юмоу сждѣ творити. тако с(ъ)нъ чл(овѣ)ч(ъ)скыи єсть]) Ии 5: 26-27; 32: 20-23, 10 (fol 77v))

Обльстити словомъ ([въ оно врѣма съвѣтъ сътвориша фарисен. на і(соу)са. да и обльститъ словомъ]) Мф 22: 15; 77: 2-4, 52 (fol 121v))

Облѣщи кого въ прѣпрѣдѣ/ж ([и призывайтъ всїх спирж. и

облѣшѧ и въ прѣпрѣдѣ. и възложиша на нь съплетъше тѣновъ вѣници. и начаша цѣловати и. радоуиса цѣсарю иудѣскъ] Мк 15: 16-18; 127: 1-5, 104 (fol 4v))

Облѣшти сѧ силоиж съ втыше ([и се азъ посылѣ обѣтованіе о(ть)ца моего на вты. вты же садетe въ градѣ и(еро)г(а)сл(и)м(ь)сцѣ. доидѣже облѣчетe сѧ силоиж съ втыше] Лк 24: 49; 65: 8-11, 40 (fol 13v))

О бозѣ съдѣлати чьто ([а твори истина градетъ къ свѣтоу. да даватъ сѧ дѣла его. тако о б(о)зѣ сжтъ съдѣланы] Ин 3: 20-21; 31: 6-10, 4 (fol 111v))

Обратити срѣдьца на кого ([и тъ (христосъ) прѣдѣидетъ прѣдъ ними (сынъми издрапилевыми) д(оу)хомъ и силоиж илиноиж. и обратитъ срѣдьца о(ть)цы на чада] Лк 1: 17; 183: 9-10, 161 (fol 19r))

Обратити къ богоу чинемоу ([и мъногы с(ты)новъ из(дран)левъ обратитъ (христосъ) къ г(оспод)ю б(ог)оу ихъ] Лк 1: 16; 183: 6-7, 161 (fol 19r))

Обрѣзание господне ([въ •а. геноуарѣ. обрѣзаниe г(оспод)не. евангелие. отъ ма(тѳея). гла(ва) •г(а)и.] 174: 24-25, 152 (fol 97v))

Обрѣзание дати комоу ([сего ради моси дастъ вамъ обрѣзаніе. не тако отъ мосея юстъ. нь отъ о(ть)ца] Ин 7: 22; 45: 7-9, 20 (fol 75v))

Обрѣзаниe прияти ([аще обрѣзаниe приюметъ чл(вѣ)къ въ соботѣ. да не разоритъ сѧ законъ мосеевъ] Ин 7: 23; 45: 10-12, 20 (fol 75v))

Обрѣтениe главы святаго иоана пророка ([м(ѣ)л)ца тоГО обрѣтениe главы с(вѣ)тааго иоана

пр(о)р(о)ка евангелие ѿ ма(т)ѣ(еа) гла(в)а •г(а)и.] 175: 3-4, 154 (fol 67v))

Обрѣченага жена ([възиде же иосифъ отъ галилея из града наѣарѣтъска. въ иудѣиѣ въ градѣ дав(ыдов)ъ иже нарѣдаетъ сѧ витлееемъ <...> написати сѧ съ марией обрѣченой емоу женой. сѫщевѣ непраѣдѣної] Лк 2: 4-5; 163: 24-29, 142 (fol 59v) – 163: 1-2, 143 (fol 54r))

Обѣтчани иерѣискыи ([бѣстъ же слѹжашю емоу чрѣдѣиѣ своєи прѣдѣиѣ б(о)гомъ. по обѣти(ть)чаю иерѣискоумоу. ключи сѧ юмоу покадити. въшьдьши въ цр(ь)ьк(ъ)ъвъ г(осподь)нию] Лк 1: 8-9; 182: 15-17 – 183: 18-19, 160 (fol 26v))

Обѣтованіе отъца чинего ([и се азъ посылѣ обѣтованіе о(ть)ца моего на вты] Лк 24: 49; 65: 8-9, 40 (fol 13v))

Овьца զаблжджьшага ([и аще бждетъ оу етера чл(овѣ)ка съто овьць и զаблждитъ єдина отъ нихъ. не оставитъ ли •բ•тъ и •թ•ти на горахъ. и шьдъ и ищетъ զаблжджьшжյ. и аще бждетъ обрѣсти իշ аминъ г(лаго)лյж вамъ тако радоуитетъ сѧ паче. неже о •բ•тъ и •թ•. незаблжджьшинъ] Мф 18: 12-13; 66: 21-25, 41 (fol 12r) – 67: 1-2, 42 (fol 12v))

Овьца незаблжджьшмя ([и аще бждетъ оу етера чл(овѣ)ка съто овьць и զаблждитъ єдина отъ нихъ. не оставитъ ли •բ•тъ и •թ•ти на горахъ. и шьдъ и ищетъ զаблжджьшжյ. и аще бждетъ обрѣсти իշ аминъ г(лаго)лյж вамъ тако радоуитетъ сѧ паче. неже о •բ•тъ и •թ•. незаблжджьшинъ])

Мф 18: 13; 66: 24-25, 41 (fol 12r) – 67: 1-2, 42 (fol 12v)

Овьца погыбъшаю ([и]нѣсмь посыланъ тѣкъмо къ овьцамъ погыбшиимъ домоу и[з](дран)-лѣва] Мф 15: 24; 86: 9-12, 61 (fol 33r); [идѣте же паче къ овьцамъ погыбшиимъ домоу и[з](дран)лѣва] Мф 10: 5-6; 153: 9-10, 132 (fol 72v))

Овьча кѣпель ([въ оно врѣмѧ въниде и(соу)с(ъ) въ и(ероу-са)л(и)мъ. есть же въ и(ероуса)л(и)мѣхъ на овьчи кѣпели таже нарицаєтъ сѧ евреискы витѣзда. патъ притворъ имѣши] Ин 5: 2; 40: 17-20, 15 (fol 39r))

Огнь лежащъ ([ако и[з]лѣзж на землю. видѣшъ огнь лежащъ и рѣбж на немъ лежащъ. и хлѣбъ] Ин 21: 9; 139: 13-16, 115 (fol 37r))

Огнь негашжшин ([емоуже (христоу) лопата въ ржкоу его. и потрѣбитетъ гоумъно свое. и съверетъ пышеницж. въ житъницж своик. а плѣвъ съжжетъ огнемъ негашжшимъ] Лк 3: 17; 173: 17-19 – 174: 20-22, 152 (fol 97v))

Одежда бѣла ([и вълѣзъша въ гробъ. видѣшъ (мария Магда-лыни. мария иакова и саломи) юношъ сѣдаща о деснѣ ихъ. одѣна въ одѣждѣ бѣлѣ и ожасж сѧ] Мк 16: 5; 36: 9-11, 11 (fol 47r))

О деснѣ ([и съ нимъ (исоусомъ) проплаша дѣва разбоинника. єдиного о деснѣ. а дроугаго о шюж иго] Мк 15: 27; 128: 20-22, 104 (fol 4v); [тѣгда проплаша съ нимъ (исоусомъ) дѣва разбоинника. єдиного о деснѣ. и єдиного о шюж] Мф 27: 38; 209: 12-14, 185 (fol 10r); [тѣгда расплаша съ нимъ дѣва разбоинника. єдиного о деснѣ а дроугаго о лѣвж] Мф 27: 38; Лк 23: 39; 132: 4-6, 108 (fol 40v))

Мф 27: 38; Лк 23: 39; 132: 4-6, 108 (fol 40v); [она же (иаковъ и иоанъ) рѣсте емоу (исоусу). дажь нама да единъ о деснѣ тѣбе. и єдинъ о шюж сїдевъ въ славѣ твоен] Мк 10: 37; 111: 24-26, 87 (fol 65r); [гави же сѧ имоу (захарии) ангелъ г(осподь)и. стоя о деснѣ ольтарѣ кадильнаго] Лк 1: 11; 183: 21-23, 160 (fol 26v); [и вълѣзъша въ гробъ. видѣшъ юношъ сѣдаща о деснѣ ихъ] Мк 16: 5; 36: 9-10, 11 (fol 47r); [глагола емоу и(соу)с(ъ) ты рече. обаче глаголиже вамъ. отъсели огъри-те с(ты)на чл(овѣ)ча. сѣдаща о деснѣ силы. и граджца на облацѣхъ и(е)в(е)с(ъ)нъихъ] Мф 26: 64; 126: 16-19, 101 (fol 102r))

Одѣникѣ брачыною ([въшѣдъ же ц(ѣса)рь. видѣтъ възлежашииъ видѣ тоу чл(овѣ)ка не облѣчена въ одѣние брачыною] Мф 22: 11; 81: 13-16; 56 (fol 108v); [и глагола емоу. дроуже како въниде сѣмо. не имы одѣния брачынааго] Мф 22: 12; 81: 16-18, 56 (fol 108v))

Озмърено вино ([и дагаҳж имоу пити. озмърено вино. онъ же не приятъ] Мк 15: 23; 128: 14-15, 104 (fol 4v))

Окаменити срѣдьца чига ([сего ради не можааҳж вѣровати. тако пакты рече исана. ослѣпи очи ихъ. и окаменилъ юсть срѣдьца ихъ. да не видатъ очима. и разоумѣиже срѣдьцемъ] Ин 12: 39-40; 63: 8-13, 38 (fol 14v))

О лѣвж ([тогда расплаша съ нимъ (христомъ) дѣва разбоинника. єдиного о деснѣ а дроугаго о лѣвж] Мф 27: 38; Лк 23: 39; 132: 4-6, 108 (fol 40v))

Омъти нозѣ чии ([аще оумыхъ ваши нозѣ г(осподин)ъ и оучителъ. и въи даљъни есте дроугъ дроугоу оумывати нозѣ] Ин 13: 14; 121: 16-18, 97 (fol 178r))

Онъ полъ (чего чесого) ([въ оутрѣи же дынь народъ иже стогаше объ онъ полъ морѣ. видѣвъ тако корабѣ иного не вѣ тѹ] Ин 6: 22; 34: 19-22, 9 (fol 77r); [Въ оно врѣма въ слѣдѣ іс(оус)а идѣ народи мънози отъ галилѣа <...> и отъ иудѣа. и съ оного полоу иоръдана] Мф 4: 25; 140: 8-11, 117 (fol 30r); [и обрѣтъше и обонъ полъ морѣ. рѣша юмоу равви къгда сѣмо приде] Ин 6: 25; 35: 4-6, 10 (fol 77v); [сънидѣ оученици юго на море. и вълѣзьше въ ладинија дађања на онъ полъ морѣ. въ каперънаумъ] Ин 6: 16-17; 34: 8-11, 9 (fol 77r); [по сихъ же идѣ і(соу)с(ъ) на онъ полъ морѣ тивериадъска] Ин 6: 1; 33: 24-25, 8 (fol 63v); [и приди къ иоаноу и рѣша юмоу равви. иже вѣ съ тобоја обонъ полъ иордана. юможе ты съвѣдѣтельствова. съ крьщаєтъ. и вѣси грлдјтъ къ немоу] Ин 3: 26; 29: 2-5, 3 (fol 111r); [Въ оно врѣма вълѣзе і(соу)с(ъ) въ корабъ. и оученици юго. и рече къ нимъ. прѣидѣмъ на онъ полъ езера] Лк 8: 22; 150: 25-27, 128 (fol 69v))

Осанна въ вѣшинихъ ([народи же ходаштеи прѣдъ нимъ. и въ слѣдѣ зъваахъ гла(агол)ижше. шсанна с(ъ)ноу дав(ъ)д(о)воу. бл(аго)с(ловъ)нъ грлдъи въ има г(осподь)не. шсанна въ вѣшинихъ] Мф 21: 9; 116: 14-18, 92 (fol 76v))

Ослабиенъ жилами ([приди къ немоу (исоусоу) носаще ослабиена

жилами носима четырыми] Мк 2: 3; 105: 22-24, 81 (fol 8r); **[отъкрыша покровъ идѣже вѣ. и прокопавъше съвѣсиша одръ. на немъже ославены съ лежааше]** Мк 2: 4; 105: 25-26, 81 (fol 8r) – 106: 1-2, 82 (fol 8v); **[что естъ оудобѣк рещи ослабеноумоу. отъпощајтъ ти са грѣси. ли рещи вѣстани и вѣзьми одръ твои и ходи]** Мк 2: 9; 106: 13-16, 82 (fol 8v); **[и гла(агол)а ославеноумоу. тѣвѣ гла(агол)иж. вѣстани и вѣзьми одръ. и идиѣ прѣдъ вѣсѣми]** Мк 2: 11-12; 106: 18-22, 82 (fol 8v); **[видѣвъ же і(соу)с(ъ) вѣрж ихъ. гла(агол)а ославеноумоу. члдо отъпощајтъ са грѣси твои]** Мк 2: 5; 106: 2-4, 82 (fol 8v))

Основати на камене чьто ([и сънидѣ дѣждъ и приди рѣты и вѣзвѣаша вѣтри. и нападе на храминиј тж. и не паде са. основана во вѣ на камене] Мф 7: 25; 71: 23-25, 46 (fol 31v).

Оставиенник грѣхомъ ([тако подобааше <...> проповѣдати са въ има єго покаянник вѣ оставиенник грѣхомъ вѣ вѣсѣхъ лѣзыцѣхъ] Лк 24: 46-47; 65: 2-7, 40 (fol 13v))

Остави да иѣмъ сѫчицъ из очесе твоюго. и се брѣвно вѣ оцѣ твоемъ ([ли како речеши братроу своюмоу. остави да иѣмъ сѫчицъ из очесе твоюго. и се брѣвно вѣ оцѣ твоемъ] Мф 7: 4; 70: 11-14, 45 (fol 31r))

Остави кого огнь ([вѣчера вѣ годиниј седмаж. остави и (тыщ) огнь] Ин 4: 52; 37: 11-12, 12 (fol 47v))

Оставыати вѣсь миръ ([изидѣ отъ о(ть)ца и приди вѣ вѣсь миръ. паки оставаиш вѣсь миръ. и

и́дж къ о(ть)ци] Ин 16: 28; 199: 13-15, 176 (fol 70v))

Осаждити на съмрътъ ([и с(ты)иъ чл(овѣ)чъ прѣданъ бѫдѣтъ архиероемъ и кънижъникомъ. и осаждатъ и на съмрътъ]) Мк 10: 33; 111: 16-17, 87 (fol 65r))

Отврѣсте сѧ очи комоу ([и въистъ тако възлеже съ нима (съ оученикама). приимъ хлѣбъ бл(аго)с(ло)ви. и прѣломъ даташе има. онѣма же отврѣсте сѧ очи и познастѣ и (христа). и тъ ищезъ отъ нею]) Лк 24: 30-31; 27: 16-20, 1 (fol 104r); **[гл(агол)астѣ ємоу. г(оспод)и да отврѣзете сѧ наю очи]** Мф 20: 33; 75: 13-14, 50 (fol 156v); **[гла(гол)ахж же ѿмоу. како ти сѧ отврѣзосте очи]** Ин 9: 10; 57: 8-9, 32 (fol 32v))

Отврѣсти очи чин, комоу ([гла(гол)аша же слѣпъцю пакты. тъ чъто гл(агол)еши о ниемъ. тако отврѣзе очи твои]) Ин 9: 17; 58: 1-2, 33 (fol 44r); **[рѣша же ѿмоу пакты. чъто сътвори тѣбѣ. како отврѣзе очи твои]** Ин 9: 26; 59: 2-4, 34 (fol 44v); **[отврѣща чл(вѣ)къ и рече имъ. о семь бо дивыно естъ. тако вты не вѣстѣ отъ кждоу естъ. и отврѣзе очи мои]** Ин 9: 30; 59: 11-13, 34 (fol 44v); **[отврѣщасте имъ родитељѣ ѿго и рѣсте <...> како же нынѣ видитъ не вѣвѣ. ли къто ѿмоу отврѣзе очи. вѣ не вѣвѣ]** Ин 9: 20-21; 58: 9-13, 33 (fol 44r); **[отъ вѣка нѣстъ слышано. тако отврѣзе къто очи слѣпоу рожденоу]** Ин 9: 32; 59: 16-18, 34 (fol 44v); **[вѣ же суббота егда сътвори брънне і(соу)с(ъ) и отврѣзе ѿмоу очи]** Ин 9: 14-15; 57: 16-18, 32 (fol 92v))

Отврѣсти комоу оумъ ([тъгда отврѣзе (ісоу)съ) имъ оумъ. да не разоумѣятъ кънигы]) Лк 24: 45; 64: 25, 39 (fol 13r) – 65: 1-2, 40 (fol 13v))

Отврѣсти оуста чига ([и отврѣзъ оуста свога (ісоу)съ) оучаše л]) Мф 5: 2; 140: 14-15, 117 (fol 30r))

Отиде проказа отъ кого ([і(соу)с(ъ) милосрѣдовавъ. простъръ ржкж коснж и. и гл(гол)а ємоу. хощж ицисти сѧ. и рекъшию ємоу. авиє отиде проказа отъ него. и чистъ въистъ]) Мк 1: 41-42; 105: 6-10, 81 (fol 8r))

Отити на небо ([и въистъ тако отидж отъ нихъ на н(е)бо ангели]) Лк 2: 15; 164: 25-26, 143 (fol 54r))

Отъ бога въйти ([отъ в(ог)а въистъ си и естъ дивына въ очию нашею]) Мф 21: 42; 79: 4-6, 54 (fol 107v); **[аще къто хощетъ волиж его творити. разоумѣятъ о оученини кое отъ в(ог)а єстъ ли азъ о себѣ гл(агол)иж]** Ин 7: 17; 44: 21-23, 19 (fol 75r))

Отъ бога идти ([о семь вѣроуемъ. тако отъ в(ог)а еси ишъль]) Ин 16: 29-30; 199: 19-20, 176 (fol 70v); **[самъ бо о(ть)ци любитъ вты. тако вты мене възлюбисте. и вѣровасте тако отъ в(ог)а изиđъ]** Ин 16: 27; 199: 11-13, 176 (fol 70v))

Отврѣгнжти сѧ себѣ ([рече г(оспод)ъ. иже хощетъ по мѣнѣ ити. да отврѣжетъ сѧ себѣ]) Мк 8: 34; 107: 19-21, 83 (fol 80r); **[рече г(оспод)ъ своимъ оученикомъ. иже хощетъ по мѣнѣ ити. да отврѣжетъ сѧ себѣ]** Лк 9: 23; 148: 6-8, 126 (fol 52v))

Отврѣзоша сѧ оуста чига ([отврѣзоша же сѧ оуста его (захарию) авиє и лѣзыкъ ѿго.

глаголааше.   благословествова
в(ог)а] Лк 1: 64; 185: 26-28; 162 (fol
19v))

Отъврѣши сѧ съ клатвоиже ([и
пакты отъврьже сѧ клатвоиже. тако
нє ڇнаиж чл(овѣ)ка] Мф 26: 72; 203:
24-25, 179 (fol 35r))

Отъ въышниихъ быти ([и
гла(гола)аше имъ і(сѹ)съ. въ
отъ нижниихъ есте. азъ отъ
въышниихъ есмь] Ин 8: 23; 47: 13-
16, 22 (fol 66v))

Отъ всего мира нє быти ([нъ
да съблюдєши я (оба на деслате
ученика) отъ непригани. отъ
всего мира нє сѫтъ. тако и азъ
отъ всего мира нѣсмь] Ин 17: 15-
16; 201: 12-14, 178 (fol 32v))

Отъ вѣка ([отъ вѣка нѣстъ
слышано. тако отврьзе къто очи
слѣпѹ рожденѹ] Ин 9: 32; 59: 16-
17, 34 (fol 44v))

Отъвѣта нє дати комѹ ([пилатъ
<...> гла(гол)а і(сѹ)сови.
отъкждоу юси тъи і(сѹ)съ)
отъвѣта нє дастъ юмоу] Ин 19: 8-
9; 206: 17-20, 162 (fol 71v))

Отъ галилею пророкъ нє
приходитъ ([и рѣша юмоу. єда и
тъи отъ галилея юси. испытан и
виждь. тако отъ галилея пророкъ
нє приходитъ] Ин 7: 52; 66: 7-10, 41
(fol 12r))

Отъданик грѣховъ ([се есть
крѣвъ моя новааго ڇавѣта.
проливаємая за мъногы. въ
отъданик грѣховъ] Мф 26: 28; 122:
9-11, 98 (fol 178v)).

Отъ дыне того ([никътоже нє
можааше юмоу отъвѣшати
словесе. ни съмъ къто отъ дыне
того. въпросити юго къ томоу] Мф
24: 46; 84: 6-8, 59 (fol 57r))

Штъ иоана ([нє^(\ѣла) .ѧ. поста
ѡ ио(а) гла^(\а) .ї ՚.]) 103: 20, 79
(fol 55r); [въ че(тврьтъ)^(\ъ) .ѡ. нє
нє^(\ѣла). .ѡ ио(а)^(\а) гла^(\а)
.ѧ.]) 32: 6, 6 (fol 24v); [въ .ѡ. .ѡ.
нє^(\ѣла) ио(а)^(\а) гла^(\а) .ѡ ՚.])
62: 25; 37 (fol 14r); [въ .ѡ.
нє^(\ѣла). .ѡ иоанна гла^(\а) .ѡ ՚.])
37: 18; 12 (fol 47v); [въ
по^(\едѣльникъ) .ѡ. нє^(\ѣла) .ѡ
ио(а)^(\а) гла^(\а) .ѡ ՚.]) 36: 21, 11
(fol 47r); [въ с(о)бот(ж).ѡ.
нє^(\ѣла) .ѡ ио(а)^(\а) гла^(\а)
.ѡ ՚.]) 34: 2; 9 (fol 77r); [нє^(\ѣла) .ѡ.
антипа^(\хты). .ѡ ио(а)^(\а) гла^(\а)
.ѡ ՚.]) 29: 23; 3 (fol 111r); [въ .ѡ.
.ѡ. нє^(\ѣла) .ѡ ио(а)^(\а) гла^(\а)
.ѡ ՚.]) 32: 8; 7 (fol 63r); [въ
въ(торни)^(\ъ) .ѡ. нє^(\ѣла) .ѡ
ио(а)^(\а) гла^(\а) .ѡ ՚.]) 43: 11, 18 (fol
50v); [въ по^(\едѣльникъ) .ѡ.
нє^(\ѣла) .ѡ ио(а)^(\а) гла^(\а) .ѡ ՚.])
40: 16, 15 (fol 39r); [нє^(\ѣла) .ѧ.
поста .ѡ ио(а)^(\а) гла^(\а) .ї ՚.]) 103:
20, 79 (fol 55r); [въ че(тврьтъ)^(\ъ)
.ѡ. нє^(\ѣла) .ѡ ио(а)^(\а) гла^(\а)
.ѡ ՚.]) 64: 4, 39 (fol 13r); [въ .ѡ.
нє^(\ѣла) .ѡ ио(а)^(\а) гла^(\а)
.ѡ ՚.]) 65: 18, 40 (fol 13v); [въ
с(о)бот(ж).ѡ. нє^(\ѣла) .ѡ ио(а)^(\а)
гla^(\а) .ѡ ՚.]) 40: 11, 15 (fol 39r);
[въ пѧ(тъ)к(ъ) .ѡ. нє^(\ѣла) .ѡ
ио(а)^(\а) гла^(\а) .ѡ ՚.]) 39: 17, 14 (fol
42v); [въ .ѧ. .ѡ. нє^(\ѣла) .ѡ
ио(а)^(\а) гла^(\а) .ѡ ՚.]) 38: 25, 13 (fol
42r); [въ срѣ(дж).ѡ. нє^(\ѣла) .ѡ
ио(а)^(\а) гла^(\а) .ѡ ՚.]) 38: 11, 13 (fol
42r); [въ срѣ(дж).ѡ. нє^(\ѣла) .ѡ
ио(а)^(\а) гла^(\а) .ѡ ՚.]) 44: 15, 19
(fol 75r); [въ пѧ(тъ)к(ъ) .ѧ.
нє^(\ѣла) .ѡ ио(а)^(\а) гла^(\а) .ѡ ՚.])

47: 6, 22 (fol 66v); [въ че(тврьтъ)к(ъ) •đ• не^А(ѣла) ѿ ио(а) гла^Б(а) •ñ ñ•] 46: 5, 21 (fol 66r); [не^А(ѣла) •ñ• ѿ ио(а)“(а) гла^Б(а) •ñ ñ•] 56: 10, 31 (fol 92r); [въ •ñ• не^А(ѣлж) ѿ ио(а)“(а) гла^Б(а) •ñ ð•] 60: 5, 35 (fol 36r); [въ в(ъторыни)к(ъ) •ñ• не^А(ѣла) ѿ ио(а)“(а) гла^Б(а) •ñ ð•] 61: 1, 36 (fol 36v))

Отъ коньцъ небесъ до коньца ихъ (събърати кого) ([и събержть иѣбъранты] его отъ четыръ вѣтръ. отъ коньцъ н(е)б(е)съ до коньцъ ихъ] Мф 24: 31; 119: 6-7, 95 (fol 22r))

Отъ кждоу ([гл(агол)а юмоу жена <...> отъ кждоу оубо имаши водж живж] Ип 4: 11; 18: 4-7, 23 (fol 91r); [отъвѣща і(соу)с(ъ) <...> съвѣдѣтельство мое истинно естъ. тако вѣмъ отъ кждоу придъ и камо грлдж] Ип 8: 14; 46: 12-16, 21 (fol 66r); [възъва же (исоусъ) въ цр(ь)к(ъ)ви оучя и гл(агол)а. и мене вѣсте. и вѣсте отъ кждоу есмъ. и о себѣ не придъ. и ю естъ истиннъ посылавы мѧ. икоже вты не вѣсте] Ип 7: 28; 45: 22-25, 20 (fol 75v); [а х(ристос)ъ югда придетъ никътоже не вѣстъ. отъ кждоу бждетъ] Ип 7: 27; 45: 20-22, 20 (fol 75v); [егда же слыша пилатъ. се слово паче оубога сѧ. и въниде въ прѣтвръ. пакты. и гл(агол)а іс(оусо)ви. отъ кждоу юси тты] Ип 19: 8-9; 206: 17-20, 182 (fol 71v); [и испльни сѧ доуходомъ с(вѧ)тымъ юлисаветъ. и възъпи гласомъ велиемъ <...> и отъ кждоу се мънѣ. да придетъ мати г(оспод)а моюго къ мънѣ] Лк 1: 41-43; 187: 9-15, 164 (fol 99v); [и ю сего (исоуса)

вѣмъ отъ кждоу юстъ] Ип 7: 27; 45: 19-20, 20 (fol 75v); [вты же не вѣсте отъ кждоу придъ и камо грлдж] Ип 8: 14; 46: 15-17, 21 (fol 66r); [мы вѣмъ. тако мосеу гл(агол)а б(ог)ъ. сего же не вѣмъ отъ кждоу юстъ] Ип 9: 28-29; 59: 9-11, 34 (fol 44v); [отъвѣща чл(овѣ)къ и рече имъ. о семь бодивыно естъ. тако вы не вѣсте отъ кждоу юстъ. и отврьзє очи мои] Ип 9: 30; 59: 12-13, 34 (fol 44v))

Штъ лоукы ([м(ѣса)ца то^Г(о) ... и оукспенюе б(о)гослова. евангелиста иоана ѿ лоук(ы) гла^Б(а) •ñ ñ•] 149: 21-24, 128 (fol 69v); [не^А(ѣла) •đ• новоумоу лѣтоу ѿ лоук(ы) гла^Б(а) •ð ñ•] 89: 13, 64 (fol 43v); [со^Б(ота) •đ• новоумоу лѣтоу ѿ лоук(ы) гла^Б(а) •ñ ð•] 88: 12, 63 (fol 43r); [З(ачлю) со^Б(ота) •đ• новоумоу лѣтоу ѿ лоук(ы) гла^Б(а) •ñ ð•] 87: 10, 62 (fol 33v); [м(ѣса)ца то^Г(о) въ •ñ ð• па^М(ютъ) с(вѧ)тымъ юфимиа. ѿ лоук(ы) гла^Б(а) •ð ð•] Мф 5: 14, 19; 146: 5-10, 124 (fol 23r))

Отължчити съньмица кого ([да аще къто исповѣстъ х(рист)а отълженъ съньмица бждетъ] Ип 9: 22; 58: 17-19, 33 (fol 44r))

Штъ марка ([не^А(ѣла) •ñ• ѿ мар^ка гла^Б(а) •ñ ð•] 35: 13, 10 (fol 77v); [не^А(ѣла) •đ• по пентикости. ѿ мар^ка гла^Б(а) •ñ ð•] 68: 24, 43 (fol 9r))

Штъ матѳея ([со^Б(ота) •ñ ð• по •ñ• ѿ мат^Ф(ея) гла^Б(а) •ñ ð•] 84: 9, 59 (fol 57r); [со^Б(ота) •ñ ð• по •ñ• ѿ мат^Ф(ея) гла^Б(а) •ñ ð•] 82: 1, 57 (fol 16r); [не^А(ѣла) •ñ ð• по •ñ• ѿ мат^Ф(ея) гла^Б(а) •ñ ð•] 83: 11, 58 (fol 16v); [не^А(ѣла) •đ ð• по

•ñ. ю мат^ю(еia) гла^в(а) .с к а.] 80: 13, 55 (fol 108r); [со^в(ота) .г i. по
 •ñ. ю мат^ю(еia) гла^в(а) .с к г.] 77: 1, 52 (fol 121v); [со^в(ота) .д i. по
 •ñ. ю мат^ю(еia) гла^в(а) .с к з.] 79: 7, 54 (fol 107v); [со^в(ота) .в i. по
 •ñ. ю мат^ю(еia) гла^в(а) .с є.] 75: 3, 50 (fol 156v); [нє^А(ѣла) .в i. по
 •ñ. ю мат^ю(еia) гла^в(а) .р є г.] 75: 18, 50 (fol 156v); [нє^А(ѣла) .д i. по
 •ñ. ю мат^ю(еia) гла^в(а) .р п й.] 73: 15, 48 (fol 34v); [въ по^и(едѣльникъ) по пентикости. ю мат^ю(еia) гла^в(а) .р п д.] 66: 14, 41 (fol 12r); [со^в(ота) .д. по пентикости. ю мат^ю(еia) гла^в(а)
 •л є.] 68: 3, 43 (fol 9r); [со^в(ота) .в. по .ñ. ю мат^ю(еia) гла^в(а)
 •ñ.] 70: 4, 45 (fol 31r); [со^в(ота) .з i. по .ñ. ю мат^ю(еia) гла^в(а)
 .с є з й.] 85: 19, 60 (fol 57v); [нє^А(ѣла) .з i. по .ñ. ю мат^ю(еia) гла^в(а) .с є з є.] 85: 11, 60 (fol 57v); [єва(н)г(елие) ю мат^ю(еia) гла^в(а)...] 146, 123 (fol 23r); [нє^А(ѣла) .г i. по .ñ. ю мат^ю(еia) гла^в(а) .с є є.] 77: 23, 52 (fol 121v); [со^в(ота) .д i. по .ñ. ю мат^ю(еia) гла^в(а) .р п є.] 72: 7; 47 (fol 34r); [со^в(ота) .г. по .ñ. ю мат^ю(еia) гла^в(а) .м д.] 71: 19, 46 (fol 31v); [нє^А(ѣла) .в. по .ñ. ю мат^ю(еia) гла^в(а) .к.] 71: 1, 46 (fol 31v))

Отъ мрѣтвыихъ въскрѣснжти ([тъгда въниде и дроугтыи оученникъ пришъдтии прѣждѣ къ гробоу. и видѣ и вѣрова. не оу бо вѣдѣахж кънигъ. тако подобаетъ отъ мрѣтвыхъ въскрѣснжти] Ин 20: 8-9, 137: 7-12, 113 (fol 3r); [рече же юмоу таше мосеа и пророкъ не послѹшаижтъ. ни аще къто отъ мрѣтвыхъ въскрѣснетъ. не

имжтъ вѣры] Лк 16: 31; 154: 1-4, 134 (fol 45v))

Отъ наꙑарѣта можетъ ли чьто добро быти ([и гла(агол)а юмоу натананиль. отъ наꙑарѣта можетъ ли чьто добро быти] Ин 1: 47; 155: 13-15, 135 (fol 29r); [и гла(агол)а юмоу натананиль. отъ наꙑарѣта можетъ ли чьто добро быти] Ин 1: 47; 104: 1-4, 80 (fol 55v))

Отъ нижьниихъ быти ([и гла(гола)аше имъ і(соу)с(ъ). въ отъ нижьниихъ есте. азъ отъ въшьниихъ есмь] Ин 8: 23; 47: 13-14, 22 (fol 66v))

Отъпоустити (грѣхъ) комоу ([имъже отъпоустите грѣхы. отъпоустатъ сѧ имъ] Ин 20: 23; 30: 10-11; [аще съгрѣшишъ братъ твои. запрѣти юмоу. и аще покаестъ сѧ. отъпоусти юмоу] Лк 17: 3; 94: 20-22, 70 (fol 62v); [и аще седморицей съгрѣшишъ къ тебѣ. и седморицей обрати сѧ гла(агол)а каїк сѧ. отъпоусти юмоу] Лк 17: 4; 94: 22-25, 70 (fol 62v))

Отъпоустити комоу длѣгты чиѩ ([и отъпоусти намъ длѣгты наша. тако и мы отъпоушаимъ длѣжьникомъ нашимъ] Мф 6: 12; 101: 13-15, 77 (fol 58r))

Отъпоустити женж ([гла(гола)шя юмоу. чьто оубо моси заповѣда. дати кънигы распоустыя. и отъпоустите ихъ] Мф 19: 7; 72: 20-22, 47 (fol 34r))

Отъпоустити комоу съгрѣшениа чиѩ ([аще отъпоустите чл(овѣ)комъ съгрѣшениа ихъ. отъпоуститъ и вамъ о(ть)ци вашъ небесыныи] Мф 6: 14; 101: 20-23, 77 (fol 58r); [аще ли не отъпоушаесте чл(овѣ)комъ съгрѣшениа ихъ. ни

о(ть)цъ вашь отъпоуститъ вамъ съгрѣшении вашихъ] Мф 6: 15; 101: 23-26, 77 (fol 58r)

Отъпоуститъ сѧ комоу (грѣхъ) ([иже речетъ слово· на с(ты)иъ чловѣчъскыи· отъпоустатъ сѧ ємоу а иже власвимисаєтъ на д(оу)хъ с(ва)тъи· не отъпоуститъ сѧ юмоу] Лк 12: 10; 152: 9-11, 131 (fol 72r); [а иже власвимисаєтъ на д(оу)хъ с(ва)тъи· не отъпоуститъ сѧ юмоу] Лк 12: 10; 152: 12-13, 131 (fol 72r); [имъже отъпоустите грѣхы· отъпоустатъ сѧ имъ] Ин 10: 23; 30: 10-12, 4 (fol 111v))

Отъпоушати грѣхы ([и да оузвѣсте тако власть иматъ с(ты)иъ чл(овѣ)чъ отъпоушати на земи грѣхы] Мк 2: 10; 106: 16-18, 82 (fol 8v); [къто можетъ отъпоушати грѣхы тѣкъмо единъ в(ог)ъ] Мк 2: 7; 106: 8-9, 82 (fol 8v))

Отъпоушаїтъ сѧ грѣхы комоу ([єоже ради глаголиже ти· отъпоушаїтъ сѧ еи грѣси мънози· тако възлюби мъного] Лк 7: 47; 147: 19-20, 125 (fol 52r); [чъто естъ оудобѣк рещи ослабеномоу· отъпоушаїтъ ти сѧ грѣси· ли рещи въстани и възъми одръ твои и ходи] Мк 2: 9; 106: 13-16, 82 (fol 8v); [видѣвъ же і(соу)с(ъ) вѣрж ихъ· гл(агол)а ослабеноумоу· чадо отъпоушаїтъ сѧ грѣси твои] Мк 2: 5; 106: 2-4, 82 (fol 8v))

Отъпоущеник грѣхъ/грѣхомъ ([быстъ иоанъ кръста въ поустыни· и проповѣдала кръщеник покаянию въ отъпоушеник грѣхомъ] Мк 1: 4; 168: 21-24, 147 (fol 95r); [и приде въ вѣсік странж иорданьскж· проповѣдала кръщение

на поканик· въ отъпоущеник грѣхомъ] Лк 3: 3; 171: 25-28, 150 (fol 84r); [и ты отроча пророкъ въышнѣаго наречеши сѧ· прѣдъидеши прѣдъ лицемъ г(осподь)иемъ· оуготовати путь его· дати разоумъ спасения людемъ его въ отъпоущеник грѣхъ нашихъ] Лк 1: 76; 186: 11-16, 163 (fol 99r))

Отъ сего мира быти ([и гл(агол)ааше имъ і(соу)с(ъ)· вты отъ сего мира есте· азъ иѣсмъ отъ сего мира] Ин 8: 23; 47: 13-16, 22 (fol 66v))

Отъ селѣ ([и гл(агол)а ємоу· аминъ аминъ гл(агол)иже вамъ· отъселѣ оугърите небеса отъврьста] Ин 1: 52; 104: 17-20, 80 (fol 55v); [отъ селѣ оугърите с(ты)на чл(овѣ)ча сѣдаща о деснож силы и граджща на облацѣхъ н(е)б(е)с(ъ)иыхъ] Мф 26: 64; 202: 4-6; 179 (fol 35r); [никъ же не придетъ къ о(ть)цию· тѣкмо мъноиж· аще ма бисте ѣнали· и о(ть)ца моего ѣнали бисте оубо· отъ селѣ ѣнаюте и· и видѣсте и·] Ин 14: 6-7; 193: 27-29, 170 (fol 27v) – 194: 1, 171 (fol 60r); [се бо отъ селѣ блажатъ ма вѣси роди] Лк 1: 49; 187: 24-25, 164 (fol 99v); [отъ селѣ оугърите небеса отъврьста· и ангелы в(о)жил въсходаща и нисходаща надъ с(ты)а чловѣческаго] Ин 1: 52; 156: 3-6, 136 (fol 29v))

Отъ сѫдоу/ж ([иыиѣ же цѣ-сарыство мою иѣстъ отъ сѫдј] Ин 18: 37; 204: 7 – 205: 8-9, 181 (fol 71r); [рѣша же къ немоу братрия его· прѣиди отъ сѫдоу и иди въ иудеј] Ин 7: 3; 43: 15-17, 18 (fol 50v); [и да разоумѣетъ вѣсь миръ· тако любиже о(ть)ца· и такоже заповѣтъ мънѣ

о(ть)цъ. тако тво(ρ)иж. и въстанѣте идѣмъ отъ сѫдоу] Ин 14: 31; 196: 8-11, 173 (fol 73r))

Отъ того (же) дынѣ ([отъ того же дынѣ съвѣщаша (архіерей и кънижьници). тако и вж оубили] Ин 11: 53; 60: 20-21, 35 (fol 36r))

Отъ того часа ([и отъ того часа. поятъ иж (марник) оученикъ въ свога си] Ин 21: 27; 180: 23-24, 158 (fol 53v))

Отъ толи ([отъ толи пилатъ искаше поустити и (исоуса)] Ин 19: 12; 206: 28, 182 (fol 71v))

Отъ тѣдоу / отъ тѣдѣ ([и прѣшадъ отъ тѣдоу. оузърѣ (исоусъ)] ина дѣва братра] Мф 4: 20-21; 71: 9-10, 46 (fol 31v); [исоусъ] же къ томоу нѣ гавѣ хождаше въ иудеихъ. нъ иде отъ тѣдѣ въ странж. близъ поустыни. въ ефремъ нарицаемъ градъ] Ин 11: 54; 60: 21-24, 35 (fol 36r))

Отъ четыръ вѣтре (събрати кого) ([и събержть изъбраныя его отъ четыръ вѣтре. отъ коньцъ н(ε)в(ε)съ до коньцъ ихъ] Мф 24: 31; 119: 6-7, 95 (fol 22r))

Отъци сватии ([въ .ї ѿ. июлѣ па(матъ) о(ть)цъ с(вл)тыихъ иже въ халкидонѣ .ї.го събора ева(н)ї(елие) ѿ мат(еа) гла(а) .ї. въ.] Мф 5: 14; 188: 12-13, 165 (fol 100r))

Отъци небесыныи ([аще отъпоустите чл(овѣ)комъ съгрѣшениа ихъ. отпоустить и вамъ о(ть)цъ вашъ небесыныи] Мф 6: 14; 101: 20-23, 77 (fol 58r); [бждетe оубо и вты съвршени. тако и о(ть)цъ вашъ н(ε)в(ε)с(ъ)нныи съвршенъ кстъ] Мф 5: 47-48; 68: 18-23, 43 (fol 9r); [тако нѣстъ волѣ прѣдъ

о(ть)цемъ вашимъ небесынъмъ да погыбнетъ единъ отъ малыхъ сихъ] Мф 18: 14; 67: 3-5, 42 (fol 12v))

Отъци небесыскыи ([гл(агол)иж бо вамъ. тако а(н)г(е)ли ихъ на н(ε)в(ε)сехъ. въинж видатъ лице о(ть)ца моего н(ε)в(ε)с(ъс)каго] Мф 18: 10; 66: 16-18, 41 (fol 12r))

Отъци прѣбываюши въ комъ ([гл(агол)ы аже азъ глаголиж вамъ. о севѣ нѣ глаголиж. о(ть)цъ же прѣбываюши въ мънѣ тъ творитъ дѣло] Ин 14: 10; 194: 8-11, 171 (fol 60r))

Отъче нашъ иже еси на небесахъ ([тако оубо молите сѧ вты. о(ть)че нашъ. иже еси на небесехъ. да с(вл)титъ сѧ имѧ твою] Мф 6: 9; 101: 7-9, 77 (fol 58r))

Отъче сватыи ([и азъ къ тѣбѣ градж. о(ть)че с(вл)тыи съблуди я въ имѧ твою. аже далъ еси мънѣ да бжджть едино. такоже и мы] Ин 17: 11; 201: 26-28, 177 (fol 32r))

Отъче съгрѣшихъ на небо и прѣдъ тобою ([въставъ идѣ къ о(ть)цию моемоу. и рече кемоу о(ть)че съгрѣшихъ на н(ε)бо. и прѣдъ тобою] Лк 15: 18; 96: 22-24, 72 (fol 7v))

Отъче съпаси ма отъ чего ([нтынѣ д(оу)ша моя възмжти сѧ. и чьто рече. о(ть)че с(ъ)п(а)си ма отъ годины сеѧ] Ин 12: 27; 174: 3-4, 153 (fol 67r))

Оцитъ съ злъчию съмѣшено ([даша емоу пити оцитъ съ злъчию съмѣшено] Мф 27: 34; 209: 7-8, 185 (fol 10r))

Очию възвести на небо ([амытарь издалече стоя не хотѣаше ни очию своею възвести на небо. нъ биаша прыси свою гл(агол)а. б(ож)е милостивъ бжди мънѣ

грѣшьникоу] Лк 18: 13; 95: 21-24, 71 (fol 7r))

О шюиже(иже) кого ([и съ нимъ проплашл дѣва разбоинника. юдиного о десноже. а дроугаго о шюиже юго]) Мк 15: 27; 128: 20-22, 104 (fol 4v); [она же рѣсте емоу. даждь нама да единъ о десноже тѣбѣ. и юдинъ о шюиже тѣбѣ садевѣ въ славѣ твоен] Мк 10: 36-37; 111: 24-26, 87 (fol 65r); [тъгда проплес съ нимъ дѣва разбоинника. юдиного о десноже. и юдиного о шюиже] Мф 27: 38; 209: 12-14, 185 (fol 10r)

П

Пакости комоу дѣвати ([тъгда запльваша лице его и пакости юмоу дѣваша] Мф 26: 67; 126: 24-25, 101 (fol 102r); Мф 26: 67; 203: 12-14, 179 (fol 35r))

Параскевыгига пасцѣ ([вѣ же параскевыги пасцѣ. година же вѣ тако .г.] Ин 19: 14; 207: 6-8, 183 (fol 79r))

Параскева(пятница) ([иши чьтение параскевы пла(тьница)] 146: 2, 124 (fol 23v))

Пасти ници ([и слышавъше. оученици его падж ници и оубогаша ся ȝѣло] Мф 17: 6; 189: 16-18, 166 (fol 100v); [тъгда гла(агол)а имъ і(соу)съ. прискрѣбна есть д(оу)-ша моя до съмрти. пожидѣте съде и бѣдите съ мъноуж. и прѣшьдъ мало паде ницы] Мф 26: 38-39; 123: 4-7, 99 (fol 64r))

Пастыры добрыи ([а兹ъ есмь пастыры добрыи] Ин 10: 14; 143: 2-3, 120 (fol 6v); [а兹ъ есмь пастыры добрыи. пастыры добрыи д(оу)шж сюож полагаетъ ȝа овьца] Ин 10: 11; 142: 19-21, 119 (fol 6r))

Писано / пьсано юстъ (въ ȝаконѣ кыемъ) ([отъвѣща имъ і(соу)съ. нѣстъ ли пьсано въ ȝаконѣ вашемъ. тако азъ рѣхъ бози юсте] Ин 10: 34; 55: 21-23, 30 (fol 48v))

Пити кръвь чиже (гадыи моуж плѣть и пиши кръвь моуж. иматъ животъ вѣчныи] Ин 6: 54; 40: 8-9, 15 (fol 39r); [аще не сънѣстѣ плѣти с(ы)на чл(овѣ)ч(ь)скаго. и пиете кръви его. живота не имате въ себѣ] Ин 6: 53; 40: 5-7, 15 (fol 39r))

Пити чашж кже (і(соу)съ же рече има. не вѣстѣ ся чего прослаща. можета ли пити чашж иже азъ пиваиж] Мк 10: 38; 111: 27, 87 (fol 65r) – 112: 1, 88 (fol 65v))

Плачъ и рѣданик (тъгда съвѣстъ ся реченою. иеремиемъ пророкомъ гла(агол)ижеемъ. гласъ въ рамѣ слышанъ вѣстъ. плачъ и рѣданик. и въпль мъногъ] Мф 2: 17-18; 167: 18-22, 146 (fol 28v))

Плачъ и скрѣжьтъ ȝжбомъ ([възъмѣте и (длѣжьника). и въврѣмѣте въ тымѣ кромѣшынож. тоу бѣдеть плачъ и скрѣжьтъ ȝжбомъ] Мф 22: 13; 81: 19-22, 56 (fol 108v))

Плодъ добръ (вѣсѣко дрѣво. еже не творитъ плода добра. посѣкаюмо вѣываютъ. и въ огнь вѣмѣтаюмо] Мф 3:10; 171: 4-7, 150 (fol 84r); ([вѣсѣка оубо дрѣва не творяща плода добра. посѣкаютъ и въ огнь вѣмѣтаютъ] Лк 3: 9; 172: 21-23, 151(fol 97r))

Плодъ лоѹнъи (гла(гол)иже же вамъ. тако не имамъ пити юже отъ сего плода лоѹнаего до того дыне югда пиже съ вами новь въ ц(ѣса)р(ь)ствѣ о(тъ)ца моего] Мф 26: 29; 122: 11-14, 98 (fol 178v))

Плодъ принести ([нє вты ма нїзбърастє• нъ азъ нїзбърахъ вты• и положиխъ вты• да вты идєте и плодъ принесете• и плодъ вашь прѣвѣждаетъ] Ин 15: 16; 198: 24-27, 174 (fol 73v))

Плодъ кыи сътворити ([азъ юсмъ лоза истиньнаага• и о(ть)цъ мон дѣлатель естъ• вѣсѣкж разгж о мънѣ не творащиж плода нїзъметъ иж• и вѣсѣкж творащиж плодъ• отрѣбитетъ иж• да плодъ болни сътворитъ] Ин 15: 1-2; 196: 11-16, 173 (fol 73r); [да плодъ мъногъ с(ъ)творите и бждаете мон оученици] Ин 15: 8-9; 197: 4-6, 174 (fol 73v); [аще не ѣръно пьшеничъно• падъ въ ѣеми оумъретъ то юдино прѣбываєтъ• аще ли оумъре мъногъ плодъ сътворитъ] Ин 12: 24; 61: 15-18, 36 (fol 36v))

Плодъ творити ([тако бо разга не можетъ плода творити о себѣ• аще не бждаетъ на лозѣ• тако ни вты аще въ мънѣ не прѣвѣждаете] Ин 15: 4; 196: 18-21, 173 (fol 73 r))

Плѣть и крѣ ([блаженъ еси симоне вариона• тако плѣти и крѣве не гави тѣбѣ нъ о(ть)цъ иже на небесехъ] Мф 16: 17; 161: 1-4, 141 (fol 59r))

Плѣть своіж дати гости комоу ([пьрѣаҳж же ся юдѣи междоу совоіж гл(агол)ижи. како можетъ ся плѣть своіж дати намъ гости] Ин 6: 52; 40: 2-4, 15 (fol 39r))

Повиненъ (быти) съмръти ([они же (архиерен) отъвѣшавъше рѣшл. повиненъ естъ съмръти] Мф 26: 66; 126: 23-24, 101 (fol 102r); [они же (архиерен) отъвѣшавъше рѣшл. повиненъ

съмръти юстъ] Мф 26: 66; 203: 11-12, 179 (fol 35r))

По вѣсам дыни ([и съ азъ съ вами єсмъ по вѣсам дыни до съконочания вѣка аминъ] Мф 28: 20; 134: 21-22, 110 (fol 5v); [въ тъ часъ рече і(соу)с(ъ) народомъ• тако на разбоинника ли нїздосте• съ оружиємъ и дрѣкольми ати ма• по вѣсам дыни сѣдѣхъ въ цр(ъ)к(ъ)ви оучл• и не листе мене] Мф 26: 55; 125: 22-25, 100 (fol 64v); [иже хощетъ по мънѣ ити• да отъвѣржетъ ся себѣ• и да вѣзъметъ кр(ъ)стъ свои по вѣсам дыни• и ходить по мънѣ] Лк 9: 23; 148: 7-9, 126 (fol 52v))

Погрѣбаније страньнымъ ([коу-пиша имъ село скждѣльниково въ погрѣбаније страньнымъ] Мф 27: 7; 207: 25-27, 183 (fol 79r))

Погоубити доушж чијж ([любви д(оу)шж свој погоубитъ иж] Ин 12: 25; 61: 18-19, 36 (fol 36v); [иже бо аще хощетъ д(оу)шж свој съпости погоубитъ иж] Мк 8: 35; 107: 22-23, 83 (fol 80r); Лк 9: 24; 148: 10-11; [а иже погоубитъ д(оу)шж свој мене ради с(ъ)п(а)сєтъ иж] Лк 9: 24; 148; 10-11, 126 (fol 52v))

Подъ властелы оучиненъ къто ([азъ чл(овѣ)къ юсмъ подъ властелы оучиненъ• имѣл подъ совоіж воины] Лк 7: 8; 89: 3-5, 64 (fol 43v))

Подъ смокъвьницеј (быти) ([отъвѣща і(соу)с(ъ) и рече юмоу (натанайлю). ѣзне рѣхъ ти• тако видѣхъ тл подъ смокъвьницеј] Ин 1: 51; 104: 14-15, 80 (fol 55v); Ин 1: 51; 156: 27, 135 (fol 29r) – 156: 1, 136 (fol 29v), 156; [гл(агол)а юмоу натанайль• како ма ѣнаюши•

отъвѣща и(соу)с(ъ) и рече икою· прѣжде даже не възгласи тѣбѣ филиппъ· сѫща подъ смокъвницею видѣхъ тѧ] Ин 1: 49; 104: 8-11, 80 (fol 55v); 156: 22-23, 139 (fol 46r))

Под спѣдомъ (поставати чьто) ([не въздигающъ свѣтильника и поставяющъ его подъ спѣдомъ] Мф 5: 15; 141: 18-20, 118 (fol 30v))

По закону сѫдити ([рече же имъ пилатъ· понимѣте и вы· и по закону вашему сѫдите икою (исѹсу)] Ин 18: 31; 204: 18-20, 180 (fol 35v))

Поклоненик чистынааго дрѣва ([въ •л ѿ• поклоненик чистынааго дрѣва] 188: 21, 165 (fol 100r))

Поклонити лице на землю ([и поклоньшамъ лице на землю рѣсте (в мѣжа въ рицахъ вльщацахъ) къ нимъ (женамъ)· чьто ищете живаго съ мртвыми· нѣсть съде нъ въста] Лк 24: 6; 135: 17-19, 111 (fol 68r)).

Поклонити сѧ на колѣноу ([и поклоньше сѧ на колѣноу прѣдъ нимъ (исѹсомъ)· рѣгахъ сѧ емоу гла(агол)ижше· радоуи сѧ ц(ъса)рю июдѣскъ] Мф 27: 29; 131: 16-18, 107 (fol 40 r))

Покывати главами своими ([и мимоходящен хоулѣахъ и (исѹса)· покывающе главами своими· и гла(агол)ижше оува разарѣши цр(ъ)къвъ· и трьми дѣньми съзидаю· с(ъ)п(ас)и сѧ самъ· и съниди съ креста] Мк 15: 29; 128: 24-29, 104 (fol 4v); [мимоходящен же хоулѣахъ и (исѹса)· покывающе главами своими и гла(агол)ижше· оува разарѣши цр(ъ)къвъ и трьми дѣньми съзидаю иж· с(ъ)п(ас)и себе· аще с(ъ)нъ еси в(о)жин· сълѣзи съ креста]

Мф 27: 39-40; 132: 15-19, 108 (fol 40v); [мимоходящен же хоулѣахъ и (исѹса)· покывающе главами своими и гла(агол)ижше· оува разарѣши цр(ъ)къвъ и иж· с(ъ)п(ас)и себе· аще еси с(ъ)нъ в(о)жин· сълѣзи съ креста] Мф 27: 39-40; 209: 14-18, 185 (fol 10r))

Положеник чистынааго погаса сватыиа богоордица ([М(ъса)ца то(го) въ •л ѿ• положеник чистынааго погаса с(вла)ттыиа в(о)богоордица] 192: 1-2, 169 (fol 27r))

Положити въ гробъ ([и слышавъше оученици юго приидж и възлаша тѣло юго и положиша въ гробъ] Мк 6: 29; 191: 24-27, 168 (fol 18v))

Положити на срѣдьцихъ своимъ (чьто) ([положиша вси слышавши на срѣдьцихъ своимъ глаголижше· чьто оубо отроча се вѣдѣтъ· и рѣка г(осподь)и вѣ съ нимъ] Лк 1: 66; 185: 3-6, 163 (fol 99 r))

Положити кого подъножию ногама чиниа ([рече г(осподь) г(осподь)ю моюкоу· сѣди о деснож мене· донъдѣже положж врагы твои подъножию ногама твоими] Мф 24: 44; 84: 1-4, 59 (fol 57r))

Полоу ноши ([полоу ноши же въпль быстъ· се женихъ градатъ· исходите на срѣтенник емоу] Мф 25: 6; 149: 3-5, 128 (fol 69v))

Помаൢати кого мгромъ ([вѣ же марна тания· градыца маринна помаൢавъшиа г(осподь)а мгромъ] Ин 11: 2; 113: 2-4, 89 (fol 74r))

Помилоуи ма / ны господи сыноу давыдовъ ([и се жена ханааненни отъ прѣдѣль тѣхъ· ишьдѣши възъпи гла(агол)ижши· помилоуи ма г(осподь)и с(ъ)ноу дав(ы)довъ· дѣщи муга· зълѣ вѣсьноуиетъ сѧ]

Мф 15: 22; 86: 2-4, 61 (fol 33r); [и се дъва слѣпьца сѣдаща при пати. слышавъша тако и(сѹ)с(ъ) мимоходитъ. възъписта гла(агол)ижа. помилуши ны г(оспод)и с(ъ)нє да(въдо)въ] Мф 20: 30; 75: 6-9, 50 (fol 156v); [она же (дъва слѣпьца) паче въпъасте гла(агол)ижа. помилуши ны г(оспод)и с(ъ)нє да(въдо)въ] Мф 20: 31; 75: 10-11, 50 (fol 156v))

Помлни мѧ господи (въ цѣсарствии чиемъ) ([и гла(агол)аше и(сѹсо)ви. помлни мѧ г(оспод)и егда придѣши въ ц(ѣса)р(ъ)-с(тв)ии своюмъ] Лк 23: 42; 132: 12-13, 108 (fol 40v); [и гла(агол)аше (единъ разбоинникъ) и(сѹсо)ви. помлни мѧ г(оспод)и егда придѣши въ цѣсарствии твоюмъ] Лк 23: 42; 129: 19-21, 105 (fol 41r))

Помышленія кага въсходатъ въ срѣдьца чия ([и рече имъ (оученикомъ). чѣто съмѣшени юсте. по чѣто помышленія въсходатъ въ срѣдьца ваша] Лк 24: 38; 64: 9-11, 39 (fol 13r))

Помышлати въ себѣ ([и аби разоумѣвъ и(сѹ)с(ъ) д(ѹ)хомъ своимъ. тако тако ти помышляйтъ въ себѣ. и рече имъ (кѣнижьникомъ) чѣто тако поышлаете въ срѣцихъ вашихъ] Мк 2: 8; 106: 9-13, 82 (fol 8v))

Помышлати въ срѣдьцихъ чинихъ ([и аби разоумѣвъ и(сѹ)с(ъ) д(ѹ)хомъ своимъ. тако тако ти (кѣнижьники) помышляйтъ въ себѣ. и рече имъ чѣто тако поышлаете въ срѣцихъ вашихъ] Мк 2: 6; 106: 4-9, 82 (fol 8v); [бѣауж етери отъ кѣнижьникъ тоу сѣдаще. и помышляюще въ срѣдьцихъ своихъ. чѣто съ тако гла(агол)еТЬ власви-

мна. кѣто можетъ отъпугнати грѣхы тъко единъ в(ог)ъ] Мк 2: 6-7; 106: 4-9, 82 (fol 8v); [чалющемъ же людемъ и помышляющемъ въ срѣцихъ своихъ. о иоанѣ еда тъ есть х(ристос)ъ. отъвѣщааваше иоанъ въсѣмъ глагола. азъ оубо водоиж крѣщаиж вты. градетъ же крѣпин мене. еможе нѣсмъ достоницъ отърѣшити ремене сапогъ иго. тъ вты крѣститъ д(ѹ)хомъ сватъимъ и огнемъ] Лк 3: 15-16; 173: 9-17, 152 (fol 97v))

Понести крѣстъ ([исходаще же обрѣтж чл(овѣ)ка куринѣска именемъ симона. семоу ဇадѣша да понесетъ крѣстъ его (христа)] Мф 27: 32; 131: 22-24, 107 (fol 40r))

Поношеник чик въ чловѣцѣхъ ([зачатъ елисавѣтъ жена его. и тааше сѧ пать мѣсацъ гла(агол)ижи. тако тако с(ъ)твори мънѣ г(оспод)ъ въ дѣни. въ на же призърѣ отълати поношеник мою въ чловѣцѣхъ] Лк 1: 24-25; 184: 4-9, 162 (fol 19v); ([зачатъ елисавѣтъ жена ဇахарина. и тааше сѧ пать мѣсацъ гла(агол)ижи. а тако тако с(ъ)твори мънѣ г(оспод)ъ въ дѣни. въ на же призърѣ отлати поношеник мою въ чловѣцѣхъ] Лк 1: 24-25; 178: 18-20, 156 (fol 83v))

Понтьскыи пилатъ игемонъ ([и съвѣдавъше и (исѹса) вѣса. и прѣдаша и понтьскоумоу пилатоу игемоноу] Мф 27: 2; 127: 1, 104 (fol 4v))

По пльти сѫдити ([вты по пльти сѫдите. азъ же не сѫждж никому же] Ин 8: 15; 46: 7-8, 21 (fol 66r))

По приключую ([по приключую же нерен етеръ. съхождааше пжтъмъ тѣмъ] Лк 10: 31; 92: 2-4, 68 (fol 51v))

Попърати ногами кого, чъто ([не дадите с(ва)таго фсомъ• ни пометантє висъръ вашихъ прѣдъ свинигами• да не попержтъ ихъ ногами своими и врацьше сѧ растръгнитъ въы] Мф 7: 6; 70: 17-21, 45 (fol 31r))

По семь ([по семь вѣдти с(оу)с(ъ)• тако въсѣ юже съврьшиша сѧ да съвеждатъ сѧ кънигы• гла(агол)а жаждж] Мк 23: 28; 130: 17-19, 106 (fol 41v))

По сиҳъ ([по сиҳъ же идє с(оу)с(ъ) на онъ полъ морѣ тивериадъска] Ип 6: 1; 33: 24-25, 9 (fol 7r); [и гла(агол)а юмоу тъ (пѣтръ)• тты ли мои оумыюши нозѣ• отъвѣща с(оу)с(ъ) и рече ємоу• еже азъ творїж тты не вѣси нынѣ• разоумѣюши же по сиҳъ] Ип 13: 7; 121: 1-3, 97 (fol 178r))

По сиҳъ дынъхъ ([По сиҳъ же дыненхъ• зачатъ єлисаветъ жена захаринна] Лк 1: 24; 178: 14-15, 156 (fol 83v); [по сиҳъ же дыненхъ• зачатъ єлисаветъ жена юго] Лк 1: 24; 184: 3-4, 162 (fol 19v))

Послѣдънии дынь ([да въсѣ таже дастъ ми о(ть)ци не погоубиж отъ него• нъ въскрѣшж и въ послѣдънии дынь] Ип 6: 39; 38: 22-24, 13 (fol 42r); Ип 6: 39; 39: 2-4, 14 (fol 42v); [гла(агол)а ємоу марта• вѣмъ тако въскрѣснетъ (лазарь) въ въскрѣшеник• въ послѣдънии дынь] Ип 11: 24; 114: 16-17, 90 (fol 74v); [гады моихъ плѣть и пиани кръвь моихъ• иматъ животъ вѣчныи• и азъ въскрѣшж и въ послѣдънии дынь] Ип 6: 54; 40: 8-10, 15 (fol 39r); [отъвѣща с(оу)с(ъ) и рече имъ (иудеомъ)• не рѣпьшите между собой] Ип 11: 7; 113: 14-15,

никътоже можетъ принти къ мынѣ• аще же о(ть)ци посылавыи ма привлѣчетъ юго• и азъ въскрѣшж и въ послѣдънии дынь] Ип 6: 44; 39: 12-16, 14 (fol 42v); [да въсѣкъ видли с(ы)на и вѣроули въ ны иматъ животъ вѣчныи• и азъ въскрѣшж и въ послѣдънии дынь] Ип 6: 40; 39: 5-8, 14 (fol 42v); Ип 6: 39; 39: 1-4, 14 (fol 42v).

По срѣди/ѣ (чего) ([приде же с(оу)с(ъ) двѣремъ затвореномъ• и ста по срѣди] Ип 20: 26; 30: 21-22, 4 (fol 111v); [а дроугок (сѣмл) паде по срѣдѣ трѣнига] Лк 8: 7-8; 89: 19-20, 64 (fol 43v), [и гла(агол)а чл(овѣ)коу имѣшиюмоу соуож ржкж• стани по срѣдѣ] Мк 3: 3-4; 103: 10-12, 79 (fol 55r); [приде с(оу)с(ъ) и ста по срѣдѣ и гла(агол)а имъ• миръ вамъ] Ип 20: 19; 30: 3-4, 4 (fol 111v); [и принимъ отроча• постави (исѹсь) е по срѣдѣ ихъ] Мк 9: 36; 161: 23 – 162: 24-25, 141 (fol 59r))

Поставити кого о деснож сеѣѣ а кого о шюож ([Рече г(оспод)ъ своимъ оученикомъ• егда придетъ с(ы)нъ чл(овѣ)чъ въ славѣ свои <...> разлжчитъ овьця отъ коզълищъ• и поставитъ овьца о деснож сеебе• а коузлища о шюож] Мф 25: 31-33; 98: 11-17, 74 (fol 87v))

Посылати въ (весь) миръ кого ([Его же о(ть)ци с(ва)ти и посыла въ весь миръ] Ип 10: 36; 56: 1-2, 31 (fol 92r); [тако же тты ма посыла въ весь миръ• и азъ посылахъ я въ весь миръ] Ип 17: 18; 202: 16-17, 178 (fol 32v))

По томъ ([по томъ же гла(агол)а (исѹсь) оученикомъ• идѣмъ въ иудѣи пакы] Ип 11: 7; 113: 14-15,

89 (fol 74r); [нє оѹбоните сѧ отъ оѹбиваѭштихъ т҃ло• и по томъ нє имжштемъ лиха чесо с(ъ)творити] Лк 12: 4; 151: 18-20, 130 (fol 11v); [по томъ же придетъ днѣволъ и въզмѣтъ слово отъ ср(ь)д(ь)ца ихъ] Лк 8: 12; 90: 4-6, 65 (fol 38r); [по томъ же обрѣте (исѹлѣвъи) і(соу)са въ цр(ь)к(ъ)вє] Ип 5: 14; 41: 23, 17 (fol 50r); [по томъ же гл(агол)а (ісоусть) оѹченикоу• се м(а)ти твога] Ип 19: 27; 180: 21-22, 158 (fol 53v))

По чьто ([глагола юмоу пєтръ• г(оспод)и по чьто нє могж нынѣ по тєбѣ ити] Ип 13:37; 193: 7-8, 170 (fol 27v))

Поясъ оѹсниганъ ([самъ же иоанъ• имѣше риӡж свој отъ власъ вельбждъ• и поясъ оѹсниганъ• о чрѣслѣхъ своихъ] Мф 3: 4; 170: 15-16, 149 (fol 84r); [бѣ же иоанъ обльченъ власы вельбжди• и поясъ оѹсниганъ о чрѣслѣхъ юго] Мк 1: 6; 168: 28-29, 147 (fol 95r) – 168: 1, 148 (fol 95v))

Правьдынъ прѣдъ богомъ ([бѣ-шетe же оба (захарина и елисаветъ) правьдына прѣдъ в(ого)мъ] Лк 1: 6; 182: 8-9, 160 (fol 26v))

Правьдыны сѫдъ ([нє сѫдите на лице• нъ правьдыны сѫдъ сѫдините] Ип 7: 24; 45: 14-15, 20 (fol 75v))

Праздникъ июденскъ ([бѣ же близъ праздникъ июденскъ] Ип 7: 2; 43: 14-15, 18 (fol 50v))

Прарождына риӡа ([изиде же і(соу)с(ъ) вънъ носа трновъ вѣницъ и прарождынж риӡж] Ип 19: 5; 206: 6-8, 182 (fol 71v))

Приближи сѧ година ([се приближи сѧ година• и с(ъ)нъ чл(овѣ)чъ прѣдастъ сѧ въ ржкты

грѣшьникомъ] Мф 26: 45; 124: 28-29, 99 (fol 64r))

Приде година ката ([Въ оно врѣам і(соу)с(ъ) възведе очи свои на н(е)бо и рече• о(ть)че приде година прослави с(ы)на своего] Ип 17: 1; 200: 29-30, 176 (fol 70v) – 200: 1, 177 (fol 32r); [і(соу)с(ъ) же отъвѣща има (андрею и филиппу)• приде година да прославитъ сѧ с(ы)нъ чл(овѣ)чъ] Ип 12: 23; 61: 12-14, 36 (fol 36v))

Придетъ година ([си въ притъчахъ глаголаҳъ вамъ• придетъ година• да егда придетъ година• томоу въ притъчахъ не глаголиж вамъ• нъ нє обиноу сѧ о(ть)ци възвѣщж вамъ] Ип 16: 25; 199: 6-9, 176 (fol 70v); [нъ си глаголаҳъ вамъ• да егда придетъ година• поминайте си• тако азъ рѣхъ вамъ] Ип 16:4; 198: 3-5, 175 (fol 70 r))

Придетъ коньчина ([и тогда придетъ коньчина• егда оѹзърите мрѣгость запоустѣниа реченжиж даниломъ про(ро)комъ] Мф 24: 15; 117: 27-29, 93 (fol 15r) – 118:1 94 (fol 15v))

Приди и видъ ([и глагола юмоу натананиль• отъ наざрета можетъ ли чьто добро въти• глагола же юмоу филиппъ• приди и видъ] Ип 1: 47; 104: 1-4, 80 (fol 55v); Ип 1: 47; 155: 13-15 – 156: 16, 135 (fol 29r))

Придѣте и видите ([остави же водоносъ свои жена и идѣ въ градъ• и гл(агол)а чл(овѣ)комъ• придѣте и видите чл(овѣ)ка• иже рече ми въсѣ елико сътворихъ• еда тъ кстъ х(ристос)ъ] Ип 4: 28-29; 49: 20-23, 24 (fol 91v))

Придѣта (и) видита ([она же (дѣва оѹченика иоана) рѣсте юмоу• равви• юже гл(агол)еътъ сѧ

съкаզаemo оучитею. къде живеши. гл(агол)а (исоусъ) има придѣта и видита] Ин 1: 39-40; 28: 11-14, 2 (fol 104v); [въста бо таоже рече (ангелъ). придѣта видита място. идѣже лежа г(оспод)ь] Мф 28: 6; 133: 12-14, 109 (fol 5r)

Прилѣпти ся женѣ чиен ([сего ради оставитъ чл(овѣ)къ о(ть)ца своеего и матери. и прилѣпить ся къ женѣ своему] Мф 19: 5; 72: 14-16, 47 (fol 34r))

Приносити богоу чъто ([рече г(оспод)ь своимъ оученикомъ. си заповѣда ко^ч . приносити в(ог)оу: со^в(ота) .ѓ. по велицѣ дѣни] Их 15: 17; 180: 2-4, 158 (fol 53v); Их 15: 17; 180: 6-7, 158 (fol 53v))

Приобрѣсти миръ и отъщетити доушъ свої ([кага бо полѣза юстъ чл(овѣ)коу приобрѣсти въесь миръ и отъщетити д(оу)шъ свої] Мк 8: 36; 107: 25-27, 83 (fol 80r))

Притворъ соломонъ ([въшалъ тъгда сваштениата въ и(ероусали)мѣхъ. и зима вѣ. и хождаше и(соу)с(ъ) въ цр(ъ)к(ъ)ви въ притворѣ соломоуни] Их 10: 22-23; 143: 14-17, 120 (fol 6v))

Прити въ въесь миръ ([азъ на се родихъ ся. и на се придъ въ въесь миръ. да съвѣдѣтельствоуи о истина] Их 18: 37; 205: 11-14, 181 (fol 71r); ([изидъ отъ о(ть)ца и придъ въ въесь миръ. пакы оставаи въесь миръ. и идѫ къ о(ть)циу] Их 16: 28; 199: 13-15, 176 (fol 70v))

Прити въ силѣ ([аминъ гл(агол)и вамъ. сжтъ етери отъ съде стоящиу. иже не имѣтъ въкоусити съмрти. доњдеже огъзъратъ ц(ѣса)р(ъ)ствик]

в(о)жиء• пришедъше въ силѣ] Мк 9: 1; 108: 7-11, 84 (fol 80v))

Прити въ славѣ чиин ([и с(ы)нъ чловѣчъскыи постыдитъ ся его. егда придетъ въ славѣ о(ть)ца своеего. съ ангелы с(вѣ)тими] Мк 8: 38; 108: 4-6, 84 (fol 80v); [сего с(ы)нъ чловѣчъскыи постыдитъ ся. егда придетъ въ славѣ свои и отъчи и с(вѣ)тыхъ ангелъ] Лк 9: 26; 148: 17-19, 126 (fol 52v))

При(и)ти въ слѣдъ комоу ([иди продаждъ имѣнице свое. и дажь ницинимъ. и имѣти имаши съкровище на и(е)в(е)се. и приди въ слѣдъ мене] Мф 19: 21; 76: 10-13, 51 (fol 121r))

Пригъчъ глаголати ([гл(агола)-шл емоу оученици его. се нынѣ не обилю ся гл(агол)еши. а пригъчъ николиже не гл(агол)еши] Их 16: 29; 199: 15-17, 176 (fol 70v))

Приходити къ свѣтоу ([дѣлаи гълага ненавидитъ свѣта и не приходитъ къ свѣтоу. да не обличатъ ся дѣла его. тао гълага сжтъ] Их 3: 20; 31: 8, 5 (fol 24r))

Пришъль годъ (чиин) ([искаауж же яти и (исоуса). и никъто же не възложи ржкоу на нь. тао не оу вѣ пришъль годъ] Их 7: 30; 46: 2-4, 21 (fol 66r); [сиа глаголы гл(агол)а и(соу)с(ъ) въ гаофилакии. оучи въ цр(ъ)к(ъ)ве. и никътоже не лтъ его. тао не оу вѣ пришъль годъ его] Их 8: 20; 47: 2-5, 22 (fol 66v))

Пришъствиє сына чловѣча ([тако будетъ и пришъствиє с(ы)на чл(овѣ)ча] Мф 24: 39; 84: 23, 59 (fol 57r))

Приюти кръстъ свои ([и иже не приниметъ кр(ъ)са своюего. и въ слѣдъ мене идетъ. нѣстъ мене

достоинъ] Мф 10: 38; 69: 11-13, 44 (fol 9v))

Прияти слово ([а иже (сѣмѧ) на камени. иже кгда оуслышатъ съ радостнij прикемжтъ слово] Лк 8: 13; 90: 6-8, 65 (fol 38r))

Прозърѣсте очи комоу ([милосрѣдовавъ же ı(соу)с(ъ). прикоснij сѧ очию кю. и абие прозърѣсте има (слѣпьцама) очи. и по немъ (по христѣ) идете] Мф 20: 34; 75: 15-17, 50 (fol 156v))

Прокажении очишаютъ сѧ ([и хромии ходатъ. прокажении очишаютъ сѧ. и глусни слышатъ. мртвии въстаютъ]) Мф 11: 5; 176: 12-15, 154 (fol 67v))

Прокаженыиа очищати ([боляштлѧ цѣлите. мртвтыи въскрѣшити. прокаженыиа очищати]) Мф 10: 8; 153: 13-15, 132 (fol 72v))

Пропасть кака оутврди сѧ мѣждоу цѣмъ и цѣмъ ([и надъ въсѣми сими междю нами и вами пропасть велика оутврди сѧ]) Лк 16: 26; 154: 15-17, 133 (fol 45r))

Проповѣдати на сънымицихъ ([и вѣ проповѣдал на сънымицихъ ихъ. въ вѣсен галилѣи. и вѣсны изгоня]) Мк 1: 39; 105: 1-3, 81 (fol 8r))

Пропыни пропыни и ([егда же видѣша и (исоуса) архиерен. и слоугы. възъпиша глаголище. пропыни пропыни и]) Ин 19: 6; 206: 8-11, 182 (fol 71v))

Просвѣтить сѧ свѣтъ чии прѣдъ цѣмъ ([тако да просвѣтить сѧ свѣтъ вашъ прѣдъ чловѣкы. да оутврятъ ваша добрага дѣла]) Мф 5: 16; 141: 22-24, 118 (fol 30v))

Просите и дастъ сѧ вамъ ([просите и дастъ сѧ вамъ]) Мф 7: 7; 70: 21-22, 45 (fol 31r))

Прославити бога ([видѣвъ же сътьникъ възвѣшeн. прослави в(о)га глагола. въ истинѣ чл(овѣ)къ съ праведнѣ вѣ]) Лк 23: 47; 129: 1-3, 106 (fol 41v))

Прославити има чие ([иъ сего ради придъ на годинѣ сиѣ. о(ть)че прослави има твоe]) Ин 12: 27-28; 174: 5-6, 153 (fol 67r); Ин 12: 27-28; 62: 2-3, 37 (fol 14r))

Прославити славоij кого ([азъ прославихъ тѧ на земи. дѣло съвршихъ. иныиѣ прослави маo(ть)че. оу тѣбе самога. славоij иже имѣхъ]) Ин 17: 4-5; 200: 7-10, 177 (fol 32r))

Прострѣти ржкѣ ([и се единъ отъ сжинихъ съ ис(оусомъ) прострѣ ржкѣ извлѣче ножъ свои. и оударь раба архиерева. и оурѣза емоу оухо десноe]) Мф 26: 51; 124: 12 – 125: 13-15, 100 (fol 64v); **[и(соу)с(ъ)]** же милосрѣдовавъ. прострѣ ржкѣ коснij и (прокаженааго). и гла(агола)а емоу. хощж ищиши сѧ]

Мк 1: 41; 105: 6-8, 81 (fol 8r); [гла(агола)а чл(овѣ)коу. прострѣи ржкѣ твоj. и прострѣ и оутврди сѧ ржка его. съдрава тако и дроулага]) Мк 3: 5, 103: 17-19, 79 (fol 55 r))

Просли прием(л)етъ ([въсъ бо просли приеметъ. и ищаи обрѣшетъ]) Мф 7: 8; 70: 24-25, 45 (fol 31r))

Просашомоу оу тѣбе дан ([реchе г(осподь) просашомоу оу тѣбе дан]) Мф 5: 42; 68: 4-5, 43 (fol 9r))

Прѣвата заповѣдь ([и(соу)с(ъ)] же рече имъ. възлюбиши г(осподь)ѣ своеко <...> си естъ прѣвала и большина заповѣдь) Мф 22: 37-38; 83: 14-18, 58 (fol 16v))

Прѣвата сжбота ([въ вѣчерь сбботынѣ свитайши въ прѣваж])

соботж• приде мария магдалини и дроуѓага мария• видѣти гробъ] Мф 28: 1; 133: 1-3, 109 (fol 5r))

Прѣстомъ своимъ не хотятъ двигнijти ([съвлаџајтъ же брѣмена тажка• и неоудовь носима• и въскладајтъ на плеша чл(овѣ)комъ• а прѣстомъ своимъ не хотятъ двигнijти ихъ] Мф 23: 4; 79: 14-18, 54 (fol 107 v))

Прѣбывати въ вѣкъ ([мы слышахомъ отъ закона тако х(ристос)ъ прѣбываєтъ въ вѣкъ] Ин 12: 34; 62: 15-17, 37 (fol 14r); [мы слышахомъ отъ закона• тако х(ристос)ъ прѣбываєтъ въ вѣкы] Ин 12: 34; 175: 18-20, 153 (fol 67r))

Прѣбывати въ животѣ вѣчнѣемъ ([дѣланте не брашьно гтыбижшее• нъ брашьно прѣбывающе въ животѣ вѣчнѣемъ• юже с(ы)нъ чл(овѣ)чъ вамъ дастъ] Ин 6: 27; 35: 9-11, 10 (fol 77v); ([дѣланте не брашьно гтыбижшое• нъ брашьно прѣбывающе въ животѣ вѣчнѣемъ• юже с(ы)нъ чл(овѣ)чъ вамъ дастъ] Ин 6: 27; 37: 20-22, 12 (fol 47v))

Прѣбывати / быти въ чини любъве ([азъ заповѣди о(ть)ца съблюсь• и прѣбываю въ него любъви] Ин 15: 10; 197: 9-10, 174 (fol 73v))

Прѣбывати въ чини любъве [аще заповѣди мои съблудете• прѣбждете въ любъви моей] Ин 15: 10; 197: 6-8, 174 (fol 73v))

Прѣгыбати колѣна ([и виахж и (исоуса) по главѣ трѣстииж• и пльвахж на нь• и прѣгыбающе колѣна кланѣахж сѧ емоу] Мк 15: 19; 127: 1-7, 104 (fol 4v))

Прѣдастъ братръ братра на съмрѣть и въстанжтъ чада на родители свою ([прѣдастъ же

братръ братра• на съмрѣть• и о(ть)ць чадо• и въстанжтъ чада на родители свою] Мф 10: 21; 178: 2-4, 156 (fol 83v))

Прѣдати въ ржцѣ чин, комоу ([с(ы)нъ чл(овѣ)чъ прѣданъ вждеть въ ржцѣ чл(овѣ)къ• и оубижтъ и оубиенъ въивъ• въ третии днь въскрѣснѣтъ] Мк 9: 31; 110: 14-16, 86 (fol 2v); [помлѣтѣ та же гла(агол)а вамъ еще сы въ галилѣи• глагола• тако подобаетъ с(ы)ноу чл(овѣ)чю прѣданоу въти въ ржцѣ чл(овѣ)къ грѣшьникъ• и проплатоу въти• и третии днь въскрѣснѣти] Лк 24: 7; 135: 20-25, 111 (fol 68r); [рече имъ и(соу)съ• прѣданъ иматъ въти с(ы)нъ чл(овѣ)чъ въ ржцѣ чл(овѣ)комъ и оубижтъ и] Мф 17: 22; 72: 4-6, 47 (fol 34r))

Прѣдати кого въ скрѣбъ ([тъгда прѣдадатъ вты въ скрѣбъ и оубижтъ вты] Мф 24: 9; 83: 1-2, 58 (fol 16v); Мф 24: 9; 117: 17-18, 93 (fol 15r))

Прѣдати комоу да и распѣнжтъ ([тъгда отъпогости имъ вараввж• и(соу)са же бивъ прѣдастъ имъ да и распѣнжтъ] Мф 27: 26; 131: 9-11, 107 (fol 40 r))

Прѣдати доуχъ ([єгда же приятъ оцьтъ и(оу)с(ъ)• рече съврьшиша сѧ• и прѣклонивъ главж• прѣдастъ д(оу)хъ] Лк 23: 30; 130: 23-24, 106 (fol 41v))

Прѣдати (кого) на съмрѣть ([прѣдастъ же братръ братра на съмрѣть• и о(ть)ць чадо] Мф 10: 21; 178: 2-3, 156 (fol 83v))

Прѣдати (кого) на сънѣмъ / на сънѣмище [вънѣмѣтѣ же отъ чл(овѣ)къ• прѣдадатъ бо вты на сънѣмъ• и на сънѣмишихъ

вашихъ· оутепжть вты] Мф 10: 17; 177: 20-23, 155 (fol 83r); **[възложатъ бо на вты ржкы свою· и ижденжтъ прѣдающе на сънъмишта]** Лк 21: 12; 148: 27-29, 126 (fol 52v))

Прѣдати сѧ въ ржкы чиѩ ([с(ы)нъ чл(овѣ)чъ прѣдастъ сѧ въ ржкы грѣшьникомъ]) Мф 26: 45; 124: 28-29, 99 (fol 64 r))

Прѣдъ лицемъ чинъ дѣгати ([посълиж ангелъ мои прѣдъ лицемъ твоимъ· и оуготовитъ пжть твои прѣдъ тобоиж]) Мф 11: 10; 176: 28-29 154 (fol 67v) – 176: 1-2, 155 (fol 83r); **[сє азъ посълиж ангелъ прѣдъ лицемъ твоимъ· иже оуготовитъ пжть твои]** Мк 1: 3; 168: 17-19, 147 (fol 95 r))

Прѣдъ лицемъ господънимъ (прѣдъити) ([и ты отроча пророкъ въшынѣго наречеши сѧ· прѣдъидеши бо прѣдъ лицемъ г(осподь)немъ· оуготовати пжть его]) Лк 1: 76; 186: 11-14, 163 (fol 99r))

Прѣждѣ даже коуръ не възгласитъ три краты отъврьжеши сѧ мене ([прѣждѣ даже коуръ не възгласитъ три краты отъврьжеши сѧ мене]) Мф 26: 75; 127: 11-14, 102 (fol 102v); **[и помѣни петръ гл(агол)ъ і(сог)с(о)въ· иже рече кмоу· тако прѣждѣ даже коуръ не възгласитъ •ї· краты отъврьжеши сѧ мене]** Мф 26: 75; 203: 3-6, 180 (fol 35v))

Прѣйти въ завѣтъ ([рече г(осподь) къ пришъдъшимъ къ немоу июдеомъ· аминъ аминъ гл(агол)иж вамъ· тако слоушали словесе моего <...> иматъ животъ вѣчныи· и на сѫдъ не придѣтъ· иъ прѣидѣтъ въ завѣтъ]) Ин 5: 24; 32: 12-17, 6 (fol 24v))

Прѣйти отъ съмрти въ животъ ([аминъ аминъ гл(агол)иж вамъ· тако слоушали словесе моего· и вѣрж ема посылавъши моу мѧ· иматъ животъ вѣчныи· и на сѫдъ не придѣтъ· иъ прѣидѣтъ отъ съмрти въ животъ]) Ин 5: 24; 32: 6-10, 6 (fol 24v))

Прѣклонилъ сѧ дѣнь ([и прѣклонилъ сѧ есть юже дѣнь· и въниде (христосъ) съ нима (съ оученикома) овлеcъ]) Лк 24: 28-30; 27: 11-18, 1 (fol 104r))

Прѣкратили сѧ дѣни(к) (кыя) ([и аще не биша прѣкратили сѧ дѣны· ти не би оубо с(ъ)п(а)сла сѧ вѣсѣка пласть· за избраныя же прѣкрататъ сѧ дѣни ти]) Мф 24: 22; 118: 12-14, 94 (fol 15v))

Прѣкрататъ сѧ дѣни(к) (кыя) ([и аще не биша прѣкратили сѧ дѣны· ти не би оубо с(ъ)п(а)сла сѧ вѣсѣка пласть· за избраныя же прѣкрататъ сѧ дѣни ти]) Мф 24: 22; 118: 12-14, 94 (fol 15v))

Прѣломеник хлѣба ([въ прѣломеник хлѣба иши въ въторыникъ с(в)л(а)тѣи не^А(ѣл) •ї• ева(н)^Г(елие) ѿ лоуки гла^В(а) •ї• м•]) Лк 24: 35; 136: 12-14, 112 (fol 68v))

Прѣломити хлѣбъ ([аджшемъ же имъ примъ хлѣбъ и блгос(ловл)иши· прѣломи и дагаше оученикомъ своимъ]) Мф 26: 26; 122: 4-6, 98 (fol 178v))

Прѣлюбы творити ([иже аще поустить женж свој развѣ словесе прѣлюбодѣина· творитъ я прѣлюбы творити]) Мф 19: 9; 73: 1-3, 48 (fol 34v); **[и женлан сѧ подъѣгъюж прѣлюбы творитъ]** Мф 19: 9; 73: 4-5, 48 (fol 34v))

Прѣображеніе господиное ([м(ъ-
с)ла то(го) •đ• въ прѣображеніе
господь не єва(н)г(елие) ѿ
ма(т)в(ега) гла(а) •đ ð ѻ•] 188:
31-32, 165 (fol 100 r))

Прѣселеніе вавилонъско(ю) ([по
прѣселеніи же вавилонъсцѣмъ
нѣхонинѣ роди салатила] Мф 1:
12; 159: 8-10, 139 (fol 46 r); [из
нѣаже роди сѧ і(соу)с(ъ)
нарицаемъи х(ристо)ъ. въсѣхъ же
родъ. отъ аврама до д(авы)да
родъ •đ ū. и до прѣселеніи
ававилонъскаго отъ давида
родъ•đ ū.] Мф 1: 16-17; 159: 19-22,
139 (fol 46r); [иосинѣ же роди
нѣхониј и братриј кего въ
прѣселеніе вавилонъское] Мф 1: 11;
159: 6-8, 139 (fol 46r); [и отъ
прѣселенія вавилонъскаго до
х(рист)а родъ •đ ū.] Мф 1: 17; 19:
23-24, 139 (fol 46r); [амосъ же роди
иосинї . и братриј кого <...> по
прѣселеніи вавилонъсцѣмъ нѣхонинѣ
же роди салатила] Мф 1: 12; 159: 6-
10, 139 (fol 46r))

Прѣстолъ славы ([когда садетъ
с(ы)нъ чл(овѣ)чъ на прѣстолѣ
славы своє. садете и вы на
дѣвою на •đ•те прѣстолоу. сяди
ше. обѣма на •đ•те колѣнома
иž(дран)л(е)вома] Мф 9: 28; 69:
18-22, 44 (fol 9v))

Прѣтрпѣвши до коньца
съпасенъ бждѣтъ / съпасетъ сѧ
([и бждете ненавидими въсѣми.
имене моего ради. прѣтрпѣвши
до коньца с(ъ)п(а)сенъ бждѣтъ]
Мф 10: 22; 178: 5-7, 156 (fol 83v);
[прѣтрпѣвши же до коньца тъ
спенъ бждѣтъ. и проповѣстъ сѧ
ев(ан)г(е)лие ц(ъса)р(ь)с(тв)а
по въсем въселенїи] Мф 24: 13-14;

117: 24-26, 93 (fol 15r); [и за
оумножение безаконенія. иса
кнѣтъ любты многыхъ.
прѣтрпѣвши же до коньца. тъ
с(ъ)п(а)с(тв)а] Мф 24: 12-13; 83:
8-10, 58 (fol 16v))

Поустити жены / женѣ ([моси по
жестосрдию вашемоу. повелѣ
вамъ поустити жены ваша] Мф
19: 8; 72: 23-25, 47 (fol 34 r); [иже
аще поуститъ женѣ свої развѣ
словесе прѣлюбодѣниа. творитъ а
прѣлюбты творити] Мф 19: 9; 73: 1-
3, 48 (fol 34v); [пристѣниша къ
і(соу)соу фарисеи. искоушающе и
гл(лагол)юще. аще достоитъ
чл(овѣ)коу поустити женѣ свої по
въсѣкои винѣ] Мф 19: 3; 72: 8-11, 47
(fol 34r))

Поусто мѣсто ([изиде
і(соу)с(ъ). въ поусто мѣсто. и
тоу молитвж дѣлаше] Мк 1: 35; 104:
22-23, 80 (fol 55v))

Пѣтица небесныя ([лиси
гаѣвины имѣтъ и пѣтица
н(е)в(е)с(ъ)нъя гнѣзда. а
с(ъ)нъ чл(овѣ)ч(ъ)скы не имать
къде главы подъклонити] Лк 9: 58;
92: 22-25, 68 (fol 51v); [ово (сѣма)
паде при пѣти <...> и пѣтица
небес(ъ)нъя позоваша ю] Лк 8: 5;
89: 15-17, 64 (fol 43v))

Писано юсть см Писано юсть

Пѣть божии ([оучителю. вѣмъ
тако истинињ юси. и пѣти
в(о)жию въ истинѣ оучиши] Мф
22: 16; 77: 6-8, 52 (fol 121v))

Пѣть вѣдѣти ([глагола юмоу то-
ма. г(оспод)и не вѣмъ камо идеши.
и како пѣть можемъ вѣдѣти] Ин
14: 5; 193: 23-25, 170 (fol 27v))

Пѣть господињ ([съ бо юсть
реченыи исанемъ пророкомъ

глаголищемъ• гласъ въпнишаго въ поустыни• оуготованте пжть г(осподь)нъ] Мф 3: 3; 170: 1-14, 149 (fol 84r); [кстъ п(ь)сано въ кънигахъ• словесъ исаил пророка глаголища• оуготованте• пжть г(осподь)нъ• правы творите стъзл єго] Лк 3: 4; 171: 29, 150 (fol 84r) – 172: 1-4, 151(fol 97r); [сє азъ постълж ангелъ мон• прѣдъ лицемъ твоимъ• иже оуготовитъ пжть твои• гласъ въпништааго въ поустыни• оуготованте пжть г(осподь)нъ• правы творите стъзл єго] Мк 1: 2-3; 168: 16-21, 147 (fol 95 r))

Пжтьскыи пилатъ ([Въ платои на десмтє лѣто• владычествиага тиверига кесарѣ обладаижшю пж"тскоуомоу пилатоу• юдѣеиж <...> бѣистъ глаголь б(о)жии] Лк 3: 1; 171: 14-24, 150 (fol 84r))

Пжть творити ([и начаша оученици юго пжть творити въстрѣгаижще класы] Мк 2: 23; 102: 119-21, 78 (fol 58 v))

Р

Рава господыня ([рече же марига се раба г(оспод)нга• бжди мънѣ по гла(агол)оу твоемоу] Лк 1: 38; 179: 22-24, 157 (fol 53r))

Равъ архиеревъ ([и се единъ отъ сжшинхъ съ и(соу)с(о)мъ простъръ ржкж извлѣче ножъ свои• и оударь раба архиерева• и отърѣза ємоу оухо десное] Мф 26: 51; 124: 12 – 125: 13-15, 100 (fol 64v))

Равъ лжкавыи ([тъгда призъвавъ и г(оспод)ъ юго• гла(агол)а юмоу• рабе лжкавыи• въсъ длъгъ съ отъпогтихъ ти• понеже оумоли ма <...> и азъ та

помиловахъ] Мф 18: 32; 74: 16-21, 49 (fol 156r))

Равынъ са творити богоу ([сего ради паче искахж єго иуден оубити• тако не тъкъмо разарѣаше соботж нъ и о(ть)ца своего гла(агол)аше б(ог)а• равынъ са творя б(ог)оу] Ин 5: 18; 14-16, 5 (fol 24r))

Радостиж радовати са ([имѣли невѣстж женихъ кстъ• а дроугъ жениховъ стоя и послушаша єго• радостиж радоуетъ са за гласъ жениховъ] Ин 3: 29; 29: 10-13, 3 (fol 111r))

Радоун са благодѣтъната господь съ тобоуж ([и въшъдъ къ нен (марии) анг(е)ль рече• радоун са благодѣтъната г(оспод)ь съ тобоуж] Лк 1: 28; 178: 27-29, 156 (fol 83v))

Разарати сжвотж ([сего ради паче искахж єго иуден оубити• тако не тъкъмо разарѣаше соботж нъ и о(ть)ца своего гла(агол)аше б(ог)а• равынъ са творя б(ог)оу] Ин 5: 18; 31: 14-16, 5 (fol 24r))

Разарати црквъ и тръми дънъми съзидати (иж) ([и мимоходащен хоулѣаиж и• поктываижще главами своими• и гла(агол)ижше оугва разарѣали цр(ь)къвъ• и тръми дънъми съзидад] Мк 15: 29; 128: 24-26, 104 (fol 4v); [мимоходащен же хоулѣаиж и• поктываижще главами своими и гла(агол)ижше• оугва разарѣали цр(ь)къвъ и .г.ми дънъми съзидад иж• с(ъ)п(ас)и сеbe• аще еси с(ы)нъ б(о)жии• сълѣзи съ кръста] Мф 27: 39-40; 209: 14-187, 185 (fol 10r))

Разврѣзосте са слоуха чна ([и авиє разврѣзосте са слоуха юго (глоуха и нѣма)• и раздрѣши са

жъа лъзыка его· и гл(агол)а чисто]
Мк 8: 35; 107: 9-11, 83 (fol 80r))

Раздърати сѧ на дъво€ ([и се катапетазма цркъвнаа раздъра сѧ· съ въышынѣго крага· до нижънѣго на дъво€] Мф 27: 51; 210: 13-15, 186 (fol 10v); [слънъцю мръкъшю и катапетазма црквънага раздъра сѧ на дъво€· отъ горы до низъ] Лк 23: 45; 129: 25-26, 105 (fol 41r))

Раздѣлти риӡы чиѩ ([распънъше же и раздѣльше риӡы его (исѹса) мѣтааж (войни) жрѣвиа] Мф 27: 35; 131: 28-29, 107 (fol 40r); [и пропънъше (исѹса) и раздѣлиша (войни) риӡы юго· мѣтающе жрѣвиа о на· къто чъто възъмѣтъ] Мк 15: 24; 128: 16-18, 104 (fol 4v); [пропънъше же и (исѹса)· раздѣлиша (войни) риӡы его· и мѣтааж жрѣвиа·] Мф 27: 35; 209: 9-10, 185 (fol 10r))

Разлжити овьць отъ козълищъ ([когда придетъ с(ты)и нъ чл(овѣ)чъ въ славѣ своимъ· и въси с(ва)тии анг(е)ли съ нимъ· тъгда сядетъ на прѣстолѣ славы своимъ и събержитъ сѧ· и разлжитъ овьца отъ козълищъ] Мф 25: 31-32; 98: 11-15, 74 (fol 87v))

Разорити չаконъ ([не мъните тако приди разоритъ չакона ли пророкъ· не приди разоритъ нъ испльнитъ] Мф 5: 17; 141: 25, 118 (fol 30v) – 142: 1-3, 119 (fol 6r))

Разорити заповѣди кыѩ ([иже бо разоритъ едини չаповѣдеи сихъ малъиихъ и наоучитъ тако чл(овѣ)-кы· мънини наречетъ сѧ въ ц(ѣ-са)р(ь)ствии н(е)б(е)с(ь)нѣмъ] Мф 5: 19; 142: 6-10, 119 (fol 6r))

Разорити кънигы ([аще онъ рече богы· къ нимъже бъистъ слово б(о)жиє· и не могжть сѧ разорити кънигы] Ии 10: 35; 55: 23-24, 30 (fol 48v) – 56: 1, 31 (fol 92r))

Разоритъ сѧ չаконъ чии, кыи ([и въ соботж обрѣзаете чл(овѣ)ка· аще обрѣзаникъ приниметъ чл(овѣ)къ· въ соботж· да не разоритъ сѧ չаконъ мосеовъ] Ии 7: 22-23; 45: 9-12, 20 (fol 75v))

Разоумѣти кънигы ([тъгда отъврьзе (исѹсъ) имъ оумъ· да не разоумѣж (оученици) кънигы] Лк 24: 45; 64: 25, 39 (fol 13r) – 65: 1-2, 40 (fol 13v))

Разоумѣти срѣдьцемъ ([сего ради не можааж вѣровати· тако пакты рече исана· ослѣпи очи ихъ· да не видатъ очима· и разоумѣијтъ срѣдьцемъ· и обрататъ сѧ и исѹслиж л] Ии 12: 39-40; 63: 8-13, 38 (fol 14v))

Растрѣзати риӡы своя ([тъгда архнериен растрѣза риӡы своя· глагола тако власвимиј рече] Мф 26: 65; 202: 7-8, 179 (fol 35r); Мф 26: 65; 126: 19-20, 101 (fol 102r))

Реши въ / къ сеѣвъ ([видѣвъ же фарисѣи· вѣзвавъи юго· рече въ сеѣвъ· глагола· съ аще бы бъилъ пророкъ· вѣдѣлъ бы къто· и какова жена· таже прикасајетъ сѧ юмъ· тако грѣшьница юстъ] Лк 7: 39; 146: 22-24 – 147: 25-26, 124 (fol 23v); [дѣлателѣ же огърѣвъше с(ты)на рѣша въ сеѣвъ· съ юстъ наслѣдъникъ· придиѣте оубинъ и· и оудрѣжимъ достоиние юго] Мф 21: 38; 78: 14-17, 53 (fol 107r); [онѣма (слѣпьцама) проозрѣста очи и поꙗнастѣ и· и тъ ищезе отъ нею· и рѣсте въ сеѣвъ· не срѣдьце ли наю горы вѣ въ наю· егда гл(агола)аше къ нама на пжти·

тако съказааше нама кънигы] Лк 24: 31-32; 27: 18-23, 1 (fol 104r); **[въ оно врѣмѧ съвѣтъ сътвориша фарисеи на і(соу)са. и рѣша къ севѣ. видите тако никада же польза естъ. се въсь миръ по немъ идетъ]** Ин 12: 19; 61: 2-5, 36 (fol 36v))

Речи не обиноѹм сѧ ([тъгда рече имъ і(соу)с(ъ) не обиноѹм сѧ лазарь оумрѣтъ]) Ин 11: 14; 113: 28-29, 89 (fol 74r); **[овидж же и иудѣи и гл(агола)ах жемоѹ. доколѣ д(оу)шѧ нашѧ въզъмѣши. аще ты еси х(ристос)ъ. ръци намъ не обиноѹм сѧ]** Ин 10: 24; 143: 17-20, 120 (fol 6v))

Речи притъчж ([рече г(оспод)ъ притъчж сиѩ]) Мф 18: 23; 73: 16, 48 (fol 34v); Мф 21: 33; 169: 10, 148 (fol 95v); примечание на стр.120 к строке 12; Лк 15: 11; 96: 2, 72 (fol 7v); Лк 18: 10; 95: 12, 71 (fol 7r); Мф 21: 33; 77: 24, 52 (fol 121v); Лк 8: 5; 89: 14, 64 (fol 43v); Мф 25: 1; 85: 20, 60 (fol 57v); Мф 25: 14, 29; 85: 12, 60 (fol 57v); Мф 22: 2; 80: 14, 55 (fol 108r); **[рече г(оспод)ъ. притъчж сиѩ]** Мк 4: 3; 154: 12, 134 (fol 45v))

Решти слово ([иже речетъ слово. на с(ы)нъ чл(овѣ)чъскъи. отъпостаатъ сѧ жемоѹ. иже власви- смисаетъ на д(оу)хъ с(вѧ)тъи. не отъпоститъ сѧ жемоѹ]) Лк 12: 10; 152: 10-13, 131 (fol 72r))

(тако) Речено ю/естъ ([слышасте тако речено естъ. възлюбиши искрѣнѣго своего и възненавидиши врага своего]) Мф 5: 43; 68: 5-8, 43 (fol 9r))

Риӡа прапрѣдьна ([и воини съплѣтъше вѣньцъ отъ тѣныя. възложиша на главж жемоѹ (исѹсѹ). и въ риӡж прапрѣдьнij облѣшѧ и]) Ин 19: 2; 205: 25-29, 181 (fol 71r) – 205: 1, 182 (fol 71v))

Родъ нєвѣрънъ(и) (и развращенъ) ([отъвѣщавъ же і(соу)с(ъ) рече (оученикомъ) о роде нєвѣренъ и развращенъ. доколѣ бждж въ васъ. и трыпиж въы. приведи ми с(ы)нъ твои сѣмо]) Лк 9: 41; 91: 4-6, 67 (fol 51r); **[онъ же отъвѣщавъ гл(агол)а (оученикомъ). о роде нєвѣрънты доколѣ въ васъ бждж. доколѣ въы трыпиж. принесѣте и (нѣма и глоѹха) къ мънѣ]** Мк 9: 19; 109: 10-13, 85 (fol 2r))

Родъ прѣлюбодѣни и грѣшънъ ([иже бо аще постыдитъ сѧ мене и монхъ словесъ. въ родѣ семь прѣлюбодѣимъ и грѣшънѣмъ. и с(ы)нъ чл(овѣ)чъ постыдитъ сѧ его. егда придѣтъ въ славѣ о(ть)ца своеого. съ ангелы с(вѧ)тъими] Мк 8: 38; 108: 1-6, 84 (fol 80v))

Родъство исѹсъхристово ([книгы родъства ісѹ(съ)-х(ристо)ва с(ы)на д(а)в(ы)-д(о)ва. с(ы)на авраама]) Мф 1: 1; 158: 12-13, 138 (fol 88v))

Рождество святыиа богородица ([м(ѣ)са)ца того въ •ї. дѣн(ь) р(ож)д(ь)с(тв)o с(вѧ)тъиа б(огороди)ца євангелие ѿ лоѹчи гла(а) •р є. 144: 6-7, 121 (fol 61r))

Рождество христово ([м(ѣ)са)ца то го въ •ї. рождество х(ристо)во. єва(н)г(елие) ѿ мат(є)га гла(а) •д. 164: 14-15, 144 (fol 54v); [нє(ѣ)ла) прѣдъ рождествомъ х(ристо)вомъ. єва(н)г(елие) ѿ мат(є)га гла(а) •д. 158: 10-11, 138 (fol 88v))

Ротити сѧ и клати сѧ ([тъгда начатъ (петръ) ротити сѧ и клати сѧ. тако не знатъ

чл(овѣ)ка] Мф 26: 74; 203: 1-2, 180 (fol 35v); Мф 26: 74; 127: 10-11, 102 (fol 102v))

Рыбъ ловити ([гл(агол)а имъ симонъ пётръ идј рыбъ ловитъ]) Ин 21: 3; 138: 21-22, 114 (fol 3v))

Рѣчъ приносити кжж, на кого ([иѣнде пилатъ къ нимъ вѣнъ. и рече. кжж рѣчъ приносите на чл(овѣ)ка сего. аще не би вѣялъ ѣзлодѣи. не бимъ прѣдали его тѣбѣ]) Ин 18: 29; 204: 13-18, 180 (fol 35v))

С

Самъ сѧ оѹбити ([гла(гола)хже июден. єда сѧ самъ оѹбиетъ. тако гл(агол)етъ. гаможе азъ идј вты не можете прити]) Ин 8: 22; 47: 10-13, 22 (fol 66v))

Свѣтъ (вѣти) вѣсемоу мiroу ([єгда въ вѣсемь мирѣ есмь. свѣтъ есмь вѣсемоу мiroу]) Ин 9: 5; 56: 20-21, 31 (fol 92r); **[Рече г(оспод)ь къ пришьдьшимъ къ немоу июдеомъ. азъ есмь свѣтъ вѣсемоу мiroу]** Ин 8: 12; 46: 6-7, 21 (fol 66r); **[Рече г(оспод)ь своимъ оѹченникомъ. вты есте свѣтъ вѣсемоу мiroу]** Мф 5: 14; 146: 5-6, 124 (fol 23r); Мф 5: 14; 141: 15-16, 118 (fol 30v))

Свѣтъ вѣчныи ([азъ есмь свѣтъ вѣсемоу мiroу. ходли по миѣ не имать ходити въ тѣмѣ. нѣ имать свѣтъ вѣчныи]) Ин 8: 12; 46: 7-9, 21 (fol 66r))

Свѣтъ животыни ([азъ есмь свѣтъ вѣсемоу мiroу. ходли по миѣ не имать ходити въ тѣмѣ. нѣ имать свѣтъ животыни]) Ин 8: 12; 66: 10-13, 41 (fol 12r))

Свѣтъ имѣти ([ходите доњдеже свѣтъ имате. да тьма

васъ не имѣть]) Ин 12: 35; 175: 27-28, 153 (fol 67r); **[ходите доњдеже свѣтъ имате. тьма васъ не имѣть]** Ин 12: 35; 62: 20-21, 37 (fol 14r); **[доњдеже свѣтъ имате. вѣроѹите въ свѣтъ. да съинове свѣтогу бждете]** Ин 12: 36; 175: 1-3, 38 (fol 67v); **[доњдеже свѣтъ имате. вѣроѹите въ свѣтъ. да съинови с(вѣ)тоу бждете]** Ин 12: 36; 62: 22-24, 37 (fol 14r))

Свѣтъ мира сего ([аще къто ходитъ въ дѣне. не потъкнетъ сѧ. тако свѣтъ мира сего видитъ]) Ин 11: 9; 113: 19-21, 89 (fol 74r))

Святага bogородица ([м(ѣс)ца того въ .й. дѣ"(ъ) р(о)*д(ѣств)о с(вл)тъял в(огороди)ца євангелие ѿ лоѹ(ы) гла^ва .р є.]) 144: 6-7; 121 (fol 61r); **[въ септябрѣ... Навечерие благовѣщенія с(вл)-тъял в(огороди)ца...]** 178: 11-13, 156 (fol 83v); **[М(ѣс)ца то(го) въ .л ѕ. положениe чьстънаго погаса с(вл)тъял в(о)городица. память с(вл)тоую о(ть)цио александра иоана. євангелие ѿ лоѹкы гла^в(а) .с є.])** 192: 1-2, 169 (fol 27r))

Святага недѣла ([въ прѣломеніе хлѣба ици въ вѣторынкѣ с(вл)тъи не^А(ѣла)]) Лк 24: 12; 136: 12-13, 112 (fol 68v); **[въ по(недѣльни)^к(ъ) с(вл)тъял не^А(ѣла) євангелие ѿ ма(т)^Ф(еа) гла^в(а) .с м.р.]** 117: 1-2; 93 (fol 15r); **[въ срѣ^А(ж) с(вл)тъял не^А(ѣла). ѿ но(а)^н(а) гла^в(а) .ї.з.]** 28: 5; 2 (fol 104v); **[в(ъ)т(орыни)^к(ъ) с(вл)тъял не^А(ѣла) єва(н)^г(елие) ѿ ма(т)^Ф(еа) гла^в(а) .с з.]** 119: 16, 95 (fol 22r); **[въ велені: соботѣ. и с(вл)тъи не^А(ѣли)]** Примечание 120, № 10)

Святини ангели ([и иже бо аще постыдитъ сѧ мене. и монхъ словесъ сего с(ты)нъ чловѣчъскыи постыдитъ сѧ. егда придетъ въ славѣ своен и отъчи и с(вл)т(ы)хъ ангелъ] Лк 9: 26; 148: 15-19, 126 (fol 52v); [Рече г(оспод)ъ своимъ оученикомъ. и когда придетъ с(ты)нъ чл(овѣ)чъ въ славѣ своен. и въси с(вл)тии анг(е)ли съ нимъ. тъгда сядетъ на прѣстолѣ славы своеа. и събержтъ сѧ. и разложитъ овьцѧ отъ козьлиць] Мф 25: 31-32; 98: 11-15, 74 (fol 87v))

Святини апостоли ([м(ѣс)ца то(го) въ •ѣ• память с(вл)тъимъ апостоломъ... евангелие ѿ лоукты гла^ва •ѣ ѿ•] 186: 27-28, 163 (fol 99r))

Святини мжченици ([м(ѣс)ца то(го) въ •ѣ• память с(вл)тъихъ м(ж)ч(ени)^к(ъ) иже въ мемелитини евангельи отъ лоукты гла^ва •ѣ ѿ•] 154: 4-6; 134 (fol 45v); [м(ѣс)ца марта въ •ѣ• мжчение с(вл)тъихъ •ѣ• м(ж)ч(ени)^к(ъ) ева(н)^г(елие) ѿ ма(т)^ѳ(ея) гла^в(а) •ѣ ѿ•] 177: 15-16, 155 (fol 83r))

Святини отъци ([с(вл)тъихъ о(ть)цъ патриархъ. нектора арсака геннадия. и атика. и сисиния ева(н)^г(елие) ѿ лоук(ы) гла^в(а) •ѣ ѿ•] 150: 6-7, 129 (fol 11r))

Святое евангелие ([въ с(вл)тъин патъкъ евангелия на... оутрѣнии чтении въ страстехъ исѹ(съ)-х(ристо)вахъ •ѧ• прѣс(вл)тъа мжка исѹ(съ)х(ристо)ва с(вл)таго евангелия] Лк 19: 10; 192: 10-13, 169 (fol 27r))

Святое кръщеніе ([навечерине с(вл)таго кръщенія. евангелие

ѿ лоук(ы) гла(ва) •ѣ•] 171: 12-13, 150 (fol 84r))

Святыи апостолъ ([м(ѣс)ца то(го) въ •ѣ• па(матъ) с(вл)-таго ап(остол)ла тита оученика с(вл)таго апостола павела ева(н)^г(елие) ѿ ма(т)^ѳ(ея) гла^в(а) •ѣ ѿ•] 190: 1-4, 167 (fol 18r); [Рече г(оспод)ъ не бои сѧ малое стадо ко(нь)^щ(ь) с(ты)нъ чл(овѣ)чъскыи придетъ и память. с(вл)тоѹ апостолоѹ петра и павла] Лк 12: 32, 40; 186: 22-24, 163 (fol 99r))

Святыи божии ([и възъпи (чловѣкъ имы доукъ нечистъ) гласъмъ велиимъ глагола. останни. чьто есть намъ и тѣвѣ і(соѹ)сє наざарѣнине. пришълъ кен погонбить насъ. вѣмъ та къто кен. с(вл)тъи в(о)жии] Лк 4: 34; 87: 16-20, 62 (fol 33v))

Святыи доукъ ([шьдъше оубо наѹчитє въса лжыкы кръстающе я. въ има о(ть)ца и с(ты)на и с(вл)таго д(оу)ха] Мф 28: 19; 134: 17-19, 110 (fol 5v); [не пъцѣте сѧ како ли чьто помыслите. ли чьто речете. с(вл)тъи бо д(оу)хъ наѹчитъ въи въ тъ часъ. таже подобаетъ глаголати] Лк 12: 11-12; 152: 15-18, 131 (fol 72r))

Святъ(ыи) мжченикъ ([м(ѣс)ца то(го) въ •ѣ• па(матъ) с(вл)та м(жчени)ка евъстатаига ева(н)^г(елие) ѿ лоук(ы) гла^в(а) •ѣ ѿ•] 148: 24-25, 126 (fol 52v); [соб(ота) •ѧ• поста. с(вл)-т(о)моѹ м(ж)ч(ени)коѹ феодороѹ ева(н)^г(елие) ѿ марка гла^в(а) •ѣ ѿ•] 102: 16-17, 18 (fol 58v); [м(ѣс)ца то(го) въ •ѣ ѿ• па(матъ) с(вл)таго м(жчени)ка василия ева(н)^г(елие) ѿ иоа^н(а) гла^в(а) •ѣ ѿ•] 180: 4-5, 158 (fol

53v); [м(ъс)ла то(го) па(матъ) с(вла)та^г(о) стефана м(жчени)ка] Примечание на с. 169

Святыи отьцъ ([М(ъс)ла то(го) въ •л ѿ• положеник чьстънаго пояса с(вла)тъя в(о)городица. память с(вла)тою о(ть)циу алехандра иоана. евангелие ў лоукты гла^в(а) •с ѿ є•] 192: 1-3, 169 (fol 27r))

Святыи пророкъ ([м(ъс)ла мага. •і•: па(матъ) с(вла)таго пр(о)р(о)ка иеремия. евангелие ў ма(т)^в(еа) гла^в(а) •р ѿ ѿ•] 180: 10-11, 158 (fol 53v); [м(ъс)ла то(го) въ •є• с(вла)т(а)го пр(о)р(о)ка захарина евангелие ў ма(т)^в(еа) гла^в(а) •с ѿ ѿ•] 143: 9, 120 (fol 6v))

Святыи патъкъ ([въ с(вла)-тыи патъкъ евангелига на... оутрънии чьтениига ѿ страстехъ ісѹ(съ)х(ристо)вахъ •і• прѣ-с(вла)таа мжка ісѹ(съ)х(ристо)ва с(вла)таго евангелига] Лк 19: 10; 192: 10-13, 169 (fol 27r))

Себе съпости ([инты с(ъ)п(а)се а себе ли не можетъ съпости аще ц(ъса)рь и(з)дран)левъ есть. да сънидеть нынѣ съ кръста и вѣрж имемъ ємоу] Мф 27: 42, 132: 21-23, 108 (fol 40v); [... инты с(ъ)п(а)се. а себе ли не можетъ съпости. х(ристос)ъ ц(ъса)рь и(з)дран)левъ. да сънидеть нынѣ съ кръста. да видимъ и вѣрж имемъ] Мк 15: 32; 209: 1-3, 185 (fol 10r))

Сего мира кънаázъ ([юже не мъного гл(агол)иј съ вами. градетъ во сего мира кънаázъ. и въ мънѣ не иматъничесоже] Ии 14: 30; 196: 5-8, 173 (fol 73r))

Сего ради ([сего ради моси дастъ вамъ обрѣзаніе] Ии 7: 22; 45: 7-8, 20 (fol 75v); [сего ради родителѣ юго рѣсте. тако възрастъ иматъ самого въпросите] Ии 9: 23; 58: 19-20, 33 (fol 44r); [сего ради паче искаауж юго иудеи оубити. тако не тъко разарѣаше соботж нъ и о(ть)ца своего гла(гола)ше в(ог)а] Ии 5: 18; 31: 14-16; [и рече. сего ради оставитъ чл(овѣ)къ о(ть)ца своего и матерь. и прилѣпитъ сѧ къ женѣ своеи. и бждете ова въ платье єдинѣ] Мф 19: 5; 72: 14-17, 47 (fol 34r); [вѣдѣаше бо прѣдающааго и. сего ради рече (исѹсъ оученикомъ). тако не вьси ксте чисти] Ии 13: 11; 121: 11-13, 97 (fol 178r); [о(ть)че с(ъ)п(а)си мѧ отъ годинъ сѧ. нъ сего ради приду на годинѣ сиї. о(ть)че прослави имѧ твою] Ии 12: 27-28; 174: 5-6, 153 (fol 67r); Ии 12: 27-28; 62: 2-3, 37 (fol 14r); [сего ради прѣдавыи мѧ тѣбѣ боли грѣхъ иматъ] Ии 19: 11; 206: 26-27, 182 (fol 71v); [тако иоанъ кръстли въста отъ мрътвъиխъ. сего ради силы дѣйстъ сѧ о немъ] Мк 5: 14; 190: 9-11, 167 (fol 18r); [сего ради и вѣты бждѣте готови] Мф 24: 44; 85: 8-9, 60 (fol 57v); [сего ради не можаауж вѣровати. тако пакы рече исания] Ии 12: 39; 63: 8-10, 38 (fol 14v); [сего ради рѣхъ вамъ. тако никътоже не можетъ прити къ мънѣ. аще не бждаетъ дано ємоу отъ о(ть)ца моего] Ии 6: 65; 42: 25, 17 (fol 50r) – 43: 1-3, 18 (fol 50v); [сего ради противъ изида юмоу народъ. тако слышаша и сътворьша се знамение] Ии 12: 18; 115: 18-20, 91 (fol 76r))

Село кръве ([тѣмъ же нарече сѧ село то село кръви до сего дѣнѣ] Мф 27: 8; 207: 25-27, 183 (fol 79r))

Село скждъльниково / скждъльниче ([съвѣтъ же сътворьшє· коѹпиша имъ село скждъльниково въ погрѣбание странынымъ] Мф 27: 7-8; 207: 25-27, 183 (fol 79r); [и приложи три десати съреєрьникъ цѣнѣцъ цѣненеаєго· егоже цѣниша отъ с(ы)новъ и(здраи)ле въ· и дашиш яж на селѣ скждъльничи· тако же съказа мънѣ г(оспод)ъ] Мф 27: 10; 208: 2-5, 184 (fol 79v))

Се чловѣкъ ([изидѣ же і(соу)с(ъ) вънъ носѧ тръновъ вѣньцъ· и прапрѣдѣ· и гл(агол)а имъ (пилатъ) се чл(овѣ)къ] Ин 19: 5; 206: 6-8, 182 (fol 71v))

Сила исходитъ / исходжааше изъ кого ([и въсъ народъ искааше прикасати сѧ ємъ· тако сила изъ него (изъ ісоуса) исходжааше и ицѣлааше въсѧ] Лк 6: 19; 150: 14-17, 129 (fol 11r))

Скълаꙗь кинсынъи ([покажите ми скълаꙗь кинсынъи] Мф 22: 18; 77: 14-15, 52 (fol 121v))

Скрѣбъ испльни срѣдца чига ([скрѣбъ испльни срѣ(дь)ца ваша· нъ азъ истинѣ глаголїж вамъ] Ин 16: 5-7; 198: 7-12, 175 (fol 70r))

Силы небесныи ([и силы н(еbe)с(ын)ыя движнїтъ сѧ] Мф 24: 29; 119: 29, 94 (fol 15v))

Слава божија ([възлюбиша бо· паче славж чл(овѣ)чж· неже славж в(о)жиж] Ин 12: 43; 63: 18-19, 38 (fol 14v); [слышавъ же і(соу)с(ъ) рече· си болѣзнь нѣстъ къ съмрти· нъ о славе в(о)жии· да прославитъ сѧ с(ы)нъ в(о)жии киж] Ин 11: 4; 113: 8-11, 89 (fol 74r))

Слава въ въшьниихъ богоу ([вънѣзапж быстъ съ ангеломъ мъножество вои небесныиихъ· хвалашинихъ в(о)га· и глаголїшинихъ· слава въ въшьниихъ в(о)гу] Лк 2: 13-14; 163: 19 – 164: 20-25, 143 (fol 54r))

Слава господниа ([и се ангель г(осподь)ни ста въ нихъ ... и слава г(осподь)ниа осна] Лк 2: 9; 163: 9-11, 143 (fol 54r))

Слава чловѣча ([и фарисеи ради не исповѣдаахъ· да не и сънъмицы изгнани бѣдѣтъ· възлюбиша бо· паче славж чл(овѣ)чж· неже славж в(о)жиж] Ин 12: 41-43; 63: 13-19, 38 (fol 14v))

Славити (и хвалити) бога ([и абиє проздѣ (слѣпьцъ)· и въ слѣдъ іего (христа) грждѣше слава в(о)га] Лк 18: 43; 94: 18-19, 70 (fol 62v); [прилатъ же страхъ въсѧ· и славлаахъ в(о)га гл(агол)иже· тако пророкъ велии въста въ насъ] Лк 7: 16; 88: 9-11, 63 (fol 43r); [и въставъ (ослабенъ) абиє и възъмъ одръ· и изидѣ прѣдъ въсѣми· тако дивити сѧ въсѣмъ и славлаахъ в(о)га гл(агол)иже тако николиже тако видѣхомъ] Мк 2: 12; 106: 21-24, 82 (fol 8v); [въ оно врѣмѧ възвратиша сѧ пастыри славаше и хвалиште в(о)га] Лк 2: 20; 169: 23-24, 148 (fol 95v); [и възвратиша сѧ пастыри· славаше в(о)га] Лк 2: 20; 164: 11-12, 144 (fol 54v))

Славы искати ([гл(агол)и о сеѣвъ славы своєи ищетъ] Ин 7: 18; 44: 23-24, 19 (fol 75r))

Славж дати комоу ([и азъ славж иже далъ іси мънѣ· дахъ имъ (оученикомъ)· да бѣдѣтъ єдино] Ин 17: 22; 202: 25-27, 178 (fol 32v))

Сласти житинскыя ([а падъшен въ трьнии (сѣмѣна) си сжтъ слышавъшен. и отъ печали богатыства и сластьми житинскыми ходаше подавѣйтъ сѧ] Лк 8: 14; 90: 10-13, 65 (fol 38r))

Словеса глаголати ([и рече (исоусъ) имъ се сжтъ словеса. таже гл(агол)ахж къ вамъ. еще живъ сы] Лк 24: 44; 64: 21-23, 39 (fol 13r))

Словеса чига нѣ мимо идѣтъ ([небо и земѣ мимондѣтъ. а словеса моя нѣ мимондѣтъ] Мф 24: 35; 84: 12-13, 59 (fol 57r))

Словеса чига творити ([Рече г(оспод)ъ. въсъ иже слышитъ словеса моя си и творитъ я. оуподобиј и мжжю мждроу. иже соъда храминж своїж на камене] Мф 7: 24; 71: 20-22, 46 (fol 31v))

Словесъ чинхъ нѣ съблудати ([и нѣ любви мене. словесъ монхъ нѣ съблудајтъ] Ин 14: 24; 195: 18-19, 172 (fol 60v))

Слово божије ([отъвѣща имъ і(соу)с(ъ). нѣстъ ли пъсано въ Ѿаконѣ вашемъ. тако азъ рѣхъ бози кесте. аще онъ рече богы. къ нимъже бысть слово б(о)жије] Ин 10: 34-35; 55: 21-24, 30 (fol 48v); [естъ же притъча си. сѣмл естъ слово б(о)жије] Лк 8: 11; 90: 1-2, 65 (fol 38r); [а иже (сѣмл) при пжти. сжтъ слышашен слово б(о)жије. по томъ же придетъ днѣволъ и възмѣтъ слово отъ ср(ъ)д(ъ)ца ихъ] Лк 8: 12; 90: 3-5, 65 (fol 38r))

Слово прѣлюбодѣнио ([гл(агол)иј же вамъ. тако иже аще поуститъ женж своїж развѣ словесе прѣлюбодѣниа. творитъ я прѣлюбы творити] Мф 19: 9; 73: 1-3, 48 (fol 34v))

Слово чије съблости ([отъвѣща і(соу)с(ъ). и рече юмоу. аще къто любить ма. слово моје съблудетъ] Ин 14: 23; 195: 14-16, 172 (fol 60v))

Слово чије съхранити ([и мънѣ л(оученикы) далъ еси. и слово твоје съхраниш] Ин 17: 7; 200: 14-15, 177 (fol 32r))

Слоужити прѣдъ вогомъ ([бысть же слоужашю юмоу (џахарин) въ чиноу чрѣдъ своимъ прѣдъ в(ого)мъ. по обѣчаю иерѣискоумоу. ключи сѧ юмоу покадити] Лк 1: 8-9; 182: 15-17 – 183: 18-19, 160 (fol 26v))

Слоужъвж приносити вогу ([Рече г(оспод)ъ своимъ оученикомъ. си заповѣдај вамъ. да любите дроугъ дроуга. аще въсъ миръ васъ ненавидитъ. мънитъ сѧ слоужъвж приносити в(о)гоу] Ин 15: 17-18, 16: 2; 40: 12-15, 15 (fol 39r); [мънитъ сѧ слоужъвж приносити в(о)гоу. и си сътворялъ вамъ. тако нѣ поизнаша о(тъ)ца ни мене] Ин 16: 2-3; 198: 1-3, 175 (fol 70r))

Слоужъ бысть ([въ оно врѣма вънide і(соу)с(ъ) въ кафѣрна-оумъ. и слоужъ бысть. тако въ домоу кестъ] Мк 2: 1; 105: 17-19, 81 (fol 8r))

Слышати слово божије ([онъ же (исоусъ) рече. тѣмъ же оубо блажени слышашен слово б(о)жије и хранящен е] Лк 11: 28; 144: 25-27, 121 (fol 61r))

Слѣпин произирајтъ ([слышите и видите. слѣпин произирајтъ. и хромин ходатъ] Мф 11: 4-5; 175: 11 – 176: 12, 154 (fol 67v))

Слѣпъ отъ рождаства ([въ оно врѣма мимогрлды і(соу)с(ъ).

видѣ чл(овѣ)ка слѣпа отъ рождѣства] Ин 9: 1; 56: 11-12, 31 (fol 92r))

Слѣпъ роди сѧ ([къто съгрѣши. съ ли или родителъ. да слѣпъ роди сѧ]) Ин 9: 2; 56: 13-14, 31 (fol 92r))

Слѣпъ рожденъ ([отъ вѣка нѣстъ слышано. тако отврѣзе къто очи слѣпоу рожденоу]) Ин 9: 32; 59: 16-18, 34 (fol 44v))

Слѣпъ сѧ родити ([отъвѣчасте имъ родителъ кого и рѣсте. вѣвѣ тако слѣпъ сѧ роди]) Ин 9: 20; 58: 9-11, 33 (fol 44r); [и въпросиша гла(агол)юще. съ ли кестъ с(ты)нъ ваю иже вѣ гла(агол)ета. тако слѣпъ сѧ роди] Ин 9: 19; 58: 6-9, 33 (fol 44r))

Срѣда святыя недѣла ([вѣ срѣдѣ ж) св(а)т(ыя) нѣ(ѣла). ѿ но(а)н(а) гла(а) .і 5.] 28: 5, 2 (fol 104v))

Старьци (и) архиерен и кѣнижьници ([и начатъ оучити я. тако подобаетъ. с(ты)ноу чл(овѣ)чю. м(ъ)ного пострадати искошеноу вѣти отъ старьца и архиерен. и кѣнижьникъ. и оубиеноу вѣти]) Мк 8: 31; 108: 23-27, 84 (fol 80v))

Старьци иудеисци ([слышавъ же о і(соу)сѣ. посыла (сътыникъ) къ немоу старьца иудеиски]) Лк 7: 3; 88: 16-17, 63 (fol 43r))

Старьци и фарисен ([такождеже и архиерѣи рѣгажюще сѧ съ кѣнижьници и старьци и фарисен глаголаахж. ины с(ты)п(а)сє. а сїбѣ ли не можетъ с(ты)п(а)сти]) Мф 27: 41-42; 209: 18-21, 185 (fol 10r))

Старьци людесции ([оутроу же вѣивѣши. съвѣтъ сътвориша вси архиерен и старьци людесции на і(соу)са. тако да оубијтъ]) Мф 27: 1; 127: 15-18, 102 (fol 102v); [се иуда кединъ отъ обою на деслете

приде. и съ нимъ народъ мѣногъ. съ оржини и дрѣкольми. отъ архиерѣи и старьца людескыи] Мф 26: 47; 124: 2-5, 100 (fol 64v))

Старьшини галилѣисци ([и приключьши сѧ дѣни потрѣбноу. егда иродъ рождѣствъ своему вѣчеріж: творѣаше. кѣналожемъ своимъ и тѣсжщникомъ. старѣшинамъ галилѣискамъ]) Мк 6: 21; 190: 28, 167 (fol 18r) – 191: 1-4, 168 (fol 18v))

Стати при ногоу чию ([принесъши аллавастръ хризмы и ставъши ဇади при ногоу кого (ісоуса). плачющи сѧ начатъ (жена грѣшьница) мочити ногѣ кого сльзами]) Лк 37-38; 146: 16-19, 124 (fol 23v))

Стражи ноштынага ([и пастыри вѣахж вѣ тои странѣ. вѣдаще. стрѣгюще стражи ноштынж]) Лк 2: 8; 163: 7-8, 143 (fol 54r))

Страсти икоусъхристовы ([вѣ с(ва)тъи патъкъ евангелия на... оутрѣни чьтенина вѣ страстехъ ісоу(съ)х(ристо)вахъ .а. прѣс(ва)таа мжка ісоу(съ)х(ристо)ва с(ва)таго евангелия]) Лк 19: 10; 192: 10-13, 169 (fol 27r))

Страха ради иудеиска ([и рѣпть мѣногъ бѣ о немъ (ісоусѣ) вѣ народѣхъ. ови гла(агол)ахж тако благъ кестъ. ини же гла(агол)ахж ни. ни лѣститъ народы. никоторы же оубо гавѣ гла(агола)аше о немъ. страха ради иудеиска]) Ин 7: 13; 44: 12-14, 19 (fol 75r))

Страхъ нападе на кого ([и съмате сѧ ဇахария видѣвъ и страхъ нападе на ны]) Лк 1: 12; 183: 23-24, 160 (fol 26v))

Соуха ржка ([и гла(агол)а ікоусъ) чл(овѣ)коу имжциомоу])

соуχж ржкж• стани на срѣдѣ】 Мк 3: 3; 103: 10-12, 79 (fol 55r)

Соуχж ржкж имы ([и въниде (соуχсъ) пакты въ сънъмище• и вѣ сѣда чл(овѣ)къ соуχж ржкж имы]) Мк 2: 28; 103: 7-8, 79 (fol 55r))

Съблюдати глаголы кыла ([марна же• въса съблюдаше глаголы сиа• сълагаишти въ срѣдьци своемъ]) Лк 2: 19; 164: 9-11, 144 (fol 54v))

Съблюсти заповѣди ([никътоже благъ• тѣкъмо единъ б(ог)ъ• аще ли хощеши въ животъ вънити• съблюди заповѣди]) Мф 19: 17; 75: 23-25, 50 (fol 156v) – 76: 1, 51 (fol 121r))

Съблюсти кого отъ неприг҃ни ([не молиж да възъмеши я (ученикы) отъ всего мира• нъ да съблюдеши отъ неприг҃ни]) Ин 17: 15-16, 201: 11-13, 178 (fol 32v))

Събрати въ едино кого ([тако хотѣаше і(соу)с(ъ) оумрѣти за люди• и не тѣкъмо за люди• нъ да чада б(о)жия расточении съверетъ въ едино]) Ин 11: 51-52; 60: 17-20, 35 (fol 36r))

Събѣстъ ся пъсаник ([начатъ же глаголати къ нимъ• тако дѣньсъ събѣстъ ся пъсаник се• въ огшию вашею]) Лк 4: 21; 140: 1-3, 117 (fol 30r))

Събѣджтъ ся кънигы ([како же оубо събѣджтъ ся кънигы• тако тако подобаше быти]) Мф 26: 54; 125: 20-22, 100 (fol 64v))

Съврьшити хвалж ([і(соу)с(ъ) же рече имъ• еи нѣсте ли николиже чъли тако изъ 8стъ младенечь и съсѫщими хъ съврьшилъ яси хвалж]) Мф 21: 17; 116: 26-29, 92 (fol 76v))

Съвѣтъ сътворити на кого ([въ оно врѣма съвѣтъ сътвориша

фарисеи на і(соу)са] Ии 12: 19; 61: 2-3, 36 (fol 36v); **[оутроу же въвъшио• съвѣтъ сътвориша въси архиереи и старьци людесци на і(соу)са• тако да оубијтъ и]** Мф 27: 1; 127: 15-18, 102 (fol 102v) – 127: 1, 104 (fol 4v); **[съвѣтъ же сътворьше• коупиша имъ село скждѣльниково въ погрѣбаніе странынъмъ]** Мф 27: 7; 207: 24-27, 183 (fol 79r); **[въ оно врѣма съвѣтъ сътвориша фарисеи на і(соу)са• да и обльстятъ словомъ]** Мф 22: 15; 77: 2-4, 52 (fol 121v); **[съвѣраша ся старьци• съвѣтъ же сътворьше• съреbro мъного даша вонномъ]** Мф 28: 12; 134: 1-3, 110 (fol 5v))

Съдрава сътворити кого ([на ма ли гнѣвајте ся тако всего чл(овѣ)ка съдрава сътвориխъ въ соботж]) Ии 7: 23; 45: 12-14, 20 (fol 75v))

Съзъдати чьто на камене ([Рече г(оспод)ь• въсь иже слышитъ словеса моя си и творитъ я• оуподоблж и мжжю мждроу• иже соъда храминж своиж на камене]) Мф 7: 24; 71: 20-22, 46 (fol 31v))

Сънти съ небесе ([и се тржсъ бысть велен• ангель бо г(оспод)и съшедъ съ н(е)в(е)се и пристжпь отъвали камень отъ дѣвирии гроба• и сѣдѣше на немъ]) Мф 28: 2; 133: 3-6, 109 (fol 5r))

Съконьчаник вѣка ([и се азъ съ вами есмъ по въса дѣни до съконьчания вѣка аминъ]) Мф 28: 20; 134: 21-22, 110 (fol 5v))

Съкрѣвати съкровища на небесъхъ ([съкрѣвантѣ же се вѣ съкровища на небесехъ• идѣже чрьвь ни тълѣ тълитъ• и тати не подъкопавајтъ и краджтъ]) Мф 6: 20; 102: 11-14, 78 (fol 58v))

Скрыжьци ڇжбы своими ([иже аще колиъдо иметъ и (съна имѣща доухъ нѣмъ и глоухъ)· разбиваєтъ и пѣны тѣщитъ и скръжьшетъ ڇжбы своими· и оцѣ-пѣнѣетъ] Мк 9: 18; 109: 5-8, 85 (fol 2r))

Сълагати въ срѣдьци своемъ чьто ([марна же· въса съблудаше глаголы сиа· сълагаїшти въ срѣдьци своемъ] Лк 2: 19; 164: 9-11, 144 (fol 54v))

Съложеніе мира ([...наслѣдоуите оуготованою· вамъ ц(ѣса)р(ь)-с(в)о отъ съложенія всего мира] Мф 25: 34; 98: 20-22, 74 (fol 87v))

Сълѣзти съ кръста ([с(ъ)п(а-с)и севе· аще еси с(ы)нъ в(о)жни· сълѣзи съ кръста] Мф 27: 40; 209: 17-18, 185 (fol 10r); [с(ъ)п(а)си севе аще с(ы)нъ еси в(о)жни· сълѣзи съ кръста] Мф 27: 40; 132: 18-19, 108 (fol 40v))

Съмрѣтиж оумрѣти коенж ([се же гл(агола)аше клепа· коенж съмрѣтиж хотѣаше оумрѣти] Ин 12: 33; 62: 12-14, 37 (fol 14r); [се же гл(агола)аше клепла· коенж съмрѣтиж· хотѣаше оумрѣти· отъвѣща емоу народъ· мы слышахомъ отъ за(ко)на· тако хрестосъ прѣтываєтъ въ вѣкы] Ин 12: 33; 175: 18-22, 153 (fol 67r); [да слово і(соу)сово съвѣдѣтъ сѧ· еже рече клепа· коенж съмрѣтиж хотѣаше оумрѣти] Ин 18: 32; 204: 22-24, 180 (fol 35v))

Съмжщаєтъ сѧ срѣдьце чиј ([миръ оставаїж вамъ· миръ даїж вамъ· не такоже въсь миръ даїетъ· азъ даїж (ва)мъ· да не съмжщаєтъ сѧ ср(ѣдь)це ваше· ни ѹстрашаєтъ] Ин 14: 27; 195: 26-28 – 196: 29-30, 172 (fol 60v); [да не съмжщаєтъ сѧ ваше срѣдьце·

вѣроуите въ б(ог)ъ и въ ма-
вѣроуите] Ин 14: 1; 193: 14-15, 170
(fol 27v); [да не съмжщаєтъ сѧ
ваше срѣдьце· вѣроуите въ мънѣ] Ин 14: 1; 65: 24-26, 40 (fol 13v))

Съ нами богъ ([и нарекжъ има-
емоу єманоуиль· еже юстъ
съказаюмо съ нами б(ог)ъ] Мф 1:
23; 160: 11-13, 140 (fol 46v))

Съ небесе сънити ([не съ ли естъ
і(соу)с(ъ) с(ы)нъ юсифовъ·
емоуже мы ڇнаюмъ о(ть)ца и
матерь· како оубо съ гл(агол)єтъ·
тако съ н(е)б(е)сє сънидъ] Ин 6: 42;
39: 10-12, 14 (fol 42v))

Сънити въ напасть ([въдите и
молите сѧ да не сънидете въ
напасть· д(оу)хъ во въдръ· а
плѣтъ нѣмощна] Мф 26: 41; 123: 17
– 123: 18-19, 99 (fol 64r), Лк 22: 41;

Сънити съ кръста ([да
сънидете нынѣ съ кръста и вѣрж
имемъ емоу] Мф 27: 42; 132: 22-23,
108 (fol 40v); Мф 27: 42; 209: 22-23,
185 (fol 10r); [да сънидете нынѣ
съ кръста· да видимъ и вѣрж
имемъ] Мк 15: 32; 209: 2-3, 185 (fol
10r); [с(ъ)п(а)си сѧ самъ· и
съниди съ кръста] Мк 15: 30; 128:
27, 104 (fol 4v))

Сънити съ небесе ([тако сънидъ
съ н(е)б(е)сє· да не твори вола
моєа· нъ воли посълавъшвго ма] Ин 6: 38; 38: 19-21, 13 (fol 42r))

Сънѣсти плѣтъ чиј ([рече бо
имъ і(соу)с(ъ)· аминъ аминъ
гл(агол)їж вамъ· аще не сънѣсте
плѣти с(ы)на чл(овѣ)ч(ъ)скаго и
пиете кръви єго· живота не имате
въ себѣ] Ин 6: 53; 40: 5-7, 15 (fol 39r))

Съпасеникъ божиј ([и оүзъритъ
вѣсѣка плѣтъ· съпасеникъ б(о)-
жиј] Лк 3: 6; 172: 8-9, 151 (fol 97r))

**Съпаси сеbe (самъ) ([с(ъ)-
п(а)и сеbe• аще еси с(ы)нъ
в(о)жни• сълѣзи съ кръста]** Мф
27: 40; 209: 17-18, 185 (fol 10r);
**[с(ъ)п(а)си сеbe аще с(ы)нъ еси
в(о)жни• сълѣзи съ кръста]** Мф
27: 40; 132: 18-19, 108 (fol 40v))

**Съпаси сѧ самъ ([единъ же отъ
обѣшеною зълодѣю хоулѣаше и
гл(агол)ѧ• аще ты еси
х(ристос)ъ• с(ъ)п(ас)и сѧ самъ и
ны])** Лк 23: 39; 129: 12-14, 105 (fol
41r); (**[тъгда распаша съ нимъ
дѣва разбонника единого о деснож
а дроугаєго о лѣваж.** единъ же
отъ обѣшеною зълодѣю хоулѣаше
и аще ты еси х(ристос)ъ•
с(ъ)п(ас)и сѧ самъ и ны] Мф 27:
38; Лк 23: 39; 132: 4-8, 108 (fol 40v);
**[ржгаах же сѧ и воини
пристжаиже• и оцьтъ придѣиже
емоу• гл(агол)иже• аште ты еси
ц(ъса)рь июденскъ• с(ъ)п(ас)и
сѧ самъ]** Лк 23: 36-37; 129: 6-9, 105
(fol 41r); [**и мимоходищеи хоулѣах
и• покъиваиже главами своими• и
гл(агол)иже оува разарѣши
цирь(ъ)к(ъ)въ• и трьми дѣньми
съзидаш• с(ъ)п(ас)и сѧ самъ и
съниди съ кръста]** Мк 15: 29; 128:
24-27, 104 (fol 4v))

**Съпости доушк чииж ([иже бо аще
хощетъ д(оу)шк свој съпости•
погубитъ иж]** Лк 9: 24; 148: 10-11,
126 (fol 52v); [**а иже погубитъ
д(оу)шк свој мене ради и
евангелия• тъ с(ъ)п(а)сетъ иж]** Мк
8: 35; 107: 23-25, 83 (fol 80r))

**Съ страхомъ и радостиж велииж
([и отъшъдъши скоро отъ гроба•
съ страхомъ и радостиж велиеиж•
тѣсте възвѣстить оученикомъ
иго• такоже идѣшете възвѣстить
оученикомъ иго• и се и(соу)с(ъ)**

сърѣте и• гл(агол)ѧ радиугита сѧ]
Мф 28: 8-9; 133: 17-22, 109 (fol 5r))

**Сътворити бракъ комоу
([оуподоби сѧ ц(ъса)р(ъ)с(тв)о
н(е)б(е)с(ъ)ноу чл(овѣ)коу
ц(ъса)роу• иже сътвори бракъ
с(ы)ноу своимоу]** Мф 22: 2; 80: 14-
16, 55 (fol 108r))

**Сътворити знамение ([сего ради
противж изиде юмоу народъ• тако
слышаша и сътворьша се знаме-
ниe]** Ин 12: 18; 115: 18-20, 91 (fol 76r))

**Сътворити избавление комоу
([благословенъ юсть г(оспод)ъ
б(ог)ъ издраниевъ• тако посѣти и
с(ъ)твори избавление людемъ
своимъ]** Лк 1: 67-68; 185: 8 – 186: 9-
11, 163 (fol 99r))

**Сътворити милость съ цѣмъ
([къто оубо отъ тѣхъ трии искрынии
мънитъти сѧ быти• въпадъшиомуу
въ разбонники• онъ же рече•
сътворин милость съ нимъ•]** Лк 10:
36-37; 92: 14-17, 68 (fol 51v))

**Сътворити плодъ кыи ([а дроугок
(сѣма) паде на земи добрѣ• и
прозлѣвъ с(ъ)твори плодъ
сторицей]** Лк 8: 8; 89: 21-23, 64 (fol
43v); [**азъ юсь лоza• въты раждине•
иже прѣбждѣть въ мънѣ• и азъ
въ немъ• с(ъ)творитъ плодъ
мъногъ• тако вез мене не можете
творитиничесоже]** Ин 15: 5; 196:
21-23 – 197: 24-25, 173 (fol 73r))

**Сътворити плодъ достоинъи
поканию ([ищаџиа єхидънова•
къто съказа вамъ бѣжати отъ
гряджаго гнѣва• с(ъ)творити
оубо плодъ достоинъи поканию]** Мф
3: 7-8; 170: 25-28, 149 (fol 84r);
**[с(ъ)творите оубо плодъ•
достоинъи поканию• и не начинанте
гл(агола)ти въ сеbe• тако о(тъ)ца**

имамъ авраама] Лк 3: 8; 172: 14-17, 151 (fol 97r)

Сътворити силж о чијемъ имене ([І(соу)с(ъ)] же рече не браните юмоу. никътоже бо юстъ. иже с(ъ)творитъ силж о моемъ имені. и възможетъ въ скорѣ **зълословити мѧ**] Мк 9: 39-40; 162: 5-8, 142 (fol 59v))

Сътворити стъзя чијж ([гласъ въпижаго въ поустыни. оуготованте пжть г(осподь)ињ. правы с(ъ)творите стъзя юго]) Мф 3: 3; 170: 12-15, 149 (fol 84r))

Сътворити цѣла кого ([бѣ же собота въ тъ днъ. гла(гола)ајж июден исцѣлѣвъши моу. собота юстъ и не достоитъ тѣбѣ възлати одра своего. онъ же отъвѣща имъ. иже мѧ сътвори цѣла. тъ мънѣ рече. възъми одръ свои и ходи] Ин 5: 9-11; 41: 13-18, 16 (fol 39v); [иде же чл(овѣ)къ и повѣде июдемъ. тако і(соу)с(ъ) юстъ иже и сътвори цѣла] Ин 5: 15; 41: 25 - 42: 1-2, 17 (fol 50r))

Сътлажати сѧ о словесе (съ цѣмъ) ([оуподоби сѧ ц(ѣса)р(ъ)с(тв)о н(е)б(е)с(ъ)ное чл(овѣ)коу ц(ѣ)с(а)рю. иже въсхота сътлажати сѧ о словеси съ рабы свои] 18: 23; 73: 16-19, 48 (fol 34v); [начнѣшию же юмоу сътлажати сѧ о словеси. привѣсѧ юмоу длѣжникъ единъ. тъмѡи талантъ] Мф 18: 24; 73: 19-21, 48 (fol 34v))

Съходди съ небесе ([не моси дастъ вамъ хлѣбъ истинынъи съ н(е)б(е)с(ъ). иъ о(тъ)ци мои дастъ вамъ хлѣбъ истинынъи съ н(е)б(е)с(ъ). хлѣбъ бо в(о)жии естъ съходди съ н(е)б(е)с(ъ). и даши животъ въсемоу мириу] Ин 6: 32-33; 38: 6-10, 13 (fol 42r); [съ юстъ хлѣбъ

съходди съ н(е)б(е)с(ъ). да аще къто отъ него гасть не оумъретъ] Ин 6: 50; 39: 21-23, 14 (fol 42v))

Съхранити доушж чијж ([любви д(оу)шж свој погочитъ иж. и ненавидан д(оу)шжа своја въ мирѣ сеъ. въ животѣ вѣчнѣмъ съхранитъ иж] Ин 12: 25; 61: 18-21, 36 (fol 36v))

Съшедыи съ небесе ([рѣптаахж же июден о немъ. тако рече азъ юсмъ хлѣбъ съшедыи съ н(е)б(е)с(ъ)] Ин 6: 41; 39: 8-9, 14 (fol 42v); [азъ юсмъ хлѣбъ живыи съшедыи съ н(е)б(е)с(ъ). аще къто сънѣстъ отъ хлѣба сего. живъ вѣдетъ въ вѣкты] Ин 6: 51; 39: 23-25, 14 (fol 42v); [съ юстъ хлѣбъ съшедыи съ н(е)б(е)с(ъ). не такоже гаја о(тъ)ци ваши маниж и оумърѣша. гади хлѣбъ съ живъ вѣдетъ въ вѣкты] Ин 6: 58; 42: 9-12, 17 (fol 50r))

Сынове божии ([блажени съмѣрѣжени тако ти сынове в(о)жии нарекутъ сѧ] Мф 5: 8; 140: 23-24, 117 (fol 30r))

Сынове издрапилеви ([жена твога елисаветъ. родигъ с(ы)нъ тѣбѣ. и нпречеши имѧ юмоу иоанъ <...> вѣдетъ бо вели прѣдъ в(о)гомъ <...> и мъногы с(ы)новъ из(драп)лѣвъ обратитъ къ г(оспод)ю в(о)гоу ихъ] Лк 1: 16; 183: 6-7, 161 (fol 19r); [и приаша три десати съребреникъ цѣнѣ цѣненаего. егоже цѣниша отъ с(ы)новъ и(драп)лѣвъ] Мф 27: 9-10; 207: 28, 183 (fol 79r), 208: 1-5, 184 (fol 79v))

Сынове свѣтог ([дондеже свѣтъ имате. вѣроуните въ свѣтъ. да с(ы)нове свѣтог вѣдете] Ин 12: 36; 175: 28-29, 153

(fol 67r) – 175: 1-3, 154 (fol 67v); [донъдже свѣтъ имате· вѣроуите въ свѣтъ· да сынове свѣтоу вѣдете· си гла(агол)а и(сѹ)с(ъ)] Ин 12: 36; 62: 26, 37 (fol 14r) – 63: 1-3, 38 (fol 14v); [вѣроуите въ свѣтъ да с(ъ)н(ов)и с(вѣ)тоу вѣдете] Ин 12: 36; 62: 23-24, 37 (fol 14r))

Сыноу давыдовъ помилоуи ма [онъ же (слѣпьцъ) паче зѣло въпигаше гла(агол)а· с(ъ)ноу да(вѣдо)въ помилоуи ма] Лк 18: 38-39; 94: 9-11, 70 (fol 62v))

Сынъ авраамъ ([кънгты родьства ис(ѹсъ)х(ристос)ва с(ъ)на д(а)-в(ъ)д(о)ва· с(ъ)на авраама] Мф 1: 1; 158: 12-13, 138 (fol 88v))

Сынъ аремьнина ([рѣцѣте дѣщери сиони· се ц(ѹса)рь твои градетъ тѣвѣ кротокъ· и въсѣдъ на осъла и жрѣбл с(ъ)на аремьнина] Мф 21: 5; 116: 5-8, 92 (fol 76v))

Сынъ бога живаго ([и мы вѣровахомъ и познахомъ тако ты иси х(ристос)ъ с(ъ)нъ б(ог)а живаго] Ин 6: 69; 43: 8-10, 18 (fol 50v))

Сынъ божии ([вѣ гла(агол)е те тако власфимикиши· зане рѣхъ· тако с(ъ)нъ б(о)жии иси] Ин 10: 36-38; 56: 2-9, 31 (fol 92r); [си болѣзнь иѣстъ къ сѣмрти· иъ о славѣ б(о)жии· да прославитъ сѧ с(ъ)нъ б(о)жии ижи] Ин 11: 4, 113: 9-11, 89 (fol 74r); [тѣмъже и еже родитъ сѧ· с(вѣ)то наречетъ сѧ с(ъ)нъ б(о)жии] Лк 1: 35; 179: 16-17, 157 (fol 53r); [рече бо тако с(ъ)нъ б(о)жии исти] Мф 27: 43; 209: 24, 185 (fol 10r); [с(ъ)п(ас)и сеbe· аще иси с(ъ)нъ б(о)жии] Мф 27: 40; 209: 14-18, 185 (fol 10r); [и по закону нашему дѣженъ исти· оумѣрѣти· тако

с(ъ)нъ б(о)жии творитъ сѧ] Ин 19: 7; 206: 15-17, 162 (fol 71v); [с(ъ)п(ас)и сеbe аще с(ъ)нъ иси б(о)жии] Мф 27: 40; 132: 18-19, 108 (fol 40v); [отъвѣща натанайль и гла(агол)а имоу· ты иси с(ъ)нъ б(о)жии· ты ц(ѹса)рь иси и(здри)лѣвъ] Ин 1: 50; 104: 12-14, 80 (fol 55v); Ин 1: 50; 156: 23-26, 135 (fol 29r); [гла(агол)а (марта) имоу· еи г(оспод)и· азъ вѣровахъ тако ты иси х(ристос)ъ с(ъ)нъ б(о)жии иѣбърантыи] Ин 11: 27; 114: 22-24, 90 (fol 74v); [инты есть с(ъ)п(ас)а лъ да с(ъ)п(ас)еятъ и сѧ аще съ иѣстъ х(ристос)ъ с(ъ)нъ б(о)жии иѣбърантыи] Лк 23: 35; 128: 3-5, 105 (fol 41r); [оупова на б(ог)а да иѣбавитъ и иѣнѣ· аще хошетъ емоу· рече бо тако с(ъ)нъ б(о)жии исти] Мф 27: 43; 132: 23-25, 108 (fol 40v); [слышавъ же и(сѹ)с(ъ) тако иѣгънаша и (чловѣка, иже вѣаше слѣпъ) вънъ· и обрѣтъ и рече имоу· ты вѣроуеши ли· въ с(ъ)на б(о)жига] Ин 9: 35; 59: 22-24, 34 (fol 44v); [градетъ година· и иѣнѣ есть· егда мрѣтви оуслышатъ гласъ с(ъ)на б(о)жига· и слышавъши оживѣтъ] Ин 5: 25; 32: 16-20; [за(л)о евангелия ис(ѹсъ)-х(ристос)ва· с(ъ)ноу б(о)жига· такоже п(ъ)сано иѣстъ· въ пророцѣхъ] Мк 1: 1-2; 168: 15-16, 147 (fol 95r); [како вы можете вѣровати славѣ дроугъ отъ дроуга приемлїще· и славы также отъ иночадаего с(ъ)на б(о)жига не ищете] Ин 5: 44; 33: 15-18, 8 (fol 63v))

Сынъ вѣзлюбленыи ([и се гласъ изъ облака· гла(агол)а съ иѣстъ с(ъ)нъ мои вѣзлюбленыи] Мф 17: 6; 189: 14-15, 166 (fol 100v))

Сынъ въышнгааго ([и се
зачынєши въ чрѣвѣ и родиши
с(ты)нъ. и наречєши имѧ ємоу
и(соу)с(ъ). съ вѣдеть вѣлии. и
с(ты)нъ въышнѣго наречетъ сѧ]
Лк 1: 31-32; 179: 5-8, 157 (fol 53r))

Сынъ давыдовъ ([съвъраномъ
же фарисеомъ. въпроси л
и(соу)с(ъ). гла(агол)а чьто сѧ
вамъ мънитъ о х(рист)ѣ. чин
кестъ с(ты)нъ. гла(гола)ша ємоу.
да(въдо)въ] Мф 22: 41-42; 83: 22-
25, 58 (fol 16v); [Кънигы родьства
и(соусъ)х(ристо)ва с(ты)на
д(а)в(ты)д(о)ва. с(ты)на авраамъ]
Мф 1: 1; 158: 12-13, 138 (fol
88v); [видѣвъше же архнєрен. и
кънижьници чоудеса таже сътвори
и(соу)с(ъ). и отрокы զовжшта въ
цркви и гла(агол)ижшл. шсанна
с(ты)ноу д(а)в(ты)д(о)воу.
негодоваша] Мф 21: 15-16; 116: 22-
25, 92 (fol 76v); [народи же
ходаштеи прѣдъ нимъ. и въ
слѣдъ զъвалахж глаголижшє. шсанна
с(ты)ноу дав(ты)д(о)воу. бл(аго-
слов)енъ грлдъи въ имѧ г(ос-
подь)нє. шсанна въ въыш-ниихъ]
Мф 21: 9; 116: 14-18, 92 (fol 76v);
[она же (дѣва слѣпьца) паче
въпластє. гла(агол)ижша. помилоуи
нты г(оспод)и с(ты)нє да(въ-
до)въ] Мф 20: 31; 75: 10-11, 50 (fol
156v); [и тъ (слѣпьцы) възъпи
гла(агол)а. и(соу)с(ъ) с(ты)ноу
да(въдо)въ помилоуи ма] Лк 18:
39; 94: 9-11, 70 (fol 62v); [и се жена
ханаанении отъ прѣдѣлъ тѣхъ.
ишьдъши възъпи гла(агол)ижши.
помилоуи ма г(оспод)и с(ты)ноу
да(въдо)въ. дѣши мота զълѣ
բѣсьноуиетъ сѧ] Мф 15: 21-22; 86: 2-
6, 61 (fol 33r); [се ангелъ

г(осподь)нъ въ сънѣ гави сѧ ємоу
гла(агол)а. иосифе с(ты)нє
д(а)в(ты)довъ. не оубон сѧ
прияти мария жены твоєа] Мф 1:
22; 160: 2-4, 140 (fol 46v); [и се дѣва
слѣпьца сѣдаща при пати.
слышавъша тако и(соу)с(ъ)
мимоходитъ. възъписта гла(аго-
л)ижша. помилоуи нты г(оспод)и
с(ты)нє д(авыдо)въ] Мф 20: 30;
75: 6-9, 50 (fol 156v))

Сынъ иночадъ ([и се изношаахж
оумрьшь с(ты)нъ иночадъ матері
своєи и та бѣ въдова] Лк 7: 12; 88:
2-3, 63 (fol 43r))

Сынъ иосифовъ ([и гла(го-
ла)хж. не съ ли естъ и(соу)с(ъ)
с(ты)нъ иосифовъ] Ин 6: 42; 39: 11-
12, 14 (fol 42v))

Сы отъ земл отъ земл есть
([градыи съ въшие надъ въсѣми
кестъ. сы отъ земл отъ земл
есть] Ин 3: 31; 29: 15-18, 3 (fol 111r))

Сынъ погыбѣльныи ([не
погыбє тѣкмо с(ты)нъ погы-
бѣльныи] Ин 17: 12; 201: 28, 177 (fol
32r) – 201: 1-4, 178 (fol 32v))

Сынъ чловѣчъ ([къто съ кестъ
с(ты)нъ чл(овѣ)чъ] Ин 12: 34; 62:
18, 37 (fol 14r); [да прославитъ сѧ
с(ты)нъ чл(овѣ)чъ] Ин 12: 23; 61:
13-14, 36 (fol 36v); [прѣданъ имать
быти с(ты)нъ чл(овѣ)чъ] Мф 17:
22; 72: 4-5, 47 (fol 34r); [и с(ты)нъ
чл(овѣ)чъ постыдитъ сѧ его] Мк
8: 38; 108: 4-5, 84 (fol 80v); [с(ты)нъ
чл(овѣ)чъ идётъ таже кестъ
писано о немъ] Мф 26: 24; 122: 30-
31, 97 (fol 178r); [ибо с(ты)нъ
чл(овѣ)чъ. не приде да
послоужатъ юмоу. нъ послоужитъ]
Мк 10: 45; 112: 17-18, 88 (fol 65v);
[нъинѣ прослави сѧ с(ты)нъ

чл(овѣ)чъ] Ин 13: 31; 192: 17, 169 (fol 27г); [сего ради и въ бждѣте готови· тако въ нь же не мыните часть· с(ты)нъ чл(овѣ)чъ придетъ] Мф 24: 44; 85: 8-10, 60 (fol 57в); [бѣдите оубо· тако не вѣсте дѣне ни часа· въ ныже с(ты)нъ чл(овѣ)чъ придетъ] Мф 25: 1; 85: 22-23, 60 (fol 57в); [когда садетъ с(ты)нъ чл(овѣ)чъ на прѣстолѣ славы своємъ· садете и вты на дѣвою на .ї.тѣ прѣстолоу] Мф 19: 28; 69: 18-21, 44 (fol 9в); [приде бо с(ты)нъ чл(овѣ)чъ възискатъ· и с(ъ)п(а)с(е)тъ погыбъшаго] Мф 18: 11; 66: 19-20, 41 (fol 12г); [когда придетъ с(ты)нъ чл(овѣ)чъ въ славѣ своимъ· и с(ва)тии анг(е)ли съ нимъ· тѣгда садетъ на прѣстолѣ славы своемъ] Мф 25: 31; 98: 11-14, 74 (fol 87в); [дѣланіе не брашно гыбишще· нь брашно прѣбывающіе въ животѣ вѣчнѣкъ· кже с(ты)нъ чл(овѣ)чъ вамъ дастъ] Ин 6: 27; 37: 20-23, 12 (fol 47в); Ин 6: 27; 35: 9-12, 10 (fol 77в); [сбота чловѣка ради вѣстъ· а не чл(овѣ)къ сботы ради· тѣмъ же г(оспод)ъ кестъ с(ты)нъ чл(овѣ)чъ сботѣ] Мк 2: 27-28; 103: 4-7, 79 (fol 55г); [нъ да оубѣсте тако власть иматъ с(ты)нъ чл(овѣ)чъ отъпоущати на земи грѣхы] Мк 2: 10; 106: 18-18, 82 (fol 8в); [се въсходимъ въ иер(оуса)л(и)мъ и с(ты)нъ чл(овѣ)чъ прѣданъ бждѣть архиеремъ и кѣнижникомъ] Мк 10: 33; 111: 15-17, 87 (fol 65г); [с(ты)нъ чл(овѣ)чъ прѣданъ бждѣть въ ржцѣ чл(овѣ)чъ· и оубијтъ и оубиенъ вѣвъ· въ трети дѣнь въскрѣснетъ] Мк 9: 31; 110: 14-16, 86 (fol 2в); [се приближи

ся година· и с(ты)нъ чл(овѣ)чъ прѣдастъ ся въ ржкы грѣшникомъ] Мф 26: 45; 124: 27-29, 99 (fol 64г); [и тѣгда възплачтъ ся въса колѣна земьнага· и оубърятъ с(ты)на чл(овѣ)ча· граджа на облацѣхъ н(е)б(е)с(ь)нтыхъ· съ силою и славою велию] Мф 24: 30; 119: 2-4, 95 (fol 22г); [отъ селѣ оубърите с(ты)на чл(овѣ)ча· сѣдаща одеснож силы· и граджа на облацѣхъ н(е)б(е)с(ь)нтыхъ] Мф 26: 64; 202: 4-6, 179 (fol 35г); [такоже бо въ дѣни ноеvты· тако бждѣть и въ дѣни с(ты)на чл(овѣ)ча] Мф 24: 37; 84: 16-17, 59 (fol 57г); [тако бждѣть и пришѣствиe с(ты)на чл(овѣ)ча] Мф 24: 40; 84: 23, 59 (fol 57г); [аще оубо оубърите с(ты)на чл(овѣ)ча въсходаща идѣже вѣ прѣждѣ· д(оу)хъ кестъ и живитъ· отъ плѣти же нѣстъ полъзж никоже] Ин 6: 62-63; 42: 18-21, 17 (fol 50г); [тако бждѣть и въ дѣни с(ты)на чл(овѣ)ча· такоже бо вѣахъ въ дѣни прѣждѣ потопа гадюще и пиижюще· женающе ся и посагающе] Мф 24: 37-38; 119: 20-23, 95 (fol 22г); [и тѣгда гавитъ ся знамениe с(ты)на чл(овѣ)ча на н(е)б(е)си] Мф 24: 30; 119: 1, 95 (fol 22г); [гл(агол)а емоу и(соу)с(ъ)тъ рече· обаче гл(агол)иж вамъ· отъсели оубърите с(ты)на чл(овѣ)ча· сѣдаща одеснож силы· и граджа на облацѣхъ н(е)б(е)с(ь)нтыхъ] Мф 26: 64; 126: 16-19, 101 (fol 102г); [отъвѣща кемоу народъ· мы слышахомъ отъ закона тако х(ристос)ъ прѣбываюшъ въ вѣкъ· и како тъи гл(агол)еши· вѣзности ся подобаютъ с(ты)ноу

чл(овѣ)чю] Ин 12: 34; 62: 14-18, 37 (fol 14r); **[и начатъ оучити я· та́ко подобаетъ с(ы)ноу чл(овѣ)чю пострадати искошеноу въти отъ старьць и архиерен· и кънижникъ· и оубиеноу въти]** Мк 8: 31; 108: 23-27, 84 (fol 80v); **[поманѣте та́коже гла(агол)а вамъ· еще сты въ галилѣи· глагола· та́ко подобаетъ с(ы)ноу чл(овѣ)чю прѣданоу въти]** Лк 24: 7; 135: 20-23, 111 (fol 68r))

Сынъ чловѣческы(ыи) (**[никоможе не повѣдите видѣния доныдѣже с(ы)нъ чловѣческыи· и зъ мртвыхъ въскрѣснѣтъ]** Мф 17: 9; 189: 23-26, 166 (fol 100v); **[с(ы)нъ чл(овѣ)ч(ы)скыи не иматъ къде главы подъклонити]** Лк 9: 58; 92: 24-25, 68 (fol 51v); **[та́коже о(ть)ци живота иматъ въ себѣ· та́ко дастъ и с(ы)нови животъ имѣти въ себѣ· и область дастъ юмоу сѫдъ творити· та́ко с(ы)нъ чл(овѣ)ч(ы)скыи есть]** Их 5: 26-27; 32: 20-23, 6 (fol 24v); **[и иже аще постыдитъ сѧ мене· и моихъ словесъ· сего с(ы)нъ чловѣческыи постыдитъ сѧ· егда придѣтъ въ славѣ своим и отъчи и с(ваты)хъ ангелъ]** Лк 9: 26; 148: 15-19, 126 (fol 52v); **[въдите оубо· та́ко не вѣсте дѣне ни часа· въ ныже с(ы)нъ чловѣческыи придѣтъ]** Мф 25: 13; 149: 19-21, 128 (fol 69v); **[глаголи же вамъ· вѣскъ иже колижьдо· исповѣстъ ма прѣдъ чловѣкы· и сынъ чловѣческыи исповѣстъ и прѣдъ ангелы в(о)жии]** Лк 12: 8; 152: 4-7, 131 (fol 72r); **[отъвѣща юмоу народъ· мы слышахомъ отъ за(ко)на· та́ко х(ристос)ъ прѣбываєтъ въ вѣкы <...> къто**

сь юстъ с(ы)нъ чловѣческыи] Их 12: 34; 175: 19-25, 153 (fol 67r); **[рече г(оспод)ь не бои сѧ малое стадо ко(ни)ц(ы) с(ы)нъ чл(овѣ)ческыи придетъ]** Лк 12: 32, 40; 186: 22-23, 163 (fol 99r); **[рече же имъ и(соу)с(ъ)· когда възнесете с(ы)на чл(овѣ)ч(ы)скаго]** Их 8: 28; 47: 25-26, 22 (fol 66v); **[аминъ аминъ гла(агол)иже вамъ· отъселѣ оугърите небеса отъврьста· и анг(е)лы в(о)жиа въсходяща и съходяща· надъ с(ы)на чл(овѣ)ч(ы)скаго]** Их 1: 52; 104: 17-20, 80 (fol 55v); **[и пронесжть имъ ваше· та́ко зъло· с(ы)на чловѣческа ради]** Лк 6: 22; 150: 25-27, 129 (fol 11r); **[въ оно врѣмѧ пришьдъ и(соу)с(ъ) въ странж кесария филиповы· въпрашааше оученикы свою гла(агол)а· кого ма гла(агол)иже чл(овѣ)ци въти с(ы)на чловѣческаго]** Мф 16: 13; 160: 20-24, 140 (fol 46v); **[аще не сънѣсте плѣти с(ы)на чл(овѣ)ч(ы)скаго и пиете кръви его· живота не имате въ себѣ]** Их 6: 53; 40: 6-7, 15 (fol 39r); **[отъвѣща юмоу народъ <...> и како ты гла(агол)еши възнести сѧ подобаетъ· с(ы)ноу чловѣческоумоу]** Их 12: 34; 175: 19-24, 153 (fol 67r); **[и въсъ иже речетъ слово· на с(ы)нъ чловѣческыи· отъпогастатъ сѧ юмоу]** Лк 12: 10; 152: 9-11, 131 (fol 72r))

Съ миръ (**[не можетъ съ миръ ненавидѣти въсъ мене же ненавидитъ]** Их 7: 7; 43: 24-25, 18 (fol 50v) – 64: 1, 19 (fol 75r); **[вты отъ сего мира есте· азъ нѣсмъ отъ сего мира]** Их 8: 23; 47: 14-16, 22 (fol 66v); **[вты отъ сего мира есте· азъ**

нѣсмь отъ сего мира] Ин 8: 23; 47: 14-16, 22 (fol 66v); **[грађетъ бо сего мира кънаズъ. и въ мънѣ нѣ иматъничесоже]** Ин 14: 30; 196: 6-8, 173 (fol 73r); **[отъвѣща і(соу)с(ъ). цѣсарѣство моє нѣстъ отъ сего мира]** Ин 18: 36; 204: 3-4, 181 (fol 71r); **[... и аще отъ сего мира было цѣсарѣство моє. слоугы мој подвиџали сѧ быша. да не прѣданъ бимъ былъ июдѣемъ]** Ин 18: 36; 204: 4-7, 181 (fol 71r); **[б҃ждетъ бо тогда скрѣбъ велика. такаже нѣстъ была отъ начала сего мира досели. ни иматъ быти]** Мф 24: 19-21; 118: 8-11, 94 (fol 15v); **[не придъ бо да сѫждж семоу мириу нъ да с(ъ)п(а)сж въсь миръ]** Ин 12: 47; 64: 2-3, 39 (fol 13r))

Сѣдѣти о деснїж чего, кого (**[отъ селѣ оузырите с(ты)на чл(овѣ)ча сѣдаща о деснїж силы и грађаша на облацѣхъ н(е)в(е)с(ъ)нъихъ]** Мф 26: 64; 202: 4-6, 179 (fol 35r); **[рече г(оспод)ъ г(оспод)ю моемоу. сѣди о деснїж мене]** Мф 24: 44; 84: 1-2, 59 (fol 57r); **[г(оспод)ъ і(соу)с(ъ) по гла(гол)ини его къ нимъ възнесе сѧ на н(е)бо. и сѣде о деснїж в(ог)а]** Мк 16: 19; 135: 1-3, 111 (fol 68r))

Сѣдѣти на сѫдиши (**[сѣдащю же ємоу на сѫдиши. посьла къ немоу жена своя гла(агол)ижши. ничътоже тѣбѣ и правьдьникоу томоу. мъного бо пострадаҳъ дыньесь въ сънѣ иго ради]** Мф 27: 19; 208: 19-25, 184 (fol 79v))

Сѣсти на прѣстолѣ коемъ (**[єгда придетъ с(ты)нъ чл(овѣ)чъ въ славѣ своен. и въси с(ва)тии анг(е)ли съ нимъ. тъгда сидѣть**

на прѣстолѣ славы своея] Мф 25: 31-32; 98: 11-14; 74 (fol 87v))

Сѣдѣти при ногоу чию (**[и сен вѣ сестра именемъ марига. таже и сѣдѣши при ногоу іс(оу)со)воу слышаше слово его]** Лк 10: 38-39; 144: 10-12, 121 (fol 61r))

Сѣсти одеснїж и о шюожж кого (**[і(соу)с(ъ)]** же рече има. чашж оубо азъ пииж. испиета. и крѣштениемъ. имъже азъ крѣщаиж сѧ. крѣстите сѧ. а еже сѣсти о деснїж мене и о шюожж. нѣстъ мънѣ дати. нъ имъже оуготовано есть)

Мк 10: 39-40; 112: 3-8, 88 (fol 65v))

Сѣгати сѣмена (своя) / сѣмене (своего) (**[изиде сѣгали сѣгать. сѣмене своего]** Лк 8: 5; 89: 14-15, 64 (fol 43v))

Сѣбота сыропоустынага (**[вѣ со^в(отж) сыропоустынїж евАНГЕЛИЕ ѿ ма(т)^Ф(еа) гла^в(а) •Мѣ.]** 100: 4-5; 76 (fol 1v))

Сѣбота чловѣка ради вѣстъ. а не чловѣкъ сѣботы ради (**[субота чловѣка ради вѣстъ. а не чл(овѣ)къ соботы ради]** Мк 2: 27; 103: 4-6, 79 (fol 55r))

Сѣботы не чьсти (**[гла(гол)ахж же отъ фарисеи етери. нѣсть съ отъ в(ог)а чл(овѣ)къ. тажо соботы не чьтетъ]** Их 9: 16; 57: 21-22, 32 (fol 92v))

(не) сѫдити на лице (**[на ма не гнѣвакте сѧ. тажо всего чл(овѣ)ка съдрава сътвориҳъ вѣ соботж. не сѫдите на лице. нъ правьдьныи сѫдъ сѫдите]** Их 7: 23-24; 45: 12-15, 20 (fol 75v))

Сѫдъ истинынъ(ыи) (**[аще ли сѫждж азъ. сѫдъ мои истинынъ**

естъ] Ин 8: 15-16; 46: 18-19, 21 (fol 66r)

Сждъ правъдънъ ([такоже слышж сждж и сждъ мон правъдънъ єстъ• тако не ищж вола моєл• нъ вола посълавъшаго ма о(ть)ца] Ин 5: 30; 32:5-77 (fol 63r))

кыи Сждъ сждити ([на ма не гнѣвакте ся• тако всего чл(овѣ)ка съдрава сътворихъ въ соботж• не сждите на лице• нъ правъдъны сждъ сждите] Ин 7: 24; 45: 12-15, 20 (fol 75v))

Сждъ творити ([такоже о(ть)цъ живота иматъ въ себѣ• тако дастъ и с(ты)нови животъ имѣти въ себѣ• и область дастъ комоу сждъ творити• тако с(ты)нъ чл(овѣ)ч(ь)скыи єстъ] Ин 5: 26-27; 32: 20-23, 6 (fol 24v))

Сжщен о десніж кого ([тъгда речетъ ц(ѣса)рь сжчинимъ о десніж его• придуше благословени о(ть)ца моего• наслѣдоунте оуготованок] Мф 25: 34; 98: 17-20, 74 (fol 87v))

T

Творити волж кого, чијж ([и грлджшаго къ мънѣ не ижденж вънъ• тако сънидъ съ н(е)б(е)се• да не твориж вола моєл нъ волж посълавъшаго ма] Ин 6: 37-38; 38: 18-21, 13 (fol 42r))

Творити дѣла чига / творити дѣло (кою) ([вты гл(агол)єте тако власфимишае• зане рѣхъ• тако с(ты)нъ б(о)жин юсь• аще не творя дѣлъ о(ть)ца моего не юмате ми вѣрты• аще ли творяж• аще и мънѣ вѣрты не юмките] Ин 10: 36-38; 56: 1-5, 31 (fol 92r); [гл(агол)ты лже азъ гла(гол)иж вамъ• о сеbѣ не глаголиж• о(ть)цъ

же прѣбываали въ мънѣ тъ творить дѣло] Ин 14: 10; 194: 8-11, 171 (fol 60r))

Творити законъ [не моси ли дастъ вамъ законъ и никътоже отъ васъ творить закона• чьто мене ищете оубити] Ин 7: 19; 45: 1-4, 20 (fol 75v))

Творити знаменик [рѣша же емоу• кое оубо тты твориши знаменик• да видимъ и вѣрж имемъ тѣбѣ• чьто дѣлаеши] Ин 6: 30; 37: 26, 12 (fol 47v) – 38: 1-3, 13 (fol 42 r))

Творити милостинж [тѣбѣ же творящю милостинж• да не чюетъ шюница твога• чьто творитъ десница твога• да бждетъ милостыни твога въ тайнѣ] Мф 6: 3; 100: 16-19, 76 (fol 1v); [єгда оубо твориши милостыниж • не въстржби прѣдъ совоюж• тако упокрити творяж] Мф 6: 2; 100: 10-12, 76 (fol 1v))

Творити напасть комоу ([добро творите ненавидашимъ васъ• и молите за творяща вамъ напасть• и изгонища вты] Мф 5: 44; 68: 10-12, 43 (fol 9r))

Творити плодъ кыи / (не) творити плода кою ([въсѣко же оубо дрѣво еже не творитъ плода добра• посѣкаю бѣваистъ• и въ огнь въмѣтаю] Мф 3: 10; 171: 4-7, 150 (fol 84r); [азъ юсь лоза истиннага• и о(ть)цъ мон дѣлатель єстъ• въсѣкж разгж о мънѣ не творящ плода изъметъ иж] Ин 15: 2; 196: 11-14, 173 (fol 73r); [о(ть)цъ мон дѣлатель єстъ <...> и въсѣкж (разгж) творящ плодъ отрѣбитетъ иж• да плодъ болни сътворитъ] Ин 15: 2; 196: 12-16, 173 (fol 73r))

Творити стъзя чиѧ ([кстъп(ь)сано въ въ кънигахъ• словесъ исаня пророка глаголища• гласъ въпножаго въ поустыни• оуготованте• пжть г(осподь)ињ• правы творите стъзя єго] Лк 3: 4; 171: 28-29; 150 (fol 84r) – 172: 1-4, 151 (fol 97r); [гласъ въпножштааго въ поустыни• оуготовите пжть г(осподь)ињ• правы творите стъзя ико] Мк 1: 3; 168: 19-21, 147 (fol 95r))

Творли истинј ([творли истинј градетъ къ свѣтоу] Ип 3: 21; 31: 8-9, 5 (fol 24r))

Тлъкжюмоу отвръзетъ сѧ ([въсь бо просли приеметъ• и ища и обрѣщетъ• и тлъкжюмоу отвръзетъ сѧ] Мф 7: 8; 70: 24-26, 45 (fol 31r))

Тлъцѣте и отъвръзетъ сѧ вамъ ([просите и даствъ сѧ вамъ• ищите и обращете• тлъцѣте• и отвръзетъ сѧ вамъ] Мф 7: 7; 70: 21-24, 45 (fol 31r))

Три десати съребрьникъ ([и прилашл три десати съребрьникъ цѣнѣцаего• єгоже цѣниша отъ с(ы)новъ и(здран)левъ] Мф 27: 9; 208: 2-4, 184 (fol 79v); [видѣвъ иуда тако осуждиша и• рассказавъ сѧ възврати тридесатъ съребрьникъ архиеремъ и старьцемъ глаголи• съгрѣшихъ прѣдавъ кръвъ неповинънј] Мф 27: 3; 207: 14-18, 183 (fol 79r))

Тръновъ вѣници ([и възложиша на нь съплетъше тръновъ вѣници• и начаша цѣловати и• радоуи сѧ ц(ѣса)рю июдѣскъ• и вигаҳж и по главѣ тръстиниж• и пльваҳж на нь] Мк 15: 17-18; 127: 2-6, 104 (fol 4v); [ициде же и(соу)с(ъ) вѣни носл тръновъ вѣници• и прапрѣдѣнј

ризж• и гл(агол)а имъ се чл(о-вѣ)къ] Ип 19: 5; 206: 6-8, 182 (fol 71v))

Тоуне приласте тоуне же дадите ([тоуне приласте тоуне же дадите] Мф 10: 8; 153: 15-16, 132 (fol 72 v))

Ты отъче въ мънѣ и азъ въ тѣбѣ ([не о сиխъ же молїж та тъкумъ• нъ и о вѣроуїжихъ словесемъ ихъ въ ма• да въси едино бжджтъ• такоже тъи о(ть)че въ мънѣ и азъ въ тѣбѣ• да и ти въ насъ едино бжджтъ] Ип 17: 21; 202: 19-24, 178 (fol 32v))

Тъла тълитъ ([не съкрывайте сеъ съкровици на земи• идеже тати подъкопавајтъ и краджтъ• съкрывайте же сеъ съкровици на небесехъ• идеже чръвъ ни тълѣ тълитъ• и идеже тати• не подъкопавајтъ• и краджтъ] Мф 6: 20; 102: 9-14, 78 (fol 58v))

Тъма кромѣшьнага ([и тъгда рече ц(ѣса)рю слоугамъ• съвазавъше юмоу (длъжьникоу) ногъ и ржцѣ• възъмѣте и• и въвръзѣте въ тъмѣ кромѣшьнїж] Мф 22: 13; 81: 18-22, 56 (fol 108v))

Тъма не иметъ кого ([рече же имъ и(соу)с(ъ)• еще въ мало врѣмѧ свѣтъ въ васъ кстъ• ходите доњдеже свѣтга имате• тъма въасъ не иметъ] Ип 12: 35; 62: 18-21, 37 (fol 14r); [рече же имъ и(соу)с(ъ)• еще въ мало врѣмѧ• свѣтъ въ въасъ кстъ• ходите доњдеже свѣтга имате• да тъма въасъ не иметъ] Ип 12: 35; 175: 25-28, 153 (fol 67r))

ОУ

Оубивајштеи тѣло ([глаголи же вамъ дроугомъ своимъ• не оубоите сѧ отъ оубивајштихъ

тѣло. и по томъ не имжштемъ лиха ^{чесо} сътворити] Лк 12: 4; 151: 17-20, 130 (fol 11v)

Оубогати сѧ страхомъ велиимъ ([и се ангелъ г(осподь)и сѧ въ нихъ. и слава г(осподь)иа осна. и оубогаша сѧ страхомъ велиемъ] Лк 2: 9; 163: 9-12, 143 (fol 54r))

Оуготовати пжть чии ([и ты отроча пророкъ въышынбего наречеши сѧ. прѣдъидеши во прѣдъ лицемъ г(осподь)иемъ оуготовати пжть его] Лк 1: 76; 186: 11-16, 163 (fol 99r); [о немъже кестъ п(ь)сано. азъ посълж ангелъ мон прѣдъ лицемъ твоимъ. и оуготовитъ пжть твой прѣдъ тобои] Мф 11: 10; 176: 28-29, 154 (fol 67v) – 176: 1-2, 155 (fol 83r); [такоже кестъ п(ь)сано въ кънигахъ. словесъ исаня пророка глаголища. гласъ въпижаго въ поустыни. оуготованте. пжть г(осподь)и. правы творите стезя ego] Лк 3: 4; 171: 28 – Лк 3: 29, 150 (fol 84r) – Лк : 4; 172: 1-4, 151 (fol 97r); [сь бо кестъ реченыи исаемъ пророкомъ глаголищемъ. гласъ въпижаго въ поустыни. оуготованте пжть г(осподь)и. правы с(ъ)творите стезя ego] Мф 3: 3; 170: 11-14, 149 (fol 84r); [гласъ въпижштааго въ поустыни. оуготовите пжть г(осподь)и] Мк 1: 3; 168: 19-21, 147 (fol 95r); [сє азъ посълж ангелъ мон. прѣдъ лицемъ твоимъ. иже оуготовитъ пжть твой] Мк 1: 3; 168: 17-19, 147 (fol 95r))

Оудобѣк кестъ камълоу сквозѣ оуши игълинѣ проити неже богатоу въ цѣарство божије вънити ([оудобѣк бо естъ камълоу сквозѣ оуши игълинѣ проити неже богатоу

въ ц(ѣса)р(ь)с(тв)о в(о)жнѣ вънити] Лк 18: 25; 93: 1-3, 69 (fol 62r); [пакты гла(агол)иј вамъ. оудобѣк кестъ камълоу сквозѣ оуши игълинѣ проити. неже богатоу въ ц(ѣса)р(ь)с(тв)о в(о)жнѣ вънити] Мф 19: 24; 76: 18-21, 51 (fol 121r))

Оудръжати достоиние чије ([дѣлате же оугрѣвше с(ы)на рѣша въ себѣ. съ кестъ наслѣдникъ. придѣте оувинимъ и. и оудръжимъ достоиние кго] Мф 21: 38; 78: 14-17, 53 (fol 107r))

Оумрѣти въ грѣсѣхъ ([грѣхъ оубо вамъ тако оумрете въ грѣсѣхъ вашихъ] Ин 8: 24; 47: 16-17, 22 (fol 66v); [аще во вѣрты не ємките тако азъ ксмъ. оумрете въ грѣсѣхъ вашихъ] Ин 8: 24; 47: 17-19, 22 (fol 66v))

Оумрѣти за люди ([и архиерен сы лѣтоу тому прорече. тако хотѣаше и(соу)с(ъ) оумрѣти за люди] Ин 11: 51; 60: 16-18, 35 (fol 36r); [сего же о себѣ не рече. и архиерен сы лѣтоу тому прорече. тако хотѣаше и(соу)с(ъ) оумрѣти <...> и не тѣкъмо за люди. и да чада в(о)жна расточена съберетъ въ едино] Ин 11: 51; 60: 16-20, 35 (fol 36r))

Оумывати ногѣ ([аще оумыхъ ваши ногѣ г(оспод)и и оучитель. и вы дѣльжни есте дроуѓъ дроуѓоу оумывати ногѣ] Ин 13: 14; 121: 16-18, 97 (fol 178r))

Оумыти ногѣ ([и гла(агол)а юмоу тъ (симонъ пётръ). г(оспод)и ты ли мон оумыкши ногѣ] Ин 13: 7; 121: 1, 97 (fol 178r); [гла(агол)а юмоу пётръ. не оумыкши мою ногоу въ вѣкъ] Ин 13: 8; 121: 3-5, 97 (fol 178r);

[Егда же оұмты нозѣ ихъ (своихъ оұченникъ) приложи ризы свою и възложе пакты и рече имъ. вѣстѣ ли чьто сътвори ихъ вамъ] Ин 13: 12; 121: 13-15, 97 (fol 178r); [отъвѣща емоу і(соу)с(ъ). аще не оұмтыж тѣбе (нозѣ) не имаши части съ мънож] Ин 13: 9; 121: 5-6, 97 (fol 178r); [отъвѣща емоу і(соу)с(ъ). аще не оұмтыж тѣбе (нозѣ) не имаши части съ мънож. гл(агол)а емоу симонъ петръ. г(оспод)и не нозѣ мои тъкъмо нъ и ржцѣ и главж] Ин 13: 9; 121: 5-8, 97 (fol 178r); [аще оұмтыхъ ваши нозѣ г(оспод)ъ и оұчинтель. и вты дѣлжыни есте дроугъ дроугору оұмтывати нозѣ] Ин 13: 14; 121: 16-18, 97 (fol 178r))

Оұмтыти ржцѣ (прѣдъ народомъ) ([видѣвъ же пилатъ тако ничьсоже оұспѣетъ. нъ паче маъва бываєтъ. принимъ водж оұмты ржцѣ прѣдъ народомъ. гл(агол)а. неповинънъ есь отъ кръвѣ сего правъдьника] Мф 27: 24; 31: 2-7, 107 (fol 40r))

Оұне есть вамъ да единъ чловѣкъ оұмьретъ за люди. а не въесь лзыкъ погынетъ ([единъ же етеръ отъ нихъ канада архиерен съ лѣтогу томоу. рече имъ. вты не вѣстѣ ничесоже. ни помышлѣте. тако оұне есть вамъ. да единъ чл(овѣ)къ оұмьретъ за люди. а не въесь лзыкъ погынетъ] Ин 11: 49-50; 60: 11-16, 35 (fol 36r))

Оұхо десноe ([и се единъ отъ сжинихъ съ і(соу)сомъ простъръ ржкж извлѣче ножъ свои. и оударь раба архиероеуа. и оүрѣза емоу оұхо десноe] Мф 26: 51; 124: 12 – 125: 13-15, 100 (fol 64v))

Оұповати на бога ([оұпова на в(ог)а да избавитъ и нынѣ. аще хощетъ юмоу. рече бо тако с(ынъ в(о)жни есмь] Мф 27: 43; 132: 23-25, 108 (fol 40v); [оұпъва на в(ог)ъ да изъбавитъ и нынѣ. аще хощетъ юмоу. рече бо тако с(ынъ в(о)жни естъ] Мф 27: 43; 209: 23-25, 185 (fol 10r))

Оұтрапи дынь ([въ оұтрапи дынь. народъ мъногъ пришедъи въ праѣдьникъ. слышавъше тако і(соу)с(ъ) градетъ въ иер(оуса)л(и)мъ] Ин 12: 12; 115: 3-6, 91 (fol 76r); [въ оұтрапи же дынь народъ иже стояше объ онъ полъ морѣ. видѣвъ тако корабѣ иного не бѣ тоу] Ин 6: 22; 34: 19-21, 9 (fol 77r); [въ оұтрапи же дынь...] Ин : 1: 44; 25; 28: 24-25, 2 (fol 104v))

X

Хвалити бога ([и вънезапж выстѣ съ ангеломъ мъножество вои небесынъихъ хвалишихъ в(ог)а] Лк 2: 13; 163: 19 – 164: 20-22, 143 (fol 54 r); [и ты (оученици) поклонишѧ сѧ юмоу. възвратишѧ сѧ въ и(ероу)с(а)л(и)мъ. съ радостиж велиж. и вѣаҳж въинж въ цр(ь)к(ъ)вѣ. хвалише и вл(а)г(ове)ств(ов)аще в(ог)а] Лк 24: 52-53; 65: 14-17, 40 (fol 13v))

Хвалж (комоу) въздати ([и принимъ чашж и хвалж въздавъ дастъ имъ гл(агол)а. пинте отъ нея въси] Мф 26: 27; 122: 7-9, 98 (fol 178v); [фарисен же ставъ сице въ себѣ молѣаше сѧ. гл(агол)а. в(ож)е хвалж тѣбѣ въздаиж. тако нѣсмь тако прочии чл(овѣ)ци. хыщыници. неправъдьници. прѣ-

любодѣи ли тако и съ мѣтарь] Лк 18: 11; 95: 14-19, 71 (fol 7r)

Хламида чрѣвнага ([тѣгда воини игемонови прѣимъшѣ і(сѹ)са въ сѫдиши. съвѣраша на ны вѣсіж спирж. и съвлѣкъше и хламидоиж чрѣвеноиж одѣша и] Мф 27: 27-28; 131: 11-14, 107 (fol 40r))

Хлѣби прѣдложениа ([... вѣниде (давыдъ) въ храмъ б(о)жии при авнатарѣ архнєреи. и хлѣбы прѣдложениа сънѣстъ <...> и дастъ и сѫщимъ съ нимъ] Мк 2: 26; 102: 27, 78 (fol 58v) – 103: 1-4, 79 (fol 55r))

Хлѣбъ божии ([... о(ть)ци мои дастъ вамъ хлѣбъ истинъныи съ н(е)б(е)сє. хлѣбъ бо б(о)жии естъ съходи съ н(е)б(е)сє. и дахи животъ вѣсемоу миrou] Ин 6: 32-33; 38: 7-10, 13 (fol 42r))

Хлѣбъ животыни ([Рече г(оспод)ь къ пришдѣшимъ къ немоу июдеомъ. азъ есмь хлѣбъ животыни] Ин 6: 48; 39: 18-19, 14 (fol 42v); Ин 6: 35; 38: 12-13, 13 (fol 42 r))

Хлѣбъ животыни ([азъ есмь хлѣбъ животыни съшьдыи съ н(е)б(е)сє. аще къто сънѣстъ отъ хлѣба сего. живъ бждетъ въ вѣкты] Ин 6: 51; 39: 23-25, 14 (fol 42v))

Хлѣбъ истинъныи ([не моси дастъ вамъ хлѣбъ съ н(е)б(е)сє. нъ о(ть)ци мои дастъ вамъ хлѣбъ истинъныи съ н(е)б(е)сє] Ин 6: 32; 38: 6-9, 13 (fol 42 r))

Хлѣбъ нашъ епиѹсни дажь намъ дѣнесь ([хлѣбъ нашъ епиѹсни дажь намъ дѣнесь] Мф 6: 11; 101: 11-12, 77 (fol 58 r))

Хлѣбъ прѣломити ([и бѣистъ тако вѣзлеже съ нима (съ оѹченники). приимъ хлѣбъ

бл(аго)с(ло)ви. и прѣломъ дагаше има] Лк 24: 30; 27: 16-18, 1 (fol 104r)

Хлѣбъ (съшедыи) съ небесе ([съ иестъ хлѣбъ съшедыи съ н(е)б(е)сє. не таکоже о(ть)ци ваши гаса маниж и оумрѣша. гады хлѣбъ съ живъ бждетъ въ вѣкты] Ин 6: 58; 42: 9-12, 17 (fol 50 r); [не моси дастъ вамъ хлѣбъ съ н(е)б(е)сє. нъ о(ть)ци мои дастъ вамъ хлѣбъ истинъныи съ н(е)б(е)сє] Ин 6: 32; 38: 6-9, 13 (fol 42 r); [азъ есмь хлѣбъ живыи съшьдыи съ н(е)б(е)сє. аще къто сънѣстъ отъ хлѣба сего. живъ бждетъ въ вѣкты] Ин 6: 51; 39: 23-25, 14 (fol 42v))

Ходити въ заповѣдяхъ вѣсѣхъ ([бѣшетe же ова (захарина и елисаветъ) правьдна прѣдъ б(ого)мъ. ходища въ заповѣдяхъ вѣсѣхъ и оправъданіихъ г(осподь)нихъ. бес порока] Лк 1: 6; 182: 8-12, 160 (fol 26v))

Ходити въ слѣдъ ([народи же ходаштеи прѣдъ нимъ. гла(агол)иже. и въ слѣдъ зъвалахъ шсанна с(ты)ноу дав(ы)д(о)воу] Мф 21: 9; 116: 14-16, 92 (fol 76v); [рече же (исѹсъ) къ дроѹгоѹмоу. ходи въ слѣдъ мене] Лк 9: 59; 92: 25-26, 68 (fol 51v))

Ходити (ходи) въ тѣмѣ ([пакы же имъ рече і(сѹ)с(ъ) гла(агол)а. азъ исмъ свѣтъ вѣсемоу миrou. ходи по мѣнѣ не иматъ ходити въ тѣмѣ] Ин 8: 12; 66: 10-13, 41 (fol 12r); Ин 8: 12; 46: 6-8, 21 (fol 66r); [рече же имъ і(сѹ)с(ъ) <...> ходите доњдеже свѣта имате. тѣма вѣсть не иметъ. и ходи въ тѣмѣ не вѣстъ камо идѣтъ] Ин 12: 35; 62:

18-21, 37 (fol 14 r); [ходди въ тъмъ• не въстъ кодъ ходитъ] Ин 12: 35-36; 175: 28-29, 153 (fol 67r) – 175: 1, 154 (fol 67v))

Ходищи (ходди) по морю ([и тъма абие въистъ• и не оу въ къ нимъ пришълъ і(сѹ)с(ъ)• море же вътрову велию дъшащю въстааше• гребъше же тако •к є• стадии ли •л•ти• огърбаша і(сѹ)са ходища по морю] Ин 6: 18-19; 34: 11-15, 9 (fol 77r))

Хотащаго отъ тебе заати не отъврати ([Рече г(осподь) просащому оу тебе дан• и хотащаго отъ тебе заати не отъврати] Мф 5: 42; 68: 4-5, 43 (fol 9r))

Храмъ божии ([... въниде (давыдъ) въ храмъ б(о)жии при авиатарѣ архиерен] Мк 2: 26; 102: 27, 78 (fol 58v) – 103: 1, 79 (fol 35r))

Хранити слово божие ([блажени слышашен слово б(о)жие и храняще е] Лк 11: 28; 114: 26-27, 121 (fol 61r))

Христосъ прѣвѣваютъ въ вѣкы ([отъвѣща емоу народъ• мы слышахомъ <...> тако х(ристос)ъ прѣвѣваютъ въ вѣкы] Ин 12: 34; 175: 19-22, 153 (fol 67r))

Хромини ходатъ ([и отъвѣшавъ і(сѹ)с(ъ) рече имъ (оученикомъ) шедъше възвѣстите иоаноу• также слышите и видите• слѣпии проозираштъ• и хромини ходатъ• прокажении очищаштъ сѧ• и глouсии слышатъ] Мф 11: 4-5; 175: 9-11 – 176: 12-15, 154 (fol 67v))

Ц

Цркви божии ([послѣдъ же пристяпьша дъва лъжа съвѣдѣтелъ• рѣсте• съ рече могж разорити

цр(ь)к(ъ)въ б(о)жиј. и тръми дънъми съзъдати иж] Мф 26: 60-61; 125: 8-10 – 126: 11, 101 (fol 102r))

Цркви господниа ([ключи сѧ кмоу (захарии) покадити• въшьдъшю въ цр(ь)к(ъ)въ г(осподь)ниж] Лк 1: 9; 182: 17 – 183: 18-19, 160 (fol 26v))

Цѣлити неджгъ къи, въ комъ ([и проходдааше въсіж галилеј і(сѹ)с(ъ)• оучи и цѣла въсѣкъ неджгъ и въсѣкж илж въ людехъ] Мф 4: 23; 71: 15-18, 46 (fol 3v))

Цѣлити илж кжж въ комъ ([и проходдааше въсіж галилеј і(сѹ)с(ъ)• оучи и цѣла въсѣкъ неджгъ и въсѣкж илж въ людехъ] Мф 4: 23; 71: 15-18, 46 (fol 3v))

Цѣль быти ([въ же тоу етеръ чл(овѣ)къ •л• и •й• лѣтъ имы въ неджѣ своеемъ• сего видѣвъ і(сѹ)с(ъ) лежаша и разоумѣвъ• тако много лѣта юже имѣаше• г(лаго)ла емоу хоши ли цѣль быти] Ин 5: 5-6; 41: 2-6, 16 (fol 39v); [гл(агол)а емоу і(сѹ)с(ъ)• въстани възъми одръ свои• и иди въ домъ свои• и абие цѣль въистъ чл(овѣ)къ и възлатъ одръ свои и хождааше] Ин 5: 8-9; 41: 10-13, 16 (fol 39v))

Цѣна кръви ([архиерѣи же принимъше съребро рѣша• не достонно кстъ въложити к въ каръванж• понеже цѣна кръви кстъ] Мф 27: 6; 207: 21-24, 183 (fol 79r))

Цѣарь градъ ([М(ѣса)ца априлия въ •з• па^м(лть) с(в)л(таго) евтуха архиеп(иско)па ц(ѣса)рѣ града] 179: 27-29, 157 (fol 53r))

Цѣарь издранлевъ ([ины с(ъ)п(а)се а севе ли не можетъ съпости х(ристос)ъ ц(ѣса)рь и(здран)левъ] Мк 15: 32; 209: 1-3,

185 (fol 10r); [инты с(ъ)п(а)сε а сεбε ли нε можεтъ съпαсти аще ц(ъса)ρь и(з)дран)лεвъ естъ. да сънидεтъ нынѣ съ кръста и върж имεмъ εмоу] Мф 27: 42; 132: 21-23, 108 (fol 40v); [... инты с(ъ)п(а)сε. а сεбε ли нε можεтъ с(ъпαс)ти. χ(ристос)ъ ц(ъса)ρь и(з)дран)-лεвъ естъ. да сънидεтъ нынѣ съ кръста. да видимъ и върж имεмъ] Мк 15: 32; 209:1-3, 185 (fol 10r); [отъвѣща натананиль. и глагола юмоу. равви. тты еси с(ъ)и нъ в(о)жин. тты еси ц(ъса)ρь и(з)дран)лεвъ] Ин 1: 50; 156: 23-26, 135 (fol 29r); [отъвѣща натананиль. и гл(агол)а юмоу. равви. тты юси с(ъ)и нъ в(о)жин. тты ц(ъса)ρь юси и(з)дран)лεвъ] Ин 1: 50; 104: 12-14, 80 (fol 55v); [инты с(ъ)п(а)сε. а сεбε ли нε можεтъ с(ъ)п(а)сти. аще цъсарь и(з)дранлεвъ юстъ] Мф 27: 42; 209: 18-23, 185 (fol 10r); [въ оутрѣ. народъ мъногъ пришъдъи въ празднинъ. слышавъше тако и(соу)с(ъ) грлдεтъ въ иер(оуса)-л(и)мъ <...> изиџ противъ юмоу. и зъваауж гл(агол)ијще. шсанна благословенъ грлдъи въ имл г(осподь)не. ц(ъса)ρь и(з)дра)и-лεва] Ин 12: 13; 115: 3-9, 91 (fol 76r))

Цъсарь иудеицъ ([и възложиша върху главы юго винж напъсанж. съ юстъ ц(ъса)ρь иудеискъ] Мф 27: 37; 132: 1-3, 108 (fol 40r); [въниде же пакы пилатъ въ прѣторъ. и гласи и(соу)са и рече юмоу. тты ли юси ц(ъса)ρь иудеискъ] Ин 18: 33; 204: 24-27, 180 (fol 35v); [се влъсви отъ въстокъ придж въ и(е)ρ(оуса)л(и)мъ глаголијще. къде юстъ рождин ся

цъсарь иудеискъ] Мф 2: 1-2; 165: 17-20, 144 (fol 54v); [и проплаша и. и вѣ нап(ь)сание винты юго нап(ь)сано ц(ъса)ρь иудеискъ] Мк 15: 25-26; 128: 18-20, 104 (fol 4v); [аште тты еси ц(ъса)ρь иудеискъ. с(ъ)п(а)с и ся самъ] Лк 23: 37; 129: 8-9, 105 (fol 41r); [вѣ же и напъсание напъсано надъ нимъ <...> съ юстъ ц(ъса)ρь иудеискъ] Лк 23: 38; 129: 9-12, 105 (fol 41r); [и въпроси и игемонъ г(лаго)ла. тты ли еси ц(ъса)ρь иудеискъ] Мф 27: 11; 208: 5-8, 184 (fol 79v); [и положиша върху главы юго винж юго нафандж. съ юстъ и(соу)с(ъ) цъсарь иудеискъ] Мф 27: 37; 209: 10-12, 185 (fol 10r); [и се речъ (пилатъ) пакы изиџ къ иудеомъ. и глагола имъ <...> хоштетe ли оубо да отъпоущж вамъ ц(ъса)ра иудеиска] Ин 18: 39; 205: 17-23, 181 (fol 71r); [и похождауж къ немоу и гл(агол)ауж. радоуни ся ц(ъса)ρю иудеискъ. и вигаж и по главѣ тръстииж. и пльваауж на ны] Ин 19: 3; 205: 1-3, 182 (fol 71v); [и възложиша на ны съплетъше тръновъ вѣници. начаша цъловати и. радоуни ся ц(ъса)ρю иудеискъ. и вигаж и по главѣ тръстииж. и пльваауж на ны] Мк 1: 17-19; 127: 2-6, 104 (fol 4v); [и поклонъше ся. на колѣноу прѣдъ нимъ. ржгахж ся юмоу гл(агол)ијще. радоуни ся ц(ъса)ρю иудеискъ] Мф 27: 30; 131: 16-19, 107 (fol 40r))

Цъсарь мжжъ ([вѣ етеръ ц(ъса)ρь ^{мжжъ} егоже сънъ болѣаше въ капернаумѣ] Ин 4: 46; 36: 22-23, 12 (fol 47v); [гл(агол)а къ немоу ц(ъса)ρь мжжъ. г(оспод)и съниди

прѣждѣ даје не оумъретъ отрокъ мон] Ии 4: 49; 37: 3-5, 12 (fol 47v))

Цѣсарѣствиѣ божиѣ ([аминъ гла(агол)иѢ вамъ. сѧтъ етери отъ съде стоящихъ. иже не имѣтъ въкоусити съмрѣти. дондѣже огържатъ ц(ѣса)р(ь)ствиѣ в(о)-жиѣ] Мк 9: 1; 108: 7-10, 84 (fol 80v); [и тъ възвѣдъ очи свои на оученикы свою. глаголааше. блажени ништии д(оу)хомъ тако ваше есть цѣсарѣствиѣ в(о)жиѣ] Лк 6: 20; 150: 17-20, 129 (fol 11r); [глаголиѢ же вамъ въ истинѣ. сѧтъ етери отъ съде стоящихъ. иже не имѣтъ въкоусити съмрѣти. дондѣже огържатъ цѣсарѣствиѣ в(о)жиѣ] Лк 9: 27; 148: 20-24, 126 (fol 52v))

Цѣсарѣствиѣ нѣбесъкоѣ ([отъ дѣнии же иоана кръстителѣ до селѣ ц(ѣса)р(ь)с(тв)иѣ нѣбесъкоѣ ноудитъ сѧ. и ноужданци въсѫтишаиже] Мф 11: 12; 176: 5-6 – 177: 7-8, 155 (fol 83r))

Цѣсарѣствиѣ нѣбесъкоѣ ([ходаште же проповѣданте глаголиѢште. тако приближи сѧ цѣсарѣствиѣ нѣбесъкоѣ] Мф 10: 7; 153: 11-13, 132 (fol 72v); [блажени изгѣнании правды ради. тако тѣхъ есть ц(ѣса)р(ь)ствиѣ нѣбесъкоѣ] Мф 5: 10; 141: 1-2, 118 (fol 30v); [ты еси петръ и на сѣмь камени съзиждѣ црквь мої. и врата адова не оудолѣжть и. и дамъ тебѣ ключа ц(ѣса)р(ь)ствиа нѣбесънаго] Мф 16: 19; 161: 5-9, 141 (fol 59r); [сѧтъ бо каженици <...> иже исказиша сѧ сами ц(ѣса)р(ь)ствиа ради н(е)б(е)с(ь)наго] Мф 19: 12; 73: 9-14, 48 (fol 34v); [Рече г(оспод)ъ притчж сиѢ. поѹбъно иестъ

цѣсарѣствиѣ нѣбесъноѥ...] 154: 12-13, 134 (fol 45v); [приде иоанъ кръстителъ. проповѣдал въ поѹстыни иорданъсцѣ. и глагола. поканите сѧ приближи бо сѧ ц(ѣса)р(ь)ствиѣ нѣб(е)с(ь)наго] Мф 3: 2; 170: 7-11, 149 (fol 84r); [аменъ. глаголиѢ вамъ. болыи иоана кръстителѣ. мъни же въ ц(ѣса)рествии нѣбесънѣмъ болыи иестъ ико] Мф 11: 11; 176: 2-5, 155 (fol 83r); [рече г(оспод)ъ своимъ оученикомъ... въ ц(ѣса)рествии нѣбесънѣмъ...] Мф 5: 19; 146: 6-7, 124 (fol 23r); [иже бо разоритъ единъ заповѣденъ сиѢ малыиҳъ и наоучитъ тако чл(овѣ)кы. мънии наречетъ сѧ въ ц(ѣса)р(ь)ствии н(е)б(е)с(ь)нѣмъ] Мф 5: 19; 142: 6-10, 119 (fol 6r); [а иже с(ъ)творитъ и наоучитъ. съ вѣни наречетъ сѧ въ ц(ѣса)р(ь)ствии н(е)б(е)с(ь)нѣмъ] Мф 5: 19; 142: 10-12, 119 (fol 6r))

Цѣсарѣство божиѣ ([оудобѣкѣ бо есть камѣлоу сквозѣ оуши игълинѣ проити неже богатоу въ ц(ѣса)р(ь)с(тв)о в(о)жиѣ вънити] Лк 18: 25; 93: 1-3, 69 (fol 62r); [пакы гла(агол)иѢ вамъ. оудобѣкѣ иестъ камѣлоу сквозѣ оуши игълинѣ проити. неже богатоу въ ц(ѣса)р(ь)с(тв)о в(о)жиѣ вънити] Мф 19: 24; 76: 18-21, 51 (fol 121r); [Въ оно врѣло. приде иосифъ иже отъ ариматея. благообразънъ съвѣтъникъ. тако и тъ бѣ чај ц(ѣса)р(ь)с(тв)а в(о)жига. и дрѣзынжвъ. вънide къ пилатоу. и проси тѣла і(соу)сова] Мк 15: 43; 35: 14-17, 10 (fol 77v); [онъ же (ісоусъ) рече имъ (оученикомъ). вамъ дано иестъ вѣдѣти тайны ц(ѣса)рества в(о)жига. а прочимъ

въ притъчахъ] Лк 8: 10; 89: 24-27, 64 (fol 43v)

Цѣсарство небесное ([Рече г(оспод)ь притъчъ сиже. подобно исть ц(ѣса)ръс(тв)о н(е)б(е)с(ъ)ное десати дѣвъ] Мф 25: 1; 85: 20-21, 60 (fol 57v); [блажени нищии д(оу)хомъ. тако тѣхъ исть ц(ѣса)ръс(тв)о н(е)б(е)с(ъ)ное] Мф 5: 3; 140: 15-17, 117 (fol 30r); [и(соу)с(ъ)] же рече оученикомъ своимъ. аминъ гл(агол)ж вамъ. тако не оудовъ вънидеть богатъ въ ц(ѣса)ръс(тв)о н(е)б(е)с(ъ)-ное] Мф 19: 23; 76: 15-18, 51 (fol 121r); [рече г(оспод)ь притъчъ сиже. оуподоби ся ц(ѣса)ръс(тв)о н(е)б(е)с(ъ)ное чл(овѣ)-коу ц(ѣса)роу. иже призъва рабы свои. и дастъ имъ имѣниe свои] Мф 25: 14; 85: 12-17, 60 (fol 57v); Мф 22: 2; 80: 14-19, 55 (fol 108r); [рече г(оспод)ь притъчъ сиже. оуподоби ся ц(ѣса)ръс(тв)о н(е)б(е)с(ъ)ное чл(овѣ)коу ц(ѣса)роу. иже сътвори бракъ с(ты)ноу своемоу] Мф 18: 2; 73: 14-16, 48 (fol 34v))

Цѣсарство не отъ сего мира / не отъ сѫдоу(ж) ([отъвѣща и(соу)с(ъ) цѣсарство мое иѣстъ отъ сего мира] Ин 18: 36; 204: 3-4, 181 (fol 71r); [нынѣ же цѣсарство мое иѣстъ отъ сѫдѣ] Ин 18: 37; 204: 7 – 205: 8-9, 181 (fol 71r))

Цѣсарство иго не вѣдетъ коньца ([и дастъ имоу г(оспод)ь в(ог)ъ прѣстолъ дав(ы)да о(ть)ца его. и въц(ѣса)ритъ ся въ домъ иаковли. въ вѣкы. и ц(ѣса)ръс(тв)о иго не вѣдетъ коньца] Лк 1: 32-33; 179 (fol 53r))

Ч

Чашж кѫж испити ([и(соу)с(ъ)] же рече има. чашж оубо тѣже азъ пиж. испиета. и кръштениемъ. имже азъ кръшаи ся. кръстите ся] Мк 10: 39; 112: 3-6, 88 (fol 65v))

Чаижши движения водѣ ([въниде и(соу)с(ъ) въ и(ероу-са)л(и)мъ. есть же въ и(ероу-са)л(и)мѣхъ на овчи кжпѣли таже нарицаетъ ся евреискы витезда. пать притворъ имжи. въ тѣхъ лежааше мъножество болащихъ. слѣпъ хромъ соухъ. чаижши движения водѣ] Ин 5: 1-3; 40: 17-23, 15 (fol 39r))

Чинити повѣсть ([мъноди начаша чинити повѣсть. о иѣвѣстынтихъ въ насть вещехъ] Лк 1: 1; 182: 27-29, 159 (fol 26 r))

Чловѣкомъ ловъцъ ([и рече и(соу)съ) има градѣте по мънѣ. и сътвори въ чл(овѣ)к(о)мъ ловъца] Мф 4: 19; 71: 6-7, 46 (fol 31v))

Чловѣкъ правъдѣнъ ([видѣвъ же сътьникъ въвъшени. прослави в(о)га гл(агол)ж. въ истинѣ чл(овѣ)къ съ правъдѣнъ вѣ] Лк 23: 47; 129: 1-3, 106 (fol 41v))

Чловѣкъ цѣсарь ([оуподоби ся ц(ѣса)ръс(тв)о н(е)б(е)с(ъ)ное чл(овѣ)коу ц(ѣса)роу. иже сътвори бракъ с(ты)ноу своемоу] Мф 22: 2; 80: 14-16, 55 (fol 108r); Мф 25: 14; 85: 12-17, 60 (fol 57v); [оуподоби ся ц(ѣса)ръс(тв)о н(е)б(е)с(ъ)ное чл(овѣ)коу ц(ѣса)роу] Мф 18: 23; 73: 16-17, 48 (fol 34v))

Чловѣци грѣшници ([помланѣте токоже гл(агол)а вамъ. еще сы въ галилѣи. глагола. тако подобаетъ с(ты)ноу чл(овѣ)чу прѣданоу вѣти

въ рѣцѣ чл(овѣ)къ грѣшникъ] Лк 24: 7; 135: 20-23, 111 (fol 68r))

Чъти отъца (твоєго) и матерь (твоју) ([и соу)с(ъ)] же рече ємоу· еже не оѹвиєши· не прѣлюбы сътвориши· не оукрадеши· не лъжесвѣдѣтель бждеши· чъти о(ть)ца и м(ате)ре· и възлюби искрѣнѣаго своєго таќо самъ сѧ] Мф 19: 18-19; 76: 1-6, 51 (fol 121r))

Чъто юсть истина ([глагола ємоу пилатъ· чъто юсть истина]) Ип 18: 38; 205: 15-17, 181 (fol 71r))

Чудеса сътворити кага ([видѣвъше же архіерен· и кънижьници чоудеса таже сътвори и(соу)с(ъ) <...> негодоваша...]) Мф 21: 15-16; 116: 22-25, 92 (fol 76v))

Чада божига ([сего же о себѣ не рече· нъ архіерен съ лѣтоу тому прорече· таќо хотѣаше и(соу)с(ъ) оумрѣти <...> и не тъкъмо за люди· нъ да чада б(о)жига расточена съберетъ въ єдино]) Ип 11: 51-52; 60: 16-20, 35 (fol 36 r))

Ю

Юже нѣсмъ достоинъ нарещи сѧ съињъ твои ([рече же ємоу с(ы)нъ· о(ть)че съгрѣшихъ на небо и прѣдъ твоемъ· юже нѣсмъ достоинъ нарещи сѧ с(ы)нъ твои· с(ъ)твори ма· таќо єдиного отъ наимъникъ твоихъ]) Лк 15: 21; 97: 2-7, 73 (fol 87))

ГА

Гави сѧ къто съ небесе ([гави же сѧ ємоу (исоу)соу) анг(е)ль съ н(е)в(е)с(е) оукрѣпля и]) Лк 22: 43; 123: 10-11, 99 (fol 64r))

Гавити сѧ въсемоу мироу ([глаголан ємоу июда· не искариотъскы· г(оспод)и и чъто въистъ· таќо намъ хощеши сѧ гавити· а не въсемоу мироу]) Ип 14: 22; 195: 11-14, 172 (fol 60v); [никътоже бо ничесоже въ таинѣ творитъ· и ищетъ самъ гавѣ въгти· аще си твориши гави сѧ въсемоу мироу]

Ип 7: 4; 43: 19-21, 18 (fol 50v))

Гавити сѧ отъ мрѣтвыхъ ([се юже третици гави сѧ и(соу)с(ъ) оученикомъ своимъ отъ мрѣтвыхъ]) Ип 21: 14; 139: 26-28, 115 (fol 35r))

Гавитъ сѧ знаменик ([и тъгда гавитъ сѧ знаменик с(ы)на чл(овѣ)ча на н(е)в(е)с(е)си]) Мф 24: 30; 119: 1-4, 95 (fol 22r))

Гавѣ быти ([никътоже бо ничесоже въ таинѣ творитъ· и ищетъ самъ гавѣ быти· аще си твориши гави сѧ въсемоу мироу]) Ип 7: 4; 43: 19-21, 18 (fol 50v))

Гаватъ сѧ дѣла чиша ([... твори истина градетъ къ свѣтоу· да гаватъ сѧ дѣла его· таќо о б(о)зѣ сжть съдѣланы]) Ип 3: 21; 31: 8-10, 5 (fol 24r))

Гадыи ма живъ бждетъ мене ради ([... посыла ма живыи о(ть)ци· и азъ живж о(ть)ца ради· и гадыи ма· и тъ живъ бждетъ мене ради]) Ип 6: 57; 42: 7-9, 17 (fol 50r))

Гадыи плѣть чиј и пији кръвь чиј ([Рече г(оспод)ъ къ вѣровавшимъ въ нъ июдемъ· гадыи плѣть мој и пији мој кръвь

въ мънѣ прѣбываєтъ· и азъ въ немъ] Ин 6: 56; 42: 4-6, 17 (fol 50r))

Гадыи хлѣбъ кыи ([съ юстъ хлѣбъ съшедыи съ н(е)б(е)сє· не такоже таса о(ть)ци ваши маниж и оумрѣша· гадыи хлѣбъ съ живъ бждетъ въ вѣкъ] Ин 6: 58; 42: 9-12, 17 (fol 50r))

Газва гвоздинага ([онъ же (тома) рече имъ· аще не видж на ржкоу кго газвы гвоздинныя <...> не имж вѣры] Ин 20: 25; 30: 16-19, 4 (fol 111v); [онъ же (тома) рече имъ· аще не <...> вложж прѣста моего въ газвѣ гвоздиниж <...> не имж вѣры] Ин 20: 25; 30: 16-19, 4 (fol 111v))

Газвы вѣзложити ([чловѣкъ етеръ съхождааше отъ иер(са)л(и)ма въ ерихож· и въ разбоинники вѣпаде· иже и съвлькъше и· и газвы вѣзложьше· отидж оставьше и елѣ живъ сѫщъ] Лк 10: 30; 91: 26-27, 67 (fol 51r) – 92: 1-2, 68 (fol 51v))

Гако глаголано бысть ([вѣзвратиша сѧ пастыри славаше и хвалиште б(ог)а· о вѣсѣхъ таже слышаша· и видѣша· такоже глаголано бысть къ нимъ] Лк 2: 20; 169: 23-27, 148 (fol 95v))

Гако писано / писано юстъ / Гако юстъ писано / писано ([за(а)ло евангелия ис(о)ү(съ)х(ристо)ва· с(ы)ноу в(ожни)а· такоже п(ъ)сано юстъ· въ пророцѣхъ] Мк 1: 2; 168: 15-16, 147 (fol 95r); [и обрѣтъ же і(соу)с(ъ) осъла вѣсѣде на не· такоже юстъ писано· не бол сѧ дѣши сионга· се ц(ѣса)рь твои грждетъ·

сѣда на жрѣблате осъли] Ин 12: 14-15; 115: 9-12, 91 (fol 76r); [такоже юстъ писано въ кънигахъ словесъ исаня пророка глаголища· гласъ въпижаго въ поустыни· оуготованте· пжть г(осподь)ињ· правы творите стъзя его] Лк 3: 4; 171: 28-29, 150 (fol 84r) – 172: 1-4, 151 (fol 97r))

Гако юстъ писано см. Гако писано / писано юстъ

Гости акриды и мѣдъ дивни ([самъ же иоанъ· имѣше ри҃ж своїж отъ власъ вельбуждъ· и погасъ оуснитъ о чрѣслѣхъ своихъ· гадъ же кго бѣ· акриди и мѣдъ дивни] Мф 3: 4; 170: 15-19, 149 (fol 84r); [бѣ же иоанъ· обльченъ власы вельбужди· и погасъ оуснитъ· о чрѣслѣхъ кго· и гады акриды· и мѣдъ дивни] Мк 1: 6; 168: 28-29, 147 (fol 95r) – 168: 1-2, 148 (fol 95v))

Гости маниж ([съ юстъ хлѣбъ съшедыи съ н(е)б(е)сє· не такоже таса о(ть)ци ваши маниж и оумрѣша· гадыи хлѣбъ съ живъ бждетъ въ вѣкъ] Ин 6: 58; 42: 9-12, 17 (fol 50r); [о(ть)ци наши гаша манъиј въ поустыни· такоже естъ писано· хлѣбъ съ н(е)б(е)сє дасть имъ гости] Ин 6: 31; 38: 3-5, 13 (fol 42r); [о(ть)ци ваши гаша манъиј въ поустыни и оумрѣша] Ин 6: 49; 39: 19-21, 14 (fol 42v))

Гости пасхж ([въ оно врѣмѧ· вѣсл і(соу)са отъ канафы въ прѣторъ· бѣ же за оутра· и ти не вѣнидж въ прѣторъ· да не оскврьнатъ сѧ· нъ да гадатъ пасхж] Ин 18: 28; 204: 10-13, 180 (fol 35v))

Ієсти чијж плътъ и пити кръвъ чијж ([адъи мојж плътъ и пиши кръвъ мојж. иматъ животъ вѣчнъи. и азъ въскрѣшъ и въ послѣднии дънь] Ин 6: 54; 40: 8-10, 15 (fol 39r))

¶

Іевангелие отъ иоанна ([м(ъс)а]-ца то^г(о) въ .ї а. с(в)а)таго менъ. и иже съ нимъ и пр(ѣпо)^а(объ)наго мартина юва(н)^г(елие) ѿ иоанна. гла^в(а) .Ѣ Й.И.] Ин 15: 77; Ин 16: 2; 155: 26-29, 134 (fol 45v))

Іже богъ съчета. чловѣкъ да не разлажајетъ ([нъ плътъ едина. юже оубо в(о)гъ съчета. чл(овѣ)къ да не разлажајетъ] Мф 19: 6; 72: 19-20, 47 (fol 34r))

Іже глаголејетъ сѧ съкаџаемо ([обрашъ же сѧ і(соу)с(ъ). и видѣвъ та по себѣ иджа. гла(агол)а има. чесо ищета. она же рѣста юмоу. равви. юже гла(агол)ејетъ сѧ съкаџаемо оучителю. къде живеши. гла(агол)а има придѣта и видита] Ин 1: 38-39; 28: 9-14, 2 (fol 104v))

Іже къ оухоу глаголасте въ таништихъ проповѣстъ сѧ на кровѣхъ ([іже къ оухоу глаголасте въ таништихъ проповѣстъ сѧ на кровѣхъ] Лк 12: 3; 151: 15-17, 130 (fol 11v))

Іже нарицајетъ сѧ какъ ([гла(гол)а еи і(соу)с(ъ) марие. обрашьши же сѧ она гла(гол)а юмоу еврѣискы равви. юже нарицајетъ сѧ оучителю] Ин 20: 16; 137: 1-3, 113 (fol 3r)).

Іже съважеши на іеми. бждетъ съважано на небесъхъ ([іже съважеши на іеми. бждетъ съважано на небесъхъ] Мф 16: 19; 161: 9-10, 141 (fol 59r))

Іже съкаџајетъ сѧ какъ ([плинж на іеми и сътвори брънис отъ пли^н(о)вени. и помаџа юмоу очи брънисемъ. и рече юмоу. иди оумни сѧ въ кжпѣли силоуам(ъ)сцѣ юже съкаџајетъ сѧ посъланъ. идеже и оумы сѧ и приде види] Ин 9: 6-7; 56: 22-24, 31 (fol 92r) – 57: 1-3, 32 (fol 92v); [възърѣвъ же на нъ і(соу)съ. рече ты еси симонъ с(ы)нъ ионинъ. ты наречеши сѧ кифа. юже съкаџајетъ сѧ (петръ)...] Ин 1: 43; 28: 21-24, 2 (fol 104v))

Істъ писано / пъсано ([и рече же имъ тако тако істъ писано. и тако подобааше пострадати х(рист)оу. и въскрѣснти отъ мртвыхъ третии дънь] Лк 24: 46; 65: 2-5, 40 (fol 13v); [с(ы)нъ чл(овѣ)чъ идётъ такоже істъ писано о немъ. горе же чл(овѣ)коу томоу имъже с(ы)нъ чл(овѣ)чъ прѣдајетъ сѧ. добрѣ юмоу би было аште сѧ би не родилъ чл(овѣ)къ тъ] Мф 26: 24; 122: 30-31, 97 (fol 178r) – 122: 1-2, 98 (fol 178v); [о немъже істъ п(ы)сано. се азъ посълуж ангелъ мон прѣдъ лицемъ твоимъ. и оуготовитъ путь твой прѣдъ тобоу] Мф 11: 10; 176: 28-29, 154 (fol 67v) – 176: 1-2 155 (fol 83r)

СВЕРХСЛОВНЫЕ НАИМЕНОВАНИЯ ЛИЦ, УПОМИНАЕМЫХ В ПАМЯТНИКЕ

Лвнатаръ архнєреи ([въниде (давыдъ) въ храмъ б(о)жии при авнатарѣ архнєреи] Мк 2: 26; 102: 27, 7 (fol 58v) – 103: 1, 79 (fol 55r))

Лнгелъ гаври(и)лъ ([въ шестыи же мѣсацъ посъланъ бысть ангелъ гаврилъ. отъ б(ог)а. въ градъ галилѣискъ. икоу же имѧ наazarетъ] Лк 1: 26; 178: 20-24, 156 (fol 83v))

Лндрен братръ симона петра ([бѣ же андреа братръ симона петра. единъ отъ обою слышавшюю отъ иоанна. и по немъ шьдъшюю. обрѣте съ прѣждѣ братра своего симона] Ин 1: 41; 28: 16-20, 2 (fol 104v))

Лпостолъ ноанъ ([Л(ѣс)ла тогожде въ •й. пам(лть) с(вл)таго ап(осто)ла ноана] 180: 14-15, 158 (fol 53v))

Лрхангелъ михаилъ ([Л(ѣс)ла то(го) въ •й. и съ немъ архангела михаила и с(вл)тоумоу кирину и матронѣ] Лк 12: 12; 154: 7-11, 134 (fol 45v))

Богословъ евангелистъ иоанъ ([м(ѣс)ла т(о)го •й. оусъпениј в(о)гослова. евангелиста иоана] 149: 21-24, 128 (fol 69v))

Господь исоусъ ([... придѣжнѣ на гробъ <...> обрѣтж же камень отъваленъ отъ гроба. и въшедъш. не обрѣтж тѣлесе г(оспод)а и(соу)са] Лк 24: 1-3; 135: 9-13, 111 (fol 68r); [г(оспод)ь и(соу)сь по гла(гола)нии его къ

нимъ (оученикомъ) възнесе сѧ на небо] Мк 16: 19; 135: 1-3, 111 (fol 68r))

Господь нашъ исоусъ хрістосъ ([по възнесении г(оспод)ѣ нашего и(соу)са хріст)а •в• •і•тє евангелия мѣцѣ єго. въ прѣвѣмъ...] 65: 20-22, 40 (fol 13v))

Господь съинъ давыдовъ ([она же паче въпласте. гла(гол)ища. помилоуи ны г(оспод)и с(ты)не дав(ыдов)ъ] Мф 20: 31; 75: 9-11, 50 (fol 156v); [и се дѣва слѣпьца сѣдаща при пати. слышавшша тако и(соу)с(ъ) мимоходитъ. въпласте. възписта гла(гол)ища. помилоуи ны г(оспод)и с(ты)не дав(ыдов)ъ] Мф 20: 30; 75: 6-9, 50 (fol 156v))

Давыдовъ съинъ ([что сѧ вамъ мънитъ о хріст)ѣ. чин юстъ с(ты)нъ. гла(гола)аше ємоу. дав(ыдовъ). гла(гола) имъ. како оубо дав(ыдовъ). его д(оу)хомъ г(оспод)ѣ нарциаетъ и] Мф 22: 42-43; 83: 23-25, 58 (fol 16v), 84: 1, 59 (fol 57r))

Давы/идъ отъцъ чин ([дастъ ємоу (исоусу хрістоу) г(оспод)ъ в(о)гъ прѣстолъ дав(ы)да о(ть)ца его] Лк 1: 32; 179: 8-10, 157 (fol 53r))

Давы/идъ цѣсарь ([иесен же роди давида ц(ѣса)рѣ. да(ви)дъ же ц(ѣса)рь роди соломона отъ оурины] Мф 1: 6; 158: 23-25, 138 (fol 88v))

Дани(и)лъ пророкъ ([єгда же оұзырите мрѣдость запоустѣниага реченжїж даниломъ пр(ро)комъ <...> тогда сѫщен въ иудеи. да вѣглаижъ на горы] Мф 24: 15; 117: 27-29, 93 (fol 15r) – 118: 1-3, 94 (fol 15v))

Епифаний епископъ кипрскъ ([м(ѣс)ла то(о) въ •в• і• па"лть) с(вл)таго епифания

епи(ско)па кипрьска] 181: 8-10, 159
(fol 26r)

Епъимерин авии ([бъистъ въ дъни ирода ц(ъса)ѣ. нерѣи етєръ. именемъ захарина. отъ епъимериј авига] Лк 1: 5; 182: 4-7, 160 (fol 26v))

Зиновии епископъ ([М(ъса)ца то^г(о) въ •л• па^м(жть) с(вл)тааго курнатака патриарха. и зиновия еп(иско)па и зиновия сестры его] 152: 19-20, 131 (fol 72r))

Зиновия сестра епископа зиновия ([М(ъса)ца то^г(о) въ •л• па^м(тъ) с(вл)тааго курнатака патриарха. и зиновия еп(иско)па и зиновия сестры его] 152: 19-20, 131 (fol 72r))

**Иаковъ (сынъ) зеведеовъ см.
Иаковъ (сынъ) зеведеовъ**

Иоанъ кръстителъ ([она же ишъдъши рече матери своимъ чесо прошъ. она же рече. главы иоана кръстителъ] Мк 6: 24; 191: 10-13, 168 (fol 18v); **[въ оно врѣмѧ. приде иоанъ кръстителъ. проповѣдал въ поустыни иордан(ъ)сѹѣ]** Мф 3: 1; 170: 7-9, 149 (fol 84r); **[и въшедъши авии съ тъщаниемъ къ ц(ъса)рю. проси гл(агол)ижеши. хощж да ми даси сеници. на блудѣ главж иоана кръстителъ]** Мк 6: 25; 191: 13-16, 168 (fol 18v); **[приишъдъ і(соу)с(ъ) въ странж кесариј филиповы. въпрашааше оученикы свои гл(агол)я. кого ма гл(агол)ижеши чл(овѣ)ци быти с(ъ)на чловѣчъскаго. они же решж. ови иоана кръстителъ. ини же илиж]** Мф 16: 13-14; 160: 20-25, 140 (fol 46v); **[о немъ же кстъ п(ъ)сано. се азъ поълж ангелъ мон прѣдъ лицемъ твоимъ. и оуготовитъ пжть твой прѣдъ тобож. амен. глаголиж**

вамъ. боли иоана кръстителъ. мъни же въ ц(ъса)ествии небесънѣмъ боли кстъ кго] Мф 11: 10-11; 176: 28-29, 154 (fol 67v) – 176: 1-5, 155 (fol 83r); **[отъ дъни же иоана кръстителъ до селѣ. ц(ъса)ествие небесъ(ъ)које иоудитъ са. и иоуждьници въсъщаиже к]** Мф 11: 12; 176: 5-6 – 177: 7-8, 155 (fol 83r); **[въ оно врѣмѧ. изиде і(соу)с(ъ) и оученици его. въ въси кесариј филиповы. и на пжти въпрашааше оученикы свод глагола. кого ма глаголиж чл(овѣ)ци быти. они же отвѣщаша. ови иоана кръстителъ. и ини илиж. а дроузин единого отъ пророкъ]** Мк 8: 27-28; 108: 13-19, 84 (fol 80v))

Иоанъ кръстли [въ оно врѣмѧ. оучлышавъ иродъ ц(ъса)рь слѹхъ і(соу)с(ъ)въ. и гл(агола)аше. тако иоанъ кръстли въста отъ мртвтыихъ] Мф 5: 14; 190: 8-10, 167 (fol 18r); **[бъистъ иоанъ кръстя въ поустыни. и проповѣдал кръщение покаганию въ отъпоучтеније грѣхомъ]** Мк 1: 4; 168: 21-24, 147 (fol 95r))

Иоанъ пророкъ ([м(ъса)ца то^г(о) обрѣтеније главы с(вл)тааго иоана пр(о)р(о)ка евангелие ѿ ма(т)^ѳєга гла^в(а) •р•.] 175: 3-4; 154 (fol 67v))

Иоанъ сынъ зеведеовъ ([и прѣдъ нимъ идёта иаковъ и иоанъ сына зеведеова гл(агол)ижеша ємоу. оучителю хощевѣ да егоже просицѣ сътвориши нама] Мк 10: 35; 111: 19-23, 87 (fol 65r))

Иосиф иже отъ ариматеја ([въ оно врѣмѧ. приде иосифъ иже отъ ариматеја. благообразънъ съвѣтникъ] Мк 15: 43; 35: 14-15, 10 (fol 77v))

Иосифъ мжъ маринъ
[Иаковъ же роди иосифа мжка
маринна] Мф 1: 16; 159: 18-19, 139
(fol 46r)

Иродъ цѣсарь [оѹслышавъ же
иродъ ц(ѣса)рь• съмлите сѧ] Мф
2: 3; 165: 22-23, 144 (fol 54v); [въ оно
врѣма• оѹслышавъ иродъ
ц(ѣса)рь слѹхъ і(соѹ)с(о)въ] Мк
5: 14; 190: 8-9, 167 (fol 18r); [въстъ
въ дѣни ирода ц(ѣса)рѣ• июдѣи•
иерѣи етєръ• именемъ ӡахарія] Лк
1: 5; 182: 4-6, 160 (fol 26v);
[і(соѹ)соѹ рожьшю сѧ• въ
вилеемѣ июдѣисци• въ дѣни
ирода ц(ѣса)рѣ] Мф 2: 1; 164: 16 –
165: 17, 144 (fol 54v)

Исан(га) пророкъ [акоже кстъ
п(ы)сано въ кънигахъ• словесъ
исана пророка глаголїща• гласъ
въпижаго въ поѹстыни•
оѹготованте• пжть г(осподын)ь] Лк
3: 4; 171: 28, 150 (fol 84r) – 172: 29,
150 (fol 84r) – 172: 1-3, 151 (fol 97r);
[да слово исано пророка събждетъ
сѧ еже рече• г(оспод)и• къто
вѣроуетъ слѹхѹ нашемоѹ• и
мышьца г(осподы)нѣ комоѹ
отъкры сѧ] Ин 12: 38; 63: 5-8, 38
(fol 14v); ([съ бо кстъ реченыи
исанемъ пророкомъ глаголїщемъ•
гласъ въпижаго въ поѹстыни] Мф
3: 3; 170: 11-13, 149 (fol 84r))

Исоѹсъ галилѣискыи ([и
пристжпи къ нemoѹ єдина рабыни
гла(агол)їши• и ты вѣ съ
іс(оѹсо)мъ галилѣискыимъ] Мф 26:
69; 126: 28, 101 (fol 102r) – 126: 1-2,
102 (fol 102v); [и пристжпи къ
нemoѹ єдина рабыни глаголїши• и
ты вѣ съ іс(оѹсо)мъ
галилѣискыимъ] Мф 26: 69; 203: 17-
19, 179 (fol 35r)

Исоѹсъ наざарѣи ([повѣдаша же
емоѹ таќо і(соѹ)с(ъ) наざарѣи
мимоходитъ] Лк 18: 37; 94: 6-7, 70
(fol 62v); [ишидьшю же емоѹ въ
врати• оѹзрѣ и дроѹгата• и гла(агол)а
имъ• тоѹ и съ вѣ ч(ловѣ)къ съ
іс(оѹсо)мъ наざарѣемъ] Мф 26: 71;
126: 3-5, 102 (fol 102v); Мф 26: 71; 203:
21-24, 179 (fol 35r))

Исоѹсъ наざарѣнинъ ([онъ же
гла(агол)а имъ• не оѹжасанте сѧ•
іс(оѹса)а ищете наざарѣи на
проплатаго• въста нѣстъ съде] Мк
16: 6; 36: 11-13, 11 (fol 47r); [и
възъпи гласъ вѣлиимъ• остани•
что естъ намъ и тєбѣ іс(оѹса)е
наざарѣнине• пришълъ кси
погѹбнъ насть• вѣмъ та къто кси•
с(ватыи в(о)жии] Лк 4: 33-34; 87:
16-20, 62 (fol 33v))

Исоѹсъ нарицаюмыи христось
([съвѣраномъ же сѫщемъ• р(е)че
пилатъ• кого хощете отъ обою
отъпоѹшж вамъ• вараавж или
іс(оѹса)а нарицаѣмаго х(рист)а] Мф
27: 17; 208: 17-20, 184 (fol 79v); [иаковъ
же роди иосифа мжка маринна• из
нелаже роди сѧ і(оѹ)с(ъ) нари-
цаюмыи х(ристос)ъ] Мф 1: 16; 159:
18-20, 139 (fol 46r))

Исоѹсъ пророкъ ([народи же
гла(агол)аҳж• таќо съ кстъ
і(соѹ)с(ъ) пророкъ• иже отъ
наざарѣта галилѣискаго] Мф 21: 11;
116: 20-21, 92 (fol 76v))

Исоѹсъ съинъ давыдовъ ([и тъ
възъпи гла(агол)а• іс(оѹсе)
с(ъ)ноѹ да(вѣдо)въ помилон мж]
Лк 18: 38; 94: 7-8, 70 (fol 62v))

Исоѹсъ съинъ иосифовъ ([обрѣте
филипъ натанайлѣ и гла(агол)а
емоѹ• кюжеке ѱа моси въ ӡаконѣ и
пророци• обрѣтомъ іс(оѹса)а с(ъ)на

иосифова· иже отъ на^зарѣта] Ин 1: 46; 155: 10-13, 135 (fol 29r))

Исоу^с христосъ ([с]е же к[о]стъ животъ вѣчныи· да знахтъ тебе единого истиннаго в(ог)а· и кгоже и посыла исоу(са)х(рист)а] Ин 17: 3; 200: 5-7, 177 (fol 32r))

Июда не искариотъски ([глаголан икоу июда· не искариотъски· г(оспод)и· и чьто вѣсты· тако намъ хощеши сѧ вити· а не въсемоу мироу]) Ин 14: 22; 195: 11-14, 172 (fol 60v))

Иаковъ (сынъ) зеведеовъ ([и прѣдъ нимъ идѣта иаковъ и иоанъ сына зеведеова гла(агол)ища емоу· оучителю хощевѣ да егоже проси^в сътвориши нама]) Мк 10: 35; 111: 20-23, 87 (fol 65r); [и прѣшдъ отъ тждоу· огърѣ ина дъва братра· иакова зеведеова и иоана братра емоу]

Мф 4: 21; 71: 9-11, 46 (fol 31v))

Иеремия пророкъ ([тъгда съвѣсты сѧ реченою· иеремиемъ пророкомъ гла(агол)ищемъ· гласъ въ рамѣ слышанъ вѣсты· плачь и рѣдание· и въпль мъногъ]) Мф 2: 17-18; 167: 18-22, 146 (fol 28v))

Канафа архиерен ([они же имъше ис(оу)са вѣсм и къ канафѣ архиереви· идѣже и кънижыници и старцы съвѣраша сѧ]) Мф 26: 57; 125: 28-29, 100 (fol 64v) – 125: 1-2, 101 (fol 102r); [единъ же етеръ отъ нихъ канафа архиерен съя лѣтоу томоу· рече имъ· вѣи не вѣстеничесоже· ни помышлѣте· тако оуне естъ вамъ· да единъ чл(овѣ)къ оумъретъ за люди· а не въсь алѣкъ погынетъ]

Ин 11: 49-50; 60: 11-16, 35 (fol 36r))

Кесарь авгоустъ ([въ оно вѣмл· изиде повелѣние отъ кесара авгоуста· написати вѣсм])

въселенїж· се написание прѣвоѣ вѣсты] Лк 2: 1; 162: 19-21 – 163: 22, 142 (fol 59v))

(чловѣкъ) Киринѣискъ (именъмъ) симонъ ([и егда порожаша сѧ икоу· съвлѣша съ него хламидж· и облѣша и въ ризы свою· и вѣсм и на расплатиѣ исходающе же обрѣтж чл(овѣ)ка киринѣиска именемъ симона· задѣша да понесетъ крѣсть его] Мф 27: 31-32; 131: 20-24, 107 (fol 40r))

Левъгин алѣфоеовъ ([въ оно вѣмл мимограды ис(оу)с(ъ) видѣ левъгиж алѣфоеова сѣдаща на мъгътиници]) Мк 2: 14; 110: 18-19, 86 (fol 2v))

Марига иосифова ([и придѣ (чловѣци пастыри) подвигъши сѧ и обрѣтж маригж иосифовж и младенецъ лежащъ въ гаслехъ]) Лк 2: 15-16; 164: 2-4, 144 (fol 54v); [марига же магдалыни· и марига иосифова· зърѣшете къде и ис(оу)са полагаахж]

Мк 15: 47; 35: 24-25, 10 (fol 77v) – 36: 1 (fol 47r))

Марига клеопова ([въ оно вѣмл· стогахж при крѣстѣ ис(оу)са) вѣ мати его· и сестра матерѣ икоу· и марига клеопова· и марига магдалыни]) Лк 23: 25; 130: 10-12, 106 (fol 41v); [въ оно вѣмл· стогахж при крѣстѣ ис(оу)са) вѣ· мати его· и сестра матерѣ икоу· марига клеопова· и марига магдалыни]

Ин 19: 25; 180: 16-19, 158 (fol 53v))

Марига магдалыни ([бѣаше же марига магдалыни· и иоана· и марига иаковга· и прочлѧ· съ ними· аже и глаго(гола)хж къ апостоломъ си]) Лк 24: 10; 136: 2-5, 112 (fol 68v); [въ единж же соботѣ· марига магдалыни прииде за оутра· еще

сѫщи тъмѣ• на гробъ] Ин 20: 1; 136: 19-21, 112 (fol 68v); [придѣ марига магдалыни възвѣшающи оученикомъ• тако видѣ г(оспод)а] Ин 20: 18; 137: 8-9, 114 (fol 3v); [Въ оно врѣма• стояхж при кръстѣ ис(оусо)вѣ мати юго и сестра матеря юго• и марига клеопова• и марига магдалыни] Лк 23: 25; 130: 10-12, 106 (fol 41v); [Въ вечеръ соботыни свитающи въ пръвжж соботж• придѣ марига магдалыни и дроугата марига• видѣти гробъ] Мф 28: 1; 133: 1-3, 109 (fol 5r); [марига же магдалыни• и марига иосифова• зърѣшетѣ къде и (исоуса) полагаахж] Мк 15: 47; 35: 24-25 19 (fol 77v) – 36: 1, 11 (fol 47r); [и минжвъши соботѣ• марига магдалыни• и марига иаковга и саломи коупиша ароматы да пришѣдъша помажжтъ и (исоуса)] Мк 16: 1, 36: 1-4, 11 (fol 47r))

Марига иаковга / иаковга ([бѣаше же марига магдалыни• и иоана• и марига иаковга• и прочаж• съ ними• аже и глаго(гола)хж къ апостоломъ си] Лк 24: 10; 136: 2-5, 112 (fol 68v); [и минжвъши соботѣ• марига магдалыни• и марига иаковга и саломи коупиша ароматы• да пришѣдъша помажжтъ и (исоуса)] Мк 16: 1; 36: 1-4, 11 (fol 47r))

Отьць алѣзандровъ и роуфовъ ([и задѣша мимограджцио етероу симоноу киринѣниноу грлдджцио въ села• о(ть)цио алѣзандровоу и роуфовоу• да възъмжтъ кръстъ его] Мк 15: 21; 128: 9-12, 104 (fol 4v))

Отьць нашъ авраамъ ([акоже гла(гол)а къ о(ть)цемъ нашимъ• авраамоу и сѣмени юго до вѣка] Лк 1: 55; 188: 7-9, 165 (fol 100r))

Прѣподобыныи мартинъ ([м(ѣсл)ца то(го) въ •ї ã• с(вл)таго мѣны• и иже съ нимъ и пр(ѣподобь)наго мартина ева(н)-г(елие) ѿ иоанна• гла^в(а) •Ѣ й й•] 155: 26-29, 134 (fol 45v))

Святага вѣдьмъздыника коѣма и дамианъ ([м(ѣсл)ца нообра въ •ã• пам(матъ) с(вл)тоѹ бѣдьмъздыникоу коѣмы и дамиана] 152: 25-26, 131 (fol 72r))

Святага елена ([па(мл)ть с(вл)тааго константина и елены] 181: 13-14, 159 (fol 26r))

Святага еуфимиа ([м(ѣсл)ца то(го) въ •З й• па^м(л)ть с(вл)тъя еуфимиа• ѿ лог^к(ты) гла^ва •Ѣ й•] 146: 9-10, 124 (fol 23r))

Святини макавен [въ авгоустѣ въ •ã• паматъ с(вл)тъя макавен ева(нгелие) ѿ юа^н(а) гла^ва •Ѣ й й•] 188: 27-28, 165 (fol 100r))

Святыи акакии ([па(матъ) с(вл)т(а)го акакия...] Ин 19: 35; 146: 4, 124 (fol 23v))

Святыи антимъ ([м(ѣсл)ца то(го) въ •ї• па(матъ) с(вл)таго антима] 142: 12-13, 119 (fol 6r))

Святыи апостолъ иоанъ ([м(ѣсл)ца тогожде въ •й• па(матъ) с(вл)таго ап(остол)ла иоана ева(н)^г(елие) ѿ иоана гла^в(а) •Ѣ й•] 180: 14-15, 158 (fol 53v))

Святыи апостолъ матѳен ([м(ѣсл)ца то(го) въ •ї ũ• па(матъ) с(вл)таго ап(остол)ла ма(т)ѳа• ева(н)^г(елие) ѿ ма(т)^{*}(еа) гла^в(а) •Ѣ ã•] 156: 6-7, 136 (fol 29v))

Святыи апостолъ павъ/єлъ ([м(ѣсл)ца то(го) въ •ї ũ• па(матъ) с(вл)таго ап(остол)ла тита оученика с(вл)таго апостола

павела ева(н)^г(елие) ѿ
ма(т)^ф(еа) гла^в(а) •ѣ в•] 190: 1-4, 167 (fol 18r); [Рече г(оспод)ь не
бон сѧ малоє стадо ко(ни)^ц(ь)
с(ты)нъ чл(овѣ)чъскыи придетъ и
памѧть. с(вѣ)тоѹю апостолѹ
петра и павла] Лк 12: 32,40; 186:
22-24, 163 (fol 99r))

Святыи апостолъ петръ ([Рече
г(оспод)ь не бон сѧ малоє стадо
ко(ни)^ц(ь) с(ты)нъ чл(овѣ)чъ-
скыи придетъ и памѧть.
с(вѣ)тоѹю апостолѹ петра и
павла] Лк 12: 32,40; 186: 22-24, 163
(fol 99r))

Святыи апостолъ титъ
([м(ѣса)ца то(го) въ •ѣ є•
па(матъ) с(вѣ)таго ап(остол)ла
тита оѹченника стго апостола
павела] 190: 1-4, 167 (fol 18r))

Святыи апостолъ филипъ
([па(матъ) с(вѣ)таго ап(остол)ла
филипа. ева(н)^г(елие) ѿ иоана
гла^в(а) •ѣ ѻ•] 155: 5, 135 (fol 29r))

Святыи георгии ([иши •ѣ ѓ•
септәбрѣ... •ѣ ѓ• же с(вѣ)таго
георгия] 179: 29, 157 (fol 53r))

Святыи дементии ([марта •ѣ в•
па(матъ) с(вѣ)таго... диментии
ева(н)^г(елие) ѿ иоа^н(а) гла^в(а)
•ѣ ѻ•] 178: 8-9, 156 (fol 83v))

Святыи димитръ ([м(ѣса)ца тогого
въ •ѣ ѽ• па(матъ) с(вѣ)таго
димитра ева(н)^г(елие) ѿ лѹ^к(ты)
гла^в(а) •ѣ ѽ в•] 151: 8-9, 130 (fol 11v))

Святыи евтоѹхъ ([м(ѣса)ца
апрilia въ •ѣ• па(матъ) с(вѣ)таго
евтухя архиеп(иско)па ц(ѣса)рѣ
града] 179: 27-28, 157 (fol 53r))

Святыи епифании епископъ
кипрѣскъ ([М(ѣса)^ца то^г(о) въ
•ѣ ѓ• па(матъ) с(вѣ)таго
епифании епи(ско)па кипрѣска

ева(н)^г(елие) ѿ иоа^н(а) гла^в(а)
•ѣ ѻ•] 181: 8-10, 159 (fol 26r))

Святыи иоанъ златоѹстъ
([...м(ѣса)ца то(го) въ •ї ѓ• въ
8съпение с(вѣ)таго иоана
златоѹстааго ева(н)^г(елие) ѿ
иоанна гла^в(а) •ѣ ѻ•] Ин 10: 9,16;
155: 1-2, 135 (fol 29r))

Святыи иоанъ пророкъ
([м(ѣса)ца то(го) обрѣтеніе
главы с(вѣ)таго иоана пр(о)р(о)ка
ева(н)^г(елие) ѿ ма(т)^ф(еа)
гла^в(а) •ѣ ѻ•] 175: 3-4, 154 (fol 67v))

Святыи кирилъ ([м(ѣса)ца
то(го) въ •ї• и съ нѣмъ архангела
михaila и с(вѣ)тоѹмоу кириноу и
матронѣ ева(н)^г(елие) отъ марка
гла^в(а) •ї ѻ•] Лк 12: 2,12; 154: 9-11,
134 (fol 45v))

Святыи константинъ ([па(матъ)
с(вѣ)таго константина и елены...]
181: 13-14, 159 (fol 26r))

Симонъ киринианинъ ([и ӡадѣшл
мимограджшю етероу симоноу
киринѣниоу граджшю въ села
<...> да възмѣтъ кръстъ єго] Мк
15: 21; 128: 9-12, 104 (fol 4v))

Святыи кириакъ патриархъ
([м(ѣса)ца то(го) въ •ї•
па(матъ) с(вѣ)таго кириака
патриарха. и ӡиновика еп(иско)па и
ӡиновика сестры єго] 152: 19-20, 131
(fol 72r))

Святыи мамантъ ([м(ѣса)ца
то(го) въ •ѣ• па(матъ) с(вѣ)таго...
нга. септәбра... маманта. евангелик
иоана евангелие ѿ иоана гла^в(а) •ѣ
ї ѻ•] 141: 8-10, 118 (fol 30v))

Святыи маркианъ ([([м(ѣса)-
ца то(го) въ •ѣ• па(матъ)
с(вѣ)таго маркиана и мартирия
ева(н)^г(елие) ѿ иоа^н(а) гла^в(а)
•ѣ ї ѻ•] 151: 3-4, 130 (fol 11v))

Святыи мартирии ([м(ъс)ла]ца то(го) въ •ѣ• па(матъ) с(вл)таго маркиана и мартирия ева(н)^г(елие) ѿ ио(а)^н(а) гла^в(а) •Ѣ й•.] 151: 3-4, 130 (fol 11v))

Святыи мена ([м(ъс)ла]ца то(го) въ •ѣ• с(вл)таго мены• и иже съ нимъ прѣподобънаго мартина ева(н)^г(елие) ѿ иоанна• гла^в(а) •Ѣ й•.] Ин 15: 17; Ин 16: 2; 155: 26-27, 134 (fol 45v))

Святыи мжченикъ василии ([м(ъс)ла]ца то(го) въ •ѣ• з• па(матъ) с(вл)таго м(жчени)ка василия ева(н)^г(елие) ѿ иоа^н(а) гла^в(а) •Ѣ й•.] 180: 4-5, 158 (fol 53v))

Святыи мжченикъ евъстатии ([м(ъс)ла]ца то(го) въ •ѣ• па(матъ) с(вл)та м(жчени)ка евъстатия] 148: 24-25, 126 (fol 52v))

Святыи мжченикъ феодоръ ([со^в(ота) •ѣ• поста• с(вл)т(о)моу м(ж)ч(ени)коу феодороу ева(н)^г(елие) ѿ марка гла^в(а) •ѣ• д•.] 102: 16-17, 78 (fol 58v))

Святыи никола ([м(ъс)ла]ца то(го) въ •ѣ• па(матъ) с(вл)таго• николы] 157: 15-16, 137 (fol 88r))

Святыи отьцъ александръ ([М(ъс)ла]ца то(го) въ •ѣ• положеник чьстънаго погаса с(вл)ттыл в(о)городицѧ• память с(вл)тоу о(ть)циу александря иоана• евангелие ѿ лоукты гла^в(а) •ѣ• к• є•.] 192: 1-3, 169 (fol 27r))

Святыи отьцъ иоанъ ([М(ъс)ла]ца то(го) въ •ѣ• положеник чьстънаго погаса с(вл)ттыл в(о)городицѧ• память с(вл)тоу о(ть)циу александря иоана] 192: 1-3, 169 (fol 27r))

Святыи отьцъ нашъ григории ([... с(вл)тыхъ о(ть)циу нашихъ

григория...]) 157: 18-21, 136 (fol 29v))

Святыи отьцъ патриархъ арсакъ ([с(вл)тыхъ... о(ть)циу патриархъ• нектора арсака геннадиа• и атика• и сисиниа ева(н)^г(елие) ѿ лоук(ты) гла^в(а) •Ѣ є•.] 150: 6-7, 129 (fol 11r))

Святыи отьцъ патриархъ атикъ ([с(вл)тыхъ... о(ть)циу патриархъ• нектора арсака геннадиа• и атика• и сисиниа ева(н)^г(елие) ѿ лоук(ты) гла^в(а) •Ѣ є•.] 150: 6-7, 129 (fol 11r))

Святыи отьцъ патриархъ геннадий ([с(вл)тыхъ... о(ть)циу патриархъ• нектора арсака геннадиа• и атика• и сисиниа ева(н)^г(елие) ѿ лоук(ты) гла^в(а) •Ѣ є•.] 150: 6-7, 129 (fol 11r))

Святыи отьцъ патриархъ некторъ ([с(вл)тыхъ... о(ть)циу патриархъ• нектора арсака геннадиа• и атика• и сисиниа ева(н)^г(елие) ѿ лоук(ты) гла^в(а) •Ѣ є•.] 150: 6-7, 129 (fol 11r))

Святыи отьцъ патриархъ сисини ([с(вл)тыхъ... о(ть)циу патриархъ• нектора арсака геннадиа• и атика• и сисиниа и сисиниа ева(н)^г(елие) ѿ лоук(ты) гла^в(а) •Ѣ є•.] 150: 6-7, 129 (fol 11r))

Святыи пророкъ захарии ([м(ъс)ла]ца то(го) въ •ѣ• с(вл)т(а)го пр(о)р(о)ка захария евангелие ѿ ма(т)^в(е)ма гла^в(а) •Ѣ й•.] 143: 9, 120 (fol 6v))

Святыи пророкъ иеремия ([м(ъс)ла]ца мага• •ѣ•: па(матъ) с(вл)таго пр(о)р(о)ка иеремия• евангелие ѿ ма(т)^в(е)ма гла^в(а) •Ѣ є• ѕ• ѕ•.] 180: 10-11, 158 (fol 53v))

Святыи сампсонъ ([въ •ѣ• з• того па(матъ) с(вл)тааго сампсона

евангелие отъ лоγ^к(ты) глава •þ ð ð•
] 186: 20-21, 163 (fol 99r)

Святыи симеонъ/сумеонъ
([м(ъс)ла]ца септлбра •ð•
ева(н)г(елие) ў лоγ^к(ты) гла^в(а)
•ñ ñ• па(матъ) с(вл)таго
семеона] 139: 8-9, 116 (fol 37v);
[м(ъс)ла]ца то(го) па(матъ)
с(вл)таго сумеона евангелие ў
ма(т)^в(ея) гла^в(а) •ñ ñ•] 140: 6-
7, 117 (fol 30r))

Святыи стефанъ мжченикъ
([м(ъс)ла]ца то(го) па(матъ)
с(вл)та стефана м(жчени)ка]
Примечание с.169

Святыи харлампии ([м(ъс)ла]ца
то(го) въ •з ñ• с(вл)т(а)го
харлампия евангелие ў лоγ^к(ты)
гла^в(а) •ñ з•] 148: 3-5, 126 (fol 52v))

Симонъ вариона ([отъвѣштавъ
ι(соу)с(ъ) рече емоу· блаженъ
кси симоне вариона] Мф 16: 17; 161:
30, 140 (fol 46v) – 161: 1, 141 (fol 59r))

Симонъ нарицаюмыи петръ ([въ
ono врѣмл· ходя ι(соу)с(ъ) при
мори галилеисцѣмъ· видѣ <...>
симона нарицаюмаго петра] Мф 4:
18; 71: 2-4, 46 (fol 31v))

Симонъ / симеонъ петръ ([марна
магдалыни <...> тече же и приде къ
симеону· петроу· и къ дроугомуу·
оученику] Ин 20: 1-2; 136: 19-23, 112
(fol 68v); [отъвѣща юмоу симонъ
петръ· г(оспод)и къ комоу идемъ] Ин
6: 68; 43: 6-7, 18 (fol 50v);
[гл(агол)а юмоу симонъ петръ·
г(спод)и не нозѣ мои тъкъмо· нъ и
ржци и глагл] Ин 13: 9; 121: 6-8, 97
(fol 178r); [гл(агол)а юмоу симонъ
петръ· г(оспод)и камо идеши] Ин
13: 36; 193: 3-4, 170 (fol 27v); [приде
же и симонъ петръ въ слѣдъ его]
Ин 20: 6; 137: 2-3, 113 (fol 3r); [вѣахъ

въкоупѣ симонъ петръ· и тома
нарицаюмыи близньцы и натаналий] Ин
21: 2; 138: 17-19, 114 (fol 3v);
[гл(агол)а имъ симонъ петръ идѣ
рѣбъ ловитъ] Ин 21: 3; 138: 21-22,
114 (fol 3v); [симонъ же петръ
слышавъ тако г(оспод)ъ естъ·
епенъдитомъ прѣпогаса ся· вѣ бо
нагъ· и въврьже ся въ море] Ин
21: 8; 138: 8-10, 115 (fol 37r); [вѣлѣзъ
же симонъ петръ· и извлѣче
мрѣжж на землѣ] Ин 21: 11; 139: 18-
19, 115 (fol 37r); [отъвѣштавъ же
симонъ петръ рече· ты еси
χ(ристос)ъ с(ты)нъ б(ог)а живаго]
Мф 16: 16; 160: 28, 140 (fol 46v) – 161:
29-30, 140 (fol 46v))

Симонъ сынъ ионинъ ([приведе
и къ ι(соу)соу· възрѣвъ же на нь
ι(соу)с(ъ)· рече· ты еси симонъ
с(ты)нъ ионинъ] Ин 1: 43; 28: 21-24,
2 (fol 104v)).

Сынъ зеведеовъ ([вѣахъ въ
коупѣ симонъ петръ и тома
нарицаюмыи близньцы· иже вѣ
отъ каны галилѣискыя· и ова
с(ты)на зеведеова· и ина •в· отъ
оученикъ его] Ин 21: 2; 138: 17-21,
114 (fol 3v); [и поимъ петра· и ова
с(ты)на зеведеова· начать
скрѣбѣти и тжжити] Мф 26: 37;
123: 1-4, 99 (fol 64r))

Теодоръ архиепископъ ([па^м(латъ)
теодора архиеп(ископа)] Примечание
к стр. 169)

Тиверии кесарь ([въ патоу на
деслате лѣто владычес^твига
тиверииа кесарѣ <...> вѣстъ
глаголъ в(о)жии к иоаноу·
захариниоу с(ты)ноу· въ
поустыни] Лк 3: 1; 171: 14-15 – 23-
25, 150 (fol 84r))

Тома нарицаюмыи близньцы
[Рече же тома нарицаюмыи близньцы. къ оученикомъ. идѣмъ и мы. да оумьремъ съ нимъ] Ин 11: 16; 114: 1-3, 90 (fol 74 v); [тoma же единъ отъ обою на десате нарицаюмыи близньцы. не вѣ съ ними егда приде і(соу)с(ъ)] Ин 20: 24; 30: 12-14, 4 (fol 111v); [вѣахъ въкоупѣ симонъ петръ и тома нарицаюмыи близньцы] Ин 21: 2; 138: 17-21, 114 (fol 3v))

Христосъ господь ([и рече имъ ангелъ. не боите сѧ. се благовѣщаю вамъ <...> ако роди сѧ вамъ дѣньесь съпасъ. иже кестъ х(ристос)ъ г(оспод)ъ. въ градѣ д(а)в(ы)довѣ]) Лк 2: 10-11; 163: 12-17, 143 (fol 54r))

Христосъ сынъ бога живаго (...архиерен рече ємоу. да речеши намъ. аще ты еси х(ристос)ъ с(ы)нъ б(ог)а живаго] Мф 26: 62-63; 202: 1-3, 179 (fol 35r); Мф 26: 62-63; 126: 11-16, 101 (fol 102r); [глагола имъ і(соу)с(ъ). вы же кого ма гла(гол)ете быти. отъвѣштавъ же симонъ петръ рече. ты еси х(ристос)ъ с(ы)нъ б(ог)а живаго] Мф 16: 15-16; 160: 27-28 – 161: 29-30 140 (fol 46v); Мф 26: 63; 126: 11-16, 101 (fol 102r))

Христосъ с(ы)нъ божии ([гла(гол)а (марта) юмоу. еи г(оспод)и. азъ вѣровахъ ако ты еси х(ристос)ъ с(ы)нъ б(о)жии. градыи въ вѣсь миръ] Ин 11: 27; 114: 22-24, 90 (fol 74 v))

Христосъ цѣсарь издранлевъ ([...ини с(ъ)п(а)сє. а сеbe ли не можетъ съпасти. х(ристос)ъ ц(ѣса)рь и(здраи)левъ] Мк 15: 31; 209: 1-2, 185 (fol 10 r))

Кулогистъ теофилъ ([изволи сѧ и мънѣ хождышю испрѣва по вѣсѣхъ. въ истинѣ по рѣдѣ фати тѣбѣ. кулогисте теофиле] Лк 1: 3; 182: 31-32, 159(fol 26r) – 182: 1-2, 160 (fol 26v))

СВЕРХСЛОВНЫЕ ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ НАИМЕНОВАНИЯ

Видѣсанда галилѣискага ([си же пристѣпиша къ филипоу. иже вѣ отъ видѣсанды галилѣискымъ] Ин 12: 21; 61: 7-9, 36 (fol 36v))

Видѣсандъскъ градъ (андрѣовъ и петровъ) ([вѣ же филипъ отъ видѣсандъска града андрѣова и петрова] Ин 1: 45; 155: 8-0, 135 (fol 29r))

Витлееемъ иудѣискъ ([і(соу)соу рождышю сѧ. въ витлееемѣ иудѣисцѣ. въ дѣни ирода ц(ѣса)рѣ] Мф 2: 1; 164: 16 – 165: 17, 144 (fol 54v); [они же рѣша ємоу. въ витлееемѣ иудѣистѣмъ. так ово фано кестъ пророкомъ] Мф 2: 5; 165: 26-28, 144 (fol 54v))

Вѣсь кесарина филипова ([въ оно врѣмѧ. изидае і(соу)с(ъ) и оученици єго. въ вѣси кесарина филиповы] Мк 8: 27; 108: 13-14, 84 (fol 80v); [въ оно изидае і(соу)с(ъ) и оученици єго въ вѣси кесарина] Мк 8: 27; 111: 2, 87 (fol 65r))

Вѣсь (нарицаюмага) гѣтсимана ([тѣгда приде съ ними і(соу)с(ъ) въ вѣсь нарицаюмага гѣтсимани] Мф 26: 36; 123: 28-29, 98 (fol 178v) – 123: 1, 99 (fol 64r))

Гора елеониа ([сѣдащю же юмоу на горѣ елеони. и пристѣпиша къ немоу оученици] Мф 24: 3; 82: 8-10,

57 (fol 16r); [съдащю іс(оуко)ви на горѣ елеони· присташиша къ немоу оученици] Мф 24: 3; 117: 3-5, 93 (fol 15r); [и въспѣвъше· изидж въ горѣ елеоні] Мф 26: 29-30; 122: 14-15, 98 (fol 178v))

Гора елеоньска [єгда приближи сѧ і(соу)с(ъ) въ ие(роу)с(а)-лимъ· и приде въ витъфагиј къ горѣ елеоньсцѣ· тъгда посыла дъва оученика· гла(агол)а има· идѣта въ въсъ] Мф 21: 1; 115: 22-25, 91 (fol 76r))

Градъ витлејмъ [възиде же иосифъ отъ галилѣа изъ града наザарѣтъска· въ нюдѣї въ градъ да(въдо)въ иже нарицајетъ сѧ витлејмъ] Лк 2: 4; 163: 24-27, 142 (fol 59v))

Градъ галилѣ/енскъ [въ шестыи же мѣсяцу посыланъ быстъ ангелъ гаврилъ отъ б(ог)а въ градъ галилѣискъ· юмоу же има наザарѣтъ] Лк 1:26; 178: 20-24, 156 (fol 83v); [въниде і(соу)с(ъ) въ капернаумъ· въ градъ галиленскъ] Лк 4: 31; 87: 11-12, 62 (fol 33v))

Градъ давыдовъ [и рече имъ ангелъ· не боите сѧ· се бо бла^{го}вѣщај вамъ· радость велиј· таже бѫдеть вѣсѣмъ людьмъ· тако роди сѧ вамъ дѣньесь спасъ· иже кестъ х(ристос)ъ г(оспод)ъ· въ градѣ д(а)в(ы)довѣ] Лк 2: 11; 163: 12-17, 143 (fol 54r); [възиде же иосифъ отъ галилѣа изъ града наザарѣтъска· въ нюдѣї въ градъ да(въдо)въ иже нарицајетъ сѧ витлејмъ] Лк 2: 4; 163: 24-27, 142 (fol 59v))

Градъ иерусалимъскъ [въ же сидете въ градѣ и(ероу)с(а)-л(и)м(ъ)сцѣ· доњдеже облѣчете

са силој съвѣтише] Лк 24: 49; 65: 10-11, 40 (fol 13v))

Градъ иудовъ [Въставъши марига· иде въ горѣ съ тѣщаниемъ въ градъ иудовъ въ домъ захаринъ] Лк 1: 39; 186: 3-5, 164 (fol 99v))

Градъ наザарѣтъскъ / наザарѣтъ [възиде же иосифъ отъ галилѣа изъ града наザарѣтъска· въ нюдѣї въ градъ да(въдо)въ иже нарицајетъ сѧ витлејмъ] Лк 2: 4; 163: 24-27, 142 (fol 59v); [вѣсть же примъ въ сънѣ отиде (иосифъ) въ странѣ галилѣискїј· и пришадъ въсели сѧ въ градъ нарицајемыи назаретъ] Мф 2: 22-23; 167: 8-9 – 168: 10-11 147 (fol 95r))

Градъ самарѣнъ [си дѣва на деслате посыла і(соу)с(ъ)· заповѣдавъ имъ глагола· на пјтъ лѣтикъ не идѣте· и въ градъ самарѣнъ не вънидѣте] Мф 10: 5; 153: 6-9, 132 (fol 72v))

Градьць маринъ [вѣ етеръ болѣ лазарь· отъ витаниј· градьца марина и марты сестры кла· вѣ же марина помазавъши г(оспод)а миromъ и отърѣши ногѣ его власы своими] Ин 11: 1-2; 113: 3-6, 89 (fol 74r))

Ефремъ (нарицаемъ) градъ ([і(соу)с(ъ)]) же къ томоу не гавѣ хождааше въ иудеиխъ· но иде отъ тѣдѣ въ странѣ· близъ поустыни· въ ефремъ нарицаемъ градъ] Ин 11: 23-54; 60: 20-24, 35 (fol 36r))

Земга издраплева (онъ же (иосифъ) въставъ· појтъ отроча и матерь его и въниде въ земљи и(здр)илевѣ] Мф 2: 21; 167: 3-5, 147 (fol 95r); [се ангелъ г(осподь)и въ сънѣ гависа иосифоу въ егупте·

гл(агол)а. въставъ поими отроча. и матерь его. и иди въ землю и(здра)илевж] Мф 2: 19-20; 167: 26-28, 146 (fol 28v) – 167: 1-2, 147 (fol 95r))

Земля иудова ([и ты витлееш землю иудова ничимъже мъниши кеси въ владыкахъ иудовахъ] Мф 2: 6; 165: 1-3, 145 (fol 28r))

Иорданьская рѣка ([тъгда исходяше къ немоу и(еруса)-л(и)мъ и въсѣ иудѣа. и въсѣ страна иорданьская. и кръштаахъ сѧ въ иорданьсѣи рѣцѣ отъ него. исповѣдающе грѣхи свои] Мф 3: 5-6; 170: 19-23, 149 (fol 84r); [и кръщаахъ сѧ въси въ иорданьсѣи рѣцѣ отъ него. исповѣдающше грѣхи своимъ] Мк 1: 5; 168: 26-28, 147 (fol 95r))

Иудѣйска страна ([исходяше къ немоу въсѣ иудѣйска страна. и и(еруса)л(и)мъне. и кръщаахъ сѧ въси въ иорданьсѣи рѣцѣ. исповѣдающше грѣхи своимъ] Мк 1: 5; 168: 24-28, 147 (fol 95r))

Кана галилеевская ([вѣахъ въкоупѣ симонъ петръ и тома нарицаюти близнѣцъ. отъ каны галилеевы. и оба с(ты)на зеведеева. и ина .в. отъ ученикъ его] Ин 21: 2; 138: 17-21, 114 (fol 3v))

Нидѣандѣскъ градъ ([вѣ же филипъ отъ нидѣандѣска града. андреева и петрова] Ин 1: 45; 103: 23-25, 79 (fol 55r))

Море галилеево ([вѣ оно врѣма ишьдъ и(соу)с(ъ) отъ прѣдѣлъ турьскъ и сидоньскъ. приде на море галилеево. междо прѣдѣлы дѣкополѣйскы] Мк 7: 31; 106: 26-27, 82 (fol 8v) – 107: 1-2, 83 (fol 80r); [вѣ оно врѣма ходи и(соу)с(ъ) при мори галилеевицѣи. видѣ дѣва

братра. симона нарицаюти петра. и андрѣј братра его. въметающа мрѣжа въ море. вѣсте бо рѣбарѣ] Мф 4: 18; 71: 2-6, 46 (fol 31v))

Море тивериадѣско ([по сиѣ же идѣ и(соу)с(ъ) на онъ полъ морѣ тивериадѣска. по немъ же идѣаше народъ мъногъ] Ин 6: 1-2; 33: 24-26, 8 (fol 63v); [вѣ оно врѣма. гави сѧ и(соу)с(ъ) оученикомъ своимъ. въставъ отъ мрѣтвѣи на мори тивериадѣсѣи] Ин 21: 1; 138: 14-16, 114 (fol 3v))

Мѣсто гаваата ([пилатъ же слышавъ та слова. изведе вънъ и(соу)са. и сѣде на сѣдици. на мѣстѣ нарицають митостратж. еврѣйски же гаваата] Ин 19: 13; 207: 3-6, 183 (fol 79 r))

Мѣсто голгота ([и привѣсѧ и на мѣсто голгота. еже кѣсть сѣказаюто краниево мѣсто] Мк 15: 22; 128: 12-14, 104 (fol 4v); [вонни пришьдъши на мѣсто нарицаюто голгота. кѣже кѣсть нарицаюто краниево мѣсто. даша ємоу оцѣтъ съ злѣниѣ съмѣшенъ] Мф 27: 33-34; 209: 5-8, 185 (fol 10r); [пришьдъши же вонни на мѣсто нарицаюто голгота. еже естъ сѣказаюто краниево мѣсто. даша ємоу пити оцѣтъ съ злѣниѣ размѣшено] Мф 27: 33-34; 131: 25-28, 107 (fol 40r))

Мѣсто литостратата ([пилатъ же слышавъ та слова. изведе вънъ и(соу)са. и сѣде на сѣдици. на мѣстѣ нарицають митостратж. еврѣйски же гаваата] Ин 19: 13; 207: 3-6, 183 (fol 79r))

Пазарѣтъ галилеевы ([народи же глаголаахъ. яко съ кѣсть и(соу)с(ъ) пророкъ. иже отъ

на^зарета галил^ейскааго] Мф 21: 11; 116: 20-21, 92 (fol 76v))

Помори^е сидонъско ([ста^и(сог)с(ъ)] на мѣстѣ равынѣ• и народъ оученикъ юго• и мъножество мъного людии отъ въсем• июдея и и(е)р(оу)с(а)л(и)ма и помориа түрска и сидонъска] Лк 6: 17; 150: 8-11, 129 (fol 11r))

Помори^е түрьско ([ста^и(сог)с(ъ)] на мѣстѣ равынѣ• и народъ оученикъ юго• и мъножество мъного людии отъ въсем• июдея и и(е)р(оу)с(а)л(и)ма и помориа түрска и сидонъска] Лк 6: 17; 150: 8-11, 129 (fol 11r))

Прѣдѣли дѣкаполѣисци ([ишидъ^и(сог)с(ъ)] отъ прѣдѣль тирьскъ и сидонъскъ• прииде на море галилеенско• междю прѣдѣлы дѣкаполѣискы] Мк 7: 31; 106: 26-27, 82 (fol 8v) – 107: 1-2, 83 (fol 80r))

Прѣдѣли сидонъсци ([ишидъ^и(сог)с(ъ)] отъ прѣдѣль тирьскъ и сидонъскъ• прииде на море галилеенско• междю прѣдѣлы дѣкаполѣискы] Мк 7: 31; 106: 26-27, 82 (fol 8v) – 107: 1-2, 83 (fol 80r))

Прѣдѣли тирьсци ([ишидъ^и(сог)с(ъ)] отъ прѣдѣль тирьскъ и сидонъскъ• прииде на море галилеенско• междю прѣдѣлы дѣкаполѣискы] Мк 7: 31; 106: 26-27, 82 (fol 8v) – 107: 1-2, 83 (fol 80r))

Поѹстыни норданъска ([прииде иоанъ кръститель• проповѣдал въ поѹстыни норданъсцѣ] Мф 3: 1; 170: 7-9, 149 (fol 84r))

Страна норданъска(а) ([тъгда исходдаше къ немоу• и и(е)роуса)л(и)мъ и въсѣ июдѣа• и въсѣ страна норданъская] Мф 3: 5; 170: 19-21, 149 (fol 84r); [и прииде въ въсѧк страна норданъскъ•

проповѣдал кръщеник на покани• въ отъпоѹщеник грѣхомъ] Лк 3: 3; 171: 25-28, 150 (fol 84r))

Страна июдѣйская ([и въсем странѣ июдѣицѣ повѣдаєми вѣахъ въси гл(агол)и си] Лк 1: 65-66; 185: 1-3, 163 (fol 99r))

Страна галилѣйская ([вѣсть же принимъ въ сънѣ отиде въ странѣ галилѣйской• и пришадъ въсеми сѧ въ градъ нарицаемъи на^заретъ] Мф 2: 22-23; 167: 8-9 – 168: 10-11, 147 (fol 95r))

Страна кесария ([Въ оно врѣмѧ• пришадъ и(сог)с(ъ)• въ странѣ кесаріи]) Мф 16: 13, 18; 180: 12-13, 158 (fol 53v); [Въ оно врѣмѧ пришадъ и(сог)с(ъ) въ странѣ кесаріи филиповы] Мф 16: 13; 160: 20-21, 140 (fol 46v))

Страна сидонъска ([Въ оно врѣмѧ• изидае и(сог)с(ъ)• въ странѣ тирьской и сидонъской] Мф 15: 21; 86: 1-2, 61 (fol 33r))

Страна тирьска ([Въ оно врѣмѧ• изидае и(сог)с(ъ)• въ странѣ тирьской и сидонъской] Мф 15: 21; 86: 1-2, 61 (fol 33r))

Трахонитъскаага страна ([въ патою на десате лѣто влѣдичес^твина тиверия кесарѣ• обладающшю пѣньтъскомоу пилатоу• июдѣеиж и четврѣтовластьствоуижшю• галилѣеиж иродоу• филипоу же братроу юго• четврѣтовластьствоуижшю• итуреииж• и трахонитъскою страною• и лоусанию] Лк 3: 1; 171: 14-21, 150 (fol 84r))

СРАВНИТЕЛЬНЫЕ КОНСТРУКЦИИ

Тако блади (тавиша сѧ прѣдъ цѣмъ глаголи чин) ([и възвращьша сѧ отъ гроба. възвѣстиша (жены) вѣсѣ си единомѹ на десати. и вѣсѣмъ прочинимъ <...> и гла(гол)и апостоломъ си. и тавиша сѧ прѣдъ ними тако блади гла(агол)и ихъ. и не имаахъ имъ вѣры] Лк 24: 9-11; 135:26; 111 (fol 68r)–136: 1-7, 112 (fol 68v))

Тако възлюби ма отъць (и азъ възлюбихъ вѣ) ([да плодъ мъногъ съ)творите и бждете мон оученици. такоже възлюби ма о(ть)ць и азъ възлюбихъ вѣ]) Ин 15: 9; 197: 3-6, 174 (fol 73v))

Тако възлюбихъ вѣ (любите дроугъ дроуга) ([и вамъ глаголи ж нынѣ. заповѣдь новж даиж вамъ. да любите дроугъ дроуга. такоже възлюбихъ вѣ. да и вѣ любите дроугъ дроуга]) Ин 13: 33-34; 192: 24-28, 169 (fol 27r); [си же кстъ заповѣдь мота. да любите дроугъ дроуга. такоже възлюбихъ вѣ. больша сея любъвє не иматъ никътоже] Ин 15: 12; 197: 13-16, 174 (fol 73v))

Тако голжник (бждѣте цѣли) ([Рече г(оспод)ъ оученикомъ своимъ <...> бждѣте же мжди тако зми и цѣли тако голжник] Мф 10: 16; 177: 17-20, 155 (fol 83r))

Тако зми (бждѣте мжди) ([Рече оученикомъ своимъ. се азъ сълж вѣ тако овьца. посрѣдѣ влѣкъ. бждѣте же мжди. тако

зми и цѣли тако голжник] Мф 10: 16; 177: 17-20, 155 (fol 83r))

Тако зрено гороушно (имѣти вѣрж) ([и рѣша ап(осто)ли г(осподе)ви. приложи намъ вѣрж. рече же г(оспод)ъ. аще висте имѣли вѣрж тако зрено гороушно гла(гола)ли висте сукаминѣ сен. вѣздери сѧ. и вѣсади сѧ...] Лк 17: 6; 94: 25-28, 70 (fol 62v))

Тако зъло (пронесжть имѧ ваше) ([блажени бждѣте єгда възненавидатъ вѣ чловѣци. и єгда разлжчатъ вѣ. и поносятъ. и пронесжть имѧ ваше тако зъло. съ)на чловѣчска ради] Лк 6: 22; 150: 23-27, 129 (fol 11r))

Тако и дроугага (ржка) оутврьди сѧ ржка юго ([гла(агол)а (исоусъ) чл(овѣ)коу. простъри ржкж твою. и простърѣ и оутврьди сѧ ржка юго. съдрава тако и дроугага]) Мк 3: 5; 103: 15-19, 79 (fol 55r))

Тако и лицемѣри (не бжди) ([и єгда молиши сѧ. не бжди тако и лицемѣри. тако любятъ на сънымицихъ и вѣ стъгнахъ. на распѣтииахъ стоящє молити сѧ. да тавлатъ сѧ чл(овѣ)комъ]) Мф 6: 5; 100: 20-24, 76 (fol 1v))

Тако и мы отъпоускаемъ длѣжьникомъ нашимъ (отъпоусти намъ длѣгы наша) ([хлѣбъ нашъ епиоусни дажь намъ дыньсь. и отъпоусти намъ длѣгы наша. тако и мы отъпоускаемъ длѣжьникомъ нашимъ]) Мф 6: 11-12; 101: 11-15, 77 (fol 58r))

Тако и прочини чловѣци (вѣти) ([фарисеи же ставъ сицє вѣ себѣ

молѣаше сѧ. глаголѧ. в(ож)е
хвалж тесбъ въздамъ. тако нѣсмъ тако
и прочии чл(овѣ)ци. хтыщыници.
неправьдыници. прѣлюбодѣи ли тако
и съ мѣтарь] Лк 18: 11; 95: 14-19, 71
(fol 7r)

Тако капла кръвѣ капижши на
земїж (быстъ потъ чин) ([тави же
сѧ емоу (исоукоу) анг(е)ль съ
н(е)б(е)сє оукрѣпля и. и въивъ
въ подвижѣ прилежынѣ молгааше
сѧ. и быстъ потъ юго. тако капла
кръвѣ капижша на земїж] Лк 22: 43-
44; 123: 10-14, 99 (fol 64r))

Тако млѣни (бѣ зъракъ чин)
([ангелъ во г(осподь)и съшедъ съ
н(е)б(е)сє. и пристжль
отъвали камень отъ дѣрии гроба.
и сѣдѣаше на немъ. бѣ же
з(ы)ракъ юго тако млѣни. и
одѣние бѣло тако сиѣгъ] Мф 28: 2-
3; 133: 4-8, 109 (fol 5r))

Тако мрѣтии (быти) ([ангелъ
во г(осподь)и съшедъ съ
н(е)б(е)сє. и пристжль отъвали
камень отъ дѣрии гроба. и
сѣдѣаше на немъ <...> отъ страха
же юго сътраож сѧ стрѣгющен. и
выша тако и мрѣти] Мф 28: 2-4;
133: 4-9, 109 (fol 5r); [запрѣти
д(оу)хѹ нечиистоѹмоу и глаголѧ
емоу нѣмѹи и глоухѹи д(оу)шє.
аӡъ ти вѣлж иぢти иぢ нѣго. и къ
томоу не вѣнити въ нъ. и
възъпивъ и мъного пржавъ сѧ
иぢндє. и быстъ тако мрѣти. тако
м(ъ)ногомъ гла(агола)ти тако
оумрѣтъ] Мк 9: 26; 110: 1-5, 86 (fol
2v))

Тако мѣ (да вѣджтъ юдино)
([о(ть)че с(вѣ)тъи съблюди а

въ имѧ твою. жє далъ еси мънѣ
да вѣджтъ юдино. такоже и мы] Ин 17: 11; 201: 24-28, 177 (fol 32r))

Тако мѣ юдино (да вѣджтъ
юдино) ([и аӡъ славж иже далъ
еси мънѣ. дахъ имъ. да вѣджтъ
юдино. такоже и мѣ юдино] Ин 17:
22; 202: 25-27, 178 (fol 32v))

Тако овьца по срѣдѣ влѣкъ
(сълати) ([Рече г(осподь)ъ
оученикомъ своимъ. се аӡъ сълж
въ тако овьца. по срѣдѣ влѣкъ] Мф 10: 16; 177: 17-18, 155 (fol 83r))

Тако отъць небесыныи
съврьшенъ юстъ (съврьшенъ
въти) ([вѣдѣте оубо и въ
съврьшени тако и о(ть)ць вашъ
н(е)б(е)с(ь) и съврьщенъ юстъ] Мф 5: 48; 68: 21ic • -23, 43 (fol 9r))

Тако разга (исъшетъ къто)
([аще къто въ мънѣ не
прѣвѣдѣтъ. изврѣжетъ сѧ вонъ
такоже разга и исъшетъ и
събираютъ иж. и въ огнь
вълагаютъ иж. и съгараютъ] Ин
15: 6; 197: 25-29, 173 (fol 73r))

Тако разга не можетъ плода
творити о себѣ аще не вѣдѣтъ на
лозѣ. (тако ни въ аще въ мънѣ
не прѣвѣдѣте) ([тако разга не
можетъ плода творити о себѣ аще
не вѣдѣтъ на лозѣ тако ни вы аще
въ мънѣ не прѣвѣдѣте] Ин 15: 4;
196: 18-21, 173 (fol 73r))

Тако самъ сѧ (вѣзлюби
искрѣнїаго свою) ([и(соу)с(ъ)
же рече емоу <...> чъти о(ть)ца и
м(ате)ре. и вѣзлюби искрѣнїаго
свою тако самъ сѧ] Мф 19: 18-19;
76: 2-6, 51 (fol 121r); [онъ же

(Ісусъ) рече къ немоу (законъникоу). въ законѣ чъто фано естъ. онъ же (законъникъ) отъвѣшавъ рече. възлюбиши <...> искрѣніаго твоюго тако самъ сѧ] Лк 10: 26-27; 91: 15-21, 67 (fol 51r); ([Въ оно врѣма. законъникъ етеръ • приде къ і(соу)соу. искоушаш и и гла(агол)а. оучителю каа заповѣдь больши въ законѣ. і(соу)с(ъ) же рече имъ възлюбиши г(оспод)ѣ в(ог)а своюго <...> си юстъ прѣваа и большиа заповѣдь. вътораа же подобна ки. възлюбиши искрѣнѣго своюго тако самъ сѧ] Мф 22: 39; 83: 14-20, 58 (fol 16v))

Тако свѣтъ (ризы чиа выша вѣлы) ([поатъ і(соу)с(ъ) петра и такова. и иоана братра юмоу. и възведе л на горж вѣсокж единты. и прѣобрази сѧ прѣдъ ними. и просвѣтѣ сѧ лице юго. тако слѣнъцѣ. и ризы его выша вѣлы лице юго. тако слѣнъцѣ. тако свѣтъ] Мф 17: 1-2; 189: 1-6, 166 (fol 100v))

Тако слѣнъцѣ (просвѣте сѧ лице чиа) ([поатъ і(соу)с(ъ) петра и такова. и иоана братра юмоу. и възведе л на горж вѣсокж единты. и прѣобрази сѧ прѣдъ ними. и просвѣтѣ сѧ лице юго • тако слѣнъцѣ] Мф 17: 1-2; 189: 1-6, 166 (fol 100v))

Тако слѣнъцѣ сиають на зѣлѣна и благыя и дѣждитъ на правдыныя и неправдыныя ([тако слѣнъцѣ свое сиають на зѣлѣна и благыя и дѣждитъ на правдыныя и неправдыныя. аще любите любашаа вѣ. кѫж мъздж имате. не и мѣтаре ли

тожде творатъ] Мф 5: 45-46; 68: 14-18, 43 (fol 9r))

Тако сиѣгъ (вѣ одѣник чиа) ([ангель бо г(осподь)нь съшедъ съ и(е)в(е)сє. и пристжль отъвали камень отъ дверини гроба. и сѣдѣаше на немъ. вѣ же з(ъ)ракъ юго тако мѣнии. и одѣние вѣло тако сиѣгъ] Мф 28: 2-3; 133: 4-8, 109 (fol 5r))

Тако ѧзъчыникъ и мѣтарь (быти комоу) ([аще же не послушають (братья) ихъ (съвѣдѣтель). рици цр(ъ)к(ъ)ви. аще и о цр(ъ)к(ъ)ви не родити начнютъ • да вѣдѣтъ ти тако ѧзъчыникъ и мѣтарь] Мф 18: 17; 67: 13-16, 42 (fol 12v))

Тако ѧзъчыници (глаголати) ([молаще же сѧ не лихо гла(агол)ѣте такоже и ѧзъчыници. мѣнатъ бо сѧ тако въ м(ъ)нозѣ гла(агола)нии своемъ огслышани вѣджутъ] Мф 6: 7; 101: 1-5, 77 (fol 58r))

Тако үпокрити (не вѣдѣте) ([єгда же постите сѧ. не вѣдѣте тако үпокрити. просмѣраждають бо лица своего. да бж сѧ یавили чл(овѣ)к(о)мъ постаще] Мф 6: 16; 101: 26-27, 77 (fol 58r) – 102: 1-2, 78 (fol 58v))

Тако үпокрити творатъ (не вѣстржи прѣдъ собою) ([єгда оубо твориши милостынї. не вѣстржи прѣдъ собою. тако үпокрити творатъ. въ сънъмицихъ. и въ стъгнахъ. да прославятъ сѧ отъ чл(овѣ)къ] Мф 6: 2; 100: 10-14, 76 (fol 1v))